

Školní vzdělávací program
osmiletého gymnázia

**„Pro učeného a vzdělaného člověka žít znamená
přemýšlet.“**

(„Docto homini et erudito vivere est cogitare.“)

Marcus Tullius CICERO

Gymnázium Josefa Božka, Český Těšín, p.o.

Obsah

1. Identifikační údaje	4
2. Charakteristika školy.....	5
2.1 Velikost školy	5
2.2 Vybavení školy	5
2.3 Charakteristika pedagogického sboru.....	5
2.4 Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce	6
2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty	6
2.6 Informační systém	7
2.7 Charakteristika žáků	7
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	8
3.1 Zaměření školy	8
3.2 Profil absolventa	8
3.3 Organizace přijímacího řízení	8
3.4 Organizace maturitní zkoušky	9
3.5 Výchovné a vzdělávací strategie	9
3.6 Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	11
3.7 Zabezpečení žáků mimořádně nadaných	12
3.8 Kariérové poradenství.....	12
3.9 Začlenění průřezových témat.....	12
4. Učební plán	19
4.1 Tabulace učebního plánu	19
4.2 Poznámky k učebnímu plánu:.....	20
5. Učební osnovy	22
5.1 Jazyk a jazyková komunikace	22
5.1.1 Předmět: Český jazyk.....	22
5.1.2 Předmět: Anglický jazyk	43
5.1.3 Předmět: Německý jazyk	62
5.1.4 Předmět: Francouzský jazyk	79
5.2 Matematika a její aplikace	94
5.2.1 Předmět: Matematika	94
5.3 Informatika	112
5.3.1 Předmět: Informatika.....	112
5.4 Člověk a společnost	133
5.4.1 Předmět: Dějepis	133
5.4.2 Předmět: Občanská výchova/Základy společenských věd.....	144
5.5 Člověk a příroda	165
5.5.1 Předmět: Fyzika.....	166
5.5.2 Předmět: Chemie	183
5.5.3 Předmět: Přírodopis/Biologie	196
5.5.4 Předmět: Geografie	208
5.6 Umění a kultura	225
5.6.1 Předmět: Hudební výchova	225
5.6.2 Předmět: Výtvarná výchova	235
5.7 Člověk a zdraví.....	251
5.7.1 Předmět: Tělesná výchova	252
5.8 Člověk a svět práce.....	273
6. Pravidla hodnocení žáků a autoevaluace školy	274
6.1 Pravidla hodnocení žáků.....	274
6.2 Autoevaluace školy.....	274

7. Doplnění Školního vzdělávacího programu:	279
Příloha	280

1. Identifikační údaje

Název ŠVP: Školní vzdělávací program osmiletého gymnázia
(zpracováno podle RVP G verze platné od 1. 10. 2020 a
podle RVP ZV verze platné od 1.9.2021)

Vzdělávací program: RVP G, RVP ZV
Studijní forma vzdělávání: **79-41-K/81, denní forma studia**

Název školy: Gymnázium Josefa Božka, Český Těšín, p.o.

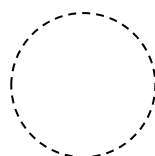
Adresa školy: Frýdecká 689/30
737 01 Český Těšín
IZO: 000 601 578
IČO: 62 33 16 39

Jméno ředitele: RNDr. Tomáš Hudec

Koordinátor ŠVP: RNDr. Tomáš Hudec

Kontakty: Tel. + fax 558 746 431
e-mail sekretariat@gmct.cz
www.gmct.cz

Zřizovatel: KÚ - Moravskoslezský kraj
28. října 117
702 18 Ostrava
Tel. 595 622 222
Fax 595 622 126
e-mail posta@kr-moravskoslezsky.cz

Platnost dokumentu od 1.9.2021

Číslo jednací:

RNDr. Tomáš Hudec
ředitel školy

2. Charakteristika školy

České reformní reálné gymnázium Slezské matice osvěty lidové v Českém Těšíně bylo založeno v roce 1921. Současná budova školy byla otevřena v roce 1935 a v roce 1986 byl objekt školy prohlášen za kulturní památku.

Do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení bylo Gymnázium, Český Těšín, příspěvková organizace (dále jen gymnázium) zařazeno rozhodnutím MŠMT č. j.12783/96-61-07 ze dne 2. července 1996 s účinností od 1. září 1996. Aktuálně platné rozhodnutí o zařazení je ke dni 6. 9. 2012, č. usnesení 25/2343 ze dne 5. 9. 2012.

Dnem 1. září 2019 nabylo účinnosti rozhodnutí MŠMT č.j. MSMT-11296/2019-3 ze dne 5. 4. 2019 o povolení výuky některých předmětů v cizím jazyce: anglickém, francouzském a německém.

Dne 6. dubna 2016 byl škole rozhodnutím MŠMT č.j. 10864/2016-1 udělen čestný název Gymnázium Josefa Božka, Český Těšín, příspěvková organizace (po významném vědci Těšínského Slezska a prvním konstruktérovi parního stroje v Čechách Josefu Božkovi).

2.1 Velikost školy

Škola má 12 tříd, 1 třídu se čtyřletým studijním programem a jednu třídu s osmiletým studijním programem v každém ročníku.

Gymnázium má ve vztahu k počtu žáků a k realizovaným vzdělávacím programům odpovídající prostorové podmínky. Samotná výuka probíhá v hlavní budově školy. Škola disponuje 25 kmenovými a odbornými učebnami (nově vybudovaná přírodovědná učebna, učebna fyziky, nově zrekonstruovaná učebna biologie, učebna dějepisu, učebna zeměpisu, učebna výtvarné výchovy, učebna hudební výchovy, učebna informatiky a výpočetní techniky, 3 jazykové učebny vybavené IT technikou a výukovým softwarem, 2 laboratoře – biologická a nově zrekonstruovaná laboratoř chemická. K dispozici je rovněž reprezentační aula s kapacitou 200 míst a tzv. „Skleník“ pro výuku mimo hlavní budovu školy. Od školního roku 2019/2020 je k dispozici nová sportovní hala.

2.2 Vybavení školy

Kmenové třídy i odborné učebny jsou moderně a funkčně zařízeny. K standardnímu vybavení všech učeben patří dataprojektory s ozvučením, zatemnění, PC s připojením k internetu, nástěnný obrazový materiál apod. Pro většinu učeben jsou k dispozici vizualizéry. Učebny jsou vybaveny moderním výškově stavitelným žákovským nábytkem. Škola je pokryta Wi-Fi připojením k internetu, všechny učebny jsou zasíťovány a multimediálně vybaveny. V rámci výuky tělesné výchovy je využíván také městský zimní stadion, plavecký bazén a atletický stadion.

Kabinety vyučujících, knihovna, pracovna ředitele školy, zástupce ředitele školy, ekonomky (účetní) jsou vybaveny počítači, všechny jsou síťově propojeny s připojením na internet. V prostorách gymnázia se nachází odloučené pracoviště PPP Karviná pro město Český Těšín a okolí.

Stravování je zajištěno ve školní jídelně.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitel, zástupce ředitele a učitelé všeobecně vzdělávacích předmětů. Pedagogický sbor tvoří v současné době 30 plně kvalifikovaných učitelů, muži představují asi polovinu pedagogického sboru gymnázia.

Důraz klademe na odbornou a pedagogickou způsobilost všech učitelů a jejich další vzdělávání. Snažíme se, aby učitelský sbor gymnázia byl plně kvalifikovaný a aprobovaný. Učitelé se dle plánu DVPP zúčastňují školení podle zájmu a aprobací.

Gymnázium úzce spolupracuje s jinými školami v regionu. Někteří učitelé školy působí také jako vysokoškolské pedagogy a didaktiky všeobecně vzdělávacích předmětů. Od roku 2008 máme akreditovány kurzy DVPP pro školení učitelů základních a středních škol. Učitelé jsou členy mnoha komisí odborných soutěží a olympiád.

Ve škole působí výchovný poradce, metodik prevence sociálně - patologických jevů, metodik environmentální výchovy, metodik ICT a koordinátor tvorby ŠVP.

2.4 Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Přímo na škole pracují partnerské organizace:

Spolek rodičů a přátel školy při Gymnáziu Josefa Božka, Český Těšín, Frýdecká 689/30

- podporuje výchovně vzdělávací činnost školy.

Sportovní klub Gymnázia Český Těšín, Frýdecká 689/30

- zajišťuje mimoškolní činnost studentů školy, zejména v pohybových a sportovních aktivitách, člen Asociace školních sportovních klubů České republiky.

Středoškolský klub ASK ČR při Gymnáziu Český Těšín, Frýdecká 689/30

- podporuje mimoškolní aktivity v oblasti přírodovědných a humanitních předmětů, člen Asociace středoškolských klubů České republiky.

Nadační fond přátel Gymnázia Český Těšín

- podporuje vzdělání a výchovu studentů gymnázia.

Gymnázium dlouhodobě spolupracuje s Gymnáziem Jozefa Miloslava Hurbana v Čadci a Lycée André Malraux z francouzského Remiremont.

Standardní součástí života školy jsou výjezdy do zemí, ve kterých se užívá námi vyučovaný jazyk (Rakousko, Anglie, Francie)

Škola aktivně spolupracuje s charitativními organizacemi např. Život dětem, Světluška. Dlouhodobě spolupracujeme se stacionářem Radost v Třinci a pořádáme vánoční Blešák, jehož výtěžek žáci gymnázia věnují potřebným.

Naše škola spolupracuje s OS TRIANON a společně se zaměřujeme prioritně na environmentální aktivity.

V rámci Programu prevence kriminality v Českém Těšíně pravidelně získáváme z městské pokladny finanční zdroje, díky kterým můžeme rozvíjet soutěžní a nesoutěžní sportovní aktivity dětí a mládeže.

Informační centrum školy má akreditovány moduly pro školení DVPP z oblasti informačních technologií a nabízí kurzy pedagogům z širokého okolí

V rámci prevence negativních jevů každý rok pořádáme adaptační kurz, ve kterém se žáci prvního ročníku navzájem poznávají, učí se vzájemně spolupracovat a respektovat se.

2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty

Při škole je (podle zákona) zřízena školská rada, která má šest členů. Rodiče a zákonní zástupci žáků spolupracují s vedením školy prostřednictvím pravidelných schůzek SRPŠ (Spolek rodičů a přátel školy), kde získávají informace a mohou ovlivnit dění ve škole.

V rámci prevence sociálně patologických jevů (všechny typy závislostí, šikana) gymnázium spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, která sídlí v prostorách gymnázia.

Škola spolupracuje s vysokoškolskými pracovišti nejen z regionu (OSU, VŠB TU, VUT Praha), s PPP Karviná, městem Český Těšín apod.

Veřejnost je každoročně informována o uplynulém školním roce prostřednictvím obsáhlé výroční zprávy.

2.6 Informační systém

Webové stránky školy (<http://www.gmct.cz>) a školní facebook poskytují aktuální informace o škole jako celku. V případě zájmu zde lze najít podrobné informace o jednotlivých aktivitách školy a projektech. Žáci a jejich rodiče jsou pravidelně informováni o prospěchu, rozvrhu hodin a aktuálních akcích pomocí internetového výstupu systému Bakaláři.

2.7 Charakteristika žáků

Vzhledem k charakteru osmiletého studia jsou cílovou skupinou především talentovaní žáci z Českého Těšína a blízkého okolí.

Ve vztahu k žákům preferujeme individuální přístup nejen ve vzdělávání, ale i ve výchově a v řešení problémů. Atmosféra mezi žáky navzájem i mezi žáky a učiteli je přátelská. Snažíme se o maximální vstřícnost, korektnost a oboustrannou úctu. Žáky reprezentuje Studentská rada, jejíž činnost vedení školy plně podporuje.

Žákům se snažíme nabízet jak sportovní vyžití, tak odborný růst prostřednictvím různých kroužků v rámci Středoškolského klubu Gymnázia a Sportovního klubu Gymnázia. V průběhu studia se žáci mohou těšit na lyžařské a turistické kurzy, plavecký výcvik a vodácký kurz.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Motivujeme žáky a vedeme je k aktivnímu učení, pro život důležitým kompetencím učit se, řešit problémy a sociálním dovednostem. Charakter práce má rozvíjet kritické myšlení, podporovat pocit bezpečí, získávat zdravé sebevědomí a schopnost sebehodnocení.

Naším záměrem je výchova člověka kulturního, tvořivého, komunikativního, mravně odpovědného, hledajícího své místo v životě, chápajícího hodnotu zdraví a aktivně usilujícího o jeho ochranu, svobodně jednajícího s touhou se dále vzdělávat a zlepšovat kvalitu svého života, člověka hledajícího své místo ve společnosti a ve světě. Člověka zvědavého, sebezdokonalujícího se, rozumně reagujícího v konkrétních praktických životních situacích, rozvíjíme u žáků kompetence, které jsou nezbytné pro život v Evropě 21. století.

Naším cílem je zlepšování estetiky prostředí školy, na vytváření dobrých vztahů mezi učiteli a žáky, mezi učiteli a rodiči, učiteli a ostatními zaměstnanci školy, mezi žáky samotnými.

Mezi klíčové aktivity patří výuka cizích jazyků s možností přípravy na mezinárodní zkoušky z anglického, německého a francouzského jazyka, výuka informatiky včetně základů programování a robotiky a výuka přírodních věd v kontextu posilování polytechnického vzdělávání.

ŠVP je zpracován podle RVP GV a RVP ZV a vyhovuje všem jeho požadavkům. Postupně je žákům dána možnost výrazně profilovat své studium podle svých studijních zájmů formou volitelných předmětů.

Motivujeme žáky a vedeme je k aktivnímu učení, pro život důležitým kompetencím učit se, řešit problémy a sociálním dovednostem. Charakter práce má rozvíjet kritické myšlení, podporovat pocit bezpečí, získávat zdravé sebevědomí a schopnost sebehodnocení.

3.2 Profil absolventa

Úspěšným ukončením příslušného školního vzdělávacího programu (ŠVP) dosáhne žák středního vzdělání s maturitou.

Prioritou osmiletého studia je příprava žáků na vysokoškolská studia. Absolvent gymnázia je schopen samostatně myslet a vyhledávat podstatné a zásadní informace. Dokáže otevřeně a kriticky přijímat nové názory, metody práce a řešení problémů. Všeobecné vzdělání s důrazem na oborovou orientaci žáků v rámci volitelných předmětů umožňuje úspěšné studium na humanitně i přírodovědně zaměřených studijních oborech vysokých škol.

Absolvent nedisponuje pouze encyklopedickými vědomostmi, ale umí využít široké spektrum získaných poznatků při dalším studiu na vyšším stupni škol a při budování vlastní profesní kariéry. Důraz klademe na všeobecný přehled a orientaci v aktuálním dění ve světě, ve společnosti a ve vybraných oborech lidského vědění. Za nezbytný předpoklad pro život člověka 21. století považujeme rovněž velmi dobrou jazykovou vybavenost a schopnost využívat ICT jako běžný pracovní nástroj. Naším absolventem je osobnost přiměřeně sebevědomá a zodpovědná, respektující a tolerující názory a myšlenky druhých. Osobnost, která ctí morální a právní normy společnosti a bude je dodržovat.

3.3 Organizace přijímacího řízení

Přijímací řízení se řídí příslušnou vyhláškou MŠMT a aktuálně platnými právními předpisy.

Přijímací zkoušky se konají každoročně v dubnu.

Uchazeči jsou seřazeni dle výsledku přijímacích zkoušek a prospěchu dosaženého na vysvědčeních ze ZŠ podle kritérií stanovených ředitelem.

Přijetí mohou být pouze uchazeči, kteří vyhovují kritériím stanoveným pro přijímací řízení. Přesné informace o úpravě přijímacího řízení pro uchazeče o studium jsou publikovány na stránkách školy www.gmct.cz

3.4 Organizace maturitní zkoušky

Organizace maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a příslušnou vyhláškou MŠMT. Ve společné části maturitní zkoušky mohou žáci skládat všechny zkoušky vypsane MŠMT. V profilové části maturitní zkoušky skládají žáci dvě zkoušky ze všeobecně vzdělávacích předmětů. Nabídku těchto předmětů stanovuje každoročně ředitel školy, který žáky s nabídkou v dostatečném předstihu seznámí a u každé zkoušky specifikuje, jakou formou (jakými formami) bude zkouška konána. Tyto informace ředitel školy zveřejní na webu školy.

3.5 Výchovné a vzdělávací strategie

V procesu výuky jsou vyváženě zastoupeny klasické i moderní metody a formy výuky:

- podpora výuky pomocí moderní didaktické techniky,
- semináře a diskuse,
- samostatné a týmové projekty,
- dlouhodobá samostatná práce,
- prezentace a obhajoba výsledků (i v cizím jazyce),
- praktická výuka (exkurze, laboratorní práce, sportovní kurzy).

Ve výuce klademe důraz na vlastní zodpovědnost žáků za své vzdělání a výsledky studia. Učební plán a osnovy předmětů jsou sestaveny s důrazem na mezipředmětové vztahy a souvislosti. Učební plán je sestaven variabilně. Žáci mohou díky široké nabídce volitelných předmětů zejména na vyšším stupni gymnázia volit v rámci seminářů obory podle svého profesního zájmu.

Pro zvýšení kvality studia je maximálně využito dělení na skupiny. Žáci se mohou podílet na řízení a organizaci školního života prostřednictvím studentského parlamentu.

Škola soustředěně rozvíjí všechny klíčové kompetence žáků a uplatňuje rozličné metody a formy výuky:

Nižší gymnázium

Frontální výuka - standardně využívané strategie zařazena v každém ročníku studia	kompetence k učení
Pamětné učení, práce s fakty - standardně využívaná strategie zařazena v každém ročníku studia - ke zvládnutí učiva musí mít žák dostatečné znalosti	kompetence k učení
Laboratorní práce - jsou zařazovány průběžně v předmětech Biologie, Chemie a Fyzika - žáci pracují převážně v malých skupinách nebo samostatně podle druhu prováděných experimentů	kompetence komunikativní kompetence k řešení problémů kompetence pracovní
Lyžařský výcvikový kurz - pro žáky třetího ročníku	kompetence občanské kompetence komunikativní

Přípravný kurz - pro žáky prvního ročníku	kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence komunikativní
Projekt - zařazen pro žáky všech ročníků v různých předmětech a různou formou - v kontextu centrálního tématu si žáci volí konkrétní řešený problém - důraz je kladen na týmovou práci, mezipředmětové vztahy a na prezentaci výsledků	kompetence k řešení problémů kompetence sociální a personální kompetence občanské, kompetence komunikativní
Exkurze, praktická výuka - pro tyto aktivity jsou vybírána vhodná zařízení (např. českotěšínské a třinecké podniky, slovanské hradisko v Chotěbuzi, aj.)	kompetence k učení
Předmětové soutěže - je podporována účast žáků ve všech předmětových soutěžích - je vedena evidence výsledků, které jsou následně zveřejněny	kompetence k učení kompetence k řešení problémů
Sportovní soutěže - škola se pravidelně zúčastňuje sportovních soutěží škol - je vedena tabule rekordů ve vybraných disciplínách	kompetence sociální a personální

Vyšší gymnázium

Frontální výuka - standardně využívaná strategie zařazena v každém ročníku studia	kompetence k učení
Paměťové učení, práce s fakty - standardně využívaná strategie zařazena v každém ročníku studia - ke zvládnutí učiva musí mít žák dostatečné znalosti	kompetence k učení
Laboratorní práce - zařazovány průběžně v předmětech biologie, chemie a fyzika - žáci pracují převážně v malých skupinách nebo samostatně podle druhu prováděných experimentů	kompetence komunikativní kompetence k řešení problémů kompetence k podnikavosti
Lyžařský výcvikový kurz - zejména pro žáky prvního ročníku	kompetence občanské kompetence komunikativní
Projektová výuka - zařazen pro žáky všech ročníků v různých předmětech a různou formou. - v kontextu centrálního tématu si žáci volí konkrétní řešený problém	kompetence k řešení problémů kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence komunikativní kompetence k podnikavosti

- důraz je kladen na týmovou práci, mezipředmětové vztahy a na prezentaci výsledků	
Exkurze - pořádány pro doplnění výuky, vybírány se zřetelem na další možný profesní rozvoj - náplň je stanovena podle konkrétního zájmu a nabídky (včetně zahraničních)	kompetence k učení kompetence k podnikavosti kompetence komunikativní
Předmětové soutěže - je podporována účast žáků ve všech předmětových soutěžích - je vedena evidence výsledků, které jsou následně zveřejněny	kompetence k učení kompetence k řešení problémů
Sportovní soutěže - škola se pravidelně zúčastňuje sportovních soutěží škol i mimoškolních sportovních aktivit	kompetence sociální a personální
Závěrečné práce - jsou zpracovávány v rámci ukončení studia některých předmětů (3. nebo 4. ročník) - žáci průběžně práci konzultují a upravují podle pokynů vedoucích	kompetence k učení kompetence k řešení problémů kompetence k podnikavosti kompetence komunikativní
Sportovní kurz - zejména pro žáky 2. nebo 3. ročníku - zaměření a destinace se volí podle zájmu žáků a aktuální nabídky	kompetence občanské kompetence komunikativní

3.6 Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných škola zavádí podpůrná opatření tak, aby odpovídala zdravotnímu stavu žáků a aby zohlednila jejich kulturní prostředí nebo odlišné životní podmínky.

Žákům s mírnými obtížemi ve vzdělávání poskytuje škola sama v součinnosti se školským poradenským zařízením (ŠPZ) podpůrná opatření 1. stupně. Mají podobu individualizace přístupu k žákovi a tzv. plánu pedagogické podpory (PLPP) a jsou přesně definována v §10 vyhlášky č. 27/2016.

PLPP se vypracovává na dobu max. 3 měsíců. Na jeho tvorbě, realizaci a vyhodnocování se podílí výchovná poradkyně spolu se všemi vyučujícími daného žáka. Výchovná poradkyně rovněž v této záležitosti spolupracuje se zákonnými zástupci žáka a odbornými pracovníky ŠPZ.

Podpůrná opatření 2. – 5. stupně škola poskytuje bezodkladně po obdržení doporučení ŠPZ, na základě diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb a po udělení písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

U těchto žáků ředitel školy zohledňuje podmínky při přijímacím řízení a u maturitních zkoušek k formě a druhu postižení a znevýhodnění.

Ve spolupráci s pedagogickým centrem může ředitel gymnázia na žádost zákonných zástupců nezletilého žáka nebo zletilého žáka připravit individuální vzdělávací plán, ve kterém lze zohlednit druh, stupeň a míru postižení. Po posouzení konkrétních podmínek může být takový žák dále uvolněn z hodnocení některého předmětu nebo může být vzdělávání přerušeno.

3.7 Zabezpečení žáků mimořádně nadaných

Mimořádně nadaným žákům škola v odůvodněných případech zajistí podpůrná opatření v rámci 1. stupně podpory vyhotovením individuálního vzdělávacího plánu (IVP). V něm je na základě závěrů doporučení ŠPZ stanoven vzdělávací model – např. úpravy v obsahovém a časovém rozvržení učiva, účast na výuce ve vyšším ročníku, zařazení žáka do speciální vzdělávací skupiny apod.

IVP je zpracován nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení ŠPZ. Na jeho obsahu se podílejí vyučující předmětů, v nichž žák projevuje mimořádné nadání. Za jeho tvorbu, úpravy a hodnocení zodpovídá výchovná poradkyně.

3.8 Kariérové poradenství

Kariérové poradenství je součástí komplexní poradenské činnosti školy, která je organizována na základě školského zákona a vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. V této oblasti je realizována spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou a dalšími školskými poradenskými zařízeními. Jsou organizovány přednášky a semináře zaměřené na informace o studiu na VŠ a VOŠ a poskytovány individuální konzultace. Žáci mají také možnost účastnit se šetření zaměřeného na sebepoznávání a profesní orientaci.

Významnou součástí poradenské činnosti je péče o žáky se specifickými vzdělávacími potřebami a žáky mimořádně nadané. Tuto oblast upravuje vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění v. č. 62/2007 Sb., 227/2007 Sb., 326/2008 Sb. Vzdělávání těchto žáků se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, jehož rámcový obsah je vymezen ve vyhlášce č. 73/2005 Sb.

3.9 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují v našem Školním vzdělávacím programu aktuální okruhy problémů současného i budoucího světa; formují a rozvíjejí osobnost žáka především v hodnotové orientaci a oblasti postojů. Žáci zvládají jednotlivá témata individuálně i ve vzájemné spolupráci.

Průřezová témata pro nižší stupeň osmiletého studia

1. Osobnostní a sociální výchova

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti. Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života.

2. Výchova demokratického občana

Průřezové téma Výchova demokratického občana má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti, demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů. Toto téma má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku,

s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

4. Multikulturní výchova

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci. Multikulturní výchova se dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou.

5. Environmentální výchova

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků. Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince.

Projektový den „Den Země“ a Mezinárodní Ekologická konference se konají dle možností školy.

6. Mediální výchova

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života

vůbec. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Průřezová témata - Tematický okruh	Realizováno v předmětech			
	prima	sekunda	tercie	kvarta
1. Osobnosti a sociální výchova - OSV				
Rozvoj schopností a poznávání	F, ČJL, M, D, OV, HV, VV	F, AJ, NJ, ČJL, FJ, M, VV, TV	F, AJ, NJ, ČJL, FJ, OV, HV, VV, TV, M, IVT	F, AJ, NJ, FJ, HV, VV, TV
Sebepoznání a sebepojetí	ČJL, AJ, D, OV, VV, TV	ČJL, AJ, OV, HV, VV, TV	ČJL, FJ, AJ, OV, Př, IVT, VV, TV	ČJL, AJ, IVT, AJ, VV, TV
Seberegulace a sebeorganizace	M, OV, VV	ČJL, VV	ČJL, FJ, VV, IVT	ČJL, VV
Psychohygiena	OV, TV	TV	TV	HV, TV, M
Kreativita	F, M, HV, TV, VV	F, M, HV, TV, VV	F, HV, VV, IVT	ČJL, F, HV, VV, IVT
Poznávání lidí			ČJL, AJ, VV	ČJL, AJ, VV, TV
Mezilidské vztahy	ČJL, OV, VV, TV	ČJL, HV, VV, TV	ČJL, VV, TV	ČJL, M, VV, TV
Komunikace	F, ČJL, AJ, OV, HV, VV, TV	F, OV, AJ, NJ, VV, TV	F, AJ, NJ, VV, ČJL, IVT, TV	F, AJ, NJ, FJ, ČJL, M, IVT, VV, TV
Kooperace a kompetice	VV	VV, TV	VV, IVT, TV	ČJL, M, IVT, VV, TV
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	F, VV, TV	F, M, VV, TV	F, M, OV, HV, VV, TV, IVT	ČJL, F, IVT, VV, TV
Hodnoty, postoje, praktická etika	ČJL, OV, VV, TV	ČJL, VV, TV	ČJL, VV, TV, IVT	ČJL, VV, IVT
2. Výchova demokratického občana - VDO				
Občanská společnost a škola	AJ, HV	OV, HV	VV	OV, VV
Občan, občanská společnost a stát	ČJL, OV	ČJL, OV	D, OV	ČJL, AJ, OV, IVT, G
Formy participace občanů v politickém životě		HV	OV	OV, D, G
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D	OV	OV	D, G, OV
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - EGS				
Evropa a svět nás zajímá	ČJL, M, F, AJ, D	NJ, ČJL, FJ, HV, M	AJ, NJ, ČJL, IVT, G, VV, HV	NJ, IVT, AJ, FJ, ČJL, VV, HV, G
Objevujeme Evropu a svět	M, VV, HV	AJ, FJ, M, HV	AJ, IVT, G, HV	IVT, ČJL, AJ, FJ, G, HV
Jsme Evropané	ČJL, D	ČJL, D, OV	ČJL, D, G	ČJL, D, OV, G

4. Multikulturní výchova - MKV				
Kulturní difference	AJ, G, VV, HV	AJ, VV, HV	AJ, VV, HV	AJ, VV, HV
Lidské vztahy	D, OV, G	ČJL, OV, D, HV	NJ, OV	ČJL, NJ, OV, G
Etnický původ	G	OV, G, HV	ČJL, G, Př	ČJL, OV
Multikulturalita	ČJL, HV, OV, VV	G, HV, VV	ČJL, OV, Př, HV, VV	ČJL, G, HV, VV
Princip sociálního smíru a solidarity			D, OV	D
5. Environmentální výchova - EV				
Ekosystémy	G, Př	A, Př, G	G	Př
Základní podmínky života	G, Př	G, TV	AJ, G, Př	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	M, G, VV, Př	M, F, OV, TV, CH	M, IVT, G, CH	F, IVT, Př, G, CH
Vztah člověka k prostředí	OV, Př	F, G, Př, OV, VV, TV, CH	F, IVT, CH, G, VV	ČJL, F, IVT, AJ, G, VV
6. Mediální výchova - MV				
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČJL, AJ, G, VV	ČJL, TV	ČJL, AJ, IVT, Př, G	ČJL, AJ, IVT, G, Př
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	G, VV	VV	VV	ČJL, VV
Stavba mediálních sdělení	ČJL	ČJL	ČJL	ČJL
Vnímání autora mediálních sdělení	ČJL,			ČJL, HV
Fungování a vliv médií ve společnosti	F, OV, VV	VV, TV	F, ČJL, AJ, VV	D, G, VV
Tvorba mediálního sdělení	AJ	AJ	AJ, FJ, F, IVT	ČJL, AJ, FJ, IVT
Práce v realizačním týmu				F, ČJL, IVT

Průřezová témata pro vyšší stupeň osmiletého studia

1. Osobnostní a sociální výchova

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života.

2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní. Podstatnou

součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

3. Multikulturní výchova

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou.

4. Environmentální výchova

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince.

5. Mediální výchova

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Průřezová témata - Tematický okruh	Realizováno v předmětech			
	kvinta	sexta	septima	oktáva
1. Osobnostní a sociální výchova - OSV				
Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	ČJL, AJ, FJ, D, ZSV, F, HV, VV, TV	ČJL, AJ, ZSV, F, HV, VV, TV	ČJL, AJ, NJ, ZSV, F, Bi, TV	ČJL, AJ, NJ, FJ, ZSV, TV
Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	AJ, M, F, HV, VV	ZSV, F, HV, VV, TV	ZSV, F, TV	TV
Sociální komunikace	ČJL, AJ, NJ, FJ, IVT, ZSV, F, HV, VV, TV	ČJL, AJ, NJ, FJ, IVT, F, HV, VV, TV	ČJL, AJ, NJ, FJ, ZSV, F, TV	AJ, ČJL, NJ, FJ, TV
Morálka všedního dne	ČJL, HV, VV, TV	ČJL, ZSV, HV, VV, TV	ČJL, ZSV, TV	AJ, ZSV, TV
Spolupráce a soutěž	ČJL, FJ, M, IVT, F, G, HV, VV, TV	ČJL, FJ, M, IVT, ZSV, F, G, HV, VV, TV	ČJL, FJ, M, ZSV, F, G	M, TV
2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - EGS				
Globalizační a rozvojové procesy	IVT, G	IVT	ZSV, G	ZSV
Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	F, G	ZSV, F, CH, G	D, ZSV	AJ, D, ZSV, Bi
Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	G	G		
Žijeme v Evropě	ČJL, AJ, NJ, FJ, D	ČJL, AJ, NJ, FJ, D, ZSV, VV	ČJL, AJ, NJ, FJ, D, ZSV, G	ČJL, AJ, NJ, FJ, D, ZSV
Vzdělávání v Evropě a světě				AJ
3. Multikulturní výchova - MKV				
Základní problémy sociokulturních rozdílů	ČJL, AJ, D, G, HV, VV	AJ, D, ZSV, HV, VV	D, ZSV	AJ, D, ZSV
Psychosociální aspekty interkulturality	ZSV, HV, VV	HV, VV		
Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	ČJL, NJ, ZSV	ČJL, NJ, ZSV	AJ, NJ	NJ
4. Environmentální výchova - EV				
Problematika vztahů organismu a prostředí	ZSV, Bi	Bi	CH, Bi	Bi
Člověk a životní prostředí	AJ, D, F, TV, CH	D, F, CH, VV, TV	D, ZSV, F, TV	NJ, AJ, D, ZSV, Bi
Životní prostředí regionu a České republiky	CH	CH	G	AJ, Bi
5. Mediální výchova - MV				
Média a mediální produkce	IVT, HV, TV	FJ, IVT, ZSV, HV, TV	AJ, NJ, D, ZSV, TV	AJ, NJ, ZSV
Mediální produkty a jejich významy	AJ, IVT, HV, TV	IVT, ZSV, HV, VV, TV	AJ, TV	

Uživatelé			AJ, ZSV	
Účinky mediální produkce a vliv médií	HV	ZSV, HV, VV	AJ, ZSV	ZSV
Role médií v moderních dějinách	HV	AJ, HV, VV		D

4. Učební plán

4.1 Tabulace učebního plánu

Tabulace učebního plánu Vzdělávací oblast	Předmět	1.PA	2.SA	3.TA	4.KA	Celkem za 4 roky	Z toho disp. h.	Hodiny celkem	5.QA	6.SA	7.SA	8.OA	Celkem za 4 roky	Z toho disp. h.	Hodiny celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	4	16	1	15	4	4	4	4	16	5	11
	Anglický jazyk	4	4	4	4	16	4	12	4	4	4	4	16	4	12
	Další cizí jazyk (NJ, FJ) ⁶⁾	0	3	3	3	9	3	6	3	3	3	3	12	1	11
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	4	16	1	15	4	4	4	4	16	6	10
Informatika	Informatika ¹⁾	1	1	2	2	6	2 ⁴⁾	4	2	2	0	0	4	0	4
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	13	2+1 ⁴⁾	10	2	2	2	2	8	6	38
	Občanská výchova ²⁾ , ZSV ⁸⁾	2	1	1	1				1	2	2	2	7		
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	2	2	29	7+2 ³⁾	20	2	2,5	2,5	0	7		
	Chemie ³⁾	0	2	2	2				2,5	2	2,5	0	7		
	Přírodopis/Biologie ³⁾	2	2	2	2				2,5	2,5	2	2	9		
	Geografie	2	1	2	2				2	2	2	0	6		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4	0	4	2	2	0	0	4	0	4
	Výtvarná výchova	2	1	1	1	5	0	5							
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	-2 ³⁾	10	2	2	2	2	8	0	8
	Výchova ke zdraví ⁵⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce ⁴⁾	0	0	0	0	0	-3	3	0	0	0	0	0	0	0
Volitelné vzdělávací aktivity	VP1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	4	4	8
	VP2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	4		
	VP3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2		
	VP4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2		
Průřezová témata	Povinná součást vzdělávání ¹⁰⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Celkem hodin v ročníku	28	30	32	32	122	18	104	33	34	34	31	132	26	106

4.2 Poznámky k učebnímu plánu:

1. Hodinová dotace pro vzdělávací obor **Informatika** je v tercií a kvartě posílena 1 hodinou v každém z těchto ročníků z hodinové dotace vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vzhledem k integraci oblasti.
2. Hodinová dotace pro předmět **Občanská výchova** je v primě posílena 1 hodinou z hodinové dotace vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vzhledem k integraci oblasti.
3. Hodinová dotace pro předměty **Přírodopis a Chemie** je posílena vždy 1 hodinou ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví vzhledem k integraci vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.
4. Povinná hodinová dotace vzdělávacího oblasti **Člověk a svět práce** je vzhledem k integraci oblasti rozdělena do předmětů.
5. Předmět Výchova ke zdraví integrován do obsahu Biologie a Chemie
6. CJ2 - Německý nebo Francouzský jazyk dle výběru žáků
7. Geologie je integrována do obsahu Biologie, Geografie a Chemie
8. ZSV z oblasti **Člověk a svět práce** je integrováno do obsahu Základy společenských věd
9. Žáci si volí v septimě 2 dvouhodinové volitelné předměty a v oktávě 2 dvouhodinové volitelné předměty dle aktuální nabídky
10. Povinná součást vzdělávání - integrováno do obsahů vyučovacích předmětů.

Volitelné předměty v septimě - dvouleté semináře

1. blok seminářů		2. blok seminářů		3. blok seminářů	
SAJ	Seminář z anglického jazyka	SAJ	Seminář z anglického jazyka	SD	Seminář z dějepisu
SZSV	Seminář ze základů společenských věd	SNJ	Seminář z německého jazyka	SF	Seminář z fyziky
SM	Seminář z matematiky	SFrJ	Seminář z francouzského jazyka	SG	Seminář z geografie
SD	Seminář z dějepisu	SZSV	Seminář ze základů společenských věd	SM	Seminář z matematiky
SG	Seminář z geografie	SBi	Seminář z biologie	SIVT	Seminář z informatiky a výpočetní techniky - programování
SBi	Seminář z biologie	SCH	Seminář z chemie		
SDG	Seminář z deskriptivní geometrie	SMD	Seminář z moderních dějin	x	x

Volitelné předměty v oktávě - jednoleté semináře

SAJ	Seminář z anglického jazyka
SNJ	Seminář z německého jazyka
SFrJ	Seminář z francouzského jazyka
SZSV	Seminář ze základů společenských věd
SM	Seminář z matematiky
SF	Seminář z fyziky
SG	Seminář z geografie
SBi	Seminář z biologie
SCH	Seminář z chemie
SIVT	Seminář z informatiky a výpočetní techniky - programování

SDG	Seminář z deskriptivní geometrie
SCHA	Seminář z chemie v anglickém jazyce
SCHF	Seminář z chemie ve francouzském jazyce
SMF	Seminář z matematiky ve francouzském jazyce
SZSVN	Seminář ze základů společenských věd v německém jazyce
SGN	Seminář z geografie v německém jazyce
KM	Čtením a psaním ke kritickému myšlení

5. Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Předmět: Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, společně s anglickým, německým a francouzským jazykem.

Cílem Jazykového vyučování a literární výchovy je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavují žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat, účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání, mít úctu ke kulturním tradicím. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter, v rámci výuky v něm však rozlišujeme tři základní složky (součásti):

- jazyková výchova
- komunikační a slohová výchova
- literární výchova.

Časové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je povinným vyučovacím předmětem pro žáky primy až kvarty s týdenní hodinovou dotací 4 - 4 - 4 - 4, pro žáky kvinty až oktávy s týdenní hodinovou dotací 4 - 4 - 4 - 4.

Organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět český jazyk je zpravidla vyučován v kmenových třídách (učebnách). Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou v hodinách českého jazyka využívány různé metody práce (frontální výuka, řízená diskuse, rozhovor, skupinová práce, problémové vyučování, prezentace, čtení s porozuměním, krátkodobé a střednědobé projekty, referáty, čtenářské dílny, dílny čtení aj.).

Do vzdělávacího procesu českého jazyka jsou začleněny okruhy těchto **průřezových témat**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

K naplnění jednotlivých klíčových kompetencí žáků směřují učitelé prostřednictvím následujících výchovných a vzdělávacích strategií:

1. Kompetence k učení:

- vedeme žáky k samostatnému uvažování a samostatnému kultivovanému vyjadřování názorů
- motivujeme žáky systematicky a promyšleně k aktivnímu přístupu k výuce
- zadáváme žákům úkoly, prostřednictvím kterých se učí vyhledávat informace v různých zdrojích (odborné literatuře, médiích, internetu apod.).

2. Kompetence k řešení problémů:

- umožňujeme žákům prezentovat vlastní práce (individuálně i ve skupinách)
- podněcujeme žáky vhodnými dotazy k řešení různých problémových situací
- podporujeme vhodnými úkoly samostatnost a tvůrčí a logické myšlení
- zapojujeme žáky do soutěží - olympiáda v českém jazyce (tercie, kvarta), recitační soutěže, autorské literární soutěže apod.
- vedeme žáky k hodnocení vlastní práce i práce spolužáků, k předávání vlastních zkušeností a poznatků.

3. Kompetence komunikativní:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- klademe důraz na formální správnost mluveného i písemného projevu (referáty, diskuse, mluvní cvičení, slohová cvičení aj.)
- vedeme žáky k přednesu uměleckých textů (recitace, dramatický dialog aj.)
- podněcujeme žáky k četbě a k písemnému i ústnímu formulování vlastních čtenářských zkušeností a prožitků
- umožňujeme a hodnotíme vlastní literární činnost žáků - posíláme do soutěží.

4. Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky k systematické práci v třídním kolektivu, ve skupinách
- vybízíme žáky k diskusím na rozličná témata (v malých skupinách i v rámci celé třídy)
- vytváříme ve výuce přátelskou atmosféru a vychováváme žáky k sebevědomému, asertivnímu jednání
- pěstujeme v žácích schopnost sebekritiky, kritiku vytvářet i přijmout.

5. Kompetence občanské:

- organizujeme pro žáky besedy, přednášky s odborníky, návštěvy kulturních akcí
- vychováváme žáky k úctě k tradicím a kulturnímu i historickému dědictví
- podněcujeme v žácích pozitivní vztah k umění
- podporujeme vlastní tvořivou uměleckou činnost žáků
- vyžadujeme dodržování stanovených pravidel při organizaci výuky
- vedeme žáky k tolerantnímu chování vůči sobě navzájem
- vybízíme žáky k otevřenosti a upřímnosti v jednání, k překonávání ostychu a získávání zdravého sebevědomí při vystupování před kolektivem.

6. Kompetence pracovní/k podnikavosti:

- motivujeme žáky k zodpovědnému plnění úkolů
- důslednou kontrolou plnění zadaných úkolů pěstujeme v žácích základní pracovní návyky.

7. Kompetence digitální

- vedeme žáky k bezpečnému a kritickému využívání digitálních technologií
- učíme je zpracovávat a sdílet informace digitální cestou
- rozvíjíme schopnost tvořit digitální obsah a posuzovat jeho kvalitu

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - v písemném projevu zvládá podle svých možností pravopis lexikální, slohotvorný a morfologický - ve větě jednoduché a v méně složitých souvětích	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Základní poučení o jazyce - Český jazyk a jeho útvary - Jazykověda - Jazykové příručky	
Žák - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - spisovně vyslovuje a píše česká a běžně užívaná cizí slova, správně intonuje a používá slovní přízvuk	Zvuková a grafická stránka jazyka - Zvuková stránka věty, intonace, členění - Zvuková stránka slova, přízvuk - Spisovná výslovnost a pravopis	
Žák - dokáže rozpoznat slovní druhy, orientuje se v textu a dokáže správně určit slovní druhy podle významu ve větě - dokáže určit mluvnické kategorie u ohebných slovních druhů - určí druhy podstatných jmen, stupňuje přídavná jména, správně skloňuje zájmena, vysvětlí pravidla psaní číslovek - aplikuje základní pravidla psaní velkých písmen	Tvarosloví - Slovní druhy - Mluvnické významy a tvary slov	
Žák - orientuje se v základních zásadách výstavby věty - rozebírá jednoduché věty po stránce syntaktické - rozlišuje základní významové vztahy gramatických jednotek ve větě	Skladba - Věta hlavní a věta vedlejší, věta x souvětí - Základní větné členy (podmět a přísudek) - Rozvíjející větné členy (předmět, přívlastek, příslovečné určení) - Výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě	
Žák - užívá spisovné i nespisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru mluvčího	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Jazykové projevy - Soukromé a veřejné - Připravené a nepřipravené - Mluvené a psané - Zásady porozumění	OSV – Sociální komunikace

Žák - fabuluje jednoduché příběhy ze života - zapojuje fantazii a představivost a využívá vlastních zkušeností při tvorbě fiktivních příběhů	Vypravování - Příběhy ze života - Vymyšlené příběhy	
Žák - reprodukuje náležitě věcný text - vyhledává klíčová slova v útvarech publicistického stylu, - formuluje hlavní myšlenky přečteného textu - zaujímá vlastní stanovisko k danému tématu, odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředků - tvořivě pracuje s textem, odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení - učí se spolupráci a komunikaci při vytváření hypertextů	Drobné útvary publicistického stylu - Vzkaz, oznámení, zpráva - Výpisky, výtah	MV - Kritické čtení a vnímání, mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení
Žák - v mluveném projevu užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči - využívá svých dosavadních poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu - využívá znalostí z jiných předmětů (geografie, dějepisu, výtvarné výchovy, výchovy k občanství aj.) - vyhledává podklady k práci na internetu	Popis - Předmětu - Pracovního postupu - Osoby	EGS – Žijeme v Evropě D - Řecká mytologie, olympijské hry
Žák - dorozumívá se kultivovaně a výstižně - uspořádává informace v textu s ohledem na jeho účel - rozlišuje mezi adresátem soukromým a oficiálním, využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu - odlišuje spisovný a nespisovný projev	Dopis - Soukromý - Úřední	OSV – Sociální komunikace OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Sebepoznání a sebepojetí, Mezilidské vztahy
Žák - rozlišuje základní literární druhy a žánry - porovná jejich funkci - uvede výrazné představitele základních literárních druhů - určí základní znaky lidové slovesnosti - reprodukuje některé řecké báje - z paměti literární texty přiměřené věku - zvládá dramatizaci jednoduchého textu - vyjádří vlastními slovy své pocity z přečteného textu	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - literární druhy (lyrika, epika, drama) - poezie a próza - lidová slovesnost (pohádky, pověsti) - řecké báje a pověsti - Bible - Praktické x věcné x kritické x prožitkové čtení - Interpretace lit. a jiných děl	EGS - Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá MKV - Multikulturalita MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení VDO Občan, občanská společnost a stát

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - <i>správně třídí druhy slov</i> - <i>tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i>	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Tvarosloví - Podstatná jména - Přídavná jména - Zájmena - Číslovky - Slovesa - Neohybné slovní druhy	
Žák - <i>rozlišuje jména vlastní a obecná</i> - <i>používá pravidla pro psaní velkých písmen v praktických textech</i> - <i>rozlišuje v psaných textech i/i a y/ý</i>	Pravopis - Psaní velkých písmen ve jménech vlastních - Procvičování i/i, y/ý	
Žák - <i>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</i> - <i>chápe hlavní principy tvoření českých slov</i> - <i>rozlišuje a příklady v textu dokládá obohacování slovní zásoby odvozováním, skládáním a zkracováním</i>	Význam slov, slovní zásoba a tvoření slov - Slovo v různých významových souvislostech - Způsoby obohacování slovní zásoby v češtině, tvoření slov - Homonyma, synonyma	
Žák - <i>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí,</i> - <i>v písemném projevu částečně zvládá pravopis syntaktický v méně složitých souvětích</i> - <i>rozlišuje některé druhy vět v souvětí, vhodně je využívá při dané komunikační situaci</i>	Skladba - Věta jednoduchá - věty dvojčlenné a jednočlenné - Větné členy - Souvětí - souřadné a podřadné - Druhy vedlejších vět	
Žák - <i>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</i> - <i>rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</i> - <i>rozlišuje jednotlivé jazykovědné disciplíny</i>	Obecné poučení o jazyce - Jazykovědné disciplíny, spisovné a nespisovné útvary jazyka, jazyková norma, kultura jazyka a řeči	MV – Stavba mediálních sdělení

Žák - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky - uspořádává informace v textu s ohledem na jeho účel	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Vypravování - Dějová linie - Přímá a nepřímá řeč	OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika, Sebepoznání a sebepojetí
- uspořádává informace v textu s ohledem na jeho účel - rozlišuje mezi adresátem soukromým a oficiálním, využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu - odlišuje spisovný a nespisovný projev - reprodukuje náležitě věcný text - formuluje hlavní myšlenky přečteného textu - zachycuje nejdůležitější a nejzajímavější myšlenky daného textu, - výstižně a přehledně zpracovává text - využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, vytváří výpisky nebo výtah z přečteného textu	Výtah Žádost - Vyhledávání a třídění informací, kultura i psaného projevu	MV -Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV – Mezilidské vztahy
Žák - vhodně využívá odborné názvosloví - učí se sebehodnocení - dodržuje pravidla mezivětného navazování, rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení - dorozumívá se kultivovaně a výstižně - odlišuje spisovný a nespisovný projev	Popis - Popis uměleckých děl - Líčení - Popis výrobků a pracovních postupů - Charakteristika	OSV – Rozvoj schopností a poznávání,
Žák - učí se sebehodnocení - rozlišuje objektivní fakta od subjektivních dojmů	Životopis - Vlastní životopis - Strukturovaný životopis	VDO – Občan, občanská společnost a stát
Žák - jednoduše a výstižně charakterizuje hlavní žánry literatury - charakterizuje středověkou literaturu - formuluje vlastní názor na přečtený text - orientuje se v základních literárních pojmech - výrazně čte nebo recituje vhodný literární text - formuluje vlastní názory na četbu - čtením nahlas zdokonaluje výrazné čtení	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - Středověká literatura na našem území a ve světě - Eposy, pověsti, kroniky - Literatury doby Karla IV. a husitství - Balady, romance, bajky - Praktické x věcné x kritické x zážitkové naslouchání - Struktura lit. díla - Jazyk lit. díla	OSV – Seberegulace a sebeorganizace MV -Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – Lidské vztahy HV (lidová píseň)

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu - seznamuje se s jazykovou normou - poznává rodiny jazyků ve světě	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Obecné výklady o jazyce - Útvary českého jazyka a jazyková kultura, - čeština jako jeden ze slovanských jazyků	EGS - Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá MKV - Etnický původ, multikulturalita
Žák - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	Nauka o slovní zásobě - Slovní zásoba a tvoření slov - Slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis	
Žák - správně třídí slovní druhy a druhy slov - tvoří spisovné tvary slov a používá jich ve vhodné komunikační situaci - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný a morfologický - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - rozpozná v komunikaci rozdíly mezi spisovnou a nespisovnou výslovností - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Tvarosloví - Některé nepravidelnosti ve skloňování podstatných jmen; skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen - Pravopis koncovek jmen a sloves	
Žák - v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché a v méně složitých souvětích - rozlišuje druhy vět v souvětí a vhodně je využívá při různých komunikačních situacích - využívá svých znalostí o větě při tvorbě jazykových projevů	Skladba - Věta dvojčlenná a jednočlenná - Větné členy základní a rozvíjející - Souvětí podřadné - druhy vedlejších vět - Souvětí souřadné - významový poměr mezi větami hlavními	
Žák - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky - uspořádává informace v textu s ohledem na jeho účel	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Zásady kultivovaného projevu - Technika mluveného projevu - Sestavování osnovy - Dějová linie - Přímá a nepřímá řeč	OSV – Rozvoj schopností a poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Mezilidské vztahy, Komunikace MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Stavba mediálních sdělení

Žák - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu - vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	Charakteristika - Přímá a nepřímá - Charakteristika literární postavy Líčení - Subjektivně zabarvený popis	MV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení
Žák - dorozumívá se kultivovaně, v mluveném projevu vhodně užívá verbálních prostředků řeči - využívá základy studijního čtení, uspořádává informace v textu s ohledem na jeho účel - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu - využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova samostatně - připravuje a s oporou o text přednáší referát	Odborný text (výklad, referát) - Vyhledávání a třídění informací - Zásady proslovu, kultura mluveného a psaného projevu - Výtah - Zásady zpracování textu - Tvorba bibliografických poznámek	MV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení
Žák - vhodně využívá odborné názvosloví - učí se sebehodnocení, dodržuje pravidla mezi větného navazování - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení, dorozumívá se kultivovaně a výstižně - odlišuje spisovný a nespisovný projev	Úvaha - Rozbor vážných témat současného života	OSV –Seberegulace a sebeorganizace, Mezilidské vztahy MV – Fungování a vliv médií ve společnosti
Žák - orientuje se v základních literárních směrech (renesance, klasicismus, romantismus, realismus) - má přehled o významných představitelích české a světové literatury daného období - formuluje vlastní názory na umělecké dílo - reprodukuje přečtený text - jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších zdrojích	LITERÁRNÍ VÝCHOVA LITERÁRNÍ VÝCHOVA - Renesance a humanismus - Klasicismus - Národní obrození a romantismus - Literatura 2. poloviny 19. století - Literární historie a teorie (struktura literárního díla, jazyk literárního díla, literatura umělecká a věcná) - Internet a knihovna jako zdroj informací - Literatura umělecká x věcná	MKV - Lidské vztahy EGS - Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané OSV – Rozvoj schopností a poznávání, hodnoty, postoje, praktická etika, poznávání lidí

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodňuje jejich užití v textu - rozlišuje základní znaky různých období vývoje češtiny	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Obecné výklady o jazyce - Slované jazyky - Vývoj českého jazyka - Útvary českého jazyka	EGS - Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět MKV - Etnický původ, multikulturalita
Žák - rozpozná v běžné komunikaci rozdíly mezi spisovnou a nespisovnou výslovností - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, správně intonuje a používá slovní přízvuk	Zvuková stránka jazyka - Hláskosloví - Spisovná výslovnost - Zvuková stránka věty - Psaní a výslovnost slov přejatých	
Žák - využívá různých způsobů obohacování slovní zásoby - tvoří správné tvary slov - zdůvodňuje si psaní skupin souhlásek a skupin bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně ve slovech	Tvoření slov - Pravopis související se stavbou slova a tvořením slov - Psaní i/y po obojetných souhláskách - Skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně	
Žák - v písemném projevu zvládá pravopis slovotvorný a morfologický, vhodně využívá různé vrstvy jazyka k obohacení komunikace - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	Význam slova a slovní zásoba - Slova jednoznačná a mnohoznačná - Synonyma, antonyma, homonyma - Odborné názvy	
Žák - správně třídí slovní druhy a druhy slov - tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Tvarosloví: - Skloňování obecných jmen přejatých - Skloňování cizích jmen vlastních	

Žák - rozlišuje významové vztahy mezi gramatickými jednotkami ve větě a v souvětí - v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i ve složitých souvětích - rozlišuje druhy vět a větné ekvivalenty a vhodně je využívá v různých komunikačních situacích	Skladba - Věta jednoduchá - Větné členy holé, rozvité, souřadně spojené - Samostatný větný člen - Elipsa (vsuvka) - Věta neúplná - Souvětí souřadné: významové vztahy mezi větami hlavními	
Žák - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a užívá spisovný jazyk - vhodně využívá prostředků uměleckého stylu - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Funkční styly Vypravování - Shrnutí a prohloubení znalostí	OSV – Seberegulace a sebeorganizace, Komunikace, Kreativita
Žák - uspořádává informace v textu s ohledem na jeho účel - vytváří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu	Popis a charakteristika - Popis předmětu - Popis děje - Líčení	OSV - Sebepoznání a sebepojetí
Žák - prezentuje se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - uspořádává informace v textu s ohledem na jeho účel - vytváří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Administrativní styl - Životopis - Dopis	OSV – Komunikace, Seberegulace a sebeorganizace, Mezilidské vztahy, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO – Občan, občanská společnost a stát
Žák - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení - ověřuje fakta s dostupnými informačními zdroji - reprodukuje náležitě text, rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení - formuluje hlavní myšlenky textu, vytváří otázky, výpisky nebo výtah	Výklad - Bibliografické poznámky - Shrnutí a prohloubení znalostí	OSV – Komunikace MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Žák - využívá vlastní zkušenosti a logicky uvažuje při tvorbě textu - vyjadřuje subjektivní postoj - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení	Úvaha - Shrnutí a prohloubení znalostí	EV - Vztah člověka k prostředí MV - Tvorba mediálního sdělení

Žák - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru mluvčího - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	Proslov - Základní znaky mluvených projevů	OSV - Kooperace a kompetice MV - Tvorba mediálních sdělení
Žák - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu, dobře se orientuje v daném tématu - využívá vhodně ustálených obrátů - vyvaruje se užívání fráží a stálého opakování nadbytečných slov a rušivých gest - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	Diskuse - Hlavní zásady debatování	OSV - Komunikace, Kooperace a kompetice MV - Práce v realizačním týmu
Žák - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem - rozpoznává manipulativní komunikaci a zaujímá k ní kritický postoj - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Publicistické útvary - Zpráva, - Reportáž - Fejeton	MV - Tvorba mediálních sdělení, práce v realizačním týmu, Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, Stavba mediálního sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení
Žák - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - má přehled o významných představitelích české a světové literatury daného období - vyjmenuje základní rysy divadelní hry - podle svých schopností reprodukuje text, případně tvoří vlastní literární text na dané téma - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor dokáže argumenty - dokáže porovnat literární, dramatické i filmové zpracování téhož námět - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - Literatura 1. poloviny 20. století (česká i světová) - Literatura 2. poloviny 20. století (oficiální, exilová i samizdatová) - Drama a jeho vývoj - Obrazná pojmenování (personifikace, metafora, eufemismus, oxymoron, ironie) - Recenze, kritika, reflexe četby - Aspekty umělecké literatury (literatura hodnotná a konzumní) - Tvořivá činnost s literárním textem	OSV – Mezilidské vztahy, Poznávání lidí MKV Multikulturalita, Etnický původ, Lidské vztahy EGS Jsme Evropané, Objevujeme Evropu, Evropa a svět nás zajímá VDO - Občan, občanská společnost a stát

- <i>tvorí vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</i> - <i>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</i> - <i>vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</i>		
---	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	
Žák - zvládne způsob vyhledávání informací z různých informačních zdrojů - je schopen vytvořit výpisek, sestavit osnovu a konspekt	Základy informatiky - Jazyk a získávání informací - Jazyk a studium textu	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
Žák - odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací - vhodně využívá různých jazykových vrstev ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací - při analýze vybraných textů popisuje základní rysy češtiny a vysvětluje zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence	Čeština jako jazyk národní, obecné poučení o jazyku a řeči - Územní a sociální diferenciacie češtiny - Současná spisovná čeština	MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů, vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
Žák - ovládá v mluveném projevu zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování) - si osvojí základní pravopisné jevy a hranice slov v písmu	Zvuková a grafická stránka jazyka - Písmo, jeho vznik a druhy - Obecné zásady spisovné výslovnosti, zvukové prostředky souvislé řeči - Vztah mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka - Základní pravopisné jevy - Hranice slov v písmu	
Žák - pracuje se základními jazykovědnými příručkami a typy slovníků - orientuje se v základních vrstvách slovní zásoby	Slovní zásoba - Jednotky slovní zásoby - Slovníky - Význam slova a jeho složky - Významové vztahy mezi slovy - Změny ve slovní zásobě - Slovo v textu	
Žák - volí v písemném i mluveném projevu vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, funkce a vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi - vysvětluje a odůvodňuje význam slov v daném kontextu - řídí se principy třídění slov na slovní druhy - rozlišuje mluvnické kategorie - je schopen využít svých znalostí při učení cizím jazykům	Tvoření slov - Stavba slovního tvaru - Tvoření slov odvozováním a skládáním - Významové okruhy slov z hlediska slovtvorného - Slovtvorba v současné jazykové praxi - Univerbizace a multiverbizace	

Žák - vysvětluje a odůvodňuje použití jazykových prostředků v rámci funkčních stylů - volí prostředky podle slohotvorného rozvrstvení, podle funkce a vztahu k dané situaci - používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu	Obecné poučení o slohu - Styl jazykových projevů - Jazykové styly a slohotvorní činitelé, realizace stylů v textech - Slohotvorné postupy - Slohová charakteristika výrazových prostředků - Text (komunikát) a komunikační situace, funkce komunikátů - Připravenost, oficiálnost, formálnost, mluvenost, psanost - Komunikační strategie	
Žák - se seznamuje s vyprávěcím slohovým postupem v ukázkách z umělecké literatury - aplikuje své znalosti v praktických cvičeních a ve slohových pracích	Vypravování - V umělecké literatuře - V běžné komunikaci	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace, spolupráce a soutěž MKV - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
Žák - je schopen využívat získaných teoretických poznatků při tvorbě základních slohových útvarů publicistického stylu - rozlišuje mluvenou a psanou podobu útvarů publicistického stylu - posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou - pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty	Slohové útvary publicistického a odborného stylu - Referát (mluvený a psaný) - Reportáž	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž
	LITERÁRNÍ KOMUNIKACE	
Žák - rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým - objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního kontextu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí - rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře - rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu, získané dovednosti a vědomosti, zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře své schopnosti dokáže uplatnit při rozboru přečtených děl	Základy literární vědy - Literární teorie, literární historie, literární kritika, poetika, interdisciplinárnost literární vědy - Literatura a její funkce - Jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla – tropy, figury, rytmus, rým a zvukové prostředky poezie, monolog a dialog, typy kompozice, motiv, téma - Základní literární druhy (próza, poezie, drama) a žánry (lyrické, epické, dramatické – bajka,	

	pohádka, balada, romance, báje, mýtus, legenda, pověst) - Metody interpretace textu (význam, smysl, popis, analýza, interpretace)	
Žák - uvede základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - formuluje dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popíše strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledá informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Hlavní vývojová období národní a světové literatury - Starověká literatura (Bible, antická literatura) - Středověká literatura (eposy, legendy, kroniky, satiry, staroslověnsky, latinsky a česky psaná literatura na našem území) - Renesance v literatuře - Barokní literatura - Klasicismus, osvícenství a preromantismus v literatuře	EGS - Žijeme v Evropě D historický kontext daného období VV+HV umění starověku, středověku a počátků novověku ZSV počátky filozofie

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	
Žák - diferencuje jednotlivé jazykové rodiny v rámci historického kontextu - je schopen zdůvodnit zařazení českého jazyka mezi jazyky slovanské a do rodiny jazyků indoevropských - zná základní vývojová specifika české slovní zásoby	Jazykové rodiny - Čeština, jazyk slovanský - Vývojová specifika české slovní zásoby	OSV - Sociální komunikace EGS - Žijeme v Evropě MKV - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
Žák - je schopen poznat jednotlivé slovní druhy v daném testu - ovládá problematiku mluvnických kategorií jmen a sloves - diferencuje odchylky v určování mluvnických kategorií některých jmen	Tvarosloví - Slovní druhy, jejich mluvnické kategorie a tvary - Mluvnické kategorie jmen a sloves	
Žák - charakterizuje specifika jednotlivých útvarů popisného slohového postupu - realizuje své teoretické znalosti v praxi - v podobě stylistických cvičení a slohové práce	Popis - Prostě sdělovací - pracovní postup, návod - Subjektivně zabarvený - věci, budovy, místnosti, místa v krajině - Charakteristika - Líčení	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
Žák - je schopen využívat získaných teoretických poznatků při tvorbě základních slohových útvarů publicistického stylu - rozlišuje mluvenou a psanou podobu útvarů publicistického stylu	Slohové útvary publicistického stylu (Fejeton, článek, zpráva)	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž
	LITERÁRNÍ KOMUNIKACE	
Žák - definuje základní znaky romantické literatury - na příkladu vlastních čtenářských zkušeností charakterizuje romantického hrdinu - rozeznává a odlišuje v tvorbě některých autorů prvky realistické - uvede základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - formuluje dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Způsoby vyjadřování zážitků z lit. děl - text a intertextovost Hlavní vývojová období národní a světové literatury - Česká a světová literatura v 19. století - Romantismus český, světový - Národní obrození v české literatuře, ústní lidová slovesnost - Realismus český, světový - Naturalismus	EGS - Žijeme v Evropě D - historický kontext daného období VV+HV umělecké směry daného období ve výtvarném umění a hudbě ZSV myšlení o společnosti 19. st.

- <i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popíše strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i> - <i>porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</i> - <i>vyhledá informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</i>	- Moderní směry přelomu 19. a 20. století (impresionismus, symbolismus, dekadence)	
--	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	
Žák - využívá znalosti o větných členech a jejich vztazích v praxi, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování - zvládá interpunkční pravidla ve větě jednoduché	Skladba - věta jednoduchá - Věta jako jednotka komunikace - Druhy vět podle postoje mluvčího - Základní principy větné stavby, aktuální členění výpovědi - Větné členy základní a rozvíjející - Základy valenční a textové syntaxe	
Žák - využívá znalosti o skladbě souvětí prakticky - orientuje se v textu delších větných celků - zvládá interpunkční pravidla ve složitých souvětích	Skladba - souvětí - Souvětí souřadné - Vztahy mezi souřadně spojenými větami - Souvětí podřadné - Druhy vedlejších vět	
Žák - využívá efektivně a samostatně různých informačních zdrojů - zpracovává z odborného textu výpisky, výtahy, anotace, shrnutí - orientuje se v knihovně - umí vyhledávat informace - efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet)	Výklad - Specifické rysy odborného stylu - Zápis bibliografických údajů	OSV - Sociální komunikace
Žák - charakterizuje jednotlivé útvary administrativního stylu - využívá svých teoretických poznatků z oblasti administrativního stylu v praxi	Slohové útvary administrativního stylu - Dopis - úřední, soukromý - Žádost	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace
Žák - využívá osobních zkušeností při tvorbě slohových útvarů úvahového stylu - vhodně kombinuje poznatky objektivní, (z odborné četby, odborného stylu) se subjektivně zabarvenými (osobními zkušenostmi, názory)	Úvaha - Specifické rysy úvahového stylu - Esej	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž
	LITERÁRNÍ KOMUNIKACE	
Žák - charakterizuje moderní trendy ve výtvarném umění a jejich odraz v literatuře	Česká a světová literatura první poloviny 20. století - Nové umělecké směry začátku 20. století	EGS - Žijeme v Evropě

- popisuje specifické prostředky básnického jazyka na konkrétních příkladech literárních textů - interpretuje na základě teoretických znalostí básnické texty - využívá poznatky z vlastní četby - interpretuje na základě využití teoretických poznatků a vlastních čtenářských zkušeností hlavní myšlenky literárních textů daného období	- Ohlas 1. světové války v literatuře - Literární avantgarda - Obrana člověka, lidskosti a demokracie - Reakce literatury na fašistické nebezpečí a literatura v době okupace - Literární kritika - Divadlo a film	D - historický kontext daného období VV+HV umělecké směry daného období ve výtvarném umění a hudbě ZSV myšlení o společnosti 19. st.
--	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	
Žák - uplatňuje znalosti zásad českého pravopisu, tvarosloví, slovotvorných a syntaktických principů českého jazyka - prakticky využívá poznatků z oblasti větné stavby	Všestranný jazykový rozbor - Systematizace a upevňování získaných poznatků z různých oblastí gramatiky - Textovost a intertextovost	
Žák - volí v písemném i mluveném projevu vhodné výrazové prostředky podle jejich slovotvorného rozvrstvení a podle funkce - orientuje se v uměleckém textu z hlediska obsahu, stylistiky a pravopisu - zvládá základní principy tvůrčího psaní - v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu	Styl umělecké literatury - Jazykové, kompoziční a tematické prostředky literárního díla: kompozice, motiv, téma	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
Žák - volí při tvorbě životopisu vhodné výrazové prostředky podle zaměření - rozlišuje specifika běžného a strukturovaného životopisu - je schopen eliminovat nepodstatné údaje ve strukturovaném životopisu	Životopis, motivační dopis	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
Žák - ovládá se zřetelem k dané situaci, kontextu i adresátovi techniku hlasu, správnou výslovnost - posuzuje a interpretuje komunikační účinky textu - v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči - při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky - volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit	Základy rétoriky - Základní pravidla mluveného projevu - Řečnický projev v praxi, monolog, dialog - Základní principy debaty, diskuze - Vlastnosti textu, principy výstavby textu (koherence, členění)	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace
	LITERÁRNÍ KOMUNIKACE	
Žák - hodnotí specifika literárních žánrů a proudů na konkrétních příkladech - hodnotí přínos autorů a národních literatur do světového umění - interpretuje texty ukázek z čítanky - přibližuje vlastní čtenářské zážitky formou referátů ostatním spolužákům - uvede základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.	Česká a světová literatura druhé poloviny 20. století - Reflexe 2. světové války - Žánrová a tematická pestrost světové literatury (neorealismus, magický realismus, rozhněvaní mladí muži, beatnická literatura, antiutopie, postmoderna, triviální a braková literatura)	EGS - Žijeme v Evropě D - historický kontext daného období VV+HV umělecké směry daného období ve výtvarném umění a hudbě

- rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora - formuluje dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popíše strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - porovná ztvárnění téhož námětu v různých zpracováních - vyhledá informace v katalozích, v knihovně, atd.	- Česká literatura po 2. světové válce (schematismus 50. let, oficiální, exilová a samizdatová literatura, experimentální literatura, malé divadelní scény, literatura faktu)	ZSV myšlení o společnosti 19. století
--	---	--

5.1.2 Předmět: Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Anglický jazyk patří do oblasti Jazyk a jazyková komunikace a spočívá především ve vedení žáků k vědomému užívání jazyka jako základního nástroje komunikace (a to mluvené i psané) v různých komunikačních situacích. Cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavují žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat, účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání, mít úctu ke kulturním tradicím. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Anglický jazyk je vyučován tak, aby směřoval k dosažení úrovně B2 podle SERRJ (společný evropský referenční rámec jazyků).

Časové vymezení předmětu:

Předmět Anglický jazyk je povinným vyučovacím předmětem pro žáky primy až kvarty, s týdenní hodinovou dotací 4 - 4 - 4 - 4, kvinty až oktávy 4 - 4 - 4 - 4.

Organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Anglický jazyk** je realizován v **moderně vybavených učebnách** s audiovizuální technikou, jejíž součástí je počítač s připojením k internetu a dataprojektor. Některé učebny jsou vybaveny interaktivní tabulí nebo moderní interaktivní televizí, která umožňuje přímou práci s digitálním obsahem a podporuje interaktivní výuku.

Významnou součástí výuky je pravidelné využívání multimediálních jazykových učeben s didaktickou technikou a plně digitalizovaným systémem Robotel SmartClass+, který efektivně podporuje rozvoj všech čtyř klíčových jazykových dovedností – mluvení, poslechu, čtení a psaní.

Výuka je dále obohacena o **digitální technologie**, které motivují žáky a podporují individualizaci učení. Využíváme tablety s jazykovými aplikacemi, brýle pro virtuální realitu (VR) pro simulaci reálných jazykových situací a **online výukové platformy**, které rozvíjejí slovní zásobu, gramatiku i porozumění autentickým textům a poslechům.

Ve všech hodinách dochází k dělení tříd **do 2 až 3 skupin**, čímž je umožněn individuálnější přístup a aktivnější zapojení každého žáka. Podle charakteru učiva a vzdělávacích cílů využíváme rozmanité formy a metody výuky – frontální výuku s vizuálními pomůckami, poslechová cvičení, interaktivní dialogy, popisy obrázků, samostatná vyprávění, miniprojekty, prezentace, práci s autentickými materiály (filmy, písně, videa, články) a kooperativní činnosti ve dvojicích nebo skupinách.

Mezipředmětové vztahy jsou rozvíjeny především v tématech s jazykovým, geografickým, historickým a kulturním přesahem, přičemž digitální technologie umožňují propojení i s dalšími vzdělávacími oblastmi (např. tvorba multimediálních výstupů, vyhledávání a kritické zpracování informací, online spolupráce).

Cílem je vést žáky k aktivnímu, smysluplnému a bezpečnému využívání digitálních technologií jako běžné součásti výuky i každodenního života, a zároveň rozvíjet jejich komunikativní kompetenci v anglickém jazyce v reálném i digitálním prostředí.

Do obsahu vyučovacího předmětu Anglický jazyk jsou integrována následující **průřezová témata**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- vytváříme dostatek komunikačních příležitostí pro používání anglického jazyka
- nabízíme aktivační metody, které povedou k samostatné práci s dvojjazyčnými slovníky a jinými encyklopedickými materiály.

2. Kompetence k řešení problémů:

- předkládáme žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použití anglického jazyka
- vedeme žáky k porovnávání stavby anglického a českého jazyka, vyhledávání shod a odlišností a odvozování pravidel.

3. Kompetence komunikativní:

- nabízíme žákům dostatek možností k porozumění anglicky vedenému rozhovoru a anglicky psaným jednoduchým textům
- vedeme žáky, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk.

4. Kompetence sociální a personální:

- vytváříme dostatek situací, k jejichž zvládnutí spolupracují se spolužáky
- navozujeme dostatek situací, které povedou k uvědomění si společných i rozdílných rysů lidí z různého jazykového prostředí.

5. Kompetence občanské:

- na příkladech z anglosaských zemí vedeme žáky, aby se snažili vcítit do problematiky života lidí v jiných zemích.
- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

6. Kompetence pracovní/k podnikavosti:

- vedeme žáky k správnému používání studijních materiálů a dvojjazyčných slovníků pro samostatné studium
- vedeme žáky k pečlivé systematické práci.

7. Kompetence digitální

- učíme žáky smysluplně a bezpečně využívat digitální nástroje pro vyhledávání, porozumění, zpracování a sdílení informací v angličtině
- vedeme žáky k samostatnému používání digitálních zdrojů (slovníky, překladače, výukové aplikace, videa, podcasty) ke zlepšení jazykových dovedností
- podporujeme tvorbu digitálního obsahu v angličtině – např. prezentací, videí, podcastů, textů či blogů – s důrazem na jazykovou správnost a účelnost sdělení

- rozvíjíme schopnost kriticky hodnotit obsah v anglickém jazyce na internetu a ověřovat jeho věrohodnost
- učíme žáky respektovat autorská práva při práci s cizojazyčnými materiály a jednat eticky v online prostředí
- propojujeme digitální technologie s reálným používáním anglického jazyka, například při mezinárodní komunikaci, spolupráci na online projektech či využití AI nástrojů
- motivujeme žáky k využívání digitálních nástrojů jako prostředku pro vlastní jazykový rozvoj a celoživotní učení

Důraz je kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a dalším jazykům.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Uživatel základů jazyka – úroveň A2.

Úroveň A2

Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají. Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho/jejích nejnáléhavějších potřeb.

Samostatný uživatel – úroveň B1, B2.

Úroveň B1

Rozumí hlavním myšlenkám srozumitelné spisovné vstupní informace týkající se běžných témat, se kterými se pravidelně setkává se škole, v práci a ve volném čase. Umí si poradit se situacemi při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví. Umí napsat jednoduchý souvislý text na témata, která dobře zná nebo která ho/ji osobně zajímají. Dokáže popsat své zážitky a události, sny, naděje a cíle a umí stručně vysvětlit a odůvodnit své názory a plány.

Úroveň B2

Dokáže porozumět hlavním myšlenkám složitých textů včetně odborně zaměřených diskusí ve svém oboru. Dokáže se účastnit rozhovoru plynule a spontánně s rodilými mluvčími. Umí napsat srozumitelné podrobné texty na různá témata. Vysvětlí své názory a stanoviska, uvede výhody a nevýhody různých možností.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Porozumění a poslech - žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby	Jazykové prostředky Fonetika - zvláštnosti zvukové podoby - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Gramatické kategorie Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - sloveso TO BE - podstatná jména a členy - sloveso CAN - imperativ - přítomný čas prostý a průběhový pravidelných sloves - osobní a přivlastňovací zájmena - frekvenční příslovce - HOW MUCH /MANY - vazba THERE IS/ARE Tematické okruhy - rodina - škola - oblečení - dny v týdnu a měsíce v roce - země a národnosti	OSV - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí, sociální rozvoj - komunikace VDO - Občanská společnost a škola VMEGS - Evropa a svět nás zajímají MKV - Kulturní difference, lidské vztahy MV - Tvorba mediálního sdělení
Čtení - žák čte nahlas a foneticky správně přiměřeně jednoduché texty - rozumí krátkým a jednoduchým textům, které se týkají osvojených tematických okruhů		
Mluvení - žák sdělí základní informace o sobě, rodině, škole, oděvech a každodenních činnostech - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích		
Psaní - žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - písemně a gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché texty - reaguje na jednoduché písemné sdělení		

	- rodina a vztahy - jídlo, péče o zdraví - volný čas - denní program - realie anglicky mluvících zemí Komunikační situace - pozdrav, rozloučení - poděkování - žádost o dovolení - žádost o jednoduchou informaci Slovní zásoba Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem.	
--	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Porozumění a poslech - žák rozumí informacím v jednouchých poslechových textech, jsou-li pronášeny zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat - rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby	Jazykové prostředky Fonetika - zvláštnosti zvukové podoby - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Gramatické kategorie Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - přítomný a minulý čas - slovosled v anglické větě - předložky místa a času - stupňování přídavných jmen - GOING TO, WILL - minulý čas slovesa TO BE - minulý čas pravidelných sloves - nepravidelná slovesa - číslovky - vazba THERE WAS/WERE - úvod do předpřítomného času Tematické okruhy - zvířata, příroda - popis předmětu, domova - nábytek - sport - koníčky, záliby - moderní technologie	OSV - Osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání; sebepoznání a sebepojetí, sociální rozvoj - komunikace VMEGS - Objevujeme Evropu a svět MKV - Kulturní difference, lidské vztahy EV - Ekosystémy MV - Tvorba mediálního sdělení
Čtení - žák čte nahlas a foneticky správně přiměřeně jednoduché texty - přečte a přeloží kratší text z učebnice a časopisu - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace		
Mluvení - žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa i věci ze svého každodenního života		
Psaní - žák napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení		

	- město a vesnice - realie anglicky mluvících zemí Komunikační situace - plány a záměry do budoucna - mluvení o minulosti - žádost o popis cesty a poskytnutí popisu cesty - nakupování - vyjádření preferencí - vyjádření návrhu a jeho přijetí/odmítnutí Slovní zásoba Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem.	
--	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Porozumění a poslech - žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech - rozumí obsahu jednoduché promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Jazykové prostředky Fonetika - zvláštnosti zvukové podoby - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Gramatické kategorie Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - minulé časy - nepravidelná slovesa - modální slovesa - stupňování přídavných jmen - porovnávání - vyjádření množství - frázová slovesa	OSV - Osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání; Sebepoznání a sebepojetí; sociální rozvoj - poznávání lidí, komunikace VMEGS - Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět MKV - Kulturní difference, lidské vztahy EV - Základní podmínky života MV - Fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení
Čtení - žák čte nahlas a foneticky správně přiměřeně jednoduché texty - čte souvisle a plynule delší celky - vyhledá požadované informace v jednoduchých autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich - požadované informace - čte z odborného časopisu		
Mluvení - žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa i věci ze svého každodenního života		
Psaní - žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení a vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Tematické okruhy - pocity - krajina - filmy - počasí - koníčky, sport - popis osoby - společnost - realie anglicky mluvících zemí	

	Komunikační situace - domlouvání se na věcech - vyjádření názoru - tvoření argumentů a protiargumentů - mluvení o povinnostech - vyjádření návrhu - pozvání Slovní zásoba Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem.	
--	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Porozumění a poslech - žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech - rozumí obsahu jednoduché promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Jazykové prostředky Fonetika - zvláštnosti zvukové podoby - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Gramatické kategorie Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - přítomné a minulé časy - vyjádření budoucnosti - složeniny (předpony, přípony) - předpřítomný čas - slovesa s infinitivem a ing-ovou formou - podmínkové věty - nepřímá řeč, souslednost časová - trpný rod - frázová slovesa - přídavná jména	OSV - Osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání; Sebepoznání a sebepojetí, sociální rozvoj - poznávání lidí, komunikace VDO - Občan, občanská společnost a stát VMEGS - Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět MKV - Kulturní difference, lidské vztahy MV - Tvorba mediálního sdělení
Čtení - žák čte nahlas a foneticky správně přiměřeně jednoduché texty - čte souvisle a plynule delší celky - vyhledá požadované informace v jednoduchých autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich - požadované informace - čte z odborného časopisu		
Mluvení - žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa i věci ze svého každodenního života		
Psaní - žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení a vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Tematické okruhy - práce, zaměstnání - nakupování, služby - věda a moderní technologie, média - svět zločinu - dovolená a prázdniny, cestování - realie anglicky mluvících zemí	

	Komunikační situace - mluvení o sobě, slib - vyjádření vlastního názoru, souhlasu a nesouhlasu - přijetí a odmítnutí návrhu - mluvení o minulých zkušenostech - vyjádření stížnosti a reakce na ni Slovní zásoba Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem.	
--	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Porozumění a poslech - žák porozumí hlavním bodům a myšlenkám ústního projevu na aktuální téma, se kterým je předem obeznámen - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí - rozumí instrukcím a pokynům v učebnici - rozumí hlavním myšlenkám textů v učebnici	Jazykové prostředky Fonetika a pravopis - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty - fonetická redukce, fonetické rysy - pravidla pravopisu u složitějších slov - zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti a řešení problémů, sociální komunikace EGS - Žijeme v Evropě MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů MV - Mediální produkty a jejich významy TV – sporty ZSV – rodina, osobnost, G – cestování
Čtení - žák přečte srozumitelně a plynule text - porozumí hlavním bodům a myšlenkám čteného textu na aktuální téma - rozliší hlavní a doplňující informace - odvodí význam neznámých slov na základě kontextu - využívá základní typy slovníků	Gramatické kategorie a lexikologie - srovnání přítomných časů, akční slovesa - vyjádření minulosti – minulý čas prostý, průběhový, perfektum, used to - vyjádření budoucnosti – going to, přít. čas průběhový, will - přídavná jména – 2. a 3. stupeň - modální slovesa (must, have to, should, may, might, can't, can, could, be able) - časové věty - předpřítomný čas průběhový - předminulý čas - předbudoucí a budoucí průběhový čas - věty přací (wish, if only) - frázová slovesa - ustálená větná spojení, jmenné fráze - složená a odvozená slova, transpozice, prefixy , sufixy	
Mluvení - žák formuluje svůj názor přiměřeně srozumitelně a spontánně - stručně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý jednodušší text se známou slovní zásobou - přednese souvislý krátký projev na zadané téma - vyjádří své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou ústní formou - při setkání s rodilými mluvčími se zapojí se do jednoduché konverzace na obecné téma, klade otázky - popíše osobu, byt, dům - vypráví o nemocech, různých sportech a volnočasových aktivitách, dovolené a rodině		

Psaní - <i>žák sestaví krátký text na dané téma</i> - <i>popíše své zájmy a činnosti s nimi související</i> - <i>logicky strukturuje formální i neformální projev</i> - <i>používá přiměřeně bohatou slovní zásobu</i> - <i>vyjádří své myšlenky vhodnou písemnou formou</i> - <i>snaží se používat spojovací výrazy</i> - <i>využívá slovník při zpracování písemného projevu na aktuální téma</i>	Tematické okruhy a komunikační situace Výchozí texty jsou obsahově i jazykově náročnější, ale nekomplikované, nesou prvky uměleckého, publicistického, naučného a populárně-vědeckého stylu, vztahují se k běžným a konkrétním tématům, se kterými se žák může setkat v každodenním životě nebo při cestování do zemí dané jazykové oblasti - popis osoby a životních etap - popis těla, identita, vnímání sebe sama - zdraví a nemoci, nehody, životní styl - popis domu nebo bytu, domácí potřeby - sporty, vybavení pro sport a zábavu - rodina, blízcí lidé, osobnost - dovolená - přátelství, společenské vztahy Komunikační funkce jazyka a typy textů - vyjádření postoje a názoru - souhlas, nesouhlas, rady a návrhy - emoce - vyjádření libosti, nelibost, radost - kratší písemný projev - pozdrav, vzkaz, odpověď, osobní dopis - delší písemný projev - úvaha - samostatný ústní projev – popis, prezentace, reprodukce textu - čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační a popisné - interakce – náhodné situace v osobním životě, neformální rozhovor - informace z médií – audionahrávky, videonahrávky, internet, tisk Reálie anglicky-mluvicích zemí - společnost a kultura, umění - sport, záliby - národní zvláštnosti, rodina	
---	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Porozumění a poslech - žák rozumí hlavním myšlenkám autentického ústního projevu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace - zachytí podstatné body autentického ústního projevu, které jsou pronášeny spisovně a zřetelně - rozliší v projevu jednotlivé mluvčí - postihne zápletku ve filmu	Jazykové prostředky Fonetika a pravopis - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty - fonetická redukce, fonetické rysy - pravidla pravopisu u složitějších slov - zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci - konvence používané k prezentaci výslovnosti Gramatické kategorie a lexikologie - vyjádření množství - gerundium a infinitiv - modální slovesa pro vyjádření minulosti - nepřímá řeč, nepřímé otázky, transformace - tázací dovětky - trpný rod, nepravidelná slovesa - vztažná zájmena - podmínkové věty - frázová slovesa - vztažné věty těsné, volné, participiální, valence - ustálené kolokace, ustálená větná spojení, jednoduché idiomy Tematické okruhy a komunikační situace Výchozí texty jsou obsahově i jazykově náročnější, ale nekomplikované, nesou prvky uměleckého, publicistického, naučného a populárně-vědeckého stylu, vztahují se k běžným i méně běžným a	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace EGS - Žijeme v Evropě MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů MV - Role médií v moderních dějinách
Čtení - žák porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu na aktuální téma - rozliší hlavní a doplňující informace, orientuje se v textu - vyhledá a shromáždí informace z různých textů na běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi - odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalizmů - využívá základní typy slovníků, encyklopedie a média		

Mluvení - <i>žák formuluje svůj názor srozumitelně a poměrně plynule</i> - <i>volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími přiměřeně náročnému textu</i> - <i>přednese souvislý projev na zadané téma</i> - <i>popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související, hovoří o životních etapách, zvycích a tradicích, kultuře, kriminalitě</i> - <i>vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou ústní formou</i> - <i>okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých textů</i> - <i>reaguje v běžných situacích užitím vhodných výrazů a obrátů</i> - <i>při setkání s rodilým mluvčím zahájí a zakončí hovor, komunikuje na běžná témata v běžných situacích</i>	konkrétním tématům, se kterými se žák může setkat v každodenním životě nebo při cestování do zemí dané jazykové oblasti - věda a technika, pokrok - popis charakterových vlastností - umění, umělecké předměty - komunikace - cestování, veřejné služby, veřejné instituce Komunikační funkce jazyka a typy textů - vyjádření postoje a názoru - svolení, prosba, odmítnutí, možnost a nemožnost, pochvala, pokárání - emoce – zájem/nezájem, sympatie, strach - kratší písemný projev – přání, blahopřání, pozvání, úřední dopis - delší písemný projev - vypravování, esej, odborný popis - samostatný ústní projev – popis, shrnutí, prezentace, vyprávění - čtený či slyšený text – texty informační, popisné a faktografické - interakce - formální i neformální rozhovor, strukturovaný pohovor, komunikace prostřednictvím telefonu a dalších médií, diskuse, náhodné situace v osobním životě - informace z médií – audionahrávky, videonahrávky, internet, tisk, telefon, veřejná hlášení Reálie anglicky-mluvicích zemí - významné osobnosti - literatura, významná díla a autoři - věda a technika - vzdělávání
Psaní - <i>žák logicky strukturuje formální i neformální písemný projev</i> - <i>používá bohatou všeobecnou slovní zásobu</i> - <i>využívá slovníky při zpracování písemného projevu</i> - <i>sestaví souvislý text týkající se známého tématu</i> - <i>používá i složitější spojovací výrazy</i> - <i>vyjádří své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou formou</i>	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Porozumění a poslech - žák rozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace - rozliší v projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl a citové zabarvení - postihne zápletku i sled událostí ve filmu	Jazykové prostředky Fonetika a pravopis - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty - fonetická redukce, fonetické rysy - zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci - konvence používané k prezentaci výslovnosti	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace EGS - Žijeme v Evropě MKV - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
Čtení - žák porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma - rozliší hlavní a doplňující informace a identifikuje strukturu textu - vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi - odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalizmů - využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média	Gramatické kategorie a lexikologie - přítomné a minulé časy - srovnávání - pořadí přídavných jmen ve větě - used to / would - předminulý čas prostý a průběhový - infinitiv a ingová forma sloves - příslovce, transpozice - budoucí čas průběhový - předbudoucí čas - would rather/had better - modální slovesa - rozvité věty vedlejší, věty časové, valence - předložkové vazby - idiomy, kolokace a ustálená větná spojení - odborné výrazy a fráze na známá témata	MV - Média a mediální produkce, mediální produkty a jejich významy, uživatelé, účinky mediální produkce a vliv médií
Mluvení - žák formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně a plynule - volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu - přednese souvislý projev na zadané téma - podrobně popíše sebe, své pocity, emoce, své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související, hovoří o médiích, kriminalitě a kultuře - vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou ústní formou - okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých textů - reaguje spontánně a gramaticky správně v méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a obrátů - komunikuje plynule a foneticky správně na témata i v méně běžných situacích - při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata	Tematické okruhy a komunikační situace Východí texty jsou obsahově i jazykově náročnější, nesou prvky uměleckého, publicistického, naučného a populárně-vědeckého stylu, vztahují se k běžným i méně běžným, konkrétním i abstraktním tématům, se kterými se žák může setkat v každodenním životě nebo při cestování do zemí dané jazykové oblasti - osobnost	

Psaní - <i>žák logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů</i> - <i>používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace aniž by redukoval to, co chce sdělit</i> - <i>využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma</i> - <i>sestaví souvislý text na širší škálu témat a vyjádří své stanovisko</i> - <i>snaží se používat i složitější spojovací výrazy</i>	- životní etapy, přátelství - pocity, gesta, emoce - média, věda a technika, pokrok - kriminalita - zvyky a tradice, kultura - dovolená, turismus, netradiční koníčky Komunikační funkce jazyka a typy textů - vyjádření postoje a názoru a jeho obhajoba v diskuzi - nutnost, potřeba, zákaz, příkaz, lítost - emoce – zájem/nezájem, zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, lhostejnost - kratší písemný projev – žádost, inzerát - delší písemný projev – formální dopisy, esej - čtený či slyšený text – texty informační, popisné, faktografické, imaginativní - samostatný ústní projev – popis, srovnání, oznámení, prezentace - interakce - náhodné situace v osobním i profesním životě, formální i neformální rozhovor, diskuse, komunikace prostřednictvím internetu, korespondence - informace z médií – tisk, rozhlas, film, audionahrávky, videonahrávky, internet Reálie anglicky-mluvicích zemí - charakteristika společnosti a kultury - vzdělávání - národní záliby a zvláštnosti, život a tradice - věda a technika - významné osobnosti - jazykové zvláštnosti a odlišnosti - média a jejich účinky na společnost	
---	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Porozumění a poslech - žák rozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace - rozliší v projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích - postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře	Jazykové prostředky Fonetika a pravopis - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty - fonetická redukce, fonetické rysy - zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci - konvence používané k prezentaci výslovnosti	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace, morálka všedního dne EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky; žijeme v Evropě; vzdělání v Evropě a ve světě MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů EV - Člověk a životní prostředí, životní prostředí regionu a ČR MV - Média a mediální produkce
Čtení - žák porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma - rozliší hlavní a doplňující informace a identifikuje strukturu textu - vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi - odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalizmů - využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média - čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce	Gramatické kategorie a lexikologie - participiální věty, valence - členy a kvantifikátory - záporné fráze - podmínkové věty všechny typy - trpný rod, transformace - nepřímá řeč - kladení důrazu - idiomy, kolokace a ustálená větná spojení a rámce, přísloví - odborné výrazy a fráze na známá témata	
Mluvení - žák formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule - volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu - přednese souvislý projev na zadané téma - podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související, hovoří o profesích, zdraví, životním stylu, literatuře, ekologii a politice - vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou ústní formou - adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických a imaginativních textů	Tematické okruhy a komunikační situace Výchozí texty jsou obsahově i jazykově náročnější, nesou prvky uměleckého, publicistického, naučného a populárně-vědeckého stylu, vztahují se k běžným i méně běžným, konkrétním i abstraktním tématům, se kterými se žák může setkat v každodenním životě nebo při cestování do zemí dané jazykové oblasti. - vztahy, identita, světonázor - profese, pracovní události - zdraví, životní styl - literatura, romány - média a sociální sítě, časopisy - životní prostředí, ekologie, globální problémy, příroda	

- <i>reaguje spontánně a gramaticky správně ve složitějších situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů</i> - <i>komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích</i> - <i>s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace</i> - <i>při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů</i>	- politika - jídlo, recepty - nakupování, peníze, reklamní materiály - témata z oblasti veřejné, pracovní a vzdělávací Komunikační funkce jazyka a typy textů - vyjádření a obhajoba postoje, názoru a stanoviska – přiznání, odsouzení, omluva, odpuštění, spekulování, vyvození závěru, dosažení shody - kratší písemný projev – životopis, zpráva, vzkaz - delší písemný projev – podrobný popis, úvaha, článek, podrobný životopis - čtený či slyšený text – texty informační, popisné, faktografické, dokumentární, imaginativní i umělecké - samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, prezentace - interakce – formální i neformální rozhovor, náhodné situace v osobním i profesním životě, strukturovaný pohovor - informace z médií – tisk, TV, internet Reálie ČR a anglicky-mluvicích zemí - Reálie ČR podle aktuálních témat k maturitě (politické a ekonomické postavení ve světě, kultura, umění, literatura, vzdělávací systém, rodinný život, tradice, průmysl, zemědělství) - Reálie některých anglicky mluvících zemí podle aktuálních témat k maturitě (politické a ekonomické postavení ve světě, kultura, umění, historie, vzdělávací systém, rodinný život, tradice) - Literatura podle aktuálních témat k maturitě, významná díla a autoři	
Psaní - <i>žák logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů</i> - <i>s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace</i> - <i>používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval, co chce sdělit</i> - <i>využívá výkladové i odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma</i> - <i>sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko</i> - <i>snaží se používat i složitější spojovací výrazy</i> - <i>vyjádří své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou formou</i>		

5.1.3 Předmět: Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Předmět Německý jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace společně s předměty český jazyk a ostatními cizími jazyky. Výuka navazuje na výuku českého jazyka a anglického jazyka. Vzdělávání v Německém jazyce vychází ze Společného referenčního rámce pro výuku jazyků, cílem je dosažení jazykové úrovně B1. Zaměřujeme ji na rozvoj komunikativních schopností žáka, vedeme je k postupnému zvládnutí mluveného a v jednodušší podobě i písemného projevu. Rovněž se snažíme žáky seznámit se životem v zemích, kde se vyučovaný jazyk používá.

Cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavují žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat, účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání, mít úctu ke kulturním tradicím. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Výuka zahrnuje:

- základní komunikaci v běžných každodenních situacích
- základní gramatické struktury a typy vět
- psaní jednoduchých sdělení
- práci se slovníkem a dalšími zdroji informací (internet, časopisy atd.)
- tvorbu projektů v rámci skupinové práce.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Německý jazyk je povinným vyučovacím předmětem pro žáky primy až kvarty s týdenní hodinovou dotací 0 - 3 - 3 - 3, v kvintě až oktávě s hodinovou dotací 3 - 3 - 3 - 3.

Žáci si volí v sekundě jeden ze dvou jazyků, německý nebo francouzský jazyk, a pak pokračují ve výuce zvoleného jazyka po celou dobu studia na gymnáziu.

Organizační vymezení předmětu:

Vyučovací hodiny probíhají částečně v jazykové učebně vybavené audiovizuální technikou, jejíž součástí jsou počítače pro učitele i všechny žáky, dataprojektor a ozvučení, a v dalších učebnách vybavených audiovizuální technikou. Vyučující mají k dispozici CD přehrávače.

Výuka zahrnuje formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- jazyková komunikace
- poslech s porozuměním
- čtení s porozuměním
- procvičování a rozvíjení slovní zásoby
- skupinová práce (řešení konkrétních situací - Rollenspiele)
- tvorba písemných sdělení (dopis, email)
- výuka a procvičování gramatiky
- práce s internetem a dalšími multimediálními materiály
- projekty.

Předmětem prolínají průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova: poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: žijeme v Evropě

- Multikulturní výchova: vztah k multilingvní oblasti a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
- Environmentální výchova: člověk a životní prostředí
- Mediální výchova: média a mediální produkce

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- žákům nabízíme aktivační metody, které je vedou k samostatné práci s česko-německými slovníky
- snažíme se vytvořit dostatek komunikačních příležitostí při používání německého jazyka.

2. Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k vyhledávání shod a odlišností mezi českým a německým jazykem
- řešíme s nimi běžné problémy v komunikativních situacích.

3. Kompetence komunikativní:

- s žáky formulujeme a vyjadřujeme myšlenky a názory v logickém sledu, vedeme je k výstižnému, souvislému a kultivovanému vyjadřování v písemném i ústním projevu
- učíme je naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, usilujeme o účinné zapojení do diskuze, vedeme je k obhajování jejich názoru a vhodné argumentaci
- vedeme je k porozumění různým typům textů a jiných informačních a komunikačních prostředků
- využíváme informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

4. Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině
- snažíme se, aby přispívali k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápali potřebu efektivní spolupráce s druhými při řešení daného úkolu.

5. Kompetence občanské:

- na příkladech z německy mluvících zemí vedeme žáky k toleranci a respektu k jiným národům.
- jazyk chápeme jako prostředek historického a kulturního vývoje národa, důležitý sjednocující činitel národního společenství, jako důležitý nástroj celoživotního vzdělávání
- rozvíjíme pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a žáky vedeme k respektování kulturní rozmanitosti

6. Kompetence pracovní/k podnikavosti:

- motivujeme žáky ke svědomité práci a seznamujeme je se správným používáním různých studijních materiálů, časopisů, internetu.

7. Digitální kompetence

- žáky vedeme k vyhledávání relevantních informací o německém jazyce, kultuře a realitách v digitálním prostředí a žáci umí kriticky hodnotit spolehlivost a relevantnost nalezených zdrojů
- žáci by měli umět efektivně komunikovat a spolupracovat v digitálním prostředí v německém jazyce, například prostřednictvím videokonferencí, e-mailu, diskusních fór nebo sociálních sítí

- vedeme žáky k bezpečnému a etickému chování v online prostředí, k zodpovědnému a chování v digitálním prostředí, včetně respektování autorských práv a ochrany osobních údajů.
- podporujeme žáky k tomu, aby byli schopni využívat digitální technologie k tvorbě vlastního digitálního obsahu v německém jazyce, například psaní textů, tvorbě prezentací, videí nebo podcastů

Důraz je kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a dalším jazykům.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Úroveň B1: Žák – rozumí hlavním myšlenkám srozumitelné spisovné vstupní informace (input) týkající se běžných témat, se kterými se pravidelně setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd. **Poradí si** s většinou situací, jež mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví. **Napíše** jednoduchý souvislý text na témata, která dobře zná nebo která ho osobně zajímají. **Popíše** své zážitky a události, sny, naděje a cíle a umí stručně vysvětlit a odůvodnit své názory a plány.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova, vyslovuje a čte foneticky správně - v přiměřeném rozsahu slovní zásoby pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění - rozumí běžným pokynům a jednoduchým větám vyučujícího souvisejícím s organizací vyučovacího procesu včetně návodu na typické činnosti a aktivity - rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje - rozumí jednoduchým souvislým projevům vyučujícího a projevům dialogickým, včetně krátkých projevů reprodukováných; tyto projevy neobsahují neznámá slova, s výjimkou slov, jejichž zvuková podoba je blízká mateřštině - čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu - reprodukuje a obměňuje pamětně osvojené mikrodialogy - zná říkadla, pořekadla, básně a reprodukuje je se správnou výslovností, zazpívá několik písní - používá abecední slovník učebnice	Zvuková stránka jazyka - suprasegmentální jevy (slovní přízvuk, větná intonace) - segmentální jevy s důrazem na jevy odlišné od mateřského jazyka (zavřené / otevřené / krátké / dlouhé e, o, a, i, u, diftong ei/ai, dvojhlásky ei/ie, au/eu, Ich-Laut/Ach-Laut) Grafická stránka jazyka a pravopis - německá abeceda - psaní velkých písmen, přehlásek, ß Slovní zásoba - základní výrazy z vymezených tematických okruhů v rozsahu cca 500 lexikálních jednotek - slovní zásoba potřebná pro porozumění pokynům spojeným s vyučovacím procesem, popř. k memorování básní a písní Mluvnice Skladba - jednoduchá věta oznamovací, tázací, věta s modálním slovesem, slovosled v těchto větách, vyjádření záporu pomocí nicht Tvarosloví - člen určitý, neurčitý v 1. a 4. pádě Podstatná jména - rod podstatných jmen – lexikálně Přídavná jména - v přísudku, v doplňku Zájmena - osobní, tázací, ukazovací Číslovky - základní 0 - 20 základní početní úkony Slovesa - časování pravidelných sloves, několika nepravidelných sloves	ČJ – pravopis, výslovnost OV – rodina, domov, školní prostředí, mezilidské vztahy, kulturní život G – Evropa, kultury jiných zemí HV – zpěv písní, koled OSV – rozvoj schopností a poznávání, komunikace EGS - Evropa a svět nás zajímá Projekte: <i>Das ist mein Land! Lifestyle tschechischer Jugendlicher</i>

	- oznamovací způsob přítomný čas - modální slovesa <i>möchten, müssen, können</i> slovesa se 4. pádem Příslovce - příslovce gern - základní příslovce místa Předložky - předložky – z počátku převážně lexikálně Spojky - spojky souřadící Částice - odpověď s doch Citoslovce - lexikálně (<i>wau, miau, muh, pfui, ...</i>) Témata - osobní údaje, věk, pozdravy, barvy - dny v týdnu, měsíce, roční období, časové údaje, části dne, čas - názvy měst, zemí - koníčky, činnosti pro volný čas - sport, druhy sportu, sportovní potřeby nábytek - hudba, seriály - školní předměty, jazyky, školní potřeby, psací potřeby, rozvrh hodin	
--	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům - rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci - rozumí jednoduchým souvislým monologickým i dialogickým projevům rodilého mluvčího, včetně projevů reprodukováných, pronášených v přirozeném tempu různými jednajícími osobami (žena, muž, dítě) i obsahujícím několik neznámých výrazů snadno pochopitelných z kontextu, situace nebo na základě podobnosti s mezinárodně užívanými výrazy - čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché audioorálně připravené texty - vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku - reprodukuje a obměňuje dialogy ústně, obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu - aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci - samostatně po audioorální přípravě zformuluje text pozdravu, blahopřání, jednoduchého dopisu, vzkazu, sestaví krátké vyprávění, jednoduchý popis (např. obrázku, osoby, místa) - zná z paměti básně, popř. jiné krátké texty (např. dramatizace a improvizace pohádek) - písemně obměňuje krátké probrané texty formuluje písemně jednoduché otázky a odpovídá na ně - sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů - používá dvojjazyčný slovník	Zvuková stránka jazyka - suprasegmentální jevy - segmentální jevy s důrazem na jevy odlišné od mateřského jazyka a na zabránění interferenčním tendencím (přehlásky <i>ä- ö-ü</i>, hlásky <i>i-ie-ü-u</i> a jejich varianty, asimilace, ráz) - krátké – dlouhé hlásky <i>i-ie-ü-u</i> Grafická stránka jazyka a pravopis - pravopis výrazů osvojované slovní zásoby Slovní zásoba - slovní zásoba v rozsahu asi 1000 lexikálních jednotek zahrnujících výrazy z vymezených tematických okruhů, situací a funkcí jazyka - slovní zásoba potřebná k porozumění jednoduchým textům, a to i autentickým (počátky práce se slovníkem) Mluvnice Skladba - jednoduchá věta oznamovací, tázací, věta s modálním slovesem slovosled v těchto větách, vyjadřování záporu včetně <i>kein</i>, větný rámec modálních sloves Tvarosloví - člen určitý, neurčitý, záporný, (<i>mein, dein, sein, ihr</i>) v 1. pádě - člen neurčitý, určitý, záporný ve 4. pádě tvoření slov - koncovka <i>-in</i> Podstatná jména - rod podstatných jmen - 2. pád vlastních jmen - množné číslo podstatných jmen - používání členu určitého a neurčitého v 1., 3. a 4. pádě	ČJ – mezilidská komunikace, jazykový projev, pravopis, ústní a písemný projev Bi – člověk, živočichové, rostliny OV – lidé kolem nás, přátelství G – Česká republika, Evropa HV – zpěv písní, koled, znalost osobností hudby OSV – rozvoj schopností a poznávání, komunikace EGS - Evropa a svět nás zajímá MKV – lidské vztahy Projekt: Wir machen ein Foto-Kochbuch Was sammelst du? Meine Freizeit

	Přídavná jména - v přísudku, v doplňku Zájmena - osobní ve 3. a 4. pádě, ukazovací, přivlastňovací (<i>mein – dein</i>), záporná (<i>kein – keine</i>), - tázací <i>W</i> - zájmena <i>wo, woher, wann, wie, warum, wieviel, um wie viel, welch-</i> - vykání Číslovky - základní do 100 - určení ceny Slovesa - časování pravidelných sloves, pomocných a užívaných nepravidelných sloves - modální slovesa <i>möchten, mögen</i> slovesa s odlučitelnou předponou - způsob rozkazovací - préteritum sloves <i>sein, haben</i> - přítomný čas Příslovce - základní příslovce místa, tázací <i>w</i>-příslovce – <i>wo, wann, wie, wer, warum, wie viel</i> Předložky - předložky se 3. a 4. pádem - lexikálně Spojky - souřadící i s nepřímým slovosledem Témata - rodina, členové rodiny - názvy povolání - názvy zemí, světadílů - nápoje, potraviny, pokrmy - koníčky, záliby, předměty pro sbírky části těla, bolesti, nemoci - pohyb ve městě, adresa, místa ve městě, popis cesty, dopravní prostředky, vybavenost města a městských čtvrtí	
--	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - porozumí běžným sdělením a hlášením z oblasti každodenního života (např. v dopravních prostředcích, na nádraží) - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, - v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky - rozumí projevům reprodukováným ze zvukového záznamu, popř. videozáznamu - rozumí jednoduchým souvislým monologickým i dialogickým projevům rodilého mluvčího, včetně projevů reprodukováných, pronášených v přirozeném tempu různými jednajícími osobami (žena, muž, dítě) i obsahujícím několik neznámých výrazů snadno pochopitelných z kontextu, situace nebo na základě podobnosti s mezinárodně užívanými výrazy - čte potichu jednoduché texty autentické (návody, nápisy apod.) - vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku - reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace - umí se souvisle vyjadřovat v rámci vymezených tematických okruhů - sdělí základní informace či hlavní myšlenky z krátkého přečteného nebo vyslechnutého textu - vyžádá jednoduchou informaci přiměřeně a pohotově reaguje na různé situace běžného života žáků dané věkové skupiny, používá základní kompenzační strategie pro překonávání jazykových obtíží při komunikaci (opíše výraz, použije výrazu obsahově blízkého apod.) - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - používá dvojjazyčný slovník	Zvuková stránka jazyka - suprasegmentální jevy - segmentální jevy s důrazem na zabránění - interferenčním tendencím Grafická stránka jazyka a pravopis - pravopis výrazů osvojované slovní zásoby základní poučení o interpunkci Slovní zásoba - seznámení se způsoby odhadu významu, tvoření slov – podstatné jméno + podstatné jméno, sloveso + podstatné jméno Mluvnice Skladba - věta oznamovací, tázací, rozkazovací, rámcová konstrukce s modálními slovesy, se slovesy v perfektu - slovosled v těchto větách zdůraznění větného členu - vyjadřování větné a větně členské negace Tvarosloví Podstatná jména - rod podstatných jmen - 1. , 3. a 4. pád č. jedn. a množ. Přídavná jména - skloňování a stupňování pouze lexikálně podle komunikativních potřeb - s časovými údaji <i>nächst-</i> Zájmena - tázací, ukazovací, přivlastňovací, záporná osobní, přivlastňovací - skloňování kromě 2.pádu - neosobní <i>man</i> Číslovky - základní nad tisíc, řadové - datum, letopočet	ČJ – mezilidská komunikace, jazykový projev Bi – živočichové, rostliny G – svět, kulturní život, lidé kolem nás SV – člověk a společnost OSV – rozvoj schopností a poznávání, komunikace EGS - Evropa a svět nás zajímá MKV – lidské vztahy Projekte: Landeskunde

	Slovesa - časování: pravidelná slovesa, pomocná a užívaná nepravidelná slovesa a slovesa s předponami odlučitelnými - slovesa se 3. a 4. pádem vazba <i>es gibt</i> - perfektum, přičestí minulé všech typů sloves - modální slovesa Předložky - nejfrekventovanější předložky se 3., 4. 3 a 4. pádem, splývání se členem předložky s časovými údaji předložky s místními údaji Spojky - frekventované souřadící spojky Témata - cestování, prázdninové aktivity, cíle o prázdninách - činnosti pro volný čas, způsob trávení volného času, účelné využití volného času - místa ve městě, místa v přírodě, rozdílný život ve městě a na venkově - čas formální, neformální povolání a zaměstnání oblečení - akce, zajímavé činnosti a akce, oslavy, narozeniny, dárky, přání, svátky - popis osoby bydlení zvířata - škola, vyučovací předměty, rozvrh hodin, kulturní život školy, popis školy, popis třídy, výukové aktivity, školní rok a prázdniny, rok v žákově životě - navazování přátelských vztahů mezi školami, třídami a žáky (v zahraničí) - školní život v různých zemích	
--	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory - v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - umí vyžádat jednoduchou informaci - samostatně vede jednoduchý dialog, pohotově v dialogu reaguje - formuluje složitější otázky, odpovídá na ně a vyjádří vlastní názor - sdělí základní informace nebo hlavní myšlenky z přiměřeně dlouhého a přiměřeně náročného přečteného či vyslechnutého textu - čte potichu i nahlas různorodé texty, včetně jednoduchých textů uměleckých - orientuje se v různých typech textů, využívá logického odhadu, zachytí a zaznamená myšlenky či údaje z vyslechnutého textu - písemně vyjádří hlavní myšlenky ze snadného vyslechnutého projevu nebo přečteného textu - samostatně napíše několik souvislých vět, např. popis předmětu, obrázku... - seznámí se s některými zvyklostmi a typickými svátky v německy mluvících zemích - aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci - umí se krátce souvisle vyjadřovat v rámci vymezených tematických okruhů - používá abecední slovník učebnice - používá dvojazyčný slovník	Zvuková stránka jazyka - suprasegmentální jevy (intonace, slovní přízvuk u přídavných jmen) segmentální jevy s důrazem na jevy odlišné od mateřského jazyka (základní varianty výslovnosti, např. - psaného ig vyslovovaného jako – ik/ich, rozdíly ve výslovnosti ig – ich– isch, nebo f – v – w; výslovnost dlouhého znaménka ie; b – d – g na konci slov a slabik; výslovnost j a c – ch, výslovnost ts a ks) výslovnost cizích slov Grafická stránka jazyka a pravopis - pravopis výrazů osvojované slovní zásoby, poučení o interpunkci Slovní zásoba - slovní zásoba v rozsahu asi 700 lexikálních jednotek Témata slovní zásoby - nábytek a zařízení, popis bytu, pocity, popis osoby, pouliční slavnost, oslavy, sport, fotbal, příslušníci národů, srovnání, město, popis cesty, popis objektů škola, domácí úkoly, prostírání stolu, škola přes internet - počítač, internet, popis místa popis osoby, školní projekty soutěž - příprava na cestu, mládežnická ubytovna popis města - informace k osobám Mluvnice - zápor s kein- a nicht	ČJ – pravopis, výslovnost, ústní i písemný projev, osobní a poloformální e-mail, SMS, blahopřání, ZSV – mezilidské vztahy a pomoc druhému, zásady slušného chování G – Česko, Německo, geografické zařazení, kultury německy mluvících zemí Hv – dějiny hudby (Mozart v Čechách a na Moravě) OSV - sociální komunikace EGS - žijeme v Evropě MKV - vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

	Skladba - rozkazovací způsob ve 2. os. mn. č., slovosled vět se zvrtnými slovesy Tvarosloví - tvoření slov: příslušníci národů - Demonstrativartikel dies- - určitý člen v kombinaci s přídavným jménem v 1. pádě - určitý člen v kombinaci s přídavným jménem ve 4. pádě - neurčitý člen v kombinaci s přídavným jménem v 1. pádě Podstatná jména Přídavná jména - tvoření 2.stupně - tvoření 3.stupně	
--	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - čte plynulý text a umí na otázky odpovědět krátkými větami - umí najít chyby, doplnit chybějící slova z předlohy - umí určit správná/nesprávná tvrzení - umí kombinovat autentický psaný text s poslechem - identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - rozumí projevům obsahujícím několik neznámých výrazů snadno odhadnutelných z kontextu - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma - na základě elementárních znalostí o tvoření slov volně reprodukuje vyslechnutý nebo přečtený text - jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související - dokončí započaté vyprávění, domýšlí chybějící celky - jednoduše souvisle a plynule pohovoří na známá témata včetně jednoduchých témat týkajících se reálií - vyhledává v textu informace - účelně pracuje se slovníkem - umí vyplňovat běžné formuláře - sestaví krátké vyprávění na základě připravené osnovy - shrne a jednoduše ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace - samostatně zformuluje dopis, odpověď na dopis, pozvánku	Zvuková stránka jazyka - suprasegmentální jevy - segmentální jevy s důrazem na jevy odlišné od mateřského jazyka (<i>h- Laut, diftong ei/ai, dvojhlásky au – eu/äu, kombinace hlásek bst – gst – ngst -Ist – rst, mst – nst, znělé alveolární hlásky n – r – l, rozlišení afrikáty, frikativy a plosívy</i> <i>pf – f – p</i> Grafická stránka jazyka a pravopis - pravopis výrazů osvojované slovní zásoby, poučení o interpunkci Slovní zásoba - slovní zásoba v rozsahu asi 1000 lexikálních jednotek, Témata slovní zásoby - vlastnosti, záliby, místa na veřejnosti, činnosti všedního dne, objednat si v kavárně, oblečení, pocity, povolání, práce, osobní údaje, předměty, inzeráty, vyjádření osobního rozpoložení, castingové show, - televizní kvíz, přání, výhra v loterii, volný čas, jazyky, dorozumění se móda, počasí, výměnný projekt, vlastnosti věcí, - dělat něco sám, biografie, letopočty, školní oslavy Mluvnice Skladba - rozkazovací způsob ve zdvořilostní formě se <i>Sie</i> - nepřímá otázka Tvarosloví - Demonstrativartikel <i>dies-</i> - určitý člen v kombinaci s přídavným jménem v 1. pádě - určitý člen v kombinaci s přídavným jménem ve 4. pádě	ČJ – pravopis, výslovnost, ústní i písemný projev, osobní a poloformální email, psaní SMS, portrét ZSV – mezilidské vztahy a pomoc druhému, zásady slušného chování G – Německo, kultury a známé osobnosti německy mluvících zemí OSV-sociální komunikace EGS - žijeme v Evropě MKV - vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

	- neurčitý člen v kombinaci s přídavným jménem v 1. pádě Podstatná jména - slabé skloňování podstatných jmen (n- deklinace) Přídavná jména - přídavná jména ve 4. pádě, přirovnání Zájmena - osobní zájmena ve 3. pádě– <i>ihm, ihr, ihnen, Ihnen</i> Číslovky - počítání od 100	
--	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích - vyjadřuje časovou posloupnost - umí plánovat, rozdat úkoly, navrhopvat, návrhy přijmou i odmítnout - rozumí složitějším pokynům souvisejícím mj. s výkladem mluvnického učiva (gramatická terminologie) - rozliší v projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy - rozumí projevům svých vrstevníků pronášeným v hovorovém jazyce, případně i projevům dialektálně zabarveným - rozumí projevům reprodukovaným ze zvukového záznamu, popř. videozáznamu - rozumí delším souvislým projevům vyučujícího i rodilého mluvčího pronášeným v přirozeném tempu - pohotově používá prvky umožňující diskutovat, zdůvodňuje, přesvědčuje, dotazuje se - vede interview pohovoří na známá témata včetně témat týkajících se reálií - přednese krátký referát - čte potichu i nahlas přiměřeně náročné různorodé texty, včetně textů populárně naučných odpovídajících zájmům dané věkové skupiny - orientuje se v textu, ve větší míře využívá logického odhadu - písemně i ústně zformuluje hlavní myšlenky z vyslechnutého i čteného textu - sestaví životopis (vlastní i fiktivní) v souladu s konvencemi dané jazykové oblasti - používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku - umí něco dohodnout, vyjednat, obhájit svůj názor	Zvuková stránka jazyka - suprasegmentální jevy (slovní přízvuk u odlučitelných a neodlučitelných sloves, větný přízvuk, větná melodie, slovní přízvuk u názvů měst a řek, - větná melodie u nepřímé otázky) segmentální jevy s důrazem na jevy odlišné od mateřského jazyka (krátké a dlouhé samohlásky a, o, u, i; výslovnost skupin hlásek <i>spr – str</i>, výslovnost <i>ft – pr – tr – kr</i>) Slovní zásoba - slovní zásoba v rozsahu asi 700 - 800 lexikálních jednotek, ustálená spojení Témata slovní zásoby - organizace párty, Flashmob, nákupní zvyklosti, cestování bez peněz, pocity, vztahy - prohlídka města, památky, školní výlet, konflikty, člověk a zvíře, školní jídelna, recepty ingredience, popis cesty, reklama, učení se cizím jazykům, dvojjazyčnost, sociální projekty, pomoc žáků seniorům - ukázka z literatury pro mládež Mluvnice Skladba - zu + infinitiv - brauchen + zu + infinitiv - vedlejší věta účelová: spojka <i>damit, um zu+</i> infinitiv - vedlejší věta časová: spojka <i>während, bevor</i> - vedlejší věta vztažná v prvním, čtvrtém a třetím pádě - nepřímá otázka s <i>ob</i> - vedlejší věta vztažná s předložkou vedlejší věta přípustková: spojka <i>obwohl</i> - vedlejší věta vztažná: vztažné zájmeno <i>wo, was</i>	ČJ – pravopis, výslovnost, ústní I písemný projev, osobní a poloformální e-mail, příspěvek fóra - ukázky z významných děl německy hovořících zemí ZSV – mezilidské vztahy a pomoc druhému, zásady slušného chování, interkulturalita G – Německo, kultury, životní styl a tradice německy mluvících zemí, významné osobnosti OSV - poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace EGS-žijeme v Evropě MKV - vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí MV - média a mediální produkce Landeskunde: <i>Die deutschen Bundesländer</i>

	- vedlejší věta časová: spojka <i>als</i>, <i>nachdem</i> Tvarosloví Podstatná jména - člen a podstatné jméno ve druhém pádě - nulový člen + přídavné jméno v prvním a čtvrtém pádě Přídavná jména Zájmena - tázací zájmeno <i>Wo(r)</i> + předložka zájmeno <i>da(r)</i> + předložka	
--	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - umí pracovat s oficiálními vylechnutými texty zpráv a komentářů - přetlumočí základní informace v jednoduchých situacích neformálního charakteru - porozumí ukázkám reprodukováných literárních žánrů - dokáže interpretovat úryvky básní i prózy - zvládá strategie čtení v souladu se sledovaným cílem výuky - užívá překladový a výkladový slovník, umí se orientovat v encyklopediích a jazykových příručkách - sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako sled lineárních myšlenek - se zapojí, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích - umí formulovat pravidla, podmínky, zdůvodňovat, vyjádřit pocity - s jistotou a sebedůvěrou komunikuje foneticky a gramaticky správně s použitím osvojené slovní zásoby - umí uvést fakta v souvislostech, argumentuje - zformuluje vzkaz, telegram, neformální i formální dopis, informační letáček, kuchařský recept ... - popíše pracovní postup - sestaví vlastní příběh, doplní začátek či konec příběhu - má faktické znalosti o reáliích dané jazykové oblasti (společenské zvyklosti, geografické a kulturní poznatky o zemích dané jazykové oblasti) - orientuje se v plánech měst německé jazykové oblasti - umí na internetu najít základní informace o turistických místech v německé jazykové oblasti	Zvuková stránka jazyka - suprasegmentální jevy (větný přízvuk – výslovnost s důrazem, slovní a větný přízvuk, zesílení s doch a denn, vázání a ráz, větný přízvuk a melodie u vět s als ob, větný přízvuk u vět se spojkou sodass/so ..., dass, slovní přízvuk u názvů zemí, národností a jazyků) - segmentální jevy s důrazem na jevy odlišné od mateřského jazyka Slovní zásoba - slovní zásoba v rozsahu asi 1000 lexikálních jednotek, složené předložky Témata slovní zásoby - společné bydlení studentů, aktivity - v domácnosti, formy bydlení, mobilita, auta, dopravní prostředky, lezení na ledovci, vzpomínky, pravidla hry - plánování cesty, cenově výhodné cestování, předpověď počasí, módní trendy, fitness, zdraví, expedice, konflikty ve škole, mobbing, cizí kultury, školní iniciativy, inzeráty, vztahy, partnerství mezi městy, v nákupním centru, program veřejné události Mluvnice Skladba - vedlejší věta časová: spojka seit/seitdem - nereálná podmínková věta: wenn+ konjunktiv II - konjunktiv II slovesa sein - vedlejší věty časové: spojka alsa/wenn - způsobové vedlejší věty: spojka ohne dass a konstrukce ohne zu+ infinitiv - nereálná věta srovnávací: als ob + konjunktivII - vedlejší věta účinková: spojka sodass / so...,dass - trpný rod přítomný	ČJ – pravopis, výslovnost, ústní i písemný projev, osobní a poloformální e-mail, příspěvek fóra, komentář OV – mezilidské vztahy a pomoc druhému, zásady slušného chování, interkulturalita G – Německo, kultury německy mluvících zemí, významné historické události – porovnání s ČR OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace EGS – žijeme v Evropě MKV - vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí EV - člověk a životní prostředí MV – média a mediální produkce Landeskunde: Wie gut kennst du Deutschland, Österreich und die Schweiz?

	Tvarosloví Podstatná a přídavná jména - člen určitý + přídavné jméno ve třetím pádě - nulový člen + přídavné jméno ve třetím pádě - člen určitý + třetí stupeň / druhý stupeň v prvním pádě - zpodstatnělá přídavná jména a přídavná jména slovesná Zájmena - osobní zájmena ve třetím a čtvrtém pádě	
--	--	--

5.1.4 Předmět: Francouzský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Francouzský jazyk patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk RVP ZV (sekunda, tercie, kvarta) a RVP G (kvinta, sexta, septima, oktáva).

Při naplňování vyučovacího obsahu jsou realizována následující průřezová témata RVP G: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Francouzský jazyk svým vzdělávacím obsahem souvisí zejména se vzdělávacími obsahy předmětů Český jazyk a literatura, Anglický jazyk, Geografie, Informatika a výpočetní technika.

Cílem je umožnit žákům složení maturitní zkoušky na úrovni B1 SERRJ, popř. získat mezinárodní jazykový certifikát DELF B1.

Časové vymezení předmětu:

Francouzský jazyk je jedním z nabízených dalších cizích jazyků, který si žáci volí od druhého roku (v sekundě) gymnaziálního studia. Následně se stává povinným vyučovacím předmětem po další dobu osmiletého studia s týdenní hodinovou dotací 0 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3.

Na předmět navazuje volitelný předmět Seminář z francouzského jazyka, který si žáci mohou zvolit od septimy jako dvouletý nebo v oktávě jako jednoletý.

Organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Francouzský jazyk je realizován v moderně vybavených učebnách s audiovizuální technikou, jejíž součástí je počítač s připojením k internetu a dataprojektor. Minimálně jednou týdně je vyučován v multimediální jazykové učebně s didaktickou technikou. Každé místo žáka je zde vybaveno počítačem s připojením k internetu a sluchátky s mikrofonom. V této učebně jsou rovněž k dispozici interaktivní tabule s dataprojektorem, mapy, plakáty, slovníky.

Výuka je dále obohacena o digitální technologie, které motivují žáky a podporují individualizaci učení. Efektivně využíváme brýle pro virtuální realitu (VR) pro simulaci reálných jazykových situací a online výukové platformy, které rozvíjejí slovní zásobu, gramatiku i porozumění autentickým textům a poslechům.

Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou v hodinách využívány různé metody práce: výuka frontální, skupinová, párová a projektová, poslechy a čtení s porozuměním, jazyková komunikace, popisy, vyprávění, prezentace, práce s literárními a písňovými texty, tvorba textů, ukázky filmů, písní apod.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- nabízíme žákům aktivační metody vedoucí k samostatné práci a vyhledávání informací z dostupných zdrojů (učebnice, slovníky, časopisy, literatura, internet apod.)
- vybízíme žáky k hodnocení osobního pokroku.

2. Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k vyhledávání shod a odlišností ve stavbě francouzského, českého či anglického jazyka
- vytváříme žákům konkrétní situace každodenního života a vybízíme je k jejich řešení ve francouzštině.

- 3. Kompetence komunikativní:** nabízíme žákům porozumění francouzsky vedenému rozhovoru a psaným textům, vytváříme komunikační příležitosti, rozvíjíme u žáků schopnost správně ústně i písemně formulovat své myšlenky, vyjadřovat svůj názor, vedeme žáky k používání i nedokonale zvládnutého jazyka.
- 4. Kompetence sociální a personální:**
- v rámci skupinového a párového vyučování vedeme žáky ke schopnosti spolupracovat, naslouchat a respektovat názor druhých, k uvědomění si odlišností různého kulturního a jazykového prostředí.
- 5. Kompetence občanské:**
- vedeme žáky k poznávání geografie, historie a kultury Francie a jiných frankofonních zemí
 - vedeme je ke sledování aktuálního dění a k vyjádření vlastních komentářů událostí
 - rozvíjíme u žáků pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti a tradic.
- 6. Kompetence pracovní/k podnikavosti:**
- vedeme žáky k uvědomělému používání materiálů pro samostatné studium
 - předkládáme žákům možnosti, kde v praxi využít francouzský jazyk a jak se ve společnosti úspěšně realizovat.
- 7. Kompetence digitální:**
- učíme žáky účelně, bezpečně, odpovědně a samostatně používat digitální nástroje k získávání, zpracování, uchování, organizaci a sdílení informací
 - vedeme žáky k vytváření, úpravě a interpretaci digitálního obsahu s důrazem na smysluplné využití ve školní i běžné praxi
 - podporujeme kritický přístup k AI, k informacím a k jejich ověřování
 - učíme žáky chránit své soukromí, respektovat autorská práva.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák Porozumění a poslech - rozumí základním instrukcím týkajících se organizace výuky - pochopí smysl krátkého, jednoduchého, pečlivě vyslovovaného sdělení s podporou psaného textu - reaguje na jednoduché, pomalu a zřetelně kladené otázky z probrané konverzace Ústní projev - dokáže vyslovit obtížné francouzské hlásky - tvoří jednoduché věty (otázky, odpovědi) - reaguje na základní otázky týkající se jeho osoby a rodiny - tvoří krátká sdělení týkající se jeho osoby, rodiny a probraných témat Písemný projev - osvojí si základní aspekty písemné podoby slov - tvoří jednoduché věty - píše nebo doplňuje krátký text, vyplňuje základní osobní údaje Porozumění a čtení - rozumí probrané slovní zásobě - rozumí krátkému jednoduchému textu, vyhledá v něm klíčovou informaci	Gramatika - podstatná jména – rod, číslo - člen – určitý, neurčitý - stahování členu s předložkou - přídavná jména – rod, číslo, shoda, tvoření ženského rodu - zájmena – osobní, přivlastňovací, tázací, ukazovací, neurčité on - slovesa první a druhé třídy - zvrtná slovesa - přítomný čas, zápor - věta oznamovací, tázací - odpověď kladná, záporná - shoda podmětu s přísudkem - základní nepravidelná slovesa - vazba il y a - vyjádření budoucnosti - rozkazovací způsob - předložky místa - číslovky základní Slovní zásoba, tematické a konverzační okruhy - jednoduché představení, popis osoby - rodina, zvířata, škola, povolání - každodenní život - hodiny, dny, měsíce, roky - koníčky, volný čas, prázdniny - počasí, roční období - základní geografické údaje o Francii - úvod do Frankofonie, národnosti - frankofonní osobnosti Komunikace, typy textů - jednoduchý osobní formulář, rodokmen - vyjádření zdvořilosti, preferencí, oblíbenosti, zájmu, příkazu	OSV – Rozvoj schopností a poznávání - Komunikace EGS – Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu

	- pozvání, odpověď, blahopřání, mail, pohlednice - popisný text, dialog, slovník, nahrávky Fonetika, pravopis - abeceda, specifické znaky, pravopis - výslovnost hlásek, fonetické transkripce - intonace, vázání, elize, interpunkce	
--	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák Porozumění a poslech - rozumí základním instrukcím týkajících se organizace výuky - pochopí smysl krátkého, jednoduchého, pečlivě vyslovovaného sdělení s podporou psaného textu - reaguje na jednoduché, pomalu a zřetelně kladené otázky z probrané konverzace Ústní projev - tvoří jednoduché věty - dbá na správnou výslovnost - reaguje na základní otázky týkající se jeho volného času, školy - tvoří krátká sdělení týkající se jeho volného času, školy a probraných témat Písemný projev - tvoří a obměňuje jednoduché věty - píše krátké a jednoduché sdělení o sobě, své rodině, škole a volném čase v rámci probrané slovní zásoby Porozumění a čtení - rozumí probrané slovní zásobě - rozumí nápisům v rámci probraných témat - rozumí krátkému jednoduchému textu, vyhledá v něm klíčovou informaci	Gramatika - přídavná jména – shoda, postavení, nepravidelné tvoření - zájmena – vztažná, předmět přímý, nepřímý - vztažná souvětí - základní nepravidelná slovesa - otázka inverzí - vyjádření minulosti - časové výrazy - číslovky řadové - vyjádření množství, povinnosti - zájmenná příslovce Slovní zásoba, tematické a konverzační okruhy - denní rutina, volný čas - škola, školní předměty, rozvrh hodin - město, popis cesty, dopravní prostředky - bydlení - nakupování - potraviny, stravování, restaurace - lidské tělo, zdraví, nemoci, lékař, zdravý životní styl - oslavy, svátky - móda, oblékání - frankofonní osobnosti Komunikace, typy textů - vyjádření preferencí, příčiny, frekvence, obdivu, nadšení, souhlasu, zklamání - popisný text, dialog, básně, slovník, nahrávky Fonetika, pravopis - výslovnost hlásek, fonetické transkripce - jazykolamy - pravopis běžných slov, slovní přízvuk, intonace	OSV – Rozvoj schopností a poznávání - Seberegulace a sebeorganizace - Komunikace MV – Tvorba mediálního sdělení

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák Porozumění a poslech - rozumí základním instrukcím týkajících se organizace výuky - pochopí smysl krátkého, jednoduchého, zřetelně vyslovovaného sdělení - rozumí základním bodům poslechů týkajících se probraných každodenních témat - reaguje na jednoduché a pomalu kladené otázky Ústní projev - tvoří a obměňuje jednoduché věty - dbá na správnou výslovnost - komunikuje v jednoduchých dialogích - reaguje na základní otázky týkající se probraných témat - tvoří krátká osobní sdělení týkající se probraných témat z každodenního života Písemný projev - tvoří a obměňuje jednoduché věty - napíše krátké a jednoduché osobní sdělení v rámci slovní zásoby probraných témat Porozumění a čtení - rozumí probrané slovní zásobě - používá dvojjazyčný slovník - rozumí zadání a nápisům v rámci běžných témat - rozumí krátkému jednoduchému textu, vyhledá v něm klíčovou informaci	Gramatika - další zájmena – neurčitá, tázací, vztažná - vztažné souvětí, zdůraznění větného členu - přídavná jména – postavení, nepravidelnosti, stupňování - vyjádření minulosti - další nepravidelná slovesa - podmínovací způsob přítomný - vyjádření budoucnosti - zájmenná příslovce - vyjádření místa, srovnání - způsobová příslovce, stupňování - konjunktiv přítomný - trpný rod - věta účelová - podmínkové souvětí - další logické a časové konektory Slovní zásoba, tematické a konverzační okruhy - vyprávění v minulosti - zájmy, oblíbené činnosti - frankofonní osobnosti - bydlení, domácí práce - život ve městě, doprava, místa, aktivity - cestování, dopravní prostředky - významná francouzská města, regiony - UNESCO - životní prostředí, ekologie Komunikace, typy textů - prezentace, mail, inzerát - popis města, cesty - vyprávění - vyjádření prosby, svolení, účelu, nutnosti, vůle - přání, ujištění, ne/možnost	OSV – Rozvoj schopností a poznávání - Komunikace EGS – Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu MV – Tvorba mediálního sdělení

	- popisný text, dialog, slovník, nahrávky, přísloví, básně, písně, video, AI Fonetika, pravopis - výslovnost hlásek - pravopis a zvuková podoba hlásek a skupin hlásek, distinktivní rysy, rytmus - homofonie	
--	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák Porozumění a poslech - rozumí všem pokynům učitele a správně na ně reaguje - rozumí hlavním bodům zřetelného autentického nekomplikovaného ústního projevu rodilých mluvčích na známé téma - vyhledá a shrne klíčové informace krátkého textu Ústní projev - používá známou slovní zásobu a gramatické prostředky - domluví se jednoduchou formou a s jistou mírou sebedůvěry v běžných každodenních situacích - sestaví text na probrané téma a souvisle ho vypráví - shrne a sdělí běžné, obsahově jednoduché informace - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžné téma - vyjadřuje svůj postoj, názor, emoce - zapojuje se do konverzace jiných - dbá na gramatickou správnost a správnou výslovnost Písemný projev - píše kratší osobní sdělení - sestaví dle osnovy krátký souvislý popis v rámci známého tématu - shrne a sdělí běžné, obsahově jednoduché informace Porozumění a čtení - čte téměř správně přiměřeně náročný neznámý text - vyhledá a shrne klíčové informace v textu - využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů	Gramatika - neosobní a nepravidelná slovesa - podmínková souvětí - další prostředky textové návaznosti - vyjádření v minulosti - další zájmena – tázací, předmětná, přivlastňovací - použití minulého času složeného a imperfekta - použití členů - srovnání vlastností, množství, činností Slovní zásoba, tematické a konverzační okruhy - vzdělání, srovnání školství ve Francii a v ČR - další koníčky hry, sporty, cvičení - zdraví, zdravý životní styl, lidské tělo, smysly - nemoci, lékař, specialisté - podrobný popis vzhledu - potraviny, nápoje, nákupy - francouzská gastronomie - život na venkově, zvířata, zahrada, zemědělství - přírodní a ekologické katastrofy, trvale udržitelný rozvoj - ustálená slovní spojení, idiomy Komunikace, typy textů - inzerát, dialog, formulář, vzkaz, článek, recept - doptat se na detaily - telefonování - vyjádření názoru, ne/souhlasu, návrhu, odmítnutí, omluvy, ne/zájmu, povinnosti, rady, zákazu - Frankofonie, fr. osobnosti - informační a popisný text, slovník, audionahrávky, videonahrávky, AI	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace - Spolupráce a soutěž EGS – Žijeme v Evropě EV – Člověk a životní prostředí

	Fonetika, pravopis - běžné a specifické znaky abecedy - slovníková konvence transkripce - pravopis a zvuková podoba hlásek, skupin hlásek a běžných slov - slabé a silné formy hlásek - přízvuk a intonace slova, rytmus	
--	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák Porozumění a poslech - rozumí všem pokynům učitele a správně na ně reaguje - rozumí hlavním myšlenkám zřetelného autentického ústního projevu rodilých mluvčích na běžné a známé téma - vyhledá a shrne klíčové informace krátkého textu Ústní projev - používá známou slovní zásobu a gramatické prostředky - domluví se jednoduchou formou a s jistou mírou sebedůvěry v běžných každodenních situacích - sestaví text na probrané téma a souvisle ho vypráví - shrne a sdělí obsahově jednoduché informace - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na známé téma - zapojuje se do konverzace jiných, vyjadřuje svůj postoj, emoce - dbá na gramatickou správnost a správnou výslovnost Písemný projev - píše kratší sdělení - sestaví dle osnovy souvislý text/popis na známé téma - shrne a sdělí běžné, obsahově jednoduché informace Porozumění a čtení - čte téměř správně přiměřeně náročný neznámý text - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického logicky strukturovaného a nekomplikovaného textu na běžné a známé téma - vyhledá a shrne klíčové informace v textu - odhadne výslovnost a význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů	Gramatika - zájmena, zájmenná příslovce – pořadí a postavení ve větě - číslovky základní (vysoké řady) - další zájmena samostatná - další výrazy pro srovnávání, množství, frekvenci - průběhový čas - budoucí čas - situovat v čase – příslovce a příslovečné výrazy - další vedlejší věty - další nepravidelná slovesa Slovní zásoba, tematické a konverzační okruhy - počasí, klima, roční období - móda, oblékání, módní návrháři - stravování, stolování - francouzská gastronomie, recepty - další frankofonní města, regiony, země - lidské aktivity, plány - turismus, doprava - kultura, svátky - ustálená slovní spojení Komunikace, typy textů - článek, tisk, reklama, jídelní lístek, fotografie, mapa, plán, webové stránky - vyjádření oblíbenosti, duševního stavu, nálady, překvapení, údivu, radosti, smutku - telefonování - uvedení tématu, následnost, výčet, opozice, shrnutí - ne/verbální komunikace	OSV – Sociální komunikace - Spolupráce a soutěž EGS – Žijeme v Evropě MV – Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy

	- diskuse, dialog – výčet, návrh, důsledek, opozice, shrnutí - konverzační interakce, neformální rozhovor - reprodukce textu, popis - informační a popisný text, video-text, audionahrávky, videonahrávky, AI Fonetika, pravopis - pravopis a zvuková podoba hlásek, skupin hlásek a běžných slov - distinktivní rysy písmen s přízvukem a skupin hlásek - slovníková konvence transkripce - zavřené a otevřené formy hlásek	
--	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák Porozumění a poslech - rozumí všem pokynům učitele a správně na ně reaguje - rozumí hlavním myšlenkám zřetelného nekomplikovaného ústního projevu na běžné a známé téma, rozliší jednotlivé rodilé mluvčí - shrne středně dlouhý text a vyhledá v něm klíčové informace - identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy Ústní projev - komunikuje s jistotou a sebedůvěrou za použití osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků - sestaví a souvisle vypráví strukturovaný text na známé téma - srozumitelně reprodukuje přečtený autentický text s běžnou slovní zásobou, prezentuje klíčové informace - zapojí se do rozhovoru na běžné a známé každodenní téma - formuluje srozumitelně svůj názor a stanovisko, argumentuje a diskutuje na téma osobních zájmů nebo každodenního života - dbá na gramatickou správnost a správnou výslovnost Písemný projev - logicky a jasně strukturuje středně dlouhý formální/neformální text - píše souvislý text dle osnovy na téma z každodenního života - dbá na správnou strukturu souvětí a gramatickou správnost - využívá překladové slovníky pro tvorbu textu na méně známé téma Porozumění a čtení - čte téměř správně přiměřeně náročný neznámý text - rozumí hlavním bodům či myšlenkám nekomplikovaného psaného textu na běžné téma - vyhledá klíčovou informaci v textu z probraných témat - odhadne výslovnost a význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - využívá různé druhy slovníků při čtení faktografických textů	Gramatika - infinitiv minulý - předminulý čas - vyjádření v minulosti - další časové spojky a časové výrazy - trpný rod - přičestí přítomné - přechodník přítomný - tvoření podstatných jmen - další zájmena - další typy vedlejších vět - shody přičestí minulého - podmínková souvětí - další nepravidelná slovesa - konjunktiv přítomný Slovní zásoba, tematické a konverzační okruhy - nové technologie, vynálezy, budoucnost - život ve společnosti, instituce, asociace - profesní život, kvalita života - multikulturalismus, národnosti - Francouzská republika - další frankofonní osobnosti, státy - multimédia, informatika Komunikace, typy textů - životopis, článek, mail, internetové fórum - vyjádření nutnosti, potřeby, povinnosti, návrhu, přání, cíle, žádosti, rady, poděkování, názoru, úmyslu, prosby, nesouhlasu, příkazu, zákazu, nutnosti, strachu, slibu, jistoty, pochybnosti, ne/možnosti, překvapení, údiv, pravděpodobnosti, sympatie - informační, popisný a umělecký text, audio a video nahrávky, slovník, AI	OSV – Sociální komunikace - Spolupráce a soutěž EGS – Žijeme v Evropě MKV – Základní problémy sociokulturních rozdílů - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

	Fonetika, pravopis - zdokonalování výslovnosti, pravopisu - rytmus a melodie projevu	
--	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák Porozumění a poslech - rozumí všem pokynům učitele a správně na ně reaguje - rozumí hlavním myšlenkám zřetelného logicky strukturovaného ústního projevu na běžné téma, rozliší jednotlivé rodilé mluvčí - shrne středně dlouhý text a vyhledá v něm klíčové informace - identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy Ústní projev - komunikuje s jistou mírou sebedůvěry za použití osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků - sestaví logicky strukturovaný text na jednoduché téma, který souvisle a foneticky správně vypráví - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text s běžnou slovní zásobou, prezentuje klíčové informace - zapojí se do rozhovoru na běžné a známé každodenní téma - reaguje adekvátně užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů - formuluje srozumitelně svůj názor a stanovisko, argumentuje a diskutuje na téma osobních zájmů nebo každodenního života - dbá na gramatickou správnost Písemný projev - logicky a jasně strukturuje středně dlouhý formální i neformální text na běžné či známé téma - sestaví text jako lineární sled myšlenek na téma osobních zájmů nebo každodenního života - dbá na správnou strukturu souvětí a gramatickou správnost - využívá překladové slovníky pro výstup na méně známé téma Porozumění a čtení - čte správně přiměřeně náročný neznámý text, vyhledá klíčovou informaci - využívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení - rozumí hlavním bodům či myšlenkám nekomplikovaného a logicky strukturovaného psaného textu - odhadne výslovnost a význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - využívá různé druhy slovníků při čtení faktografických textů	Gramatika - další spojky a spojková sousloví - podmínková souvětí - další zájmena - struktury protikladu, přípustky - časová souslednost, další časové vztahy - přídavné jméno slovesné - další nepravidelná slovesa Slovní zásoba, tematické a konverzační okruhy - kultura, umění – malířství, kinematografie, divadlo, literatura, hudba, architektura - další frankofonní osobnosti - média - standartní a neformální úrovně francouzštiny Komunikace, typy textů - vyjádření ne/libosti, pochvaly, kritiky, zklamání, pozvání, nabídka, zklamání, příčiny, řešení, názoru, lítosti, výčitky, stížnosti, zklamání, odpuštění - článek, interview, oznámení, příběh, vyprávění, fotografie, citáty, mail - kultura – program, leták - informační, popisný a umělecký text, audionahrávky, video-text Fonetika, pravopis - zdokonalování výslovnosti, pravopisu	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace EGS – Žijeme v Evropě

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Předmět: Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Matematika patří do oblasti Matematika a její aplikace. Obsah vyučovacího předmětu Matematika je spjat s vyučovacími předměty: fyzika, chemie, geografie (Člověk a příroda), informatika (Informační a komunikační technologie).

Vyučovací předmět prolíná celým základním vzděláváním a již svojí podstatou:

- rozvíjí logické, abstraktní a kritické myšlení
- vede k myšlenkové samostatnosti
- přispívá k intelektuálnímu rozvoji
- formuje volní a charakterové rysy osobnosti
- řeší problémové úlohy a situace z běžného života.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Matematika je povinným vyučovacím předmětem pro žáky primy až kvarty, s týdenní hodinovou dotací 4 - 4 - 4 - 4, kvinty až oktávy 4 - 4 - 4 - 4.

Organizační vymezení předmětu:

Ve výuce se využívají následující formy a metody práce:

- frontální výuka propojená řízeným rozhovorem s využitím demonstračních pomůcek
- samostatná práce žáků a řešení problémových situací
- práce ve skupinách
- didaktické hry, počítařské soutěže
- dostupné prostředky výpočetní techniky (kalkulátory, výukový program CABRI).

Vyučovacím předmětem Matematika prolíná **průřezové téma** Osobnostní a sociální výchova, které přispívá k rozvoji osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností, schopností a pomáhá rozvíjet osobnost žáka v oblasti postojů a hodnot, klade důraz na formování volních a charakterových rysů, rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, tvořivost.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- rozvíjíme schopnost samostatně vyhledávat informace, třídit je a využívat
- rozvíjíme soutěživost, zařazuje vhodné problémové úkoly, matematické hádanky
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů při řešení reálné situace
- vedeme žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě
- rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů a matematických algoritmů
- podporujeme účast žáků v soutěžích a olympiádách, kde má možnost srovnávat své vědomosti s jinými žáky, učí se sebehodnocení.

2. Kompetence k řešení problémů:

- provádíme se žáky rozbor úlohy, vedeme je k vytvoření plánu jeho řešení, odhadu řešení a ověřování správnosti výsledku
- rozvíjíme samostatné uvažování a vyvozování logických závěrů
- učíme žáky pracovat s informacemi, provádět situační náčrty, rozumět údajům sestavených do tabulek a grafů, používat různých textů a obrazových materiálů
- učíme žáky užívat různé postupy řešení a obhajovat svůj postup řešení

- rozvíjíme získané vědomosti a dovednosti při objevování různých variant řešení
- pracujeme s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- zařazujeme takové úkoly, u kterých žáci mohou použít známé a osvědčené postupy řešení.

3. Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky ke komunikaci při řešení navozeného problému (umět vyjádřit své myšlenky, obhájit svůj názor, hodnotit argumentaci jiných)
- vedeme žáky k matematickému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky
- zadáváme úkoly, které žáci řeší s využitím moderní informační a komunikační technologie
- vedeme žáky k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace.

4. Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky pracovat ve skupinách
- seznamujeme žáky s pravidly spolupráce v týmu
- vytváříme příznivou atmosféru ve třídě a dodáváme žákům sebedůvěru
- vedeme žáky k dodržování dohodnutých postupů, k utváření pocitu zodpovědnosti za své jednání, k vzájemné spolupráci se spolužáky při řešení daného úkolu, k hodnocení vlastních výsledků a výsledků skupiny.

5. Kompetence občanské:

- vedeme žáky k tomu, aby respektovali názory spolužáků, znali svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu, dodržovali pravidla slušného chování
- zařazováním úloh s ekologickou problematikou vedeme žáky k chápání ekologických souvislostí
- připomínáním významných matematických osobností vedeme žáky k přesvědčení o významném postavení matematiky jako vědy ve společnosti.

6. Kompetence pracovní/k podnikavosti:

- na úlohách z praxe vedeme žáky k přesvědčení, že matematické vědomosti a dovednosti jsou předpokladem pro další vzdělávání a budoucí povolání a mají uplatnění v každodenních situacích (míry, váhy, nakupování, cestování a volný čas)
- rozvíjíme dovednost přesného a estetického rýsování
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, přesnost, úplné dokončení práce
- vedeme žáky k pečlivé a systematické práci.

7. Kompetence digitální

- důsledně vyžadujeme vyhledávání a ověřování matematických informací a dat z důvěryhodných online zdrojů
- učíme žáky interpretovat data z tabulek, grafů a interaktivních vizualizací
- spolupracujeme na řešení matematických problémů pomocí online nástrojů (např. Google Docs, GeoGebra Classroom)
- sdílíme se žáky matematická řešení a prezentace v digitální podobě
- vedeme žáky k vytváření interaktivních grafů, tabulek a vizualizací (Excel, Geogebra,...)
- učíme žáky správné citování zdrojů při využívání online materiálů
- důsledně učíme a vedeme žáky k ochraně osobních údajů při práci v online prostředí
- motivujeme k používání digitálních nástrojů k modelování a simulaci matematických jevů
- učíme žáky samostatně hledat a využívat online výukové materiály a tutoriály

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - aplikuje početní operace v celém oboru přirozených čísel - narýsuje základní rovinné útvary a využívá potřebnou matematickou symboliku - sestrojí rovnoběžky a kolmice pomocí pravítka i pomocí kružítka - rozlišuje a narýsuje kruh a kružnici - provádí odhady a převody délkových jednotek a jednotek obsahu - řeší slovní úlohy z praxe s využitím vzorců pro obsah a obvod čtverce a obdélníka	Opakování z 5. ročníku - Přirozená čísla opakování - Slovní úlohy z praxe - Základní rovinné útvary - Vzájemná poloha dvou přímek - Sestrojení rovnoběžek a kolmic - Kružnice, kruh - Převody délkových jednotek - Obvod a obsah čtverce a obdélníku - Slovní úlohy na obsah a obvod obrazce	OSV - Přesnost, grafický projev F - Měření délky, určení obsahu podlahy a stěn pokoje, určení výměry pozemku, převody jednotek
Žák - zobrazí desetinné číslo na číselné ose - vyjádří vztah části k celku zlomkem a desetinným číslem - porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla na daný řád - provádí početní operace s desetinnými čísly - násobí a dělí 10, 100 ... - provádí převody jednotek délky, hmotnosti a obsahu pomocí desetinných čísel - účelně využívá kalkulátor - řeší slovní úlohy z praxe, provádí odhady, kontrolu, zaokrouhluje	Desetinná čísla - Desetinné číslo a jeho zápis - Zobrazení na číselné ose - Porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel - Sčítání a odčítání desetinných čísel - Násobení desetinných čísel - Dělení desetinných čísel - Převod des. čísel. na zlomek a zpět - Užití kalkulátoru - Slovní úlohy z praxe - Souhrnná cvičení	F - Zaokrouhlování výsledků měření s danou přesností
Žák - určuje znaky dělitelnosti dvěma, třemi, pěti, deseti - provádí rozklad přirozeného čísla na součin prvočísel - určuje čísla soudělná a nesoudělná - určuje nejmenší společný násobek a největší společný dělitel dvou i tří přirozených čísel - řeší slovní úlohy s využitím dělitelnosti oboru přirozených čísel	Dělitelnost přirozených čísel - Násobek a dělitel, znaky dělitelnosti - Prvočísla a čísla složená - Nejmenší společný násobek - Největší společný dělitel - Čísla soudělná a nesoudělná - Slovní úlohy	OSV - Seberegulace a sebeorganizace

Žák - rozlišuje typy úhlů - narysuje a změří velikost úhlů pomocí úhloměru - provádí konstrukce úhlů kružítkem - odhaduje velikost úhlů, převádí stupně na minuty a naopak - sčítá a odčítá velikosti úhlů ve stupních a minutách - rozlišuje dvojice úhlů, určuje jejich velikosti	Úhel a jeho vlastnosti - Přenášení úhlů, osa úhlu - Velikost úhlů, úhloměr - Rýsování úhlů úhloměrem, kružítkem - Převody jednotek - Sčítání a odčítání úhlů, násobky a díly úhlů - Rovnoběžky protažené příčkou - Úhly vedlejší, vrcholové - Úhly střídavé, souhlasné	OSV - Přesnost, grafický projev
Žák - rozdělí trojúhelníky podle stran a úhlů - vypočítá velikosti vnitřních a vnějších úhlů trojúhelníka - sestrojí trojúhelník ze tří stran, trojúhelníková nerovnost - zapíše postup konstrukce pomocí matematické symboliky - sestrojí osu úhlu - dodržuje zásady grafického projevu	Trojúhelník - Základní pojmy a symbolika - Vnější a vnitřní úhly trojúhelníka - Typy trojúhelníků podle stran a úhlů, jejich vlastnosti - Konstrukce trojúhelníků ze tří stran - Střední příčka, těžnice, výška trojúhelníku - Konstrukce kružnice trojúhelníku opsané a vepsané	OSV - Kreativita VV - Estetický grafický projev
Žák - určuje shodnost rovinných útvarů pomocí průsvítky - sestrojí obraz rovinného obrazce v osové a středové souměrnosti - určí osu souměrnosti v osové souměrnosti - určí střed souměrnosti ve středové souměrnosti - dodržuje zásady grafického projevu	Osová a středová souměrnost - Shodnost geometrických útvarů - Osová a středová souměrnost - Útvary osové a středové souměrné - Souhrnná cvičení	OSV - Kreativita, rozvoj schopnosti poznávání VV - Estetický grafický projev
Žák - třídí a analyzuje vlastnosti prostorových těles podle jejich modelů - provede náčrtek kvádra a krychle v rovnoběžném promítání - vypočítá objem a povrch krychle a kvádra - porovná, odhaduje a převádí jednotky objemu - sestrojí síť kvádra a krychle a modeluje tělesa z jejich sítě - analyzuje a řeší úlohy z praxe	Objem a povrch tělesa - Tělesa a jejich sítě - Kvádr a krychle ve volném rovnoběžném promítání - Objem a povrch kvádra a krychle	OSV - Kreativita, rozvoj schopnosti poznávání VV - Prostorová představivost
Žák - určuje souřadnice bodů v rovině - rozlišuje sloupcové a kruhové diagramy - sestavuje diagramy a využívá je při řešení slovních úloh - dodržuje zásady grafického projevu	- Závislosti a data - Čtvercová síť, pravoúhlá soustava souřadnic - Základní typy grafů	OSV - Kreativita, rozvoj schopnosti poznávání VV - Estetický grafický projev

Žák - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení problémových úloh - nalézá různá řešení předkládaných situací - učí se kombinovat poznatky z různých probraných tematických celků a ostatních vzdělávacích programů	Nestandardní aplikační úlohy - Úlohy z planimetrie a stereometrie - Číselné a obrázkové analogie - Dělitelnost přirozených čísel - Matematické hlavolamy - Úlohy MO, Pythagoriády a další matematické soutěže - Úlohy z fyzikální tematikou	OSV - Sociální rozvoj, morální rozvoj, kreativita, seberegulace a sebeorganizace
---	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - zobrazuje celá čísla na číselné ose - porovnává celá čísla - určí absolutní hodnotu celého čísla - zakreslí informace do grafu a čte informace z grafu - provádí početní operace s celými čísly	Celá čísla - Čísla kladná a záporná, navzájem opačná - Číselná osa, uspořádání celých čísel - Absolutní hodnota - Sčítání a odčítání celých čísel - Násobení a dělení celých čísel - Záporná desetinná čísla - Početní operace s nezápornými a zápornými racionálními čísly	
Žák - zobrazí zlomek na číselné ose - vyjádří vztah části k celku zlomkem a desetinným číslem - porovnává zlomky - provádí početní operace se zlomky - účelně využívá kalkulátor - řeší slovní úlohy z praxe, provádí odhady, kontrolu	Zlomky - Zlomek, desetinné číslo, zápis zlomku a desetinného čísla - Zobrazení zlomků na číselné ose - Porovnávání zlomků - Sčítání a odčítání zlomků - Násobení a dělení zlomků - Užití kalkulátoru - Slovní úlohy z praxe	F - Zaokrouhlování výsledků měření s danou přesností
Žák - zobrazí racionální číslo na číselné ose - porovnává racionální čísla - provádí početní operace s racionálními čísly - účelně využívá kalkulátor - řeší slovní úlohy z praxe, provádí odhady, kontrolu	Racionální čísla - Racionální číslo a jeho zápis - Zobrazení racionálních čísel na číselné ose - Porovnávání racionálních čísel - Sčítání a odčítání racionálních čísel - Násobení a dělení racionálních čísel - Užití kalkulátoru - Slovní úlohy z praxe	F - Zaokrouhlování výsledků měření s danou přesností
Žák - porovnává dvě veličiny poměrem - zvětší (zmenší) danou hodnotu v daném poměru - rozdělí celek na části v daném poměru - zjednoduší poměr krácením - zdůvodní, zda závislost je nebo není přímá (nepřímá) úměrnost - sestojí graf přímé a nepřímé úměrnosti	Poměr, přímá a nepřímá úměrnost - Poměr, převrácený poměr - Krácení a rozšiřování poměru - Poměr ve slovních úlohách - Přímá a nepřímá úměrnost - Graf přímé a nepřímé úměrnosti - Postupný poměr	OSV - Rozvoj schopnosti analyzovat situaci z praxe (Využití poměru a přímé a nepřímé úměrnosti v praxi - vaření, spotřeba surovin, úlohy o práci) F - Vztahy mezi veličinami Ch - Užití trojčlenky

- řeší slovní úlohy z praxe s využitím poměru a trojčlenky - využívá měřítko při zhotovování jednoduchých plánů a čtení map	- Trojčlenka - Měřítko plánu a mapy	G - Měřítko plánu, mapy
Žák - užívá kvantitativní vyjádření vztahu celek část procentem	Procenta - Procento, procentová část, základ - Výpočet počtu procent - Aplikace, slovní úlohy	EGS - Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět EV - Lidské aktivity a vztah k životnímu prostředí G - Vyjádření geografických údajů
Žák - určuje shodné útvary pomocí průsvítky - sestrojí obraz rovinného obrazce v posunutí a rotaci - určí střed rotace a orientovanou úsečku - užívá k argumentaci věty o shodnosti trojúhelníků - sestrojí trojúhelník podle sss, sus, usu - využívá geometrickou symboliku - sestrojí výšky v různých typech trojúhelníků - řeší úlohy z praxe na výpočet obsahu a obvodu trojúhelníka - rozliší osově a středově souměrné útvary	Shodnost, shodná zobrazení - Shodnost útvarů v rovině - Posunutí a rotace - Věty o shodnosti trojúhelníků - Konstrukce trojúhelníků podle věty sss, sus, usu - Výšky, těžnice trojúhelníka - Obvod, obsah trojúhelníka - Shodná zobrazení v rovině	F - Využití znalosti o hmotném středu tělesa OSV - Kreativita, rozvoj schopnosti poznávání VV - Estetický grafický projev
Žák - řeší slovní úlohy z praxe s využitím vzorců pro obsah a obvod rovnoběžníku	Rovnoběžníky - Vlastnosti a konstrukce - Obvod a obsah rovnoběžníku	F - Určení výměry pozemků
Žák - sestrojí síť hranolu a modeluje tělesa z jejich sítě - analyzuje a řeší úlohy z praxe	Hranoly - Objem a povrch hranolu	OSV - Kreativita, rozvoj schopnosti poznávání VV - Prostorová představivost

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - určí druhou a třetí mocninu výpočtem, pomocí tabulek či kalkulačky - zaokrouhluje, provádí odhady s danou přesností - užívá druhou mocninu ve výpočtech - chápe pojem reálné číslo	Druhá i třetí mocnina a odmocnina - Druhá mocnina racionálního čísla - Třetí mocnina	F - Zápis jednotek fyzikálních veličin
Žák - rozliší pojmy konstanta a proměnná - určuje hodnoty číselných výrazů a výrazů s proměnnou - zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými - matematizuje reálné situace - provádí jednoduché početní operace s výrazy - upraví výraz vytýkáním před závorku	Výrazy - Číselné výrazy, hodnota - Výrazy s proměnnou, hodnota výrazu - Zápis slovního textu pomocí výrazu - Mnohočleny - součet, rozdíl, součin - Rozklad mnohočlenů na součin - Dělení mnohočlenů jednočlenem - Vytýkání - Vzorce $(a+b)^2$, $a^2 - b^2$	
Žák - provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem - zapíše číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$ pro $1 < a \leq 10$, n je celé číslo - užívá druhou mocninu ve výpočtech - chápe pojem reálné číslo - řeší slovní úlohy z praxe	Mocniny a odmocniny - Mocniny s přirozeným exponentem - Operace s mocninami - Zápis čísla pomocí mocniny $10 (10^n)$ - Slovní úlohy	F - Zápis jednotek fyzikálních veličin
Žák - rozlišuje pojmy rovnost, rovnice - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnice a chápe nutnost zkoušky správnosti řešení	Lineární rovnice - Rovnost, rovnice, úpravy rovnic - Slovní úlohy - Jednoduché slovní úlohy o pohybu - Výpočet neznámé ze vzorce - Souhrnná cvičení	EV - Otázky podmínek života, lidských aktivit a problémů ŽP OSV - Rozvoj schopností rozvrhnout si řešení problému, naplánovat postupné kroky F - Vyjádření fyzikální veličiny

Žák - načrtne a sestrojí pravoúhlý trojúhelník - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy - řeší slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty	Pythagorova věta - Pythagorova věta, věta obrácená - Výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku - Užití Pythagorovy věty v praxi - Iracionální a reálná čísla - Osa reálných čísel - Procvičení Pythagorovy věty	
Žák - rozliší pojem kružnice, kruh - klasifikuje základní polohové vztahy v rovině - vypočítá délku kružnice a obsah kruhu - řeší aplikační úlohy s využitím matematických poznatků	Kruh, kružnice - Kruh, kružnice, poloha kružnice a přímky - Vzájemná poloha dvou kružnic - Délka kružnice, obvod a obsah kruhu - Slovní úlohy	
Žák - načrtne válec a sestrojí jeho síť - odhaduje, vypočítá objem a povrch válce - analyzuje a řeší aplikační úlohy z praxe	Válec - Válec - povrch, objem, síť - Válec ve slovních úlohách	
Žák - ovládá základní pravidla přesného rýsování - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary a umí je narýsovat - objasňuje pojmy osa strany, úhlu, sestrojí je a používá v konstrukcích - sestrojí základní geometrické množiny a charakterizuje jejich vlastnosti - ovládá schéma postupu při řešení konstrukčních úloh a využívá je při řešení úloh - sestrojí pravidelné n-úhelníky (6, 8, 12-úhelník)	Konstrukční úlohy - Vlastnosti trojúhelníku a n-úhelníku - Osa úsečky, osa úhlu - Množiny bodů dané vlastnosti - Thaletova kružnice - Konstrukce tečny ke kružnici - Pravidelné n-úhelníky - Konstrukční úlohy v rovině	
Žák - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat - vysvětlí základní statistické pojmy (průměr, četnost, medián) - pracuje se statistickými soubory a určuje průměr, četnost, medián	Základy statistiky - Závislosti a data - Aritmetický průměr, četnost, modus, medián	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech - řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací) - řeší slovní úlohy pomocí soustav lin. rovnic	Řešení lineárních rovnic a soustav rovnic - Jednoduché lineární rovnice - Rovnice s neznámou ve jmenovateli - Soustavy dvou lineárních rovnic - Slovní úlohy	EGS - Srovnání států EV - Ochrana životního prostředí F - Vztahy mezi veličinami F - Řešení fyzikálních úloh G - HDP, počet obyvatel
Žák - zakreslí bod v SS - chápe pojem funkce - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů - rozlišuje přímou a nepřímou úměrnost - sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce - užívá funkční vztahy při řešení úloh	Funkce - Funkce, graf funkce - Funkce $y = kx$, $y = k/x$ - Grafické řešení soustav dvou rovnic - Slovní úlohy	OSV - Čtení z grafu
Žák - rozliší shodné a podobné útvary, - užívá věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách	Podobnost - Podobnost trojúhelníků, věty o podobnosti - Užití podobnosti v praxi	OSV - Plány
Žák - charakterizuje jednotlivá tělesa - narýsuje síť tělesa a těleso z ní vymodeluje - vypočítá povrch a objem těles - analyzuje a řeší aplikační úlohy z praxe	Jehlan, kužel, koule - Síť jehlanu a kužele - Objem jehlanu a kužele - Povrch jehlanu a kužele - Kulová plocha, koule - Slovní úlohy	OSV - Spotřeba materiálu, stavebnictví
Žák - rozkládá výraz na součin (vytýkáním, pomocí vzorců) - provádí početní operace s lomenými výrazy	Úpravy algebraických výrazů - Operace s mnohočleny - Vzorce $(a+b)^2$, $a^2 - b^2$ - Lomené výrazy - Krácení, rozšiřování lomených výrazů - Násobení lomeného výrazu celistvým	
Žák - chápe pojem goniometrické funkce - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - rozlišuje lineární a goniometrickou funkci	Funkce - Funkce $y = \sin x$, $y = \cos x$, $y = \tan x$, $y = \cot x$	

Žák - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku - charakterizuje základní geometrické útvary, řeší úlohy s obvody a obsahy útvarů - rozezná různé dvojice úhlů a využívá těchto znalostí při řešení geometrických situací - definuje středový a obvodový úhel, využívá jejich souvislosti k řešení geometrických situací - využívá věty o obvodových a středových úhlech ke konstrukci geometrických míst bodů	Základy geometrie v rovině - Rovinné útvary, dvojice úhlů, úhly - v mnohoúhelnících - Úhly v kružnicích - Množiny bodů s danou vlastností - Konstrukční úlohy	OSV - Psychohygiena, mezilidské vztahy, komunikace
Žák - vysvětlí základní pojmy úrokového počtu (jistina, úroková doba, úroková míra, úrok) - používá znalosti o procentech k výpočtu úroku při jednoduchém úrokování - vysvětlí pojem úvěr (půjčka) a doloží příklady z praktického života - posoudí a zhodnotí různé typy aktuálně nabízených úvěrů a půjček	Základy finanční matematiky - Jednoduché úrokování - Úvěr	OSV – Mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice IVT - Zpracování a využívání informací Finanční gramotnost

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky - užívá správně logické spojky a kvantifikátory - rozliší definici a větu, rozliší předpoklad a závěr věty - rozliší správný a nesprávný úsudek - vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení - zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému - užívá Vennovy diagramy při řešení slovních úloh - provádí množinové operace na číselných množinách a na intervalech reálných čísel, užívá geometrické interpretace	Výroková logika - Výroky a operace s nimi, výrokové formule, negace složených výroků - Kvantifikované výroky, aplikace výrokové logiky - Matematická věta a její důkaz (přímý, nepřímý, sporem) Teorie množin - Množiny a operace s nimi, vztahy mezi množinami, Vennovy diagramy, interval jako množina - Aplikační úlohy	OSV - Spolupráce a soutěž
Žák - užívá vlastnosti dělitelnosti čísel, rozlišuje v aplikačních úlohách nejmenší společný násobek, největší společný dělitel - užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel - určuje správně příslušnost k číselnému oboru - upravuje číselné výrazy - odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor - čísla správně zobrazuje na číselné ose - provádí operace s mocninami s celočíselným exponentem	Elementární teorie čísel - Záписы a dělitelnost přirozených čísel, prvočísla a čísla složená, největší společný násobek, nejmenší společný dělitel - Důkazové úlohy o dělitelnosti Číselné obory - Obor čísel přirozených, celých, racionálních a reálných - Mocniny s celočíselným exponentem	F - Zápis čísel v semilog. tvaru CH - Zápis čísel v semilog. tvaru
Žák - upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu - rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců - upravuje výrazy s absolutní hodnotou, mocninami a odmocninami	Algebraické výrazy - Mnohočleny a operace s nimi, rozklad mnohočlenů na součin, racionální lomené výrazy, výrazy s absolutní hodnotou, mocninami a odmocninami - Úpravy výrazů	
Žák - řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice - rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy - při řešení rovnic a nerovnic upravuje algebraické výrazy - rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy	Rovnice a nerovnice - Lineární rovnice a nerovnice, rovnice s neznámou ve jmenovateli, rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou - Rovnice řešené substitucí	OSV - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

- analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic - diskutuje řešitelnost lineárních a kvadratických rovnic nebo diskutuje počet řešení	- Kvadratické rovnice, vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické. rovnice a nerovnice - Rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru, s neznámou pod odmocninou, s parametrem - Slovní úlohy	
Žák - řeší soustavy rovnic, v jednodušších případech diskutuje řešitelnost nebo počet řešení - analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav. - graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav -	Soustavy rovnic a nerovnic - Kartézský součin, grafy - Lineární rovnice a nerovnice se dvěma neznámými - Soustavy rovnic a nerovnic	
Žák - zná a aktivně používá základní pojmy z planimetrie, zdůvodňuje a využívá vlastností geometrických útvarů v rovině - na základě vlastností třídí geometrické útvary - určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky - využívá náčrt při řešení geometrického problému - řeší konstrukční úlohy užitím množin bodů dané vlastnosti - řeší planimetrické problémy motivované praxí - zapíše pomocí matematické symboliky polohové a metrické vztahy mezi rovinnými útvary (rovnoběžnost, kolmost, prvek, podmnožina množiny, průnik a sjednocení množin)	Základy geometrie v rovině - Rovinné útvary, dvojice úhlů, úhly v mnohoúhelnících, úhly v kružnici - Množiny bodů s danou vlastností - Konstrukční úlohy	
Žák - řeší pravouhlý trojúhelník - v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly - řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím množiny všech bodů dané vlastnosti, pomocí shodných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu	Geometrická zobrazení v rovině - Shodnost a podobnost geometrických útvarů (především trojúhelníků) - Pythagorova věta, Euklidovy věty - Shodná zobrazení - osová a středová souměrnost, posunutí, otáčení	F - Síla

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - určuje správně příslušnost k číselnému oboru - upravuje číselné výrazy - provádí operace s mocninami a odmocninami -	Mocniny s celočíselným, racionálním a iracionálním exponentem - Mocniny, odmocniny - Mocniny s racionálním exponentem	OSV - Spolupráce a soutěž F - Výpočet neznámé ze vzorce
Žák - načrtne grafy lineární funkce, kvadratické funkce, mocninné funkce, lineární lomené funkce, exponenciální funkce, logaritmické funkce - formuluje základní vlastnosti probraných funkcí a aplikuje tyto poznatky i na další funkce - užívá kalkulačku pro určení hodnot exponenciálních funkcí, logaritmických funkcí - uvědomí si souvislost lineárních a kvadratických rovnic a nerovnic, exponenciálních a logaritmických rovnic a nerovnic s grafem příslušných funkcí a je schopen aplikovat tyto vědomosti při řešení rovnic a nerovnic - aplikuje znalost shodných zobrazení a stejnolehlosti při sestrojování grafu - modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí - řeší aplikační úlohy	Elementární funkce - Kartézský součin, relace, funkce - Základní vlastnosti funkcí - Kvadratické funkce, graf s absolutní hodnotou - Nepřímá úměrnost., lin. lomená funkce - Mocninné funkce - Inversní funkce k dané funkci - Exp. funkce, exp. rovnice - Log. funkce - Logaritmus, přirozený log. - Exp. a log. rovnice a nerovnice	F - Tvorba grafů
Žák - načrtne grafy goniometrických funkcí - formuluje základní vlastnosti probraných funkcí a je schopen aplikovat tyto poznatky i na další funkce - užívá kalkulačku pro určení hodnot goniometrických funkcí - aplikuje znalost shodných zobrazení a stejnolehlosti při sestrojování grafu - modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí - řeší aplikační úlohy	Goniometrie - Velikost úhlů v míře obl. stupňové - Orientovaný úhel - Funkce $\sin x$, $\cos x$, $\tan x$, $\cot x$ - Základní goniometrická rovnice - Složené funkce - Vztahy mezi goniometrickými funkcemi - Součet a rozdíl goniometrických funkcí - Řešení pravoúhlého trojúhelníku - Sinová a kosinová věta	
Žák - určuje možnosti vzájemné polohy bodů, přímek, rovin a prostorů v prostoru	Základy geometrie v prostoru - Základní pojmy geometrie v prostoru - Polohové vlastnosti útvarů v prostoru	OSV - Spolupráce a soutěž

- sestrojí řez krychle, hranolu a jehlanu rovinou, průsečnici rovin a průsečík přímky s tělesem - vypočítá objemy a povrchy těles a jejich částí - řeší stereometrické úlohy motivované praxí - aplikuje poznatky z planimetrie na stereometrii - využívá náčrt při řešení prostorového problému	- Řezy těles - Průsečík přímky a tělesa - Objemy a povrchy mnohostěnů - Válec a kužel - Koule a její části	
--	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - <i>dovede řešit kvadratickou rovnici $x^2 + 1 = 0$ a další kvadratické rovnice s $D < 0$</i> - <i>znázorní komplexní čísla v Gaussově rovině a převádí algebraický tvar komplexního čísla na goniometrický a naopak</i> - <i>ovládá základní početní operace s komplexními čísly, aktivně využívá Moivreovu větu</i> - <i>řeší jednoduché binomické rovnice</i>	Komplexní čísla - Obor komplexních čísel, Gaussova rovina, algebraický tvar komplexního čísla, goniometrický tvar komplexního čísla, Moivreova věta - Řešení rovnic v oboru komplexních čísel	
Žák - <i>ovládá operace s vektory (součin reálného čísla a vektoru, skalární součin, vektorový součin, smíšený součin)</i> - <i>využívá metod analytické geometrie při řešení komplexních úloh a problémů</i> - <i>využívá náčrtek při řešení rovinného nebo prostorového problému</i> - <i>používá geometrické pojmy</i>	Analytická geometrie Vektorová algebra - Posunutí v soustavě souřadnic - Vzdálenosti bodů, střed úsečky, vektor, sčítání vektorů, násobení vektoru reálným číslem, lineární závislost a nezávislost vektorů - Skalární součin, vektorový a smíšený součin	F - Skládání sil a rozklad sil
Žák - <i>používá různá analytická vyjádření přímky v rovině a v prostoru a je schopen rozhodnout o vzájemné poloze přímek a rovin</i> - <i>řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarcích v rovině</i> - <i>využívá metod analytické geometrie při řešení komplexních úloh a problémů</i> - <i>využívá náčrtek při řešení rovinného nebo prostorového problému</i> - <i>zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů, na základě vlastností třídí útvary</i>	Analytická geometrie lineárních útvarů v rovině a v prostoru - Parametrická rovnice přímky v rovině, obecná rovnice, směrnice tvar rovnice přímky, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině - Parametrická rovnice přímky v prostoru, parametrická a obecná rovnice roviny, vzájemná poloha bodů, přímek a rovin v prostoru - Metrické a polohové úlohy	
Žák - <i>využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření</i> - <i>z analytického vyjádření (z osové nebo vrcholové rovnice) určí základní údaje o kuželosečce</i> - <i>řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky</i> -	Analytická geometrie kvadratických útvarů v rovině - Kružnice, elipsa, hyperbola a parabola - Vzájemná poloha přímky a kuželosečky	

Žák - osvojí si pojmy: variace, permutace, kombinace; je schopen aplikovat tyto vědomosti v praktických úlohách - upravuje výrazy a řeší rovnice s faktoriály a kombinačními čísly - zná a dovede používat binomickou větu - řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet) -	Kombinatorika - Elementární kombinatorické úlohy - Variace, permutace a kombinace (bez opakování), binomická věta, Pascalův trojúhelník	
Žák - využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti, upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly	Pravděpodobnost - Náhodný jev a jeho pravděpodobnost - Pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů, nezávislost jevů	
Žák - diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení - volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku) - reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám	Statistika - Analýza a zpracování dat v různých reprezentacích, statistický soubor a jeho charakteristiky (vážený aritmetický průměr, medián, modus, percentil, kvartil, směrodatná odchylka, mezikvartilová odchylka)	OSV - Spolupráce a soutěž IVT

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - zná souvislost mezi funkcí a posloupností - formuluje vlastnosti posloupnosti - používá vztahy pro aritmetickou a geometrickou posloupnost a využívá poznatky o posloupnostech v praktických úlohách - ovládá důkaz matematickou indukcí, diskutuje konvergenci a divergenci řady - řeší aplikační úlohy - vysvětlí pojem úvěr (půjčka) a doloží příklady z praktického života -	Posloupnosti a řady - Posloupnost, určení posloupnosti rekurentně a pomocí n-tého členu - Aritmetická posloupnost, geometrická posloupnost, úlohy řešené pomocí aritmetické a geometrické posloupnosti - Nekonečná geometrická řada - Půjčky, hypotéky, spořicí účty	Finanční gramotnost
Žák - řeší úlohy z dříve probíraného učiva - rozšiřuje úlohy o náročnější učivo	Systematizace poznatků	OSV - Spolupráce a soutěž

5.3 Informatika

5.3.1 Předmět: Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Informatika je integrovaný vyučovací předmět vycházející ze vzdělávacích oblastí Informatika a Člověk a svět práce. Tato integrace umožňuje spojit teoretické porozumění digitálním technologiím s praktickými dovednostmi potřebnými pro jejich smysluplné a tvořivé využívání v různých oblastech života.

Vyučovací předmět Informatika rozvíjí informatické myšlení žáků a vede je k porozumění principům fungování digitálních technologií. Žáci se učí vnímat informatiku nejen jako nástroj, ale jako způsob strukturovaného uvažování o problémech a jejich řešení. Postupně poznávají, jak digitální zařízení pracují, jak se v nich zpracovávají data, jak fungují informační systémy a jak lze technologie využívat při studiu i v běžném životě. Seznamují se rovněž se základními principy fungování umělé inteligence, jejím využitím v běžném životě i s možnými riziky a etickými otázkami, které se k ní vážou.

Výuka zahrnuje porozumění základním pojmům z oblasti hardwaru a softwaru, principům fungování počítačových sítí, správě digitální identity a bezpečnosti. Žáci se učí samostatně a bezpečně pracovat s digitálními nástroji, rozumět struktuře informačních systémů a osvojit si dovednosti spojené s vyhledáváním, zpracováním, uchováváním a sdílením informací. Důležitou součástí je i orientace v datových strukturách, jejich vizualizace a interpretace. Práce s daty vede k základům modelování, které rozvíjí schopnost porozumět vztahům, strukturám a fungování systémů. V tomto kontextu žáci rozpoznávají situace, kdy se při práci s daty uplatňují algoritmy nebo nástroje využívající automatizaci a AI, a zamýšlejí se nad jejich přínosy i úskalími.

Součástí předmětu je také tvorba digitálního obsahu, ať už se jedná o texty, tabulky, prezentace či jednoduché vizuální programy. Žáci se postupně seznamují s principy kódování dat a učí se vytvářet algoritmy pro řešení jednoduchých i složitějších úloh. Programování probíhá zejména v blokově orientovaném prostředí, čímž se rozvíjí logické a strukturované myšlení, schopnost ladění kódu a hledání efektivního postupu. V rámci výuky jsou využívány i robotické a interaktivní pomůcky, které umožňují propojit informatické dovednosti s praktickými úlohami a reálnými situacemi.

Důraz je kladen na porozumění technologickému pozadí jevů každodenního digitálního světa, včetně základů umělé inteligence, strojového učení, automatizace, velkých dat a jejich vlivu na rozhodování. Informatika zároveň rozvíjí schopnost reflektovat autorské a etické souvislosti práce s digitálním obsahem. Významnou roli hraje tvořivost, samostatnost, smysluplná aplikace znalostí a schopnost kriticky přemýšlet o technologiích a jejich dopadu na společnost.

Učitelé podporují účast žáků na soutěžích v nejrůznějších oblastech souvisejících s informatikou, což zvyšuje jejich motivaci k sebevzdělávání a může přispět k profesní profilaci. Dle aktuální nabídky mohou být zařazeny exkurze na pracovištích využívajících ICT technologie, návštěvy výstav nebo přednášky odborníků z této oblasti.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Informační je povinným vyučovacím předmětem pro žáky primy, sekundy, tercie, kvarty, kvinty a sexty týdenní hodinovou dotací 1 – 1 – 2 – 2 – 2 – 2. Celková časová dotace 10 hodin předmětu Informatika využívá 2 hodin z dotace Člověk a svět práce, 8 hodin z dotace Informatika.

Organizační vymezení předmětu:

Výuka předmětu Informatika probíhá převážně v odborných učebnách výpočetní techniky, které jsou vybaveny dostatečným počtem pracovních stanic. S ohledem na technické kapacity a efektivitu výuky jsou žáci děleni do skupin tak, aby měl každý žák během výuky přístup k vlastnímu zařízení. Výuka může probíhat i mimo počítačové učebny, a to s využitím mobilních digitálních technologií, včetně tabletů či notebooků, které podporují flexibilitu a propojení výuky s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Organizace výuky vychází z charakteru probíraného tématu a vzdělávacích cílů. Využívá pestrou škálu výukových strategií a metod: od výkladu a řízené diskuse přes individuální a skupinovou práci až po řešení praktických problémů, projektové učení a práci s reálnými daty. Součástí výuky mohou být také krátkodobé i delší tematické bloky, ve kterých žáci samostatně nebo ve skupinách navrhuji, vytvářejí a prezentují digitální výstupy. Důraz je kladen na aktivní zapojení žáků, rozvoj samostatnosti, tvořivosti a odpovědnosti za vlastní práci.

Do vzdělávacího procesu Informatika jsou začleněny některé okruhy těchto **průřezových témat**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Enviromentální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- zadáváme úkoly s využitím výukového SW nebo e-learningových systémů k samostatnému studiu a k ověření znalostí žáků
- motivujeme žáky k využití digitální techniky jako prostředku efektivnějšího vyhledávání a zpracování informací
- od žáků vyžadujeme znalost odborné terminologie jako nezbytný předpoklad pro samostatné studium odborných textů
- rozvíjíme kritičnost žáků k informacím získaným digitálními technologiemi (zvláště k informacím z internetu) tím, že je vedeme k nutnosti vyhledávat informace z různých zdrojů a následně porovnávat jejich kvalitu, aktuálnost a pravdivost
- vedeme žáky ke kritičnosti k vlastní práci tím, že je nutíme zlepšovat výslednou formu jejich digitálních dokumentů a prezentací s využitím editačních možností aplikačních programů.

2. Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k efektivnímu ovládnutí hardware i software důsledným aplikováním doporučených algoritmických postupů, mimo jiné i s využitím robotických pomůcek
- podporujeme samostatnost žáků při práci s technikou i programy
- učíme je orientovat se v programech využíváním kontextové a hlavní nápovědy, intuitivnímu chápání významu ovládacích prvků a hledání v menu programu
- představujeme programy a přístroje, které motivují žáky k využití digitální techniky při zpracování úkolů z jiných vzdělávacích předmětů
- učíme žáky efektivně vyhledávat informace na internetu nácvikem využívání různých vyhledávacích portálů a postupů na vhodně volených modelových situacích
- vystupujeme v roli konzultanta – žáky vedeme nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

- žáky vedeme k tvořivému přístupu při řešení úloh a projektů, žáci se učí chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více.

3. Kompetence komunikativní:

- vytváříme příležitosti, při kterých žáci využívají e-mailu a on-line komunikačních prostředků počítačových sítí k efektivní výměně informací
- při ústním i písemném projevu žáka dbáme na jeho jasné a odborně přesné formulace s použitím odborné terminologie
- vedeme žáky k dodržování základních typografických pravidel v dokumentech důsledným rozbořením a hodnocením nejen obsahové, ale i formální úrovně všech odevzdaných prací, při komunikaci se žáci učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)
- rozvíjíme u žáků schopnosti používat neverbálních a symbolických vyjadřovacích prostředků:
 - a) ovládnutím programů a digitální techniky pomocí piktogramů a ikon
 - b) vytvářením webových stránek pomocí značkovacího jazyka.

4. Kompetence sociální a personální:

- diskutujeme se žáky o nebezpečí zneužití informací při elektronické komunikaci a vedeme žáky k účinné ochraně osobních dat
- zadáváním skupinových úkolů (projekty, prezentace) rozvíjíme dovednost práce v týmu, střídáním rolí žáků ve skupině a hodnocením jejich úspěšnosti usměrňujeme organizační schopnosti žáků a jejich sociální chování
- rozebíráme se žáky dohodnutá pravidla etikety při elektronické komunikaci a vedeme je k jejich dodržování
- vyžadujeme od žáků dodržování zásad BOZP a formujeme jejich odpovědný vztah k vlastnímu zdraví.

5. Kompetence občanské:

- vedeme žáky k respektování autorských práv a legislativy při práci s informacemi
- diskutujeme se žáky o legálních a nelegálních postupech při používání programového vybavení a o jejich důsledcích
- důsledně vyžadujeme uvádění zdrojů, z nichž žák čerpá informace při své práci.

6. Kompetence pracovní/k podnikavosti:

- vyžadujeme od žáků aplikaci znalostí při řešení problémů, tvořivost a kreativitu
- důsledně vyžadujeme dokončení práce podle dohodnutých pravidel a v daných termínech
- vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení
- zapojujeme žáky do přípravy a realizace školních projektů a akcí.

7. Kompetence digitální

- učíme žáky účelně, bezpečně a samostatně používat digitální nástroje k získávání, zpracování, uchování, organizaci a sdílení informací
- rozvíjíme porozumění technickým i konceptuálním základům digitálních technologií, včetně datového přenosu, informačních systémů, algoritmizace a kódování
- vedeme žáky k vytváření, úpravě a interpretaci digitálního obsahu s důrazem na smysluplné využití ve školní i běžné praxi
- podporujeme schopnost kritického posuzování informací z digitálního prostoru, ověřování jejich pravdivosti a věrohodnosti

- učíme žáky chránit své soukromí, respektovat autorská práva a jednat zodpovědně v online prostředí
- propojujeme práci s digitálními nástroji s dalšími předměty – například při zpracování odborných informací, prezentaci výsledků či analýze dat
- motivujeme žáky k využívání digitálních kompetencí v každodenním životě a při budování vlastního profesního i osobního rozvoje

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
INFORMAČNÍ SYSTÉMY Žák - vyhledá konkrétní informaci na školním webu nebo v jiném školním systému a ukáže cestu, jak se k ní dostal. - se přihlásí do online platformy školy, odevzdá úkol a zkontroluje zpětnou vazbu učitele. - vysvětlí účel informačního systému, který sám používá a určí jeho hlavní uživatele a data, se kterými pracuje. - Žák navrhne, kdo bude informační systém využívat jaká data v něm budou obsažena a jaké funkce by měl systém jednotlivým uživatelům umožňovat. - uvede příklad možného rizika spojeného s používáním informačního systému a navrhne jednoduché opatření ke snížení tohoto rizika. - při práci ve školním informačním systému dodržuje základní pravidla bezpečného a ohleduplného chování (např. nezveřejňuje osobní údaje, nepřepisuje údaje jiných uživatelů, respektuje přístupová práva). - uvede příklad informačního systému, který využívá umělou inteligenci, a popíše, jak AI v systému ovlivňuje funkce pro uživatele	Informační systémy - Informační systém ve škole, uživatelé, činnosti, práva, ochrana dat a uživatelů - AI v informačních systémech	OV (práva a odpovědnost v digitálním prostředí), ČJ (formulace informací, porozumění instrukcím). OSV (seberegulace, odpovědné chování), MV (práce s informací, digitální stopa), VDO (pravidla, bezpečnost, respekt k ostatním).
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE Žák - rozpozná základní části školního počítače nebo tabletu, popíše jejich účel a vysvětlí, jak spolupracují. - vysvětlí, kde se ukládají jeho školní soubory a porovná výhody a nevýhody těchto způsobů ukládání. - bezpečně pracuje s přihlášením do školní platformy nebo účtu, vysvětlí důležitost silného hesla a nedělení se o přihlašovací údaje. - popíše, jakým způsobem je jeho zařízení připojeno k internetu a uvede výhody a nevýhody běžných způsobů připojení. - při potížích s připojením nebo přihlášením vyzkouší základní kroky k nápravě a požádá o pomoc s popisem problému. - rozliší základní typy souborů podle přípony nebo ikony a vybere vhodný program pro jejich otevření.	Hardware a software - pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich fungování, operační systémy – funkce a typy, datové a programové soubory a jejich asociace, správa souborů. Počítačové sítě - struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva	F (energie, propojení komponent, signál), OV (práva, odpovědnost, bezpečnost), ČJ (porozumění návodu, pojmům), OSV (seberegulace, samostatnost), VDO (digitální bezpečnost, odpovědnost), MV (práce s digitálním obsahem, orientace ve struktuře dat),

- stáhne soubor z internetu nebo školní platformy, uloží ho do zvolené složky a otevře ho pro další práci v odpovídajícím programu. - se ve správci souborů orientuje ve složkové struktuře, umí vyhledat soubor, otevřít ho, přejmenovat, přesunout, zkopírovat, smazat a uložit na zvolené místo.	Řešení technických problémů - postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení Bezpečnost - zabezpečení digitálních zařízení a dat - bezpečná práce s hesly	
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ <i>Žák</i> - vysvětlí, že počítač ukládá a přenáší různé druhy dat pomocí čísel, a uvede jednoduchý příklad takového kódování. - přečte a vytvoří jednoduchou šifrovanou zprávu pomocí známého postupu a vysvětlí, k čemu šifrování slouží. - převede jednoduchý text nebo obrázek na kód a popíše, jak by bylo možné tato data uložit nebo přenést	Data a informace - získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači, proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat Kódování a přenos dat - různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, standardizované kódy, formáty vhodné pro uložení a přenos, bit, bajt, násobné jednotky, jednoduché šifry a jejich limity.	M (tabulky, grafy, číselné kódování) ČJ (formulace, struktura sdělení) (práce s daty, např. počasí)
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ <i>Žák</i> - popíše běžnou činnost (např. příprava svačiny, cesta do školy) jako posloupnost jednotlivých kroků a vysvětlí, proč je důležité dodržet jejich správné pořadí. - sestaví jednoduchý návod nebo pravidla (např. pro hru, pro spolužáka) a ověří, zda podle něj někdo jiný zvládne daný úkol správně provést. - rozpozná chybu v jednoduchém postupu a navrhne její opravu	Algoritmizace - dekompozice úlohy, problému, tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu Kontrola - ověření algoritmu, nalezení chyby	M (logické uvažování, struktura řešení) ČJ (formulace návodů, srozumitelnost pokynů) OSV (rozvoj vytrvalosti při řešení problému, práce s chybou)

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
INFORMAČNÍ SYSTÉMY Žák - použije jednoduché nástroje pro řazení a filtrování údajů v tabulce a vysvětlí, jak takto upravená data pomáhají odpovědět na konkrétní otázky. - vytvoří vlastní tabulku pro jednoduchou evidenci určí potřebná pole (sloupce) a typy dat. - na konkrétním příkladu popíše, jaká data o uživateli informační systém shromažďuje, a vysvětlí, jak mohou být tato data využita umělou inteligencí k odhadování zájmů, chování nebo rozhodování.	Návrh a tvorba evidence dat - Formulace požadavků, struktura tabulky, typy dat, práce se záznamy Hromadné zpracování dat - Řazení a filtrování	M (práce s tabulkami a daty, třídění) OV (osobní údaje, digitální identita) B, G (příklady dat k evidenci: měření, pozorování) OSV (sebereflexe nad vlastními digitálními stopami, práce s osobními daty) VDO (kritické zhodnocení dopadu automatizovaných systémů na společnost – např. personalizace informací)
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE Žák - identifikuje běžné typy chybových hlášení nebo potíží při práci se soubory, připojením nebo programem a samostatně navrhne první kroky k jejich vyřešení. - popíše, jakými způsoby lze zabezpečit svá data (např. hesla, zálohování, dvoufaktorové ověření) a uvede, proč je důležité chránit své osobní údaje. - vysvětlí, jak funguje přenos dat mezi zařízeními v počítačové síti. - vysvětlí, co znamená digitální identita, uvede příklady digitálních stop, které po sobě zanechává při práci s technologiemi, a zamyslí se nad tím, kdo je může vidět a využít. - popíše, z jakých částí se skládá jednoduchý robot (např. tělo, pohon, senzory, řídicí jednotka) a vysvětlí, jak spolupracují při vykonávání úkolu. - uvede příklad využití robotiky v různých oblastech lidské činnosti a popíše přínosy a rizika jejího používání.	Hardware a software - pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v OS; správa souborů; instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka Počítačové sítě - typy, služby a význam počítačových sítí; fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, prohlížeč, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům Řešení technických problémů - postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení	F (principy přenosu informací přenos signálu, pohyb a mechanika, těžiště) OV (osobní odpovědnost, digitální identita) OSV (samostatnost při řešení problémů, vědomí digitálních stop) VDO (odpovědnost v digitálním prostoru, vliv technologií na společnost)

	Bezpečnost - zabezpečení zařízení a dat – antivir, firewall, hesla, dvoufaktorová autentizace, zálohování Digitální identita - digitální stopa (obsah a metadata), sledování polohy, cookies, trvalost dat, algoritmy sociálních sítí	
ALGORITMIZACE, PROGRAMOVÁNÍ A ROBOTIKA Žák - rozdělí problém na jednodušší části a navrhne postup, jak je postupně řešit při programování robota nebo jiného zařízení. - sestaví program v blokovém jazyce, který řídí pohyb zařízení (např. pohyb vpřed, otáčení, zastavení), a vysvětlí, jak jednotlivé části programu ovlivňují chování zařízení. - použije podmínky (větvení) v programu k tomu, aby zařízení reagovalo na jednoduchý podnět (např. překážku, tlačítko), a vysvětlí, jak funguje rozhodování v programu. - vytvoří program s opakováním příkazů (cykly) a popíše, kdy je vhodné cykly použít pro zjednodušení programu. - najde chybu ve svém programu (např. zařízení neprovádí úkol správně) a upraví program tak, aby fungoval podle zadání. - sestaví jednoduchého robota podle návodu nebo vlastního návrhu a popíše, jak jednotlivé části robota ovlivňují jeho pohyb a stabilitu (např. těžiště, rozložení hmotnosti, typ pohonu). - upraví konstrukci robota (např. délka ramen, typ převodu) tak, aby lépe plnil zadaný úkol, a vysvětlí, jak změna ovlivnila jeho funkci.	Algoritmizace - Dekompozice problému, tvorba algoritmu Programování - nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné Kontrola - ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu	M (logické struktury, algoritmy) F (mechanika, tření, těžiště, převody, přenos síly) OSV (trpělivost při řešení technických problémů, spolupráce) EV (reflexe využití automatizace v různých oblastech a její dopady na společnost a životní prostředí)
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ Žák - popíše, co znamená komprese dat, uvede rozdíl mezi ztrátovou a bezztrátovou kompresí a vysvětlí, kdy je vhodné jednotlivé typy komprese použít. - vytvoří jednoduchý model reálné situace a vysvětlí, jak mu tento model pomáhá situaci lépe pochopit nebo naplánovat. - vysvětlí, proč je důležité v modelu pracovat se správnými a úplnými daty, a uvede příklad, jak nesprávná nebo chybějící data mohou ovlivnit výsledek modelování nebo rozhodování systému řízeného umělou inteligencí.	Data a informace - Kompletnost dat, časté chyby při implementaci dat Kódování a přenos dat - různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, standardizované kódy, formáty vhodné pro uložení a přenos, bit, bajt, násobné jednotky	M (logické struktury, práce s daty, kombinatorika) OV (důsledky rozhodnutí na základě nepřesných dat) OSV (rozvoj analytického myšlení, přesnosti, vytrvalosti při hledání řešení) MV (pochopení zjednodušení reality prostřednictvím modelů, práce s informacemi)

- vytvoří model situace, ve které musí vzájemně propojit různé údaje podle daných pravidel, a vysvětlí, jak mu tento model pomáhá pochopit vztahy mezi daty a dojít ke správnému řešení.	Modelování - Schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf, základní grafové úlohy	
---	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
INFORMAČNÍ SYSTÉMY Žák - použije základní funkce k automatickému zpracování údajů v tabulce a interpretuje výsledky v kontextu konkrétního zadání. - navrhne a vytvoří datovou evidenci, určí pravidla zadávání údajů (např. formát, povinnost, rozsah) a ověří jejich dodržování. - navrhne a realizuje jednoduchý způsob sběru dat (např. dotazník, pozorování, formulář), která následně využije při vytvoření a naplnění své vlastní tabulkové evidence. - vytvoří jednoduchou vizualizaci dat z vlastní nebo zadané evidence a vysvětlí, jakou informaci z ní lze získat.	Návrh a tvorba evidence dat - Práce se záznamy, kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel, úprava požadavků, tabulky či pravidel Hromadné zpracování dat - Vizualizace dat, velké soubory dat, funkce a vzorce, práce s řetězci, odhad závislosti	M (výpočty, průměry, procenta, práce s grafy) OV (zpracování dat z dotazníku) Bi, G (pozorování jevů, sběr dat) OSV (spolupráce při sběru dat, kritická práce s informacemi) EV (možnost práce s daty o přírodě, ekologii, chování ve škole)
DATA, INFORMACE, MODELOVÁNÍ Žák - vytvoří tabulku pro evidenci údajů z reálné situace a upraví ji tak, aby byla přehledná a využitelná pro další práci. - použije základní funkce tabulkového editoru k výpočtům nad daty a interpretuje výsledek v kontextu zadané situace. - zobrazí vybraná data vhodným typem grafu a vysvětlí, jaká informace z grafu vyplývá. - využije nástroje tabulkového editoru k usnadnění práce s větším množstvím dat a popíše, jak mu to pomáhá rychleji najít potřebnou informaci. - zhodnotí, zda jsou data v tabulce úplná a správná, a navrhne, jak doplnit nebo upravit chybějící či nevhodně zadané údaje.	Data, informace - Sběr dat z reálných situací, vytváření a správa datové evidence, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat	M (výpočty, práce s procenty, čtení grafů) G, Bi (práce s reálnými daty – měření, sčítání, výzkum) OSV (kritické zhodnocení kvality dat, práce v týmu při sběru a interpretaci) EV (možnost analyzovat data např. o spotřebě, odpadech, zvycích třídy v oblasti ekologie)
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ Žák - upraví jednoduchý program v blokovém jazyce (např. změna pořadí příkazů, přidání podmínky) a popíše, jak se změnilo jeho chování. - sestaví krátký program, který pracuje s proměnnou (např. počítá skóre, sleduje počet opakování), a vysvětlí, jak se hodnota proměnné v programu mění.	Algoritmizace - pochopení jednoduchých algoritmů – změna pořadí kroků, rozšíření postupu, - práce s podmínkami (větvení): IF – THEN – ELSE, - využití proměnných v jednoduchých úlohách (např. sčítání, počítadlo).	M (logické struktury, proměnné, výpočty) OSV (reflexe výsledků, schopnost hledat chyby a přizpůsobit řešení)

- ověří správnost svého programu tím, že změní vstupní hodnoty, a popíše, jak tyto změny ovlivnily výsledek.	Programování - úpravy jednoduchých programů v blokovém programovacím jazyce, - vytvoření krátkého programu, který využívá proměnné, - porozumění změnám chování programu při úpravách příkazů nebo hodnot. Kontrola - ověření správnosti programu změnou vstupních hodnot, - sledování vlivu vstupů na výstup, základní testování.	
PSANÍ VŠEMI DESETI + ZÁKLADY TYPOGRAFIE <i>Žák</i> - při psaní na klávesnici správně používá prsty obou rukou a postupně zvyšuje rychlost a přesnost psaní bez dívání se na klávesnici. - Žák dodržuje základní pravidla ergonomie při práci na počítači (např. poloha rukou, sezení, vzdálenost očí od monitoru) a vysvětlí, proč jsou důležitá. - samostatně vyhotoví delší souvislý text na počítači bez výrazných chyb v psaní, správně používá odstavce, mezery a základní interpunkci. - Žák při psaní dodržuje základní pravidla typografické úpravy textu (např. mezera za interpunkcí, uvozovky, pomlčka vs. spojovník, zarovnání textu). - porovná svou aktuální úroveň psaní všemi deseti s předchozími výsledky a stanoví si cíl pro zlepšení rychlosti, přesnosti nebo úpravy textu. - vytvoří jednoduchý dokument (např. zpráva, oznámení, pracovní list) a upraví jeho vzhled pomocí základního formátování textu a odstavců.	Psaní všemi deseti a zpracování textu - Správná technika psaní na klávesnici (hmatová metoda, prstoklad) - Ergonomie práce s digitální technikou (držení těla, poloha rukou, nastavení monitoru) - Psaní souvislého textu bez chyb - Základy typografie (interpunkce, mezery, uvozovky, pomlčky, zarovnání textu) - Základy tvorby dokumentu: úprava textu, formátování (tučné, kurzíva, zarovnání, odsazení, řádkování), použití nadpisů a odstavců	ČJ, AJ, FJ, NJ (pravopis, interpunkce, stylistika, typografie) OSV (rozvoj vytrvalosti, sebehodnocení, plánování vlastního pokroku)

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
INFORMAČNÍ SYSTÉMY <i>Žák</i> - posoudí, zda zvolená struktura datové evidence odpovídá účelu, ke kterému má sloužit, a navrhne její případné úpravy (např. chybějící pole, nevhodné formáty, nadbytečné údaje). - navrhne zjednodušený informační systém pro konkrétní situaci a popíše jeho klíčové části a vazby mezi nimi. - uvede příklad situace, kdy rozhodování informačního systému podpořeného AI může vést k nespravedlivému nebo chybnému výsledku (např. doporučování, automatické hodnocení) a navrhne, jak lze tato rizika zmírnit. - vytvoří přehled nebo schéma základních prvků zvoleného informačního systému (např. vstupní data, zpracování, výstupy, uživatelé) a popíše, jak spolu jednotlivé části souvisejí.	Informační systémy - Účel informačních systémů a jejich role ve společnosti Návrh a tvorba evidence dat - Formulace požadavků, struktura tabulky, typy dat, práce se záznamy, pravidla a omezení, kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel, úprava požadavků, tabulky či pravidel	OV (spravedlnost rozhodování, dopady automatizace) ČJ (schopnost popsat schéma a procesy srozumitelně a přesně) MV (pochopení fungování systémů, které ovlivňují mediální obsah – např. doporučovací algoritmy) VDO (reflexe dopadů nespravedlivého rozhodování automatizovaných systémů a potřeba etického přístupu)
<i>Žák</i> - pojmenuje základní druhy počítačové grafiky, způsoby použití - dokáže provést základní operace s rastrovými a vektorovými obrázky - dokáže kombinovat text a grafické prvky v textovém dokumentu - dokáže kombinovat text a grafické prvky v prezentaci	Základy počítačové grafiky - rastrová grafika – základy práce s rastrovým editorem a digitální fotografií - vektorová grafika – základy práce s vektorovým editorem - využití grafických prvků v textu a prezentaci	MV - Tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu Člověk a svět práce – design, využití digitálních technologií OSV - Osobnostní rozvoj: - rozvoj schopnosti poznávání, psychohygiena, kreativita - Sociální rozvoj: - komunikace, kooperace a kompetice - Morální rozvoj: - řešení problémů a rozhodovací dovednosti VV – práce s výtvarnými objekty

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE <i>Žák</i> - <i>popíše hlavní funkce operačního systému a vysvětlí jeho roli při správě zařízení, souborů, programů a přístupových práv.</i> - <i>popíše fungování počítačové sítě včetně základních pojmů (klient, server, IP adresa, switch), a vysvětlí, jak funguje přenos dat přes internet.</i> - <i>identifikuje různé typy kybernetických útoků a technik zneužití dat (např. phishing, malware, sledování chování), a navrhne konkrétní způsoby, jak se před nimi chránit.</i> - <i>vysvětlí, jak jeho chování online ovlivňuje digitální stopu a jaké informace o něm mohou být technologií zaznamenávány, analyzovány a dále použity.</i> - <i>při tvorbě digitálního obsahu uvádí použité zdroje a respektuje základní pravidla autorského práva a licenci (např. při použití obrázků, textů, hudby).</i>	Hardware a software - pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití, rozlišení typů souborů, práce s příponami a formáty, vztah mezi typem dat a jejich použitím Počítačové sítě - typy sítí, zařízení v síti, IP adresace, klient-server, DNS, principy fungování webu, cloudové služby Řešení technických problémů - problémy při připojení, nesprávná konfigurace, chybová hlášení, strategie řešení Bezpečnost - ochrana zařízení a dat, útoky a jejich typy (phishing, malware), způsoby ochrany (antiviry, dvoufaktor, firewally), zásady chování Digitální identita - digitální stopa, metadata, personalizace, sledování chování, soukromí v digitálním prostředí	F (přenos informací, základ síťového přenosu) OV (právo, zodpovědnost za jednání online, duševní vlastnictví) VV (vlastní tvorba a práce s cizími zdroji) MV (tvorba a kritické hodnocení digitálního obsahu, práce s formátem dat) VMEGS (globální dopady zneužívání dat, etické aspekty technologií) VDO (respekt k právu, odpovědnost za vlastní činnost online, ochrana soukromí)
--	---	---

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ <i>Žák</i> - porovná různé typy grafů a zvolí ten, který nejlépe vystihuje daná data. - vysvětlí, jak může nevhodná vizualizace dat ovlivnit jejich vnímání, a uvede příklad z běžného života - využije pokročilejší funkce tabulkového editoru k analýze dat z běžného života a vysvětlí, jak získané výsledky ovlivňují jeho rozhodnutí. - vysvětlí rozdíl mezi daty a informacemi, uvede příklady, kdy pouhá data nestačí, a popíše, jak při interpretaci dat může docházet k ovlivnění názoru, například vlivem konfirmačního zkreslení. - popíše, co znamená pojem velká data, uvede příklady jejich sběru a vysvětlí, jak mohou být využita při rozhodování systémů s AI, včetně oblastí jako jsou finance nebo cílená reklama. - uvede příklad, kdy rozhodování AI může být ovlivněno typem a kvalitou dat, a popíše možná rizika chybných rozhodnutí (např. doporučování zboží, automatické filtrování finančních nabídek), včetně dopadu na jeho vlastní rozhodování. - vytvoří model reálné situace pomocí schématu, diagramu nebo grafu a popíše, jak mu model pomáhá porozumět danému problému. - zhodnotí model jiného řešení problému a navrhne, jak by mohl být model upraven pro lepší přehlednost nebo přesnost.	Data, informace - získávání, vyhledávání a ukládání dat v tabulkových strukturách, práce s většími datovými sadami: analýza, výpočty, filtrování, řazení, interpretace dat pomocí různých typů grafů a jejich vliv na rozhodování, kompletnost dat – hodnocení správnosti a úplnosti údajů, chyby při interpretaci dat – vizualizační zkreslení, konfirmační zkreslení, velká data – příklady sběru, využití v AI systémech, cílená rozhodnutí. Modelování - tvorba modelů reálných situací pomocí schémat, diagramů, grafů, kritická analýza modelů – úpravy pro lepší přehlednost a přesnost, využití modelů v systémech AI – predikce, plánování, práce s daty, základy grafových úloh – vizuální znázornění vztahů, logické propojení údajů.	M (grafy, tabulky, výpočty, modelování) OV (vliv dat a médií na rozhodování, manipulace informacemi) MV (kritické hodnocení prezentace dat, rozpoznání zkreslení) VMEGS (vliv technologií a dat na rozhodování v běžném i globálním kontextu)
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ <i>Žák</i> - navrhne a vytvoří vlastní program v blokovém jazyce (např. hra, simulace, příběh), ve kterém použije větvení, cykly a proměnné. - porovná dvě různá řešení stejného problému a rozhodne, které je efektivnější nebo jednodušší. - vytvoří program, který reaguje na více vstupů od uživatele a rozhoduje na základě těchto vstupů. - sestaví algoritmus pro řešení logického problému (např. třídění, hledání cesty, rozhodovací strom) a vysvětlí, proč jeho algoritmus vede ke správnému výsledku. - převede slovní zadání na algoritmus a následně vytvoří funkční program, který toto zadání řeší.	Algoritmizace - dekompozice úlohy, převod slovního zadání na algoritmus, - tvorba a úprava algoritmu pro logický problém (např. třídění, hledání cesty, rozhodovací stromy), - porovnání různých algoritmických řešení z hlediska efektivity a jednoduchosti. Programování - tvorba komplexnějších programů v blokovém prostředí s využitím: - větvení (podmínky), - cyklů (opakování), - proměnných (sledování a ukládání hodnot), - práce s více vstupy od uživatele (např. kombinace kláves, myši, proměnných).	M (logické struktury, algoritmické myšlení, práce se strukturami dat) ČJ (formulace zadání, popis řešení) OSV (vytrvalost při řešení problémů, práce na projektu, sebehodnocení kvality výsledku) MV (schopnost vytvořit interaktivní médium – hra, simulace, rozhodovací aplikace)

	Kontrola - ověření správnosti algoritmu a programu testováním různých vstupů, hledání chyb v logice algoritmu, úpravy pro správný výsledek.	
PREZENTACE + PREZENTOVÁNÍ Žák - vytvoří prezentaci, ve které logicky strukturuje informace, formuluje hlavní myšlenky a podporuje je vhodně zvolenými vizuálními prvky. - při tvorbě prezentace zohlední cílové publikum a účel prezentace (např. informovat, přesvědčit, vysvětlit) a upraví podle toho obsah i vizuální styl - prezentuje vlastní sdělení srozumitelným způsobem, využívá klíčová slova, přiměřené tempo projevu a reaguje na otázky či podněty posluchačů. - reflektuje účinnost své prezentace z hlediska obsahu, vizuální úpravy i verbálního projevu a formuluje konkrétní kroky pro zlepšení své prezentační dovednosti.	Tvorba prezentace - Tvorba prezentace (obsahová i vizuální stránka) - Struktura informací, logická návaznost - Práce s klíčovými slovy a zřetelnými sděleními - Využití vizuálních prvků: obrázky, grafy, schémata, barvy, animace - Prezentační dovednosti (mluvený projev, tempo, práce s publikem)	ČJ, AJ (jazyková stránka projevu, výstižné vyjadřování, slohové útvary) VV (grafická úprava, estetika prezentace) OSV (prezentační dovednosti, vystupování před skupinou, sebereflexe) MV (tvorba sdělení, práce s médii a publikem, efektivní komunikace)

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE Žák - zformuluje základní zásady BOZP při práci s výpočetní technikou a prakticky je dodržuje	Bezpečnost práce s výpočetní technikou - Zásady práce s elektrickým zařízením - Ochrana zdraví při práci s počítačem: psychosomatické potíže, počítačová závislost	
Žák - porovná záznamová média podle kapacity, způsobu záznamu a bezpečnosti uložení dat - zjistí celkovou a volnou kapacitu použitého záznamového média - zjistí typ procesoru počítače a velikost jeho operační paměti - provádí základní operace při tisku (nastavené výchozí tiskárny, úprava předvolby a nastavení tisku, výběr částí dokumentu k tisku, pozastavení a stornování tisku v tiskové frontě) - identifikuje a řeší základní problémy vznikající při práci s digitálními zařízeními - chrání digitální zařízení před poškozením či zneužitím - ovládá a využívá dostupnou digitální techniku - diskutuje o výhodách využívání digitálních technologií, ale i možnostech jejich zneužití	Hardware - Základní jednotka – hlavní součásti, jejich funkce a některé vlastnosti: základní deska, sběrnice, procesor, paměti ROM a RAM, pevný disk, přídatné karty, napájení - Externí zařízení – vybrané druhy periférií, jejich funkce a připojení: Digitální svět - Digitální zařízení – digitální fotoaparát a kamera, mobilní telefon, dataprojektor, interaktivní tabule - Současnost a budoucnost digitálních technologií	F (zařízení využívající základní fyzikální principy; principy fungování digitálních technologií) VV (vizuální stránka digitálních médií, práce s multimédií, grafické výstupy) MV (tvorba digitálního obsahu) OSV (odpovědnost při práci s technikou, prevence závislosti) VMEGS (globální rozšíření digitálních technologií, dopad na trh práce a vzdělávání) EV (otázky spojené s recyklací digitálních zařízení, dopady výroby a likvidace techniky na životní prostředí)

Žák - aplikuje algoritmický přístup při správě souborů a složek a při využívání funkcí operačního systému - provádí základní operace s okny, složkami, soubory - rozlišuje jednotlivé operační systémy, vysvětlí rozdíly mezi nimi s uživatelského hlediska - chrání digitální obsah i osobní údaje před poškozením či zneužitím	Software - Operační systém – funkce, druhy, uživatelské rozhraní, souborový systém, Plug&Play, multitasking, bootování - Aplikační software – druhy SW a jejich funkce, programy a uživatelská data, hardwarové požadavky, update software -	
Žák - charakterizuje jednotlivé možnosti připojení počítače k internetu a porovná jejich přednosti a nedostatky - charakterizuje základní typy počítačových sítí a jejich využití - vysvětlí funkci běžných internetových služeb a diskutuje o jejich výhodách a rizicích	Informační síť - Informační síť – funkce, sdílení prostředků a dat, přístupová práva, hardwarové síťové prostředky, síťový software - Typologie sítí – topologie, LAN, WAN, koncepce sítě server–klient - Internet – funkce a možnosti, IP a doménová adresa, připojení PC k internetu, proxy server, síťové protokoly - Síťové služby – WWW stránky, e-mail, on-line komunikace, internetové obchody a bankovníctví - Bezpečnost dat na v počítačových sítích - Technologie založené na počítačových sítích, využití AI, rozvoj robotiky	G (fungování globální sítě, regionální a technologická rozmanitost) F (přenos dat, signály, elektromagnetické vlny) VMEGS (Vliv internetu na svět, rozšíření informační společnosti, digitální nerovnosti) MV – Mediální výchova (kritická práce s informacemi, orientace v online prostředí, kyberbezpečnost, mediální manipulace)
DATA, INFORMACE, MODELOVÁNÍ Žák - využívá znalosti jednotek informací k určení a porovnání objemu informací, kapacit záznamových médií a rychlosti přenosu informací - vysvětlí pojmy digitální informace a digitální zařízení - objasní podstatu záznamu znaku v digitální formě - aplikuje algoritmický přístup při ovládání digitální techniky a při řešení problémových situací	Počítač a informace - Informace – data, nosiče informací, jednotky informace, zpracování informací - Reprezentace dat v počítači – podstata digitalizace znaků, obrazu a zvuku - Zásady práce s počítačem – zapínání a vypínání, ochrana počítače před škodlivými vlivy, připojení a odebrání periférií, „první pomoc“ při potížích s počítačem	F (Přenos informace jednotky) M (Jednotky, číselné soustavy)

Žák - vyhledává informace z různých zdrojů, nalezené informace porovnává a třídí s cílem posoudit jejich pravdivost, aktuálnost a hodnotu - využívá vhodných metod a prostředků pro ověření věrohodnosti informačních zdrojů	Informace - Vlastnosti informací – pravdivost, aktuálnost, důležitost (relevance) a hodnota informace, rozptyl informací - Zdroje informací – internetové webové servery, veřejné a podnikové knihovny, odborné publikace a časopisy, databáze, věrohodnost zdroje	MV (Rozlišování mezi věrohodnými a nevěrohodnými zdroji, manipulace s informací) OSV (Kritické myšlení a samostatné rozhodování)
ZPRACOVÁNÍ INFORMACÍ A DAT Žák - aplikuje algoritmický přístup při ovládání aplikačního software a při tvorbě a úpravách dokumentů - využívá pokročilých funkcí textového editoru k vytváření strukturovaných dokumentů s aplikací základních typografických pravidel - využívá pokročilých funkcí textového editoru k vytváření dokumentů obsahujících tabulky, grafické objekty a matematické vzorce - využívá nástroje hromadná korespondence ke slučování textu s informacemi z databáze - využívá pokročilých funkcí tabulkového kalkulátoru ke zpracování numerických i textových dat, k jejich třídění a filtrování a k prezentaci výsledků ve formě tabulek, grafů a diagramů - propojí tabulku tabulkového kalkulátoru s textovým dokumentem - s využitím prezentačního software připraví prezentaci své práce a vhodnou digitální technikou ji předvede - interpretuje získané výsledky a závěry, vyslovuje předpovědi na základě dat, uvažuje při tom omezení použitých modelů; posuzuje množství informace podle počtu možností, které jsou díky informacím vyloučeny; odhaluje chyby a manipulace v cizích interpretacích a závěrech - rozlišuje a používá různé datové typy; navrhuje a porovnává různé způsoby kódování z různých hledisek a vysvětlí proces a úskalí digitalizace - formuluje problém a požadavky na jeho řešení; získává potřebné informace, posuzuje jejich využitelnost a dostatek (úplnost) vzhledem k řešenému problému; používá systémový přístup k řešení problémů; pro řešení problému sestaví model, simulaci - převede data z jednoho modelu do jiného; najde chyby daného modelu a odstraní je; porovná různé modely s ohledem na užitečnost pro řešení daného problému	Aplikační software pro práci s informacemi - Textový editor – struktura dokumentu, formátování textu a odstavce, styly, záhlaví a zápatí, typografická pravidla, kontrola pravopisu, grafické objekty, tabulky, matematické rovnice, tisk dokumentu - Textový editor – oddíly, sloupce, poznámky a komentáře, automatické opravy, textová pole a nástroj kreslení, šablony, obsah a rejstřík, hromadná korespondence - Tabulkový kalkulátor – formát buňky, kopírování a přesun buněk, operace s řádky, sloupci a listy, vzorce, absolutní a relativní adresování, kopírování vzorců, řady, vytvoření a editace grafu, řazení a filtrace dat, tisk tabulky - Tabulkový kalkulátor – komentáře, podmíněné formátování buněk, vkládání grafických objektů, textová pole a nástroj kreslení, makra, propojení tabulky s textovým editorem, modelování reálné situace tabulkami a grafy - Prezentační software – digitální prezentace (šablona a rozvržení snímků, osnova, vkládání a editace objektů, efekty, ovládání spuštěné prezentace) - Elektronická publikace (osnova, stránky, formát textu a odstavce, odskoky, grafické objekty, distribuce publikace)	ČJ (stylistika, kompozice textu, úprava textu) M (zápis a úprava výrazů a vzorců) F, CH (zpracování a vizualizace naměřených dat) MV (tvorba dokumentu jako nástroj pro prezentaci informací) OSV (pečlivost, odpovědnost za formální stránku výstupů, schopnost prezentovat, spolupracovat)

<i>Žák</i> - <i>aplikuje algoritmický přístup při tvorbě a úpravách HTML dokumentů</i> - <i>vytvoří vlastní HTML dokument pomocí HTML kódu a umístí jej na internetový server</i> - <i>upraví vytvořený HTML dokument s použitím CSS stylů</i>	Tvorba a publikování webových stránek - HTML dokument – jazyk HTML, obsah dokumentu, princip zobrazení stránky, tagy, umístění dokumentu na internetu, webhosting - Tvorba WWW stránek pomocí HTML tagů – formát odstavce a textu, seznam, tabulka, hyperlink, obrázek - CSS styly – definice a syntaxe CSS stylů, styly pro úpravu textu, odstavce, barev, rámců, čar, seznamu a pozice objektu	OSV (rozvoj systematického a cíleného myšlení při návrhu struktury webu, schopnost plánovat práci a dotahovat ji do konce, vytrvalost při řešení technických problémů, rozvoj sebedůvěry skrze tvorbu vlastního digitálního výstupu)
---	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
DATA, INFORMACE, MODELOVÁNÍ <i>Žák</i> - formuluje samostatně základní teorii počítačové grafiky – rozdělení na rastrovou a vektorovou, základní vlastnosti obou typů, základní grafické formáty - aplikuje pojmy bitová hloubka, rozlišení, barevný prostor při úpravě fotografií - upraví samostatně fotografii ve všech základních rovinách – tonality, barevnosti, retuše - optimalizuje fotografii pro tisk a pro použití na internetu - použije při složitějších úpravách fotografie speciální efekty a úpravy a vrstvy - vytvoří logo - vytvoří leták nebo podobný dokument - převede soubor v grafickém formátu do PDF - fotografuje na zadané téma - diskutuje o výhodách využívání digitálních technologií, ale i možnostech jejich zneužití - využije grafických dat k modelování reálného problému, převede data z jednoho modelu do jiného, porovná různé modely s ohledem na užitečnost pro řešení problému -	Počítačová grafika - Základní grafické formáty - Rozlišení, bitová hloubka, barevné prostory - PDF formát a práce v něm - Práce s fotografií – základní úpravy tonality, barev, retuš částí obrazu - Optimalizace fotografie pro tisk a pro zobrazení na internetu - Speciální úpravy a efekty, použití vrstev - Práce s vektorovou grafikou – základní tvary, tvarování křivek - Použití galerie výplní pro barvu, texturu, přechod a další výplně s - Tvorba plakátu - Převod grafických formátů do PDF Digitální záznam informací - Digitální média – vlastnosti a možnosti: multimédia, interaktivnost, virtuální realita, multimediální počítačové programy, - Tvorba multimediálního obsahu, zpracování zvuku, videa, možnosti kódování, komprese dat	VV (estetika, kompozice, barevnost, vizuální styl) F (optika, světlo, barvy) MV (kritická práce s obrazovými sděleními, tvorba vlastního mediálního obsahu) OSV (rozvoj tvořivosti, sebevyjádření pomocí grafického výstupu)
INFORMAČNÍ SYSTÉMY <i>Žák</i> - rozpozná informační toky v systémech; analyzuje a hodnotí informační systémy z různých - zvažuje i nepřímé a nezamýšlené dopady informačního systému na různé skupiny - nastavuje účelné zobrazení dat, filtruje a řadí data úpravou databázového dotazu - určí cílovou skupinu, formuluje problém, validuje potřeby, určí a prioritizuje požadavky na řešení	Informační systémy - informační systém – data, jejich struktura a vazby, definované procesy, role uživatelů, technické řešení informačních systémů; veřejné informační systémy Hromadné zpracování dat - Tabulka, její struktura – data, hlavička a legenda; řazení a filtrování dat, rozpoznávání vzorů	M (práce s daty, tabulkami a relacemi) VDO (veřejné IS, digitální transparentnost, správa veřejných dat, přístup k informacím)

- určí jednotlivé uživatelské role, specifikuje jejich činnosti, navrhne, otestuje a přizpůsobí rozhraní uživatelům - navrhne a vytvoří strukturu vzájemného propojení tabulek; navrhne procesy zpracování dat - otestuje správnost a použitelnost svého řešení, navrhne a realizuje potřebná vylepšení; během provozu informačního systému rozpozná funkčně či věcně nesprávný stav, zjistí jeho příčinu a navrhne způsob jeho odstranění	a trendů v datech, vizualizace dat; velká data – zdroje, metody zpracování, využití Vývoj informačního systému - Postup tvorby informačního systému; návrh uživatelského rozhraní, datového modelu a procesů; návrh databázové tabulky, atributy polí, primární klíč; návrh struktury a propojení více tabulek – cizí klíč, relace	
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ Žák - umí definovat algoritmus a jeho vlastnosti - je schopen zapsat algoritmus graficky - vysvětlí daný algoritmus, program, určí zda je daný postup algoritmem - analyzuje problém, rozdělí problém na menší části, rozhodne, které je vhodné řešit algoritmicky, své rozhodnutí zdůvodní; sestaví a запиše algoritmy pro řešení problému - ve vztahu k charakteru a velikosti vstupu hodnotí nároky algoritmů; porovná algoritmy podle různých hledisek, vybere pro řešený problém ten nejvhodnější; vylepší algoritmus podle zvoleného hlediska; zobecní řešení pro širší třídu problémů - vytvoří přehledný program pro vyřešení konkrétního problému s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; používá opakování, větvení programu se složenými podmínkami, proměnné, seznamy a podprogramy - ověří správnost, najde a opraví případnou chybu v algoritmu, otestuje, odladí a optimalizuje program	Algoritmy, zápis, vlastnosti - Definice algoritmu a jeho vlastnosti - Algoritmizace problémů – zápis algoritmu graficky - Matematické metody řešení úloh Základy programování ve vyšším programovacím jazyku - Syntax a sémantika programovacího jazyka - Struktura programu - Práce s proměnnou - Příkazy přiřazení, vstupu a výstupu - Větvení programu, cykly - Práce se seznamem - Podprogramy	M (logika, práce s proměnnými, funkce) OSV (rozvoj samostatnosti při řešení problémů, vytrvalost při hledání řešení a odstraňování chyb)

5.4 Člověk a společnost

Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- získávání orientace v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci

5.4.1 Předmět: Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Dějepis patří do oblasti Člověk a společnost společně s Občanskou výchovou.

Směřuje k tomu, aby žáci byli schopni porozumět vývoji lidské společnosti od jejího vzniku do současnosti. Během vyučovacích hodin je kladen důraz na vyjadřovací schopnosti

Důležité je naučit žáky pracovat s textem (učebnicemi a další odbornou literaturou), otázkami za textem v učebnici i v dějepisných atlasech, mapou, časovou přímkou i audiovizuálními dokumenty. Vhodnou součástí obsahového vymezení jsou návštěvy muzeí a historických památek v okolí.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Dějepis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky primy až kvarty s týdenní hodinovou dotací 2 - 2 - 2 - 2, kvinty až oktávy s týdenní hodinovou dotací 2 - 2 - 2 - 2.

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá s celým kolektivem žáků v klasické učebně, učebně dějepisu nebo v učebně s interaktivní tabulí. Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou v hodinách využívány různé metody práce (frontální výuka s demonstračními pomůckami, řízená diskuse, rozhovor, výklad, referáty).

Do vzdělávacího obsahu Dějepisu jsou začleněny některé okruhy těchto **průřezových témat:**

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- vedeme žáky k vyhledávání informací z různých informačních zdrojů
- vedeme žáky k samostatnému hodnocení různých historických skutečností.

2. Kompetence k řešení problémů:

- zapojujeme žáky do soutěží a olympiád a vedeme je k prohlubování a rozšiřování znalostí nad rámec stanovený ŠVP
- porovnáváme se žáky historický vývoj našeho státu s vývojem ostatních zemí v Evropě a ve světě
- zadáváním referátů a podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení při řešení problému.

3. Kompetence komunikativní:

- klademe důraz na formální správnost mluveného (při ústním zkoušení a řízených diskusích) i písemného (písemné zkoušení, referáty) čteme se žáky odborné texty tak, aby jim porozuměli.

4. Kompetence sociální a personální:

- seznamujeme žáky s rolí jedince a mas v historickém vývoji společnosti
- vedeme žáky k uvědomění si jedinečnosti každého člena lidské společnosti, tzv. významu sebe samotného v kolektivu lidí
- vybízíme žáky k diskusi, k pozitivní a konstruktivní kritice práce druhých pomocí argumentů a k obhajobě kritiky své vlastní práce.

5. Kompetence občanské:

- vychováváme žáky k tradicím a ke kulturnímu a historickému dědictví našich předků
- ukazujeme žákům na příkladech z historie postavení jedince a kolektivu v různých typech společnosti
- respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka.

6. Kompetence pracovní/k podnikavosti:

- vedeme žáky k odpovědnosti za plnění domácích úkolů – zadaných referátů
- důsledným vyžadováním plnění úkolů vytváříme u žáků pocit odpovědnosti
- používáme vhodné učební pomůcky a audiovizuální techniku.

7. Kompetence digitální

- vedeme žáky k bezpečnému a kritickému využívání digitálních technologií
- učíme je zpracovávat a sdílet informace digitální cestou
- rozvíjíme schopnost tvořit digitální obsah a posuzovat jeho kvalitu
- rozvíjíme u žáků schopnost tvořit a sdílet digitální výstupy – prezentace, videa, plakáty a efektivně spolupracovat v online prostředí.

Vzdělávací oblast – Člověk a společnost
Předmět – Dějepis

PRIMA

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - uvede konkrétní příklady potřeby dějepisných poznatků - uvede příklady zdrojů informací o minulosti - pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - orientuje se na časové ose a v historické mapě - řadí hlavní historické epochy do chronologického sledu	VÝZNAM ZKOUMÁNÍ DĚJIN - Získávání informací o dějinách - Historické prameny - Historický čas a prostor	OSV – Rozvoj schopností a poznávání, Sebepoznání a sebepojetí
Žák - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost - uvede příklady archeologických kultur na našem území - rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí - podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty	ČLOVĚK A LIDSKÁ SPOLEČNOST V PRAVĚKU - Paleolit - Neolit - Eneolit - Doba bronzová - Doba železná	VV
Žák - rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového dědictví - popíše život v době nejstarších civilizací	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE - Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	VV
Žák - uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem antických států - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech - vysvětlí podstatu antické demokracie - popíše život v době antické civilizace - uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci - popíše zrod křesťanství a jeho souvislost s judaismem	ANTICKÉ ŘECKO A ŘÍM - Řecko - Řím - Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS – Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané MKV – Lidské vztahy VV

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - popíše podstatnou změnu v Evropě, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti - uvede konflikty mezi světskou a církevní mocí - uvede a charakterizuje první státní útvary na našem území a jejich postavení v evropských souvislostech - uvede základní informace z období počátků českého státu - popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti - rozpozná základní znaky románského slohu - uvede příklady románské kultury	RANÝ STŘEDOVĚK - Nový etnický obraz Evropy - Utváření států v západní a východní Evropě a jejich specifický vývoj - Křesťanství, císařství a papežství - Byzantská říše - Islám a Arabská říše - Velká Morava a počátky českého státu – jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě - Románské umění	EGS - Jsme Evropané OV
Žák - popíše hospodářství vrcholného středověku - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti - charakterizuje význam a úroveň vzdělanosti ve vrcholném středověku a porovná s dobou raného středověku - sleduje politický i ekonomický význam křížových výprav do Svaté země - charakterizuje vládu posledních Přemyslovců v kontextu s evropským vývojem - rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské - uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu	VRCHOLNÝ STŘEDOVĚK - Struktura středověké společnosti a funkce jednotlivých vrstev - Vzdělanost - Křížové výpravy a rytířská kultura - České země za vlády posledních Přemyslovců - České země za vlády Lucemburků	MKV - Lidské vztahy VV - Proměny komunikačního obsahu OV
Žák - charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí - uvede zásadní historické události v naší zemi v období 15. století - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - rozpozná základní znaky gotického slohu - uvede příklady gotické kultury a významné představitele gotického slohu - objasní důsledky vpádu Turků do Evropy	POZDNÍ STŘEDOVĚK - Husitství - Doba jagellonská - Gotický sloh v českých zemích a v Evropě - Osmanská říše	

Žák - vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka - vysvětlí nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky - popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - popíše důsledky poznávání nových civilizací pro Evropu - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center - popíše postavení českého státu v rámci habsburské monarchie - uvede zásadní historické události v naší zemi v období 16. – 18. století - pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii a parlamentarismus - rozpozná základní znaky renesance a baroka - uvede představitele renesančního a barokního umění a příklady významných kulturních památek	RANÝ NOVOVĚK - Renesance a humanismus - Reformace - Zámořské objevy a počátky dobývání světa - Český stát a velmoci v 16. – 18. století - Barokní kultura	EGS - Jsme Evropané VV
---	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<i>Žák</i> - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve Velké Británii, Francii, habsburské monarchii a v českých zemích, které charakterizují modernizaci společnosti - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé - porovná první, druhou a třetí fázi národního obrození v souvislosti s národními hnutími ve Francii, Itálii, Německu a Polsku - charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin - uvede požadavky formulované ve Velké francouzské revoluci - uvede požadavky formulované v revoluci 1848/1849 ve Francii, Itálii, Německu, rakouské monarchii a v českých zemích - demonstruje základní politické proudy – konzervativismus, liberalismus, demokratismus a socialismus - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla - charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií - uvede základní historické události v našich zemích v 19. století - vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století - rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap - uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války - demonstruje na příkladech zneužití vědy a techniky v 1. světové válce a důsledky tohoto zneužití - uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republik	NOVOVĚK – MODERNIZACE SPOLEČNOSTI - Osvícenství - Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět - Vznik USA - Industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka - Národní hnutí velkých a malých národů - Utváření novodobého českého národa - Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostní problémů IMPERIALISMUS - Politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva - Kulturní rozrůzněnost doby - Kolonialismus - Konflikty mezi velmocemi PRVNÍ SVĚTOVÁ VÁLKA - První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky - Vznik Československa	EGS - Jsme Evropané VDO - Občan, občanská společnost a stát MKV - Princip sociálního smíru a solidarity OV

Předmět – Dějepis

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět - rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 2. světové války - demonstruje na příkladech zneužití vědy a techniky ve 2. světové válce a důsledky tohoto zneužití	MODERNÍ DOBA - Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě - Hospodářsko-politický vývoj Československa - Sociální a národnostní problémy v Československu - Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech 20. století - Totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – a jejich důsledky pro Československo a svět DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA - Holokaust - Situace v našich zemích v letech 1939 – 1945 - Domácí a zahraniční odboj - Politické a ekonomické důsledky 2. světové války	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, Formy participace občanů v politickém životě MKV - Princip sociálního smíru a solidarity MV – Fungování a vliv médií ve společnosti EGS - Jsme Evropané OV
Žák - popíše hospodářský a politický vývoj v poválečné Evropě - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa - uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže základní orientaci v problémech současného světa - chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší zemi	ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SVĚT - Studená válka - Rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi - Politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření Západu a Východu - Vnitřní situace v zemích východního bloku - Vývoj Československa v letech 1945 – 1989 - Vznik České republiky - Problémy současného světa	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS - Jsme Evropané MV – Fungování a vliv médií ve společnosti OV

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého - rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace	ÚVOD DO STUDIA HISTORIE - Význam historického poznání pro současnost - Práce historika, historické informace, jejich typy, účel a možnost využití	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
Žák - objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých vývojových etapách pravěku - zařadí časově a prostorově hlavní archeologické kultury pravěku - vysvětlí zásadní zlom ve vývoji lidstva v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslné činnosti - charakterizuje pojem archeologická kultura	PRAVĚK - Paleolit - Mezolit - Neolit a eneolit - Doba bronzová - Doba železná	EV - Člověk a životní prostředí
Žák - vysvětlí souvislost mezi vznikem civilizace a přírodními podmínkami - objasní židovské náboženství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské náboženské a kulturní systémy - zdůvodní civilizační přínos mezopotamských a egyptských starověkých společenství, antiky a křesťanství jako základního fenoménu, z něhož vyrůstá evropská civilizace - popíše průběh a zhodnotí výsledky řecko-perských válek - popíše průběh a důsledky vojenského tažení Alexandra Makedonského - popíše průběh a zhodnotí výsledky punských válek - objasní příčiny krize římské republiky a pokusy o jejich řešení - uvede významné osobnosti starověkých dějin	STAROVĚK - Mezopotámie - Egypt - Indie a Čína - Antické Řecko - Antický Řím - Naše země a ostatní Evropa v době římské - Civilizovanost a barbarství - Limes Romanus jako civilizační hranice	MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů EGS – Žijeme v Evropě ČJL, G
Žák - objasní proces christianizace a její vliv na vznik raně středověkých států v Evropě - definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5. – 9. století a jeho specifické projevy ve Franské říši, Byzantské říši a Velkomoravské říši - vymezí specifika islámské oblasti - charakterizuje základní rysy vývoje na našem území	UTVÁŘENÍ STŘEDOVĚKÉ EVROPY - Franská říše - Křesťanství jako nové kulturní a společenské pojitko - Byzantská říše - Slovanská oblast - Islám a arabská říše	EGS - Žijeme v Evropě MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů G, Bi

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států - vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti - definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti v 10. – 15. století a jeho specifické projevy v Anglii, Francii, Svaté říši římské a ve střední Evropě - charakterizuje základní rysy vývoje na našem území - vysvětlí důsledky tatarských a tureckých nájezdů, zejména pro jižní a východní Evropu - vysvětlí příčiny křížových výprav - uvede charakteristické znaky románského a gotického výtvarného umění	UTVÁŘENÍ STŘEDOVĚKÉ EVROPY - Západní, východní a střední Evropa - Mongolská a turecká expanze - Vnitřní nejednota křesťanství, papežství a císařství - Křížové výpravy - Kacířství - Husitství - Venkov a zemědělství - Kolonizace, rozvoj řemesel a obchodu, urbanizace - Vzdelanost a umění středověké společnosti – románské a gotické umění	EGS - Žijeme v Evropě MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů EV - Člověk a životní prostředí
Žák - rozpozná nové filozofické a vědecké myšlenky zformulované ve 14. - 17. století a zhodnotí jejich praktické dopady - porozumí důsledkům zámořských objevů, jež vedly k podstatným hospodářským i mocensko-politickým změnám - popíše základní rysy reformace a protireformace, vysvětlí důsledky pro další evropský i světový vývoj - vymezí základní znaky stavovství a absolutismu, uvede konkrétní projevy v jednotlivých zemích a příklady střetů - posoudí postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí a analyzuje jeho vnitřní sociální, politické a kulturní poměry - uvede charakteristické znaky renesančního výtvarného umění - uvede charakteristické znaky barokního výtvarného umění	POČÁTKY NOVOVĚKU - Humanismus a renesance - Zámorské objevy - Reformace - Rivalita a kooperace evropských velmocí v raném novověku - Třicetiletá válka - Absolutismus a stavovství - Barokní kultura, politika a náboženství	EGS - Žijeme v Evropě MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů EV - Člověk a životní prostředí G, Bi, ČJL

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství - rozpozná uplatnění principů a myšlenek osvícenství v revolucích 18. a 19. století - na konkrétních příkladech jednotlivých států (Francie, Německo, Itálie, Rakousko, Rusko, Polsko, Řecko a Belgie) demonstuje postupný rozklad, zánik a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení - vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev - vymezí místo utváření českého novodobého národa v tomto procesu včetně jeho specifických rysů - charakterizuje proces modernizace společnosti - vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, politické a sociální důsledky a rozpozná její ekologická rizika - určí základní příčiny asymetrického vývoje Evropy a světa v důsledku rozdílného tempa modernizace - vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě, jež byly příčinou četných střetů a konfliktů daného období	OSVÍCENSTVÍ, REVOLUCE A IDEA SVOBODY, MODERNIZACE SPOLEČNOSTI - Osvícenství - Vznik USA - Velká francouzská revoluce 1789 – 1799 - Evropa za napoleonských válek a po Vídeňském kongresu - Revoluční rok 1848 - Rozvoj výroby a vědy, proměna agrární společnosti ve společnost průmyslovou, změny v sociální struktuře - Utváření novodobých národních společností (české, slovenské, německé a italské) - Emancipační hnutí sociálních skupin - Předpoklady a projevy imperiální politiky velmocí - Nástup Ruska jako evropské velmoci - USA – jejich vnitřní vývoj a mezinárodní postavení do první světové války - Vzájemné střetávání velmocí, diplomatické a vojenské aktivity v předvečer 1. světové války - Mimoevropská ohniska koloniálních konfliktů - Proměny životního stylu, vzdělanost a umění „belle epoque“ přelomu 19. a 20. století	EV- Člověk a životní prostředí EGS - Žijeme v Evropě MV - Média a mediální produkce MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů ČJL, G
Žák - charakterizuje 1. světovou válku - dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky 1. světové války - uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpání tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku - vymezí základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie	MODERNÍ DOBA I – 1914 - 1929 - První světová válka - České země v době 1. světové války a 1. odboj - Revoluce v Rusku a upevňování bolševické moci - Versailleský systém a jeho vnitřní rozpory - Vznik Československa a jeho vývoj ve 20. letech 20. století - Evropa ve 20. letech 20. století	EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky, Žijeme v Evropě EGS - Žijeme v Evropě ZSV, G EV – Člověk a životní prostředí ČJL, G

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - vymezí základní znaky ideologie nacismu - objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jí čelit - vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů, které byly provázeny radikalizací pravicových i levicových protidemokratických sil - popíše a zhodnotí způsob života v moderní evropské společnosti - zhodnotí význam masové kultury - charakterizuje 2. světovou válku - dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky 2. světové války	MODERNÍ DOBA I – 1929 - 1945 - Evropa a svět v 30. letech 20. století - Světová hospodářská krize ve světě i v Československu - Růst mezinárodního napětí a růst válečných ohnisek - Mnichovská krize a její důsledky - Kultura 1. poloviny 20. století (zrod moderního umění, nástup masové kultury, sport) - Druhá světová válka (globální a hospodářský charakter války, věda a technika jako prostředky vedení války, holocaust) - Protektorát Čechy a Morava - Druhý odboj	EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky, Žijeme v Evropě EGS - Žijeme v Evropě MV - Role médií v moderních dějinách ZSV, G MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů EV – Člověk a životní prostředí ČJL, G, ZSV
Žák - charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty - vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku se zaměřením na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR a na situace ve střední Evropě a v naší zemi - porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demokraciích - popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech - vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí - zná základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování - objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových zemí - objasní význam islámské, židovské a buddhistické kultury v moderním světě - vymezí zákl. problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje	MODERNÍ DOBA II – SOUDOBÉ DĚJINY - Evropa a svět po válce (vznik OSN, princip sociálního státu) - Východní blok, jeho politický, sociální a hospodářský vývoj - SSSR jako světová velmoc - RVHP a Varšavská smlouva - Euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie - USA jako světová velmoc - Konflikty na Blízkém východě a vznik Izraele - Třetí svět - proces dekolonizace a jeho modernizační procesy (ekonomické, demografické, politické a postavení ve světě) - Pád komunistických režimů a jeho důsledky - Sjednocující se Evropa a její místo v globálním světě - Globální problémy moderní společnosti	EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky, Žijeme v Evropě EGS - Žijeme v Evropě MV - Role médií v moderních dějinách MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů ZSV, G

5.4.2 Předmět: Občanská výchova/Základy společenských věd

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Předmět Občanská výchova pro žáky primy až kvarty obsahuje celý vzdělávací obor Člověk a společnost společně s dějepisem je v něm integrován vzdělávací obor Člověk a svět práce.

Ve vyučování předmětu Občanská výchova vedeme k osvojení základních společenských pojmů, vztahů a systémů. Pomocí metod diskuse a metod kritického myšlení rozvíjíme u žáků zájem o poznávání nových společenských jevů a skutečností. Během celého studia rozvíjíme u žáků schopnost logického usuzování, komparace, zájem o společenské jevy a uplatnění těchto schopností a v praktickém životě.

Předmět Základy společenských věd pro žáky kvinty až oktávy vychází závazně z RVP GV - vzdělávací oblasti Člověk a společnost, vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ a vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Prostřednictvím předmětu základy společenských věd si žáci utvoří realistický pohled na život, orientují se ve společenských procesech a jevech, které tvoří rámec každodenního života. Učí se vnímat a reflektovat skutečnost a své poznatky zpětně aplikovat na situace, ve kterých se sami vyskytují. Předmět žákům také nabízí průpravu a přípravu na další vzdělávání a profesní dráhu, snaží se je teoreticky a částečně i prakticky připravit na situace, s nimiž se budou v praxi zcela běžně setkávat. Cílem předmětu také je, aby žáci získali představu o náplni jednotlivých společenských disciplín a tím si rozšířili možnost výběru svého budoucího studia a volby vlastní profesní orientace.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Občanská výchova je povinným vyučovacím předmětem pro žáky primy až kvarty s týdenní hodinovou dotací 2 - 1 - 1 - 1. V tercii se plní vzdělávací oblast Člověk a svět práce. Předmět Základy společenských věd pro žáky kvinty až oktávy s týdenní hodinovou dotací je 1 - 2 - 2 - 2.

Organizační vymezení předmětu:

Ve výuce se využívá následující formy: výkladové hodiny, samostudium, práce ve skupině, práce s PC, práce s dataprojektorem, diskuse, exkurze, přednášky, výstavy.

Výuka probíhá jak v normálních prostorách školních tříd, tak v aule, ve specializovaných učebnách s vybavením výpočetní technikou.

Průřezová témata OV:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Průřezová témata ZSV:

- Osobnostní a sociální výchova (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž)

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizace, globální problémy, jejich příčiny a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce, žijeme v Evropě)
- Multikulturní výchova (kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity)
- Environmentální výchova (základní podmínky života, člověk a životní prostředí, vztah člověka k prostředí)
- Mediální výchova (interpretace mediálního sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti).

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- motivujeme k celoživotnímu učení a sebehodnocení
- využíváme vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojujeme získané poznatky do širších celků, nalézáme souvislosti
- hodnotíme, třídíme poznatky a vyvozujeme z nich závěry
- rozvíjíme schopnost zpracovat informace a formou referátu je prezentovat
- vedeme k porozumění základním termínům a dovednosti je správně používat.

2. Kompetence k řešení problémů:

- tvořivě přistupujeme k řešení problému, vedeme ke schopnostem vyhledání vhodných informací a práci s nimi k nalézání řešení
- vedeme žáky ke schopnosti sdělit svůj názor ostatním žákům a v diskusi ho obhájit.

3. Kompetence komunikativní:

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- vedeme k naslouchání názorům druhých lidí a k vhodnému reagování na ně
- upevňujeme schopnost komunikace během referátů a diskuse
- používáme moderní informační technologie.

4. Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině
- učíme tolerovat odlišný názor
- směřujeme žáky ke schopnosti hodnotit svoji práci i práci ostatních.

5. Kompetence občanské:

- upevňujeme znalosti legislativy a obecných morálních zákonů a jejich dodržování
- učíme chápat význam vzájemné solidarity mezi lidmi, v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi i v situacích ohrožení a obrany státu
- vedeme ke kritickému hodnocení chování jiných lidí ve vztahu k životnímu prostředí
- směřujeme k uvědomění si odpovědnosti člověka za zachování života na Zemi
- klademe důraz na uvědomění si přínosu lidské spolupráce při řešení cílů v rodině, ve škole, v obci
- odmítáme rasistické a extremistické názory a vedeme k respektu různorodost lidské populace.

6. Kompetence pracovní/k podnikavosti:

- vedeme k efektivitě při organizování vlastní práce
- vytváříme podmínky pro vytvoření si vlastního postoje a názorů z hlediska obecně platných morálních norem a pravidel.

7. Kompetence digitální

- žáci jsou schopni ke komunikaci a spolupráci používat digitální technologie, tyto by měly být využívány pro usnadnění komunikace mezi žáky a učiteli, ale i pro týmovou práci a spolupráci na projektech
- vyučujeme informační gramotnost – důraz je kladen na rozvoj kritického myšlení a schopnost posuzovat informace získané z digitálních zdrojů, včetně uvádění zdrojů
- vedeme žáky k bezpečnému a etickému chování v online prostředí, k zodpovědnému chování v digitálním prostředí, včetně respektování autorských práv a ochrany osobních údajů
- rozvíjíme digitální dovednosti v kontextu ZSV, v rámci výuky by měly být digitální kompetence rozvíjeny v souvislosti s tématy jako je mediální gramotnost, politická participace, občanská společnost a další.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - objasňuje, proč je třeba své chování a jednání ve škole podřizovat školnímu řádu a z něj vyplývajícím pravidlům - vysvětluje, jaký význam má vzdělání pro vývoj jeho osobnosti a budoucí život v dospělosti - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	Naše škola - Život ve škole, práva a povinnosti žáků, činnost a význam žakovské samosprávy - Společná pravidla a normy - Vklad vzdělání pro život člověka - Tradice školy	OSV Rozvoj schopností a poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Psychohygiena Mezilidské vztahy Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika MKV Lidské vztahy Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity
Žák - uvádí příklady místních tradic - popíše, čím se zabývá obecní (místní, městský) úřad - vysvětluje, jaké úkoly a funkce plní správní úřady obce - vysvětlí, jaký význam mají komunální volby - vysvětlí, čím se od sebe liší jednotlivé regiony a co je typické pro region vlastní - uvádí příklady nejvýznamnějších měst a památek, událostí a osobností regionu - popisuje nejdůležitější regionální zvyky a obyčeje v průběhu roku	Naše obec, region, kraj - Památky a jejich ochrana, instituce a orgány obce, volby - Místní tradice, zvyklosti - Naše obec v minulosti a přítomnosti	VDO Občan, občanská společnost a stát EV Vztah člověka k prostředí MKV Lidské vztahy Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity ČJL - Občan, občanská společnost a stát, lidské vztahy

Žák - vyjadřuje, co nás navzájem spojuje v národ - rozumí pojmu vlast a vlastenectví z hlediska své příslušnosti k českému národu a českému státu - určí zajímavá památná místa našeho státu - uvede příklady významných osobností, které proslavily náš národ - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - orientuje se v celém ročním období, objasní dodržování a zachovávání tradic v naší zemi - uvádí příklady pořekadel a přísloví	Náš národ, naše vlast - Pověsti, slavní předkové - Národní bohatství, státní symboly - Kalendář, svátky, přísloví a pořekadla	OSV Rozvoj schopností a poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Psychohygiena Mezilidské vztahy Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika VDO Občan, občanská společnost a stát MV Fungování a vliv médií ve společnosti
Žák - charakterizuje základní součásti kultury a vyjadřuje, jaký mají význam v životě člověka - porovnává různé podoby a projevy kultury (odívání, bydlení) - popisuje kulturní život ve svém regionu (bydlišti) - charakterizuje prostředky masové komunikace a objasňuje možná nebezpečí masmédií a masové kultury na člověka - vysvětlí přínos kulturních institucí pro život lidí - uvádí, jak se jedinec může podílet na ochraně kulturních památek	Kulturní život - Kulturní hodnoty, tradice, dědictví, instituce a jejich ochrana - Masová kultura	MKV Lidské vztahy Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity MV Fungování a vliv médií ve společnosti
Žák - objasňuje, jaké místo a význam má majetek v životě člověka - vysvětluje vznik rodinného rozpočtu a hospodaření s ním - dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a svěřeným majetkem - vyjádří své možnosti, jak může pomáhat lidem v nouzi - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování k veřejnému majetku a vysvětlí, jak lze proti němu aktivně vystupovat	Majetek, vlastnictví, hospodaření - Peníze a majetek - Sociální rozdíly mezi lidmi, životní úroveň - Rodinný rozpočet	OSV Rozvoj schopností a poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Psychohygiena Mezilidské vztahy Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika MKV Lidské vztahy Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity Finanční gramotnost

Žák - vysvětluje, jaký význam mají v životě společnosti i jednotlivce společenské normy - správně rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem - respektuje odlišné názory lidí i odlišné způsoby jejich chování a myšlení, je tolerantní k menšinám - uvede příklady situací, v nichž mohou mezi lidmi vznikat neshody a konflikty - uvědomí si význam přátelství v životě člověka - uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých životních situacích - vysvětlí, proč je důležitá vzájemná solidarita mezi lidmi v situacích ohrožení	Člověk a společnost - Začleňování do společnosti, pravidla sdružování lidí, lidská spolupráce - Sociálních útvarů a skupiny - Společenské vztahy, hodnoty	OSV Rozvoj schopností a poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Psychohygiena Mezilidské vztahy Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika MKV Lidské vztahy Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity VDO Občan, občanská společnost a stát
Žák - objasňuje, jaký význam má racionální životospráva a vyvážený režim dne pro tělesné a duševní zdraví dospívajícího - popíše, jak lze usměrňovat charakterové vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru - zná, co je droga, co se v ČR trestá, ví, jak drogu odmítnout - respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery, pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu z hlediska zdraví - vyjádří svůj názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny a v nejbližším okolí - objasňuje, jak předcházet zátěžovým a konfliktním situacím - optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání - přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt	Člověk a zdravý životní styl - Životospráva, zdravý životní styl - Drogy a drogová závislost - Mezilidské vztahy, společenské a skupinové normy, sociální role, pravidla soužití ve společnosti - Civilizační choroby - Zátěžové a konfliktní situace - Proměny člověka v období dospívání - Šikana, projevy násilí, manipulace ze strany vrstevníků, médií, sekt	OSV Rozvoj schopností a poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Psychohygiena Mezilidské vztahy Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika MKV Lidské vztahy Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity MV Fungování a vliv médií ve společnosti VDO Občan, občanská společnost a stát TV, Př - Sebepoznání a sebepojetí Sexuální a rodinná výchova

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - rozpozná záporné charakterové vlastnosti u sebe i druhých lidí - kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - správně rozlišuje přátelství vhodné a nevhodné - popíše, jak se vyrovnat s běžnými zátěžovými a konfliktními situacemi - učí se zodpovědně volit životní cíle a nacházet postupy k jejich realizaci	Vnitřní svět člověka - Podobnost a odlišnost lidí – prožívání, chování, charakter - Osobní rozvoj – motivace, životní cíle a plány, zátěžové a konfliktní situace	OSV Sebepoznání a sebepojetí Komunikace TV
Žák - objasní význam právní úpravy manželství - objasní funkce rodiny a příbuzenské vztahy a tvoří rodokmen - vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny - objasní náhradní rodinnou výchovu, adopci na dálku	Člověk a rodinný život - Rodina a manželství - Funkce rodiny - Vztahy v rodině - Náhradní péče	MKV Lidské vztahy Etnický původ VDO Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Sexuální a rodinná výchova
Žák - vysvětluje, jaký význam má pro člověka dodržování pravidel občanského soužití - uvádí, jaká má jedinec základní práva, svobody a povinnosti - objasňuje původ a význam Listiny základních práv a svobod - vyjmenuje národnostní menšiny v ČR a zaujímá k nim tolerantní postoj	Člověk a právo - Lidská a občanská práva - Mezinárodní dokumenty o lidských právech - Listina základních práv a svobod - Problémy v oblasti lidských práv - Práva národnostních menšin	VDO Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MKV Lidské vztahy Etnický původ OSV Sebepoznání a sebepojetí Komunikace EGS Jsme Evropané D - Občan, společnost a stát D - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Žák - uvede příklady výhod, které vyplývají z členství ČR v EU - uvede příklady činnosti mezinárodních organizací, ke kterým má ČR vztah (EU, NATO, OSN, RE) - uvede globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro lidstvo - popíše projevy globalizace v současném světě, jejich klady a zápory - chápe význam ekonomické, politické a bezpečnostní spolupráce mezi státy - uvede příklady mezinárodního terorismu	Mezinárodní vztahy a globální svět - Mezinárodní organizace - EU, NATO, OSN, RE - Integrovaný proces v Evropě - Globalizace - globální problémy současnosti	EGS Jsme Evropané MKV Lidské vztahy Etnický původ VDO Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
---	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - vysvětlí, proč je výhodné vzájemně spolupracovat (rozdělit si úkoly) - spolupracuje ve skupině a přebírá odpovědnost za společné úkoly - vyloží souvislost mezi různými pracovními činnostmi a předpoklady nutnými pro jejich výkon - uvede hlavní problémy, které mohou nastat v případě nezaměstnanosti (peníze, vztahy v rodině) - popíše, jak si může poradit v případě nezaměstnanosti - posoudí vliv osobních vlastností, schopností a dovedností při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - popíše jak rozpozná korupci, kde se s ní může setkat	Člověk a svět práce - Základní druhy, lidská činnost - Dělna práce - Trh práce - Nezaměstnanost, úřady práce - Volba profesní orientace (povolání), podnikání, zaměstnání - Zákoník práce	Člověk a svět práce VDO Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MKV Lidské vztahy Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity OSV Rozvoj schopností a poznávání Sebepoznání a sebepojetí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti D - Občan, občanská společnost a stát Korupce
Žák - posoudí vliv osobních vlastností, schopností a dovedností na dosahování osobních i společenských cílů a překonávání překážek - popíše, jak lze usměrňovat charakterové vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru - vyloží souvislost mezi různými pracovními činnostmi a předpoklady nutnými pro jejich výkon - uvede hlavní problémy, které mohou nastat v případě nezaměstnanosti (peníze, vztahy v rodině) - popíše, jak si může poradit v případě nezaměstnanosti	Volba povolání - Osobní vlastnosti, schopnosti - Práce, zaměstnání, povolání - Problémy nezaměstnanosti	OSV Rozvoj schopností a poznávání Sebepoznání a sebepojetí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV Lidské vztahy Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity

Žák - stručně charakterizuje hlavní etapu životního cyklu člověka - chápe pojem osobnost z psychologického a sociologického hlediska - chápe kladné a záporné vlastnosti člověka a důležitost jejich rozvoje - seznámí se s pojmy charakter, svědomí, egocentrismus, altruismus, egoismus - objasní, jak může poznání a hodnocení vlastní osobnosti přispět ke zlepšení vztahů s jinými lidmi - posoudí vliv osobních vlastností, schopností a dovedností na dosahování osobních i společenských cílů a překonávání překážek	Člověk a dospívání - Vývoj jedince, tělesné a duševní změny; proměny v dospívání - Osobní vlastnosti, schopnosti, dovednost, charakter člověka - Sebepoznání, sebehodnocení, sebekritika, svědomí	OSV Rozvoj schopností a poznávání Sebepoznání a sebepojetí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV Lidské vztahy Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity TV Sebepoznání a sebepojetí
Žák - Uvědomí si význam životního názoru, vliv víry a náboženství v životě	Člověk, víra, přesvědčení - Význam náboženství v životě člověka - Křesťanství, judaismus, islám, buddhismus, hinduismus	MKV Lidské vztahy Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity OSV Rozvoj schopností a poznávání Sebepoznání a sebepojetí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - si osvojí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád, zná a respektuje základní právní normy našeho státu - uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů - orientuje se v dokumentech, v nichž se publikují právní předpisy - rozliší protiprávní jednání a na příkladech posoudí podmínky trestní odpovědnosti občanů - uvede příklady sankcí, které může použít náš stát v případě protiprávního jednání - orientuje se v jednotlivých právních odvětvích	Člověk a právo - Právní řád ČR - Právní odvětví - Orgány právní ochrany občanů - Právní vztahy, protiprávní jednání, systém sankcí	VDO Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MKV Lidské vztahy Etnický původ
Žák - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky (republika, monarchie, demokracie, diktatura) - rozlišuje a porovnává jednotlivé složky státní moci ČR, vysvětlí, jaké úkoly plní jejich orgány a instituce - orientuje se ve struktuře Ústavy ČR - popíše orgány a instituce státní správy a samosprávy a jejich úkoly	Právní základy státu - Znaky státu, typy států a formy vlád - Složky státní moci, jejich orgány a instituce - Ústava ČR - Státní správa a samospráva	VDO Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování D - Formy participace občanů v politickém životě
Žák - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu - objasní pojem demokracie a znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu - objasní smysl demokratických voleb a vysvětlí důsledky výsledků voleb - stručně charakterizuje hlavní formy voleb do zastupitelstev ČR - uvede příklady politických stran v ČR, rozlišuje jejich pol. programy - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti, odlišné názory a způsoby chování	Výchova k demokracii - Principy a znaky demokracie - Volby a volební systémy - Politický pluralismus - Tolerance x intolerance, rasismus, xenofobie, náboženská nesnášenlivost	VDO Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

		MKV Lidské vztahy Etnický původ EGS Jsme Evropané D - Formy participace občanů v politickém životě D - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
<i>Žák</i> - vysvětluje, jakou funkci má práce v životě člověka a společnosti - rozlišuje ekonomické systémy - rozlišuje tržní vztahy a mechanismy - uvědomuje si, co znamená sociální politika státu a její význam, co v praxi znamená státní rozpočet, k čemu jsou daně - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu	Člověk, stát a hospodářství - Peníze a jejich funkce - Ekonomické systémy, tržní mechanismy - Banky - Principy tržního hospodářství - Státní rozpočet, daňový systém - Sociální politika státu	OSV Sebepoznání a sebepojetí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Finanční gramotnost

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování - objasní pojem struktura osobnosti - uvede základní psychické jevy a přiřadí je k příslušným kategoriím (psychické vlastnosti, stavy, procesy) - vymezí podstatu psychických procesů, stavů a vlastností - uvede základní zákonitosti a specifika vnímání, pozornosti - objasní rozdíl mezi temperamentem a charakterem - uvede typy temperamentu a složky charakteru - uvede základní zákonitosti a specifika psychických procesů: učení, myšlení, paměť - uvede vztah mezi vlohami, schopnostmi, inteligencí - vyjmenuje zásady duševní hygieny	PSYCHOLOGIE - člověk jako jedinec - Lidská psychika, struktura a dynamika osobnosti - Psychické jevy - Obecná psychologie Psychické procesy osobnosti - Psychické stavy osobnosti - Psychické vlastnosti - Sociální psychologie - Inteligence - Duševní hygiena - Pedagogická psychologie	OSV- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Bi OSV- Sociální komunikace Bi OSV- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti EV – Problematika vztahů organismů a prostředí
Žák - využívá sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbu profesní orientace - provede psychologickou analýzu vlastní osobnosti - kriticky posoudí své přednosti a nedostatky - uvede příklady duševních poruch - vysvětlí příčiny vzniku duševních poruch - určí, které životní situace mohou být náročné na lidskou psychiku - popíše, jakými způsoby může jedinec reagovat na zátěžové situace, zhodnotí jejich efektivitu pro vyřešení problému - navrhne, kam se může jedinec se svými duševními problémy obrátit - porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života - rozčlení vývoj jedince do jednotlivých etap - vysvětlí vztah mezi věkem jedince a vývojem poznávacích procesů - vysvětlí vztah mezi věkem jedince a vývojem myšlení	Sebehodnocení, seberegulace Duševní poruchy - Zátěžové situace, konfliktní situace - Systém pedagogicko-psychologického poradenství - Základní fáze vývoje lidského jedince - Biologická determinace lidské psychiky - Vývojová psychologie	OSV -Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti MKV – Psychologické aspekty interkulturality OSV - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů MKV – Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí OSV-Poznávání a rozvoj osobnosti EV - Problematika vztahů organismů a prostředí Bi

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - uplatňuje vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích - objasní podstatu a význam socializace, které faktory se na socializaci jedince podílí a najde příklady neadekvátní socializace - vysvětlí pojmy sociální role a status - respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin - vymezí základní znaky pojmu kultura - objasní pojem multikulturní společnost a na jakých principech by tato měla fungovat - klasifikuje sociální útvary a skupiny - objasní význam sociální kontroly ve skupině - objasní vztah mezi jedincem a normami skupiny	SOCIOLOGIE- člověk ve společnosti - Socializace, sociální role a status - Sociální komunikace Kultura, subkultura - Kultura materiální, duchovní a normativní - Multikulturalita, xenofobie, rasismus - Sociální útvary a skupiny - Masová kultura, masová symbolická kultura - Sociální kontrola - Společenské a skupinové normy - Rodina a její význam	OSV- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti MV- Mediální produkty a jejich významy MKV- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí OSV- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti EGS – Žijeme v Evropě OSV- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sexuální a rodinná výchova
Žák - objasní pojmy sociální stratifikace a mobilita - porovná sociální rozvrstvení společnosti v minulosti a nyní - vysvětlí pojmy zaměstnání, povolání a vztah prestiže povolání k jeho finančnímu ohodnocení a místu jedince v sociální stratifikaci - rozlišuje mezi sociálně deviantními a sociálně patologickými jevy - hledá příčiny a důsledky sociálně deviantního a patologického chování - charakterizuje současné problémy společenského života	- Sociální stratifikace a mobilita - Práce, zaměstnání, povolání - Sociální deviace - Současné problémy společenského života	MV- Média a mediální produkce OSV- Morálka všedního dne Sexuální a rodinná výchova
Žák - rozlišuje a porovná historické i současné typy států (forem vlád) - uvede znaky a funkce státu	POLITOLOGIE- občan ve státě - Stát, typologie států	EGS – Žijeme v Evropě D, G
- vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě	- Demokracie, diktatura	MV- Média a mediální produkce

- vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje	- Ústava ČR - Právní stát, soustava soudů - Státní zastupitelství, notářství, advokacie	HV, D
Žák - objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR - vysvětlí pojem legislativní proces - porovná právní sílu dokumentů, které složky státní moci je vydávají, jak se složky státní moci navzájem kontrolují, omezují a doplňují - objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě - rozlišuje mezi základními ideologickými proudy, vysvětlí jejich podstatu a uvede základní znaky - obhajuje svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování - uvede příčiny a historii vzniku dokumentů o lidských právech - doloží okolnosti a způsoby porušování lidských práv a svobod	- Politika - Volby, volební systémy - Ideologie - Lidská práva - Listina základních práv a svobod	MV- Účinky mediální produkce a vliv médií, role médií v moderních dějinách OSV- Spolupráce a soutěž MKV – Základní problémy sociokulturních rozdílů EGS – Žijeme v Evropě MKV- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí EGS – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - objasní odlišnost mezi morálními a právními normami - uvede, jaký význam má právo pro společnost a jeho obsah - uvede státní orgány vydávající právní předpisy i kde a jak je uveřejňují - vyjmenuje prameny práva, rozdílů v jednotlivých právních kulturách - roztrídí právní normy v právním řádu ČR, klasifikuje systém právních odvětví ČR - vysvětlí pojmy fyzická a právnická osoba - objasní podstatu právní subjektivita způsobilosti k právním úkonům - ve svém jednání respektuje platné právní normy - uvede základní povinnost občana vzhledem k právnímu řádu	PRÁVO – OBČAN A PRÁVO - Pojem a význam práva, právo a morálka - Právní a mravní normy - Prameny práva - Právní řád, druhy právních norem, právní síla - Systém právních odvětví - Fyzická, právnická osoba - Právní řád ČR	OSV-Morálka všedního dne Korupce MKV- Základní problémy sociokulturních rozdílů EGS – Žijeme v Evropě Korupce MV – Média a mediální produkce OSV- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
Žák - vymezí podmínky vzniku a zániku právních vztahů i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů - orientuje se v právních normách, zákon o rodině, Občanský zákoník, Zákoník práce - rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postizitelnosti občanů - orientuje se v právních normách - rozlišuje náplň činnosti orgánů právní ochrany - objasní strukturu a funkci soudů v ČR - uvede orgány, které se podílejí na právní ochraně občanů	- Rodinné právo, občanské právo, pracovní právo - Trestní právo hmotné a procesní - Princip dělení státní moci	OSV- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV – Morálka všedního dne MV – Média a mediální produkce MV- Uživatelé EGS – Žijeme v Evropě

Žák - posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace - posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě - formuluje své představy o profesním uplatnění, cílech	ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE Trh práce a profesní volba - Hodnocení vlastních schopností - Práce jako seberealizace, vzdělávání, příprava na volbu profese - Nabídka a poptávka po pracovních místech - Profesní mobilita, rekvalifikace - Celoživotní vzdělávání	OSV- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů MKV – Základní problémy sociokulturních rozdílů OSV- Sociální komunikace EGS – Žijeme v Evropě
Žák - posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce - v tisku, na internetu atd. vyhledá inzeráty s nabídkou zaměstnání, které by chtěl s ohledem na své předpoklady a ambice vykonávat - zhotoví svůj životopis - prezentuje svou osobu v modelovém přijímacím pohovoru - posoudí vliv mezilidských vztahů na pracovní prostředí - prezentuje svou představu o ideálním skloubení zaměstnání, fungujícího rodinného života a kvalitního trávení volného času - uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď - rozlišuje mezi pracovní smlouvou, dohodou o pracovní činnosti a dohodou o provedení práce, sepiše výpověď - rozlišuje mezi výpovědí a dohodou o ukončení pracovního poměru - uvede složky mzdy, rozlišuje mezi hrubou a čistou mzdou - vysvětlí odvod zálohy na daň z příjmu, zdravotního a sociálního pojištění a důsledky, které může neplacení sociálního a zdravotního pojištění občanovi způsobit - zjistí výši aktuální minimální mzdy	- Informační, poradenské, zprostředkovatelské služby - Pracovní trh v EU - Životopis, přijímací pohovor - Společenské a asertivní jednání - Pracovní úspěšnost, kariérní růst - Zaměstnání a mezilidské vztahy - Zaměstnání a rodina, workoholismus PRACOVNĚPRÁVNÍ VZTAHY - Pracovní poměr, pracovní smlouva, dohoda - Zánik pracovního poměru Práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů - Pracovní doba, mzda - Zdravotní a sociální pojištění	MV- Mediální produkty a jejich významy G, IVT OSV- Sociální komunikace ČJL, AJ, NJ, FJ OSV - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů EGS – Žijeme v Evropě OSV - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Žák - <i>objasní funkci odborů</i> - <i>chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu, dodržuje zásady bezpečnosti práce</i>	Odbory - Zásady bezpečnosti práce - Pracovní úraz a odškodnění	OSV- Sociální komunikace, spolupráce a soutěž MV - Média a mediální produkce OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Bi, Tv
Žák - <i>vysvětlí mechanismy fungování trhu, co je trh</i> - <i>rozlišuje mezi jednotlivými ekonomickými systémy, posuzuje výhody a nevýhody jednotlivých typů</i> - <i>vysvětlí pojmy nabídka a poptávka, posoudí úlohu konkurence v tržní ekonomice</i> - <i>vysvětlí, jakým způsobem se tvoří cena</i> - <i>rozlišuje využití jednotlivých forem podnikání</i> - <i>žák uvede příklady korupce, analyzuje příčiny a domýšlí důsledky</i> - <i>uvede postup při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak zažádat o živnostenské oprávnění, charakterizuje živnost</i> - <i>analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu</i>	TRŽNÍ EKONOMIKA - Ekonomické systémy - Hospodářský cyklus - Trh - Podnikání, obchodní společnosti - Korupce - Živnosti - Marketing, reklama	EGS - Globalizační a rozvojové procesy EV – Člověk a životní prostředí OSV- Spolupráce a soutěž OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti EGS – Žijeme v Evropě OSV- Spolupráce a soutěž MV-Účinky mediální produkce a vliv médií ČJL, IVT, VV

- <i>objasní principy fungování systému příjmů a výdajů státu</i> - <i>vysvětlí, jakým způsobem jsou získávány finanční prostředky do státního rozpočtu a kam jsou dále směřovány, rozumí pojmu schodek státního rozpočtu</i> - <i>rozlišuje typy daní, zná důvody existence systému daní, chápe nutnost odvádět daň</i> - <i>posoudí vliv ekonomických ukazatelů na změny v životní úrovni občanů</i> - <i>vysvětlí pojem životní minimum, sociální politika státu, její význam a způsob zajištění, zná druhy sociálních dávek</i> - <i>objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, rozlišuje typy a formy nezaměstnanosti</i>	NÁRODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ A ÚLOHA STÁTU V EKONOMICE - Fiskální politika - Státní rozpočet - Daňová soustava - Makroekonomie, monetární politika - Inflace, ekonomický růst, nezaměstnanost, obchodní a platební bilance - Sociální politika, důchodový systém - Systém sociálních dávek - Nezaměstnanost, rekvalifikace - Úřady práce, podpora v nezaměstnanosti	EGS – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky M Finanční gramotnost OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti M Finanční gramotnost EGS - Žijeme v Evropě MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů G OSV - Sociální komunikace, morálka všedního dne M Finanční gramotnost OSV -Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
Žák - <i>objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank</i> - <i>popíše bankovní soustavu ČR, objasní vývoj, funkce a formy peněz</i>	FINANCE - Peníze, bankovní soustava ČR	OSV - Spolupráce a soutěž EGS Finanční gramotnost

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - objasní podstatu filozofického tazání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení člověka a skutečnosti - charakterizuje specifika filozofických otázek - objasní vztah mýtu a filozofie, náboženství a filozofie - rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení - charakterizuje filozofii antiky, středověku, novověku až po současnost, okruhy problémů a myšlenky jejich představitelů - charakterizuje českou filozofii, okruhy problémů a myšlenky jejich představitelů	FILOZOFIE - ÚVOD DO FILOZOFIE - Podstata filozofie Klíčové etapy a směry filozofického myšlení v dějinách - Filozofické směry	MKV – Základní problémy sociokulturních rozdílů OSV - Poznání a rozvoj vlastní osobnosti D, ČJL OSV -Poznání a rozvoj vlastní osobnosti D
Žák - posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce - zhodnotí smysl morálky pro život člověka a fungování společnosti - uvede hlavní zdroje a historické kořeny evropské morálky - charakterizuje úlohu svědomí v lidském jednání	- Etika - Otázky praktické a sociální etiky	OSV -Poznání a rozvoj vlastní osobnosti OSV - Morálka všedního dne EGS -Globalizační a rozvojové procesy
- zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití - objasní jednostrannost pohledu jednotlivých vědních disciplín na skutečnost	- Věda a víra, věda a filozofie - Přínos a nebezpečí vědy	OSV - Morálka všedního dne MV -Účinky mediální produkce a vliv médií
Žák - uvede příklady mezinárodních organizací a jejich vliv na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR - vysvětlí, jakými způsoby se státy zapojují do mezinárodních vztahů - posoudí důvody, výhody a nevýhody mezinárodní spolupráce - objasní důvody evropské integrace, její význam pro vývoj Evropy - vysvětlí podstatu, význam a cíle EU - uvede významné mezníky ve vývoji evropské integrace - rozlišuje funkce orgánů EU a jejich činnosti	MEZINÁRODNÍ VZTAHY - GLOBÁLNÍ SVĚT - Mezinárodní vztahy a spolupráce - Mezinárodní organizace –NATO, RE, OSN - Evropská integrace - Evropská unie - Globalizace - Globální problémy	EGS -Žijeme v Evropě OSV -Morálka všedního dne MV – Média a mediální produkce EGS -Žijeme v Evropě MV – Média a mediální produkce D, G EGS - Globalizační a rozvojové problémy

- posoudí vliv začlenění států do Evropské unie, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva - zhodnotí klady a zápory členství naší země v EU - uvede příklady globálních problémů současnosti - objasní pojem globalizace - zhodnotí, jak se globalizace projevuje v různých sférách každodenního života		EGS -Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EV – Člověk a životní prostředí Bi, G
<i>Žák</i> - rozlišuje a charakterizuje významné náboženské systémy, projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení	RELIGIONISTIKA - ÚVOD DO RELIGIONISTIKY - Náboženství, víra, sekty	OSV - Poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů D, G

5.5 Člověk a příroda

Vzdělávací oblast člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Geografie, svým badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a tím si uvědomovat užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody si žáci osvojují i důležité dovednosti. Je to rozvíjení dovednosti pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti i vztahy mezi nimi. Postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat následky v globálních ekosystémech a využívat své poznání ve prospěch ochrany životního prostředí. Vztah mezi člověkem a přírodou má vliv na citový život člověka, utváří podmínky života lidí i jejich společenství.

Vzdělávací obsah oboru Geografie má přírodovědný i společenskovední charakter. Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti utváří a rozvíjí klíčové kompetence a vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých metod poznávání
- potřebám klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz i závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činností lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují efektivnější využívání zdrojů energie v praxi,
- využívání obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy.

5.5.1 Předmět: Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Fyzika je integrovaný předmět, patří do oblasti Člověk a příroda společně s předměty Chemie, Biologie.

Ve vyučovacím předmětu Fyzika žáky vedeme k osvojení základních fyzikálních pojmů, zákonitostí a odborné terminologie. Pomocí jednoduchých demonstračních pokusů rozvíjíme u žáků zájem o poznávání nových fyzikálních pojmů a zákonitostí. Během celého studia rozvíjíme u žáků schopnosti pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy a vyvozovat z nich závěry. Získané fyzikální poznatky aplikujeme do praktického života.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Fyzika je povinným vyučovacím předmětem pro žáky primy až kvarty s týdenní hodinovou dotací 2 - 2 - 2 - 2, pro žáky kvinty - septimy 2 - 2,5 - 2,5 - 0. V sextě a septimě má polovina žáků třídy Praktická cvičení z fyziky jednu hodinu týdně. V Praktickém cvičení žáci měří a vyhodnocují praktické úlohy z různých oblastí fyziky, plní cíle oboru Práce s laboratorní technikou.

Volitelně mohou studenti využít dvouletý seminář z fyziky (SpA a OkA dotace 2-2) či jednoletý seminář v maturitním ročníku (2 hodiny týdně).

Organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Fyzika je zpravidla vyučován v odborné učebně fyziky, plně vybavené didaktickou technikou, vizualizérem, dataprojektorem a počítačem připojeným na internetovou síť. V teoretických hodinách se třídy nedělí, v praktických cvičeních se dělí na poloviny. Praktická cvičení probíhají v učebně fyziky.

Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou v hodinách fyziky užívány různé metody práce (frontální výuka s demonstračními pomůckami, řízená diskuse, rozhovor, skupinová práce, problémové vyučování, projektová výuka a referáty, výklad). Výuka může probíhat i mimo počítačové učebny, a to s využitím mobilních digitálních technologií, včetně tabletů či notebooků, které podporují flexibilitu a propojení výuky s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Do vzdělávacího obsahu Fyziky jsou začleněny některé **okruhy těchto průřezových témat:**

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- cíleně vytváříme problémové situace, při nichž systematicky žáky motivujeme k učení
- vedeme žáky, aby diskutovali o fyzikálních problémech a dokázali je matematicky zdokumentovat (veličiny přímo a nepřímo úměrné, význam materiálových konstant)
- vedeme žáky k samostatné práci nebo ke skupinové práci s ostatními žáky při pozorování různých fyzikálních jevů, při měření fyzikálních vlastností, učíme je vyhodnocovat výsledky pozorování a měření a dále využívat pro své vlastní učení
- zadáváme projekty, kterými žáky učíme vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace z literatury a internetu.

2. Kompetence k řešení problémů:

- navozujeme problémové úlohy a situace z praktického života, vedeme žáky k řešení fyzikálních problémů
- zadáváním projektů podporujeme samostatnost, tvořivost, tvůrčí a logické myšlení při řešení problému
- zapojujeme žáky do fyzikálních soutěží, olympiád, motivujeme je a vedeme k prohlubování a rozšiřování znalostí nad rámec stanovený ŠVP.

3. Kompetence komunikativní:

- klademe důraz na formální správnost mluveného (při diskusích, při zkoušení) i písemného (písemné zkoušení, projekty) projevu
- podněcujeme žáky k prezentacím vlastních postupů, vedeme je, aby se vzájemně poslouchali a naslouchali si, kladli si jasné a srozumitelné dotazy.

4. Kompetence sociální a personální:

- zařazujeme do výuky týmovou práci žáků a klademe důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (zastávat různé role v týmu, komunikovat a spolupracovat mezi sebou v rámci týmu)
- vybízíme žáky k diskusi, k pozitivní a konstruktivní kritice práce druhých pomocí argumentů a k obhajobě kritiky své vlastní práce
- vytváříme přátelskou atmosféru ve výuce.

5. Kompetence občanské:

- respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- vedeme žáky k odpovědnosti za plnění domácích úkolů, včasné odevzdávání písemných prací a referátů
- vyžadujeme dodržování stanovených pravidel chování v učebně fyziky a laboratoři fyziky, při fyzikálním měření.
- vybízíme žáky k otevřenosti a upřímnosti, aby se nebáli zeptat na své chyby a omyly.

6. Kompetence pracovní/k podnikavosti:

- učíme žáky pozorovat fyzikální děje a zkoušet experimenty, aby získali zkušenosti do praxe
- umožňujeme žákům pracovat s různými pomůckami a přístroji v rámci laboratorních prací a posilujeme jejich zručnost
- dbáme na dodržování bezpečnosti při experimentálních činnostech, o ochranu zdraví žáka při práci
- důsledným vyžadováním plnění úkolů a dodržováním pracovních povinností vytváříme u žáků pocit zodpovědnosti.

7. Kompetence digitální

- učíme žáky účelně, bezpečně a samostatně používat digitální nástroje k získávání, zpracování, uchování, organizaci a sdílení informací
- vedeme žáky k vytváření, úpravě a interpretaci digitálního obsahu s důrazem na smysluplné využití ve školní i běžné praxi
- podporujeme schopnost kritického posuzování informací z digitálního prostoru, ověřování jejich pravdivosti a věrohodnosti
- učíme žáky chránit své soukromí, respektovat autorská práva a jednat zodpovědně v online prostředí

- propojujeme práci s digitálními nástroji s dalšími předměty – například při zpracování odborných informací, prezentaci výsledků či analýze dat
- motivujeme žáky k využívání digitálních kompetencí v každodenním životě a při budování vlastního profesního i osobního rozvoje

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - vysvětlí rozdíl mezi vlastnostmi látek pevných, kapalných a plyných - objasní rozdíl mezi tělesem a látkou	Úvod do fyziky Stavba látek - Charakteristika a základní vlastnosti látky pevné, kapalně a plyné	
Žák - vysvětlí, kdy dochází k vzájemnému silovému působení těles, jak působí gravitační pole Země na tělesa - změří siloměrem velikost síly	Vzájemné působení těles - Vlastnosti síly, gravitační síly a gravitačního pole - Měření síly	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, komunikace G - Tvar a pohyby planety Země
Žák - objasní pomocí částicové stavby tvar krystalických látek, tekutost kapalin i plynů, rozpínavost plynů - vysvětlí jev dokazující, neustálý pohyb částic - popíše složení atomu, pozná atom, molekulu, prvek a sloučeninou - vyhledá prvky v periodické soustavě prvků	Částicová stavba látek - Částicové složení látek pevných, kapalných a plyných - Difúze - Atomy a molekuly	
Žák - elektruje těleso třením, dotykem a tento jev vysvětlí - popíše, jak se budou chovat elektrovaná tělesa - vysvětlí rozdíl mezi gravitačním a elektrickým polem	Elektrické vlastnosti látek - Elektrování těles - Elektrické pole - Model atomu	
Žák - vysvětlí rozdíl mezi gravitačním, magnetickým a elektrickým polem - popíše magnet a magnetizaci tělesa	Magnetické vlastnosti látek - Magnety, magnetické pole - Magnetizace látky - Magnetické pole Země	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, komunikace G – Magnetické pole planety Země
Žák - zvolí si při měření vhodné měřidlo, aby minimalizoval chyby vzniklé při měření, a změří rozměr těles - změří rozměry těles - změří objem tělesa odměrným válcem - změří hmotnost tělesa laboratorními váhami	Měření fyzikálních veličin - Měření délky, délková měřidla - Měření objemu, jednotky objemu - Měření objemu pevného a kapalného tělesa	OSV - Řešení problémů a rozvoj schopnosti poznávání M - Převody jednotek
Žák - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	Hustota - Měření hmotnosti, jednotky hmotnosti - Hustota látky, její jednotky - Výpočet hustoty a hmotnosti	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání M - Slovní úlohy, výpočet objemu těles G - Krajinná sféra Země

Žák - změří čas stopkami - ovládá převádění jednotek času	Jednotky času, měření času - Čas jako fyzikální veličina - Měření času - Jednotky času a jejich měření	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání EGS - Evropa a svět nás zajímají G - Měření času na Zemi, střídání ročních období M - Převody jednotek
Žák - předpoví, jak se změní délka i objem tělesa při změně jeho teploty - změří teplotu tělesa - sestrojí graf z naměřených hodnot	Teplota - Teplota, jednotka teploty - Teploměr, měření teploty - Délková a objemová roztažnost látek - Změna teploty vzduchu	
Žák - vyjmenuje základní schematické značky - sestaví jednoduchý elektrický obvod - pozná, zda daná látka je izolant nebo vodič - zdůvodní tepelné účinky el. proudu a využití tohoto jevu v praxi - uvědomuje si zásady správného užívání elektrických spotřebičů	Elektrický proud - Elektrický obvod - Elektrický proud a napětí - Vodiče a izolanty - Účinky elektrického proudu - Užívání elektrických spotřebičů	
Žák - uvědomuje si souvislost elektrických a magnetických jevů - dovede použít měřicí přístroje - nalézá možnosti využití elektromagnetu	Magnetické pole cívky s proudem - Cívka v elektrickém obvodu - Měření elektrického proudu - Elektromagnet a jeho užití	
Žák - rozliší a zdůvodní základní vlastnosti sériového a paralelního zapojení spotřebičů	Elektrický obvod - Jednoduchý a rozvětvený	
Žák - dodržuje pravidla bezpečnosti při práci s elektrickým proudem - je seznámen s pravidly první pomoci	Bezpečné zacházení s elektrickým zařízením - První pomoc při úrazu elektrickým proudem	
Žák - chápe souvislost mezi klidem a pohybem těles - popíše pohyby podle tvaru trajektorie	Pohyb a klid tělesa - Pohyb a klid tělesa vzhledem k vztažné soustavě - Pohyb posuvný a otáčivý - Přímočarý a křivočarý pohyb částic	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání MV – Fungování a vliv médií G - Pohyb planet kolem Slunce, postavení Slunce ve vesmíru M - Měření délky
Žák - odlišuje pohyb rovnoměrný od pohybu nerovnoměrného - vypočítá rychlost, dráhu a čas - vypočítá průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu tělesa - užívá graf k zjišťování rychlosti, dráhy a času	Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb - Výpočet rychlosti rovnoměrného pohybu - Graf dráhy a času při rovnoměrném pohybu	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání M - Úlohy o pohybu, konstrukce grafů IVT - Tabulky, grafy na počítači

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - chápe souvislost mezi gravitační silou Země a hmotností tělesa - znázorní výslednou sílu, která působí na těleso - určí experimentálně těžiště tělesa - ovládá vysvětlení Newtonových pohybových zákonů	Síla - Vzájemné silové působení - Gravitační síla a hmotnost - Znázornění síly, skládání sil, těžiště - Posuvné účinky síly - Newtonovy pohybové zákony	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, komunikace M - Přesnost při rýsování IVT - Hledání na internetu
Žák - vypočítá a vytvoří názorně rovnováhu na páce - chápe význam využití jednoduchých strojů v praxi	Otáčivé účinky síly - Rovnováha na páce - Užití páky v praxi. - Kladka volná, pevná, kladkostroj	OSV - Kreativita při měření rovnováhy na páce M - Řešení rovnic
Žák - vypočítá velikost tlaku, tlakové síly i plochy - chápe tlak jako fyzikální veličinu, kterou lze měnit podle potřeby	Tlak - Tlaková síla, tlak - Tlak v praxi	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, rozvoj schopnosti poznávání
Žák - experimentálně určí velikost třecí síly - vysvětlí, kdy je nutné třecí sílu zvětšit a zmenšit	Tření, třecí síla v praxi - Využití třecí síly	
Žák - chápe význam Pascalova zákona v souvislosti s hydraulickými zařízeními - vysvětlí důsledky působení gravitační síly Země na kapalinu - vypočítá velikost hydrostatického tlaku - vypočítá velikost vztlakové síly v kapalině	Mechanické vlastnosti kapalin - Přenášení tlaku v kapalinách - Pascalův zákon a využití v praxi - Hydrostatická tlaková síla - Hydrostatický tlak - Archimédův zákon, vztlaková síla	EV - Vztah člověka k prostředí M - Jednotky- převody jednotek Internet - Užití hydraulických zařízení Internet - Potápěči, výzkumy mořských hlubin, námořní doprava
Žák - aplikuje Archimédův zákon i pro plyny - objasní Torricelliho pokus - vyjmenuje přístroje na měření tlaku a vysvětlí, jak fungují	Mechanické vlastnosti plynů - Archimédův zákon pro plyny - Měření atmosférického tlaku - Manometry	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí EGS - Atmosféra, objevujeme Evropu a svět G - Atmosféra Země, meteorologie, předpovědi počasí

Žák - rozliší různé světelné zdroje a optická prostředí - zdůvodní důsledky přímočarého šíření světla - vysvětlí zákony odrazu a lomu světla, nachází různá využití těchto jevů - rozloží světlo pomocí hranolu, zdůvodní barvu těles a prostředí - popíše jevy z přírody, které jsou důsledkem rozkladu světla - vysvětlí zatmění Slunce a Měsíce	Světlo a jeho vlastnosti - Světelné zdroje, rychlost světla - Přímocharé šíření světla, stín - Fáze Měsíce	OSV - Řešení problémů a rozvoj schopnosti poznávání
Žák - vysloví zákon odrazu světla - zobrazí obraz předmětu vytvořený různými typy zrcadel	Odraz světla - Zákon odrazu světla - Druhy zrcadel a zobrazení	Praktické činnosti - Zhotovení periskopu
Žák - vysvětlí zákony odrazu a lomu světla, nachází různá využití těchto jevů - chápe rozdíly mezi obrazy předmětů vytvořené spojkou a rozptylkou - objasní, jak lze pomocí čoček odstranit krátkozrakost a dalekozrakost	Lom světla, čočky - Zákon lomu světla - Druhy a vlastnosti čoček - Zobrazení předmětů spojkou a rozptylkou - Využití čoček v praxi	Př - Smyslové vnímání, lidské oko
Žák - pokusně ověří a vysvětlí, jak se rozkládá denní bílé světlo hranolem - vysvětlí vznik duhy v přírodě	Rozklad světla - Rozklad světla optickým hranolem - Vznik duhy	
Žák - používá vzorce pro výpočet mechanické práce a výkonu - rozlišuje pojmy příkon a výkon - chápe význam účinnosti	Práce, výkon, účinnost - Mechanická práce - Výkon - Účinnost	M - Opakování procenta

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - určí, na čem závisí velikost pohybové energie tělesa - vypočte velikost polohové a pohybové energie, účinnost	Energie - Pohybová a polohová energie Přeměna pohybové a polohové energie	CH - Praktická cvičení
Žák - vysvětlí pojem vnitřní energie tělesa a tepelná výměna, teplo a teplota - pozná tepelný vodič, tepelný izolant	Vnitřní energie tělesa - Teplo, výpočet tepla Tepelná výměna těles	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání CH - Praktická cvičení
Žák - chápe, kdy dochází k jednotlivým změnám skupenství - dokáže pracovat s fyzikálními tabulkami - vysvětlí činnost pístových spalovacích motorů	Změny skupenství látky - Tání a tuhnutí - Vypařování, var, kapalnění Pístové spalovací motory	CH - Praktická cvičení
Žák - popíše elektrické pole - vysvětlí působení elektrického pole na vodič i izolant	Elektrické vlastnosti látek - Elektrický náboj, elektrické pole - Vodič a izolant v elektrickém poli	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, komunikace CH - Atom, složení atomu
Žák - zapojí ampérmetr do obvodu a určí velikost proudu - změří velikost elektrického napětí různými typy měřičů - vysvětlí elektrický odpor jako vlastnost vodiče - zapojí spotřebiče do obvodu a vysvětlí odlišnosti zapojení - vysvětlí využití elektrické energie a úsporná opatření	Elektrický proud a napětí - El. proud a napětí a jejich měření - Ohmův zákon - Elektrický odpor - Zapojení spotřebičů za sebou a vedle sebe - Elektrická práce, energie, výkon	OSV - Řešení problémů a rozvoj schopnosti poznávání
Žák - popíše vlastnosti cívky v el. obvodu - vysvětlí podstatu elektromagnetické indukce - vysvětlí činnost elektromotoru - ovládá práci s měřicími přístroji - vysvětlí funkci reostatu a potenciometru v obvodu	Elektromagnetické jevy - Magnetické pole cívky, kterou prochází proud Elektromagnetická indukce - Změna magnetického pole cívky - Elektromotor - Reostat a potenciometr v obvodu	
Žák - objasní vznik střídavého napětí i činnost generátorů - vysvětlí činnost transformátoru - popíše princip výroby elektrické energie	Střídavý proud - Časový průběh střídavého napětí a proudu - Transformátory - Rozvodná elektrická síť	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí M - Grafy funkcí

Žák - rozliší vodič od izolantu - vysvětlí podstatu vedení el. proudu v různých látkách	Vedení elektrického proudu - Vedení elektrického proudu v kapalinách - Vedení elektrického proudu v plynech	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí CH - Elektrolýza, galvanické články, akumulátory
Žák - popíše druhy polovodičů - zapojí diodu v propustném a závěrném směru - vysvětlí tranzistorový jev	Polovodiče - Druhy polovodičů a jejich využití - Dioda, tranzistor	
Žák - vysvětlí příčiny vzniku a šíření zvuku - vysvětlí souvislost mezi výškou tónu a frekvencí - navrhne způsoby ochrany před hlukem - zdůvodní využití rezonance - popíše jevy, které souvisí s odrazem zvuku	Zvuk a jeho vlastnosti - Zvukový rozruch, šíření zvuku - Výška tónu - Ucho jako přijímač zvuku - Nucené chvění, rezonance - Odraz zvuku	Př - Různé způsoby vnímání zvuku u živočichů, smyslové vnímání
Žák - vyjmenuje základní meteorologické prvky - chápe nutnost ochrany ovzduší	Meteorologie - Atmosféra Země a její složení a znečištění - Základní meteorologické jevy a jejich měření	EGS - Evropa a svět nás zajímají EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí G - Atmosféra, klimatické změny
Žák - vysvětlí pojem radioaktivita - popíše vlastnosti různých druhů záření - chápe význam využití jaderné energie - dokáže vysvětlit nebezpečí zneužití jaderné energie	Radioaktivita - Radioaktivita - Využití jaderného záření, jaderná energetika - Ochrana před zářením	EGS - Evropa a svět nás zajímají CH - Chemické prvky

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - převádí jednotky fyzikálních veličin - odečítá z grafu hodnoty fyzikálních veličin - rozliší fyzikální veličiny skalární nebo vektorové a používá je při řešení - určí graficky součet a rozdíl daných vektorů - rozloží graficky daný vektor do dvou určených směrů	Fyzikální veličiny a jejich měření - Fyzikální veličiny a jednotky - Mezinárodní soustava SI, převody jednotek - Vektorové a skalární veličiny - Operace s vektory, rozklad vektoru na různoběžné složky	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, komunikace M - Práce s vektory
Žák - řeší fyzikální úlohy obecně i početně - určí průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu - využívá kinematické vztahy rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených (zpomalených) pohybů k určování jejich zrychlení, rychlosti, dráhy a doby pohybu - využívá grafy závislosti rychlosti a dráhy na čase - vypočítá u pohybu hmotného bodu po kružnici jeho zrychlení, obvodovou a úhlovou rychlost, periodu a frekvenci	Kinematika pohybu - Těleso, hmotný bod, vztažná soustava, trajektorie - Relativnost klidu a pohybu, druhy pohybů - Rychlost, zrychlení - Volný pád, tíhové zrychlení - Rovnoměrný pohyb hmotného bodu - po kružnici - Dostředivé zrychlení	OSV - Řešení problémů a rozvoj schopnosti poznávání M - Úlohy o pohybu
Žák - určí v dané situaci velikost a směr síly třecí, tíhové, gravitační, tlakové, dostředivé a síly pružnosti - určí graficky i početně tečnou a normálovou složku tíhové síly u tělesa na nakloněné rovině, rozloží graficky sílu na dvě různoběžné složky - objasní fyzikální obsah Newtonových pohybových zákonů - sestaví pohybovou rovnici, vypočte zrychlení pohybu nebo působící síly - porovná účinky sil akce a reakce na vzájemně působící tělesa - využívá zákon zachování hybnosti k řešení problémů a úloh	Hmotnost, síla a hybnost - Hmotnost, zákon zachování hmotnosti - Síla, skládání a rozklad sil - Newtonovy pohybové zákony - Inerciální vztažná soustava - Třecí síla, tíhová síla, dostředivá a odstředivá síla, síla pružnosti - Hybnost, změna hybnosti, zákon zachování hybnosti	M - Úlohy o pohybu
Žák - využívá souvislost změny mechanické energie s mechanickou prací k řešení problémů a úloh - rozhodne v dané situaci, zda jsou splněny podmínky pro použití zákona zachování mechanické energie - využívá zákon zachování mechanické energie k řešení problémů a úloh	Práce a energie - Mechanická práce, výkon - Kinetická a potenciální energie, potenciální energie pružnosti, mechanická energie - Změny a přeměny energie, - Souvislost změny mechanické energie s mechanickou prací - Zákon zachování mechanické energie, účinnost	OSV - Řešení problémů a rozvoj schopnosti poznávání M – Slovní úlohy

Žák - vysvětlí vznik tíhové síly a porovná její velikost a směr se silou gravitační - využívá kinematické vztahy rovnoměrných a zrychlených pohybů a zákon zachování energie k řešení svislého a vodorovného vrhu	Gravitační pole - Gravitace, gravitační síla, Newtonův gravitační zákon - Gravitační pole, gravitační zrychlení, - Tíhová síla, tíhové zrychlení, tíha - Pohyby těles v homogenním tíhovém poli Země - Gravitační pole Slunce, sluneční soustava	G, D
Žák - vypočítá velikost a určí směr momentu síly - určí otáčivé účinky síly působící na těleso - objasní obsah momentové věty a využívá ji prakticky k řešení technických problémů - zformuluje a fyzikálně objasní podmínky, které určují rovnováhu a stabilitu tělesa	Mechanika tuhého tělesa - Tuhé těleso, posuvný a otáčivý pohyb tuhého tělesa - Moment síly, momentová věta - Skládání sil působících v různých bodech tuhého tělesa, rozklad síly na rovnoběžné složky - Těžiště, podmínky rovnováhy tělesa, stabilita tělesa - Kinetická energie otáčivého pohybu, moment setrvačnosti	OSV - Řešení problémů a rozvoj schopnosti poznávání M – Slovní úlohy
Žák - vypočítá tlak a tlakovou sílu v kapalině použitím Pascalova zákona - vypočítá hydrostatický tlak a hydrostatickou tlakovou sílu - zformuluje a fyzikálně objasní podmínky plování těles - řeší úlohy s využitím Archimédova zákona - objasní fyzikální význam rovnice spojitosti a Bernoulliho rovnice a využívá obě rovnice k řešení praktických problémů	Mechanika kapalin a plynů - Tlak v kapalině a v plynu, tlaková síla, Pascalův zákon - Hydrostatický tlak, atmosférický tlak - Vztlková síla, Archimédův zákon, plování těles - Rovnice spojitosti, tlaková potenciální energie kapaliny - Bernoulliho rovnice	OSV - Řešení problémů a rozvoj schopnosti poznávání EV – vztah člověka k prostředí MV – Práce v realizačním týmu G, Bi, M – Slovní úlohy

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - vysvětlí pomocí kinetické teorie vlastnosti látek - vypočítá hmotnost částic, látkové množství, počet částic	Kinetická teorie látek - Kinetická teorie stavby látek - Difúze, tlak plynu, Brownův pohyb - Hmotnosti a rozměry částic, látkové množství - Avogadrova konstanta, molární hmotnost a objem - Vzájemné silové působení částic - Modely struktur látek v různých skupenstvích	
Žák - využívá 1. termodynamický zákon k řešení úloh na změnu vnitřní energie soustavy - sestaví kalorimetrickou rovnici a vyřeší ji - vysvětlí princip činnosti tepelných motorů a chladících strojů - objasní nemožnost dosažení teploty 0 K - vypočítá změnu délky nebo objemu těles při změnách teploty - vysvětlí teplotní roztažnost látek, objasní funkci bimetalového pásu a uvede možnosti jeho praktického využití - objasní jev anomálie vody a jeho význam	Termodynamika - Termodynamická soustava - Teplota a její měření - Teplotní roztažnost látek, anomálie vody - Vnitřní energie tělesa, teplo - První termodynamický zákon - Kalorimetrická rovnice - Přenos tepla, kruhový (cyklický) děj - Druhý termodynamický zákon	OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů EGS – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EV – Člověk a životní prostředí G, Bi - Globální oteplování, tání ledovců
Žák - provede rozbor stavových změn při termodynamických dějích v ideálním plynu a znázorní je pomocí pV -diagramu - využívá stavovou rovnici k určování stavových změn při termodynamických dějích v plynech - objasní vznik normálového napětí působením vnější síly na pevné těleso - využívá Hookova zákona při řešení fyzikálních problémů - popíše vlastnosti povrchové vrstvy kapalin	Struktura a vlastnosti látek - Stavová rovnice pro ideální plyn - Termodynamické děje v ideálním plynu: izotermický, izobarický, izochorický a adiabatický - Krystalické a amorfnní látky - Deformace pevného tělesa, síla pružnosti, normálové napětí, Hookův zákon - Povrchová síla, povrchové napětí - Kohezní a kapilární tlak v kapalině, kapilární jevy - Změny skupenství látek, sytá a přehřátá pára	

Žák - popíše a charakterizuje kmitavý pohyb mechanického oscilátoru - popíše přeměny energie v mechanickém oscilátoru a příčinu tlumení kmitání mechanického oscilátoru - vysvětlí podmínky rezonance a diskutuje o kladných i negativních projevech rezonance	Kmitání mechanického oscilátoru - Kmitání, mechanický oscilátor - Kinematika harmonického kmitavého pohybu - Dynamika vlastního kmitání mechanického oscilátoru - Přeměny energie v mechanickém oscilátoru, tlumené kmitání - Nucené kmitání mechanického oscilátoru, rezonance	OSV – Spolupráce a soutěž
Žák - vysvětlí příčinu vzniku mechanického vlnění a šíření mechanického vlnění v různých prostředích - vysvětlí pojem odraz vlnění a aplikuje zákon odrazu při šíření vlnění - vysvětlí pojem interference vlnění a popíše jeho projevy a důsledky při různých podmínkách	Mechanické vlnění - Mechanické vlnění, vlnová délka - Druhy vlnění, Interference vlnění - Šíření vlnění, vlnoplocha, paprsek - Odraz, lom a ohyb vlnění v izotropním prostředí - Zvuk, výška tónu, barva zvuku, hlasitost a intenzita zvuku	OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - vysvětlí jev elektrostatické indukce a objasní, jak tento jev ovlivní působení elektrického pole na vodič - vysvětlí jev polarizace a objasní, jak tento jev ovlivní působení elektrického pole na nevodíče - analyzuje vlivy elektrického pole na elektricky nabitě částice a uvede možnosti praktického využití	Elektrický náboj a elektrické pole - Elektrický náboj, zákon zachování elektrického náboje - Coulombův zákon, intenzita elektrického pole - Práce sil elektrického pole, elektrické napětí, elektrický potenciál - Pohyb nabitě částice v elektrickém poli - Vodiče a izolanty v elektrickém poli, elektrostatická indukce, polarizace dielektrika - Kondenzátor, kapacita kondenzátoru	OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
Žák - vysvětlí jev elektrostatické indukce a působení elektrického pole na vodič - vysvětlí pokles napětí na zdroji při jeho zatížení - využívá Ohmův zákon pro uzavřený obvod - objasní rozdílnou vodivost kovů, polovodičů a izolantů - vysvětlí změnu elektrického odporu kovového vodiče s teplotou - porovná a vysvětlí rozdíly teplotní závislosti elektrického odporu vodiče a polovodiče - popíše diodový jev a jeho využití v elektrických obvodech - vysvětlí elektrolyzu a diskutuje o praktickém využití elektrolyzy - vysvětlí vznik elektrického proudu v plynu při různých podmínkách	Elektrický proud v látkách - Elektrický proud, zdroj, elektromotorické napětí - Ohmův zákon pro část obvodu - Elektrický odpor vodiče - Supravodivost, spojování rezistorů - Ohmův zákon pro uzavřený obvod, vnitřní odpor zdroje, svorkové napětí - Elektrická práce, výkon, účinnost - Polovodiče, polovodičová dioda, diodový jev, usměrňovač - iontová vodivost, elektrolyza - Vedení proudu v kapalinách a plynech, plazma	OSV – Spolupráce a soutěž
Žák - analyzuje vlivy magnetického pole na elektricky nabitě částice a uvede možnosti praktického využití - vysvětlí ochrannou funkci magnetického pole Země proti korpuskulárnímu záření z vesmíru - využije znalosti vnitřní struktury feromagnetických látek k objasnění jejich magnetických vlastností - využívá zákon elektromagnetické indukce při určování indukovaného napětí a proudu	Magnetické pole - Magnetická síla, magnetické pole - Magnetická indukce - Magnetické pole vodičů s proudem - Pohyb částice s nábojem v magnetickém poli - Magnetické vlastnosti látek - Magnetický indukční tok, Faradayův zákon elektromagnetické indukce - Vlastní indukce, indukčnost	

Žák - objasní, jak cívka ovlivňuje průchod střídavého proudu v elektrickém obvodu a aplikuje tyto poznatky v příkladech - vysvětlí funkci generátoru střídavého proudu, elektromotoru a transformátoru - popíše bezpečné zacházení s elektrickým proudem	Střídavý proud - Rovnice střídavého napětí a proudu, fázový a časový diagram, efektivní hodnoty střídavého napětí a proudu - Rezistance, induktance, kapacitance, impedance - Generátor střídavého proudu, elektromotor, transformátor - Přenosová soustava energetiky - Bezpečnost při práci s elektrickým proudem	OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů EGS – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EV – Člověk a životní prostředí Energie - její výroba a význam pro praxi
Žák - objasní šíření elektromagnetických vln ve vakuu a v látkovém prostředí - charakterizuje podmínky vzniku odrazu, interference a ohybu při šíření elektromagnetického vlnění - objasní podstatu bezdrátového přenosu informací - analyzuje vlivy různých druhů elektromagnetického vlnění na lidské tělo - vysvětlí podstatu skleníkového jevu a jeho globální důsledky - vysvětlí vznik a ochrannou funkci ozónové vrstvy pro život na Zemi a analyzuje problematiku ozónové díry	Elektromagnetické kmitání a vlnění - Oscilační obvod, Thomsonův vztah - Nucené elektromagnetické kmitání, rezonance - Elektromagnetická vlna a její šíření - Elektromagnetický dipól - Přenos informací elektromagnetickým vlněním, vysílač a přijímač - Spektrum elektromagnetického záření	
	Praktická cvičení z fyziky	
Žák - seznámí se s řádem a zařízením učebny fyziky - je poučen o bezpečném zacházení s pomůckami - rozlišuje absolutní a relativní odchylku měření - vypracuje protokol s využitím teorie chyb měření - vypracuje protokol pomocí PC - využívá různá délková měřítka - měří hmotnost tělesa kmitajícího na pružné spirále - seznámí se s měřením malých a velkých hmotností - vyzkouší si nepřímou metodu zjišťování hustoty těles - používá kalorimetrickou rovnici k výpočtu - změří skupenské teplo tání - pokusem ověřuje závislosti $s = f(t)$, $v = f(t)$, $a = f(t)$ - zjišťuje prakticky vlastnosti matematického kyvadla	- Řád učebny fyziky - Postupy při měření ve fyzice - Vypracování laboratorní práce Teorie chyb měření - Chyby při měření, jejich výpočet Měření délek, ploch a objemů Měření hmotnosti Statické a dynamické měření hmotnosti Měření hustoty pevných a kapalných látek Měření tepla Měření rychlostí rovnoměrného a zrychleného pohybu Měření tíhového zrychlení	OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů CH - Rozdíly při práci v laboratoři M – Výpočty, úlohy o pohybu IVT - Zpracování protokolů na PC,

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - rozliší skutečný a zdánlivý obraz vytvořený optickou soustavou - využívá zákony šíření světla v prostředí k zobrazování předmětů jednoduchými optickými systémy - graficky znázorní obraz vytvořený rovinným a kulovým zrcadlem a čočkou - využívá zobrazovací rovnici a vztahy pro příčné zvětšení kulového zrcadla a čočky k určování polohy a vlastností obrazu	Zobrazování optickými soustavami - Optická soustava - Zobrazení v rovinném a kulovém zrcadle, zobrazovací rovnice - Zobrazení tenkou čočkou, zobrazovací rovnice - Optická mohutnost čočky - Oko, akomodace, zorný úhel - Lupa, mikroskop, dalekohled	OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů EV – Člověk a životní prostředí
Žák - popíše šíření světla v různých prostředích - vysvětlí interferenci, ohyb, polarizaci světla - objasní využití těchto jevů v praktickém životě	Vlnové vlastnosti světla - Šíření světla v optickém prostředí - Kohrentní záření, interference světla a ohyb světla - Optická mřížka, polarizace světla	
Žák - aplikuje poznatky o kvantových vlastnostech záření k určení korpuskulárních vlastností fotonu a k objasnění projevů interakce záření s látkou	Kvanta a vlny - Foton, fotoelektrický jev - Vlnové vlastnosti částic - Korpuskulární a vlnová povaha záření a částic	
Žák - objasní podstatu vzniku a pohlcování světla v atomech - využívá zákonitosti kvantování energie atomu k určování vlnových délek a frekvencí záření - vysvětlí funkci laseru a využití laseru v praxi - vysvětlí uvolňování energie při štěpení a slučování jader - využívá poznatků o vazebných energiích jader k vyčíslení energetické bilance jaderných reakcí - objasní podstatu jednotlivých typů radioaktivních - využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek - zdůvodní způsoby ochrany osob před nebezpečným zářením - posoudí výhody a rizika jaderné energetiky	Atomy - Jádro a obal atomu - Stacionární stavy a jejich změny, emisní a absorpční spektra - Kvantový model atomu, Pauliho vylučovací princip - Stimulovaná emise, laser - Atomové jádro, jaderné síly - Jaderné reakce, štěpení jader, řetězová reakce, syntéza jader, termonukleární reakce - Radioaktivita, typy radioaktivních přeměn, ochrana před škodlivými účinky jaderného záření - Zákon radioaktivní přeměny - Jaderná energetika, jaderný reaktor	OSV – Spolupráce a soutěž EV – Člověk a životní prostředí EGS – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky Ch - Jaderná energie

Žák - objasní relativnost některých fyzikálních veličin - vypočítá změnu délky, hmotnosti, času a energie tělesa při změnách jeho rychlosti a zdůvodní tyto jevy	Speciální teorie relativity - Principy relativity, meze platnosti klasické fyziky - Relativistická délka, čas, hmotnost, energie tělesa	OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů EV – Člověk a životní prostředí M
Žák - chápe různé přímé i nepřímé metody výzkumu vesmíru - chápe rozdíly mikrosvěta, světa, makrosvěta	Astrofyzika - Sluneční soustava - Vývoj hvězd, stavový diagram hvězd - Vznik a vývoj vesmíru	
	Praktická cvičení z fyziky	
Žák - je poučen o bezpečném zacházení s pomůckami - rozlišuje absolutní a relativní odchylku měření - vypracuje protokol s využitím teorie chyb měření - používá kalorimetrickou rovnici k výpočtu - navrhne způsob měření měrného skupenského tepla - změří charakteristické vlastnosti kapalin - zapojí elektrický obvod a používá měřicí přístroje - narýsuje zobrazení zrcadly a čočkami, ověří výpočtem výsledek pokusu - vypočítá index lomu a rychlost světla v látkách - vypracuje protokol s využitím teorie chyb měření	Měření charakteristik tepelných jevů - Kalorimetrická rovnice - Skupenské teplo Měření charakteristických veličin kapalin Měření veličin v elektrických obvodech Měření charakteristických veličin zrcadel a čoček	OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů M, CH - Práce s MFCh tabulkami

5.5.2 Předmět: Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Chemie je jedním z vyučovacích předmětů ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě, rozvíjení dovedností experimentovat, vyvozovat z experimentů závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Chemie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky sekundy až kvarty s týdenní hodinovou dotací 0 - 2 - 2 - 2, pro žáky kvinty - septimy 2,5 - 2 - 2,5 - 0. V kvintě a septimě má polovina žáků třídy Praktická cvičení z chemie jednu hodinu týdně. V Praktickém cvičení žáci plní cíle oboru Práce s laboratorní technikou.

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá v učebně chemie vybavené didaktickou technikou, dataprojektorem a počítačem připojeného na internet. Výuka probíhá rovněž v laboratoři chemie a kmenových třídách. Ve výuce jsou používány následující formy: výkladové hodiny, samostudium, práce ve skupině, prezentace vlastních názorů v diskusi, exkurze, projekty, přednášky, výstavy.

Do vzdělávacího obsahu chemie jsou začleněny některé **okruhy** těchto **průřezových témat**:

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- učíme žáky různým metodám poznávání přírodních procesů, vlastností a jevů
- učíme žáky vyhledat, zpracovat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- podporujeme používání výpočetní techniky
- umožňujeme žákovi pozorovat, experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- učíme žáka správně zaznamenat a zdokumentovat experiment.

2. Kompetence k řešení problémů:

- učíme předcházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů
- učíme poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- učíme základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů
- učíme rozvíjet schopnosti objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů.

3. Kompetence komunikativní:

- vedeme k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- učíme žáka stručně a přehledně sdělovat výsledky svých pozorování a experimentů

- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořeným logickými argumenty
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem.

4. Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině a ke společnému hledání řešení problému
- učíme žáky kriticky hodnotit práci skupiny, svou práci i práci ostatních členů skupiny
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků
- učíme žáky k dobrým vztahům mezi žáky a učiteli navzájem.

5. Kompetence občanské:

- vedeme žáky k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie
- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví
- vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám, alkoholu, kouření, nadměrnému užívání léků
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární, nekamarádské a nezdvořilé projevy chování žáků
- učíme žáky správně jednat v různých mimořádných a život ohrožujících situacích
- učíme žáky preventivně předcházet úrazům a poskytnout účinnou první pomoc
- vyžadujeme dodržování stanovených pravidel v učebně chemie a v chemické laboratoři.

6. Kompetence pracovní/k podnikavosti:

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- učíme žáky optimálně pracovat a provádět experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat
- v rámci možností učíme žáka při práci využívat moderní technologie, postupy a pomůcky
- učíme žáka chránit své zdraví při práci
- výuku provádíme různými formami (exkurze, film, beseda...) seznamujeme žáka s různými profesemi z oblasti chemické výroby
- důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel v učebně chemie a v chemické laboratoři a dodržování stanovených pracovních postupů.

7. Kompetence digitální

- klademe důraz na budování **digitálních kompetencí** žáků pro podporu jejich efektivního učení
- využíváme digitální technologie pro demonstraci a vizualizaci učiva
- dále digitální technologie využíváme i pro měření a vyhodnocení výstupů učení např. prostřednictvím mobilních aplikací
- učíme žáky vyhledávat, třídit a následně hodnotit odborné informace z digitálních zdrojů a specializovaných webových portálů
- vedeme žáky k samostatnosti v používání digitálních nástrojů při práci s informacemi v kontextu moderní vědy a techniky
- rozvíjíme u žáků schopnost tvořit a sdílet digitální výstupy – prezentace, videa, plakáty a efektivně spolupracovat v online prostředí.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - rozpozná změny skupenství látek (včetně sublimace) - popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí - objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek - navrhne a provede jednoduché pokusy a zaznamená jejich výsledek - vyhledá v tabulkách (u vybraných látek) hodnoty hustoty teploty tání, teploty varu a orientuje se v jejich hodnotách - rozlišuje různé druhy směsí - provede filtraci a destilaci ve školních podmínkách - navrhne postup oddělování složek směsí (o známém složení) a uvede příklady oddělování složek směsí v běžném životě - rozliší vodu destilovanou, pitnou (včetně stolní), užitkovou, odpadní, uvede příklady jejich výskytu a použití - prokáže znalost o složení vzduchu (i kvantitativně) - popíše, co je teplotní inverze a smog a uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v přírodě i v domácnosti - uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí - popíše několik způsobů čištění odpadních vod	Chemické látky a jejich vlastnosti - Fyzikální a chemické změny látek - Směsi a jejich dělení - Voda, vzduch - Zásady bezpečné práce - Nebezpečné látky a přípravky a jejich značení - Mimořádné události	F - Fyzikální veličiny, skupenské změny F - Složení atmosféry, základní meteorologické jevy a jejich měření G - Hydrosféra, koloběh vody přírodě, Atmosféra – podnebí EV – Vztah člověka k prostředí

Žák - uvede příklady (z praxe) dokazující, že látky se skládají z pohybujících se částic - používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech, slovně popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů - používá značky a názvy nejznámějších chemických prvků - používá pojmy chemický prvek a chemická sloučenina ve správných souvislostech a rozliší chemickou značku (prvku) a chemický vzorec (včetně jejich kvalitativního i kvantitativního významu) - uvede příklady praktického využití kovů (Fe, Al, Zn, Cu, Ag, Au) a slitin (mosazi, bronzu, duralu) a nekovů (H, O, N, Cl, S, C) - popíše hlavní rozdíly mezi kovy a nekovy a jednoduchými pokusy ověří jejich vlastnosti - rozliší periody a skupiny v periodické soustavě prvků	Atom, složení a struktura - Chemické prvky - názvosloví, slučivost - Chemické sloučeniny, molekuly - Chemická vazba - Periodický zákon, periodická soustava prvků - Vodík - Kyslík	F - Částicová stavba látek
Žák - rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a správně je určí - provede jednoduché chemické reakce ve školních podmínkách - uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využívá ho - zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce, přečte chemické rovnice - určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech, sulfidech a v halogenidech, z názvů zapíše vzorce a naopak - popíše vlastnosti vybraných oxidů a chloridu sodného a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí	Chemická reakce, rovnice - Zákon zachování hmotnosti - Dělení chemických reakcí - Halogeny, alkalické kovy - Oxidační číslo, halogenidy, oxidy - Kovy a nekovy	Př - Vlastnosti a výskyt některých oxidů, halogenidů a sulfidů v přírodě M – Rovnice EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Žák - osvojí si pojmy látkové množství, molární hmotnost - používá (v souvislostech) pojmy rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok - aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání a plošného obsahu povrchu rozpuštěné pevné látky na rychlost jejího rozpouštění při vysvětlování známých situací z běžného života - vypočítá hmotnostní zlomek složek v roztocích; připraví roztok daného složení - uvede, jak se bezpečně ředí koncentrované kyseliny, jak se bezpečně rozpouští hydroxidy a poskytne první pomoc při zasažení těmito látkami - ředí (s dodržováním zákonů, vyhlášek a pravidel bezpečné práce) roztoky kyselin a hydroxidů - zapíše vzorce a popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin a hydroxidů - vysvětlí, jak vznikají v přírodě kyselé deště, jak jim lze předcházet - rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH, orientuje se na stupnici pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - bezpečně provede neutralizaci roztoků známých kyselin a hydroxidů (pro žáky povolených), uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a zapíše je chemickými rovnicemi - uvede příklady uplatnění neutralizace v praxi	Chemické výpočty - Hmotnostní zlomek Roztoky - Koncentrace roztoků Kyseliny a jejich vlastnosti Zásady a jejich vlastnosti - Názvosloví kyselin a hydroxidů - Neutralizace pH roztoků, indikátory	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí M F - Měření fyzikálních veličin, změny skupenství Př - Trávení
Žák - rozliší, které látky patří mezi soli - provede jednoduché přípravy solí - osvojí si názvosloví solí, hydrogen solí a hydrátů - rozliší pojem srážecí a iontová reakce - uvede vlastnosti a použití vybraných solí (hlavně se zaměřením na průmyslová hnojiva)	Soli - Názvosloví - Vznik a příprava solí kyslíkatých a bezkyslíkatých kyselin - Srážecí reakce, iontové reakce - Hnojiva	Př - Výskyt solí v přírodě a jejich vlastnosti EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - osvojí si pojmy látkové množství, molární hmotnost - vypočítá hmotnost výchozí látky a produktu - vypočítá molární koncentraci roztoku	Chemické výpočty - Výpočty z chemického vzorce - Procentuální koncentrace - Látkové množství, molární hmotnost, molární koncentrace - Výpočty z chemických rovnic	M - Procentuální počet
Žák - rozhodne, které ze známých reakcí patří mezi redoxní - popíše princip výroby surového železa a oceli - popíše, koroze, příklady činitelů ovlivňujících její rychlost a uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí - experimentálně ověří vliv různých činitelů na průběh koroze	Redoxní reakce - Redukce a oxidace - Elektrolýza - Průmyslové využití elektrolýzy - Reaktivita kovů (Beketovova řada kovů) - Galvanické články, akumulátory - Koroze	F - Elektrochemické články, zdroje napětí G - Světová těžba železné rudy, výroba oceli
Žák - uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv a popíše jejich vlastnosti a použití - používá bezpečně spotřebiče na topné plyny v domácnosti a plynové kahany při školních experimentech - posoudí vliv spalování různých paliv (včetně pohonných látek pro automobily) na životní prostředí - rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - rozliší exotermické a endotermické reakce - orientuje se v problematice ekologie (ochrana život. prostředí, recyklace odpadů)	Energetické změny v reakcích - Hoření látek ve vzduchu - Hořlaviny - Hašení plamene - Exotermické a endotermické reakce - Molární teplo reakce - Paliva - Výroba kovů, železa a oceli	M - Práce v oboru reálných čísel Př EV – Vztah člověka k prostředí
Žák - seznámí se s pojmem rychlost chemické reakce - navrhne způsoby ovlivnění rychlosti chemické reakce a porovná je s teorií - používá pojem katalyzátor a enzym - rozliší katalyzátor v anorganické a organické chemii	Vlivy na rychlost chemických reakcí - Rychlost chemických reakcí - Srážková reakce - Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí - Rychlost chemických reakcí a chemická výroba - Biokatalyzátory	M - Rovnice Př - Enzymy

Žák - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití - uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu	Uhlovodíky - Rozdělení uhlovodíků - Alkany - Cykloalkany - Alkeny - Alkyny - Areny - Zpracování ropy, zemního plynu, uhlí - Benzin, krakování - Polymerace, makromolekuly	Př G - Zpracování ropy EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Žák - rozliší a zapíše vzorce methanolu, ethanolu, kyseliny mravenčí a octové, uvede jejich vlastnosti a použití - uvede výchozí látky a produkty esterifikace a rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí	Deriváty uhlovodíků - Halogenderiváty - Alkoholy a fenoly - Karbonylové sloučeniny - Karboxylové kyseliny - Estery a esterifikace	Př
Žák - uvede výchozí látky, produkty a podmínky fotosyntézy - rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitamíny, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a hodnotí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy	Přírodní sloučeniny - Sacharidy - Tuky - Bílkoviny	Př
Žák - rozpozná plasty od dalších látek, uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití - posoudí vliv používání plastů na životní prostředí - rozpozná názvy přírodních a syntetických vláken a uvede jejich výhody i nevýhody při jejich používání - uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše následky, kterým se vystavuje jejich konzument - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	Využití organických sloučenin - Plasty - Syntetické vlákna - Pesticidy, insekticidy a detergenty - Léčiva a návykové látky - Cement, vápno, sádra a keramika	EV – Lidské aktivity a životní prostředí G

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - používá české názvy a značky prvků periodického systému - objasní původ českých i latinských názvů významných prvků - vysvětlí metodu určení oxidačního čísla i formální povahu této charakteristiky - vytváří vzorce anorganických sloučenin z jejich názvů a naopak - vysvětlí strukturu názvu a vzorce komplexní látky a aplikuje teoretickou znalost při tvorbě názvu či vzorce jednoduchých typů těchto látek - provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů	Základní pojmy - Názvosloví kyselin, hydroxidů, solí - Soustavy látek a jejich složení - Směsi a jejich dělení - Roztoky, výpočty složení roztoků a procentualita - Molární veličiny a molární koncentrace	
Žák - vyjmenuje základní částicové pojmy a zařadí je do periodické soustavy prvků z historického hlediska - popíše stavbu atomu, rozliší protonové a nukleonové číslo, izotopy, nuklidy a izobary - vyjmenuje a popíše všechny druhy kvantových čísel, používá pojem orbita - uvede příklady tvarů orbitalů a používá pravidla při jejich zaplňování - zapíše elektronovou konfiguraci prvků pomocí symbolů i rámečků - osvojí si pojem excitovaný stav a jeho význam na konkrétních příkladech - rozliší ionizační energii a elektronovou afinitu	Struktura atomu a periodický systém - Vývoj a historie chemie - Stavba atomu (Z, A, izotop) - Radioaktivita, jaderné reakce - Elektronový obal - (kvantová čísla, orbitaly, obsazování orbitalů) - PSP (konfigurace atomů) - Valenční elektrony, excitovaný stav, ionizace)	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí F
Žák - vysvětlí pojem chemická vazba a vazebná energie - rozliší vazbu podle sdílení elektronů, rozložení hustoty elektronů, násobnosti a podle rozdílu elektronegativit - najde v molekule slabé vazebné interakce	Chemická vazba a vlastnosti látek - Chemická vazba a vazebná energie - Kovalentní vazba, struktura látek - Iontová vazba, kovová vazba - Slabé vazebné interakce - Roztoky	F
Žák - popíše obor termochemie, rozezná termochemickou rovnici - použije v příkladech termochemické zákony - vysvětlí rychlost chemické reakce - používá Guldberg-Waageův zákon pro rychlost reakce a pro rovnováhu - uvede vlastnosti kyselin a zásad a použije je v příkladech - rozliší oxidaci a redukci, vyčíslí redoxní rovnice - seznámí se s Beketovou řadou kovů a rozezná druhy reakcí	Chemické reakce - Termochemie - Typy chemických reakcí - Reakční kinetika - Chemická rovnováha - Teorie kyselin a zásad - Redoxní děje, řada napětí kovů	M

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin	Názvosloví a základní pojmy - Anorganické názvosloví - Základní chemické pojmy	
Žák - se seznámí s fyzikálními a chemickými vlastnostmi vodíku a kyslíku - vyjmenuje některé sloučeniny vodíku a kyslíku a umí uvést příklady jejich použití v praktickém životě - umí napsat strukturní vzorec vody a peroxidu vodíku a na jeho základě určit fyzikální vlastnosti - rozezná druhy vod (podle znečištění a podle výskytu iontů) - zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu - seznámí se s výskytem a fyzikálními vlastnostmi prvků VIII. A, VII. A, VI. A a V. A skupiny - umí vyjmenovat některé chemické vlastnosti těchto prvků a na základě těchto poznatků sestaví rovnice - rozliší bezkyslíkaté a kyslíkaté sloučeniny těchto prvků - seznámí se s použitím těchto sloučenin v praktickém životě	Prvky hlavních skupin a jejich sloučeniny - Vodík, kyslík, voda, peroxid vodíku - Vzácné plyny - Prvky VII. A skupiny - Síra a její sloučeniny - Prvky V. A skupiny - Prvky IV. A skupiny - Prvky III. A skupiny - Prvky II. A skupiny - Prvky I. A skupiny	EV - Člověk a životní prostředí
Žák - využívá názvosloví koordinační chemie při popisu sloučenin - charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí - předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin - zapíše základní reakce prvků či sloučenin chemickou rovnicí a objasní jejich průběh - charakterizuje různé kategorie rizik, spojená s chemickými látkami a manipulací s nimi - charakterizuje výrobu významných látek a materiálů	Přechodné a vnitřně přechodné prvky a jejich sloučeniny - Charakteristika přechodných prvků - Názvosloví koordinačních sloučenin - Prvky skupiny Cr, Mn - Prvky triády Fe - Prvky skupiny Cu - Prvky skupiny Zn - f-prvky	EV - Člověk a životní prostředí

Žák - <i>zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin</i> - <i>aplikuje obecně-chemické zákonitosti na skupinu organických sloučenin</i> - <i>aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálního nebo systematického názvosloví</i> - <i>ovládá a aktivně používá základní pojmy organické chemie</i> - <i>provádí přehlednou klasifikaci základních typů reakcí a jejich mechanismů</i>	Základy organické chemie - Základní pojmy v organ. chemii - Typy vzorců - Izomerie - Typy činidel - Základní typy reakcí v organické chemii - Klasifikace organických sloučenin	
Žák - <i>charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí</i> - <i>aplikuje znalosti základních mechanismů organických reakcí na konkrétní příklady</i> - <i>vysvětlí metody získávání a fyzikálního i chemického zpracování surovin organické chemie</i>	Uhlovodíky - Názvosloví a dělení - Alkany a cykloalkany - Alkeny a alkadieny - Alkiny - Areny - Základní suroviny organické chemie, zpracování	EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EV - Člověk a životní prostředí, životní prostředí České republiky
Žák - <i>rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události</i> - <i>prokáže praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události</i>	Ochrana člověka za mimořádných událostí - Vyhlášení hrozby a vzniku mimořádné události - Živelní pohromy - Únik nebezpečných látek do životního prostředí - První pomoc - Sociální dovednosti potřebné při řešení mimořádných událostí	Výchova ke zdraví
Žák - <i>zvládá základy laboratorní techniky</i> - <i>rozdělí složky heterogenní směsi</i> - <i>je schopen zkoumat vlastnosti látek prostřednictvím vhodně zvolených pokusů</i> - <i>dokáže pracovat s modely chemických látek</i> - <i>vypočítá a připraví roztok dané koncentrace</i> - <i>rozliší látky kyselé a zásadité</i> - <i>orientuje se v základních typech chemických reakcí</i>	Praktická cvičení z chemie Laboratorní cvičení z chemie - Základy laboratorní techniky - Dělení směsí - Chemické vlastnosti látek - Struktura atomu - práce s modely - Vlastnosti kovů a nekovů - Příprava roztoků, ředění, krystalizace - Neutralizace, vlastnosti kyselin a hydroxidů - Typy chemických reakcí	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - charakterizuje základní skupiny derivátů organických sloučenin - charakterizuje halogenderiváty a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí - aplikuje znalosti základních mechanismů organických reakcí na konkrétní příklady	Deriváty uhlovodíků - Přehled a rozdělení - Halogenderiváty	EGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech EV - Člověk a životní prostředí
Žák - aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálního nebo dvousložkového názvosloví - zhodnotí surovinovou základnu organických výrob v globálním měřítku i v rámci hospodářství ČR - vysvětlí metody chemického zpracování surovin organické chemie - charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí surovinové zdroje, využití a vliv na životní prostředí - aplikuje znalosti organických reakcí na konkrétní příklady - popíše výrobní provozy základních typů závodů organické chemie - zhodnotí dopad chemizace na životní prostředí, chemické ekologické katastrofy, podíl chemie na globálních ekologických problémech dneška	Deriváty uhlovodíků - Dusíkaté deriváty - Organokovové sloučeniny - Alkoholy, fenoly - Etery - Karbonylové sloučeniny - Karboxylové kyseliny - Deriváty karboxylových kyselin - Organické deriváty kyseliny uhličitě - Syntetické makromolekulární látky - Pesticidy a barviva	EV - Člověk a životní prostředí EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
Žák - aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálního nebo dvousložkového názvosloví - popíše základní skupiny organických sloučenin a jejich zástupce, surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí - aplikuje znalosti organických reakcí na konkrétní příklady - vysvětlí podíl chemie na globálních ekologických problémech dneška	Heterocyklické sloučeniny léčiva a detergenty	Bi

<i>Žák</i> - <i>objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech</i> - <i>vysvětlí uplatnění přírodních látek v medicíně</i> - <i>vysvětlí možnost zneužití přírodních látek a jejich souvislost s problematikou toxikologie a toxikomanie</i> - <i>objasní význam jednotlivých skupin přírodních látek ve výživě člověka</i>	Chemie přírodních látek - Izoprenoidy - Lipidy a mýdla - Sacharidy - Aminokyseliny, peptidy, bílkoviny - Nukleové kyseliny, proteosyntéza - Alkaloidy - Chemické děje v živých soustavách - Enzymy, vitaminy, hormony	Bi
--	--	-----------

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - objasní význam fyzikálně chemických procesů v živých soustavách - zhodnotí odlišnosti chemického složení živých a neživých soustav - popíše podstatu katalýzy biochemických procesů - chápe význam oxidačně-redukčních dějů v živých soustavách - objasní podstatu energetiky biochemických procesů - používá zákl. terminologii vztahující se k intermediárnímu metabolismu	Úvod do biochemie - Složení živých soustav - Biokatalýza - Vitaminy - Hormony a fytohormony	Bi, F
Žák - popíše a objasní základní metabolické procesy - zhodnotí význam metabolických procesů pro zajištění základních podmínek pro fungování organismu	Dynamická biochemie - Dýchání - Fotosyntéza a glykolýza - Calvinův cyklus - Syntéza nukleových kyselin - Proteosyntéza - Katabolismus bílkovin a metabolismus dusíkatých látek v organismu - Katabolismus a anabolismus lipidů	EV - Problematika vztahů organismu a prostředí
Žák - používá základní pojmy analytické chemie - vysvětlí rozdíl mezi kvalitativní a kvantitativní analytickou chemií - charakterizuje základní metody důkazů a stanovení - zhodnotí význam analytické chemie pro moderní společnost	Základy analytické chemie - Metody analytické chemie	
	Praktické cvičení z organické chemie	
Žák - zvládá základy laboratorní techniky - provede a slovně popíše charakteristické reakce jednotlivých skupin látek - dokáže přítomnost kationu event. aniontu ve vzorku - stanoví množství látky nejjednodušším vzorku	Laboratorní cvičení z organické chemie - Základy laboratorní techniky - Uhlovodíky - Alkoholy a fenoly - Karbonylové sloučeniny - Karboxylové kyseliny - Lipidy a mýdla - Monosacharidy a disacharidy - Polysacharidy - škrob - Aminokyseliny a bílkoviny - Analytická chemie	

5.5.3 Předmět: Přírodopis/Biologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Přírodopis/Biologie je integrovaný předmět, patří do oblasti Člověk a příroda společně s předměty Fyzika, Geografie a Chemie.

Ve vyučovacím předmětu Přírodopisu/Biologii žáky vedeme k osvojení základních biologických pojmů, zákonitostí a odborné terminologie. Pomocí sbírkových předmětů, živého přírodního materiálu, terénních sběrů a jednoduchých pokusů rozvíjíme u žáků zájem o poznávání nových biologických termínů a zákonitostí.

V průběhu celého studia rozvíjíme u žáků schopnosti pozorovat, určovat, srovnávat, hodnotit jevy v živé i neživé přírodě. Klademe důraz na aplikace poznatků do běžného života.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Přírodopis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky primy až kvarty s týdenní hodinovou dotací 2 - 2 - 2 - 2., předmět Biologie pro žáky kvinty - oktávy s týdenní hodinovou dotací 2,5 - 2,5 - 2 - 2. V kvintě a sextě se konají Praktická cvičení z biologie, kde žáci určují přírodniny, pozorují rostliny a živočichy, mikroskopují a vyhodnocují úkoly z různých oblastí biologie (botanika, zoologie, ekologie).

Organizační vymezení předmětu:

Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou v hodinách přírodopisu užívané různé metody práce (frontální výuka s demonstračními pomůckami, řízená diskuse, rozhovor, problémové vyučování, referáty, přírodovědné vycházky s pozorováním, zapojení do soutěží, výklad).

K vyučování předmětu Biologie jsou využívány odborné učebny (učebna biologie a laboratoř biologie) plně vybavené didaktickou technikou, včetně dataprojektoru a počítače připojeného na internet a technika pro samostatnou práci nebo práci ve skupinách (mikroskop, binokulární lupa atp.).

Do vzdělávacího obsahu Přírodopisu/Biologie jsou začleněny některé okruhy těchto **průřezových témat:**

- Multikulturní výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova
- Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- cíleně vytváříme problémové situace, při nichž systematicky žáky motivujeme k učení
- vedeme žáky ke správnému používání odborné terminologie při studiu biologických zákonitostí
- vedeme žáky k samostatnému pozorování přírodnin, přírodních jevů a ekologických problémů
- zadáváme úkoly, pomocí kterých žáky učíme vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace z literatury, popř. internetu

2. Kompetence k řešení problémů:

- navozujeme problémové úkoly a situace z praktického života, vedeme žáky k řešení biologických problémů
- motivujeme žáky zařazováním metod, při kterých žáci sami navrhnou řešení a docházejí k závěrům
- zapojujeme žáky do biologických a ekologických soutěží a vedeme je k prohlubování a rozšiřování znalostí nad rámec stanovený ŠVP

3. Kompetence komunikativní:

- klademe akcent na formální správnost mluveného i písemného projevu
- vedeme žáky k respektování názoru druhých
- podněcujeme žáky k tomu, aby se vzájemně poslouchali, kladli si věcné a srozumitelné otázky

4. Kompetence sociální a personální:

- vytváříme přátelskou a přívětivou atmosféru v hodinách
- vybízíme žáky k diskuzi, ke konstruktivní kritice pomocí racionálních argumentů
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků

5. Kompetence občanské:

- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování, dále pravidel chování v odborné učebně biologie
- respektujeme věkové, intelektové, sociální, zdravotní specifika žáka
- vedeme žáky k odpovědnosti za plnění úkolů, včasné odevzdávání zadaných úloh

6. Kompetence pracovní/k podnikavosti:

- umožňujeme žákům pracovat s rozličnými pomůckami – sbírkovými předměty, modely, živým biologickým materiálem
- dbáme na dodržování bezpečnosti při práci a ochranu zdraví
- používáme vhodné učební pomůcky a audiovizuální techniku

7. Kompetence digitální

- učíme žáky účelně, bezpečně a samostatně používat digitální nástroje k získávání, zpracování, uchování, organizaci a sdílení informací
- vedeme žáky k vytváření, úpravě a interpretaci digitálního obsahu s důrazem na smysluplné využití ve školní i běžné praxi
- podporujeme schopnost kritického posuzování informací z digitálního prostoru, ověřování jejich pravdivosti a věrohodnosti
- učíme žáky chránit své soukromí, respektovat autorská práva a jednat zodpovědně v online prostředí
- propojujeme práci s digitálními nástroji s dalšími předměty – například při zpracování odborných informací, prezentaci výsledků či analýze dat
- motivujeme žáky k využívání digitálních kompetencí v každodenním životě a při budování vlastního profesního i osobního rozvoje.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - vysvětlí vznik Země - popíše a charakterizuje geosféry Země - popíše jednotlivé etapy vzniku života v geologické minulosti	Planeta Země a vznik života na Zemi - Vznik Země - Stavba Země - Vznik života na Zemi	G
Žák - popíše charakteristické znaky života - dokáže analyzovat význam jednotlivých podmínek pro organismy - pozná jednotlivé druhy organismů a porovná je podle charakteristických znaků	Obecné vlastnosti organismů - Projevy života - Podmínky života - Rozmanitost organismů - Vztahy mezi organismy	EV – základní podmínky života
Žák - definuje buňku jako základní stavební a funkční jednotku organismu - porovná stavbu rostlinné a živočišné buňky a vysvětlí funkci jednotlivých organel - popíše stavební a funkční rozdíly mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy	Buňka - Stavba a funkce rostlinné a živočišné buňky - Jednobuněčné a mnohobuněčné organismy	
Žák - rozdělí organismy podle charakteristických znaků do různých systematických skupin - zařadí organismy do různých ekosystémů a zhodnotí jejich význam - určí a popíše základní taxony příslušných skupin podle charakteristických znaků	Přehled organismů - Viry - Bakterie - Sinice - Houby - Lišejníky - Řasy - Bezobratlí živočichové	
Žák - definuje společenstvo a ekosystém - vysvětlí rozdíly mezi přírodním a umělým ekosystémem - uvede příklady narušení ekosystémů vlivem lidských činností - vysvětlí význam ochrany přírody – krajiny a organismů	Člověk a příroda - Společenstvo - Ekosystém - Vliv člověka na přírodu - Ochrana přírody	EV - Ekosystémy, vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku - rozliší základní systematické skupiny rostlin a určí jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	Biologie rostlin - Orgány těl semenných rostlin - Rozmnožování rostlin - Rostliny sadů a ovocných zahrad - Rostliny rumišť a okrajů cest - Okrasné zahrady, parky a sídlištní zeleň	EV - Ekosystémy, vztah člověka k prostředí
Žák - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozliší a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určí vybrané živočichy, zařadí je do hlavních taxonomických skupin - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatní zásady bezpečného chování při styku se živočichy	Biologie živočichů - Živočichové parků, sadů, okrasných zahrad a sídlištní zeleň - Organismy provázející člověka - Chování živočichové - Bezobratlí živočichové (klasický systém)	EV – Vztah člověka k prostředí

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - porovná stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozliší a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určí vybrané živočichy, zařadí je do hlavních taxonomických skupin - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatní zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Biologie živočichů - Savci - povrch těla, tvar a pohyb těla, základní funkce těla, celistvost organismu - rozmnožování, chování a ochrana savců, základy etologie	
Žák - zařadí člověka do systému živočišné říše, charakterizuje biologické znaky lidského a živočišného organismu - vysvětlí vývoj člověka	Biologie člověka - Vztahy člověka k ostatním živočichům - Lidské tělo	D - Vývoj člověka
Žák - objasní význam a stavbu kůže, popíše lidské rasy a jejich charakteristické znaky - vysvětlí příčiny onemocnění soustavy kožní, jejich prevence a zásady první pomoci	Povrch lidského těla - Kožní soustava - Choroby kůže	MKV – Etnický původ, multikulturalita OSV – Sebepoznání a sebepojetí VKZ - Tělesná hygiena, první pomoc
Žák - pochopí a dokáže vysvětliv význam soustav tvořících oporu a tvar těla a umožňujících pohyb - pojmenuje základní kosti a svaly, popíše příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci	Lidská kostra a svalstvo - Základní kosti a svaly - Choroby	VKZ - Ochrana před chronickým onemocněním a úrazy TV - Význam posilování, udržování kondice
Žák - vysvětlí, jak tělo získává energii - pojmenuje a popíše části trávicí soustavy a jejich funkci - pochopí příčiny nemocí trávicí soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci - dá do souvislosti složení potravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatní zdravé stravovací návyky	Trávicí soustava - Využívání potravy - Složení potravy - Anatomie, fyziologie trávicí soustavy - Zdravá výživa	VKZ - Výživa a zdraví VKZ - Civilizační choroby
Žák - pojmenuje a popíše části dýchací soustavy - vysvětlí činnost dýchací soustavy v klidu a při zátěži - objasní příčiny nemocí dýchací soustavy, prevenci, zásady první pomoci	Dýchací soustava - Anatomie, fyziologie dýchací soustavy - Choroby	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Žák - popíše složení krve a funkci jednotlivých částí krve - objasní stavbu srdce a druhy cév, vysvětlí činnost srdce a celé oběhové soustavy - vysvětlí příčiny nemoci oběhové soustavy a krve, jejich prevenci a zásady první pomoci	Rozvádění látek po těle - Krev - Srdce - Cévy - Choroby	VKZ - Civilizační choroby VKZ - První pomoc
Žák - popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy - objasní příčiny onemocnění vylučovací soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci - uplatní osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislostech s běžnými přenosnými, civilizačními a jinými chorobami - svěřící se se zdravotním problémem a vyhledá odbornou pomoc	Vylučování - Anatomie, fyziologie vylučovací soustavy - Choroby	VKZ - Podpora zdraví a její formy
Žák - vysvětlí stavbu a činnost nervové soustavy - popíše části mozku a jejich význam - popíše nejdůležitější hormony lidského těla a jejich vliv na řízení lidského organismu - pochopí příčiny nemoci nervové a hormonální soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci	Řízení lidského organismu - Nervová soustava - Hormonální soustava - anatomie, fyziologie	VKZ - Ochrana před chronickým onemocněním a úrazy
Žák - popíše stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí - objasní příčiny nemoci, jejich prevence a zásady první pomoci	Smyslové vnímání - Anatomie, fyziologie smyslových orgánů	EV – Základní podmínky života
Žák - vysvětlí vznik podmíněných reflexů, učení a myšlení - vysvětlí význam odpočinku, spánku a pravidelného režimu pro činnost nervové soustavy	Vyšší nervová činnost - Podmíněné reflexy	EV – Základní podmínky života
Žák - popíše stavbu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy - vysvětlí způsob oplození, chápe nebezpečí přenosu pohlavních chorob - popíše pohlavní znaky- primární a sekundární - popíše duševní dospívání a změnu v dospělého člověka - vysvětlí antikoncepci, AIDS, věrnost, vhodnost odsunutí sexuálního startu	Rozmnožování člověka - Anatomie, fyziologie reprodukční soustavy - Choroby	VKZ - Nebezpečí návykových látek, kouření, alkoholismus VKZ - Sexuální dospívání a reprodukční zdraví Sexuální výchova
Žák - popíše, jak probíhá nitroděložní vývoj člověka, těhotenství a porod	Vývin nového jedince - Nitroděložní vývoj člověka - Těhotenství a porod	
Žák - vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu	Dědičnost u člověka - Základy genetiky člověka	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek - rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody - porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozliší hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě - rozliší jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	Neživá příroda (litosféra, hydrosféra, atmosféra, pedosféra) - Zemská kůra, horniny a nerosty - Vnitřní a vnější geologické děje - Horninový cyklus Pedosféra (půdní druhy, půdní typy) Vývoj Země - Prvohory, druhohory, třetihory, čtvrtohory Vývoj života, člověka	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení CH - Čistota vody a minerální vody G - Procesy v litosféře a atmosféře
Žák - dokáže posoudit míru využívání neobnovitelných přírodních zdrojů člověkem a navrhnout způsoby jejich šetrnějšího využívání - uvědomí si okolnosti související s rozmístěním některých nerostných surovin na našem území.	Přírodní zdroje - Nerostné suroviny - Fosilní paliva - Obnovitelné zdroje energie	EV - Ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
Žák - rozšíří si poznatky ze geografie o naše území, o informace týkající se jeho geologické stavby, lépe porozumí tvaru reliéfu - naučí se všimnout si přírodních výtvarů kolem sebe a odhadovat, jak asi vznikly	Geologická mapa ČR - Geologické základy české krajiny - Geologická mozaika České republiky	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - odliší živé soustavy od neživých, jejich charakteristické vlastnosti - objasní stavbu a funkci strukturních složek a životní projevy prokaryotních a eukaryotních buněk - vysvětlí význam diferenciací a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy	Obecná biologie Buňka - Stavba a funkce	EV - Problematika vztahů organismu a prostředí
Žák - charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy - zhodnotí způsoby ochrany proti virovým onemocněním a metody jejich léčby - zhodnotí pozitivní a negativní význam virů	Biologie virů - Stavba a funkce virů	
Žák - charakterizuje bakterie z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska - zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a jejich léčbu	Biologie bakterií - Stavba a funkce bakterií	EV - Problematika vztahů organismu a prostředí
Žák - pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné zástupce hub a lišejníků - posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků	Biologie hub - Stavba a funkce hub - Stavba a funkce lišejníků	EV - Problematika vztahů organismu a prostředí
Žák - popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů - objasní princip životních cyklů a způsoby rozmnožování rostlin - porovná společné a rozdílné vlastnosti stélkatých a cévnatých rostlin - pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky - posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla	Biologie rostlin - Morfologie a anatomie rostlin - Fyziologie rostlin - Systém a evoluce rostlin	EV - Problematika vztahů organismu a prostředí

	Praktická cvičení z biologie	
Žák - seznámí se s řádem učebny biologie a dodržuje jej - seznámí se se zařízením učebny a základními pomůckami a smí bezpečně zacházet s pomůckami - je poučen o zásadách 1. pomoci - je poučen o organizaci evakuace školy - je poučen o důležitých telefonních číslech pro přivolání pomoci - umí vypracovat protokol z laboratorní práce - rozlišuje jednotlivé části buňky - rozlišuje a popisuje rostlinná pletiva a orgány - prakticky určuje vybrané druhy/rody rostlin, vyvozuje jejich ekologické nároky na stanoviště	Úvod do praktických cvičení z biologie - Řád učebny a laboratoře biologie - Seznámení se zařízením učebny a pomůckami - Zásady při mikroskopování - Zásady 1. pomoci Rostlinná cytologie Rostlinná histologie Rostlinná organologie Fyziologie rostlin Determinace vyšších rostlin	CH, F - Rozdíly při práci v laboratoři TV - Zásady 1. pomoci

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - charakterizuje protista z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska	Biologie protist - Stavba a funkce protist	
Žák - charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce - popíše evoluci a adaptaci jednotlivých orgánových soustav - objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů - pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky	Biologie živočichů - Morfologie a anatomie živočichů - Fyziologie živočichů - Systém a evoluce živočichů	
Žák - posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti - charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci - charakterizuje základní typy chování živočichů	Etologie a ekologie živočichů	EV – Problematika vztahů organismu a prostředí
	Praktická cvičení z biologie	
Žák - seznámí se s běžnými zástupci senného nálevu - používá determinační literaturu - vypracuje protokol s využitím pozorování v mikroskopu nebo lupy - prakticky určuje vybrané druhy/rody/skupiny živočichů, vyvozuje jejich ekologické nároky na stanoviště	Úvod do praktických cvičení z biologie - Řád učebny a laboratoře biologie - Seznámení se zařízením učebny a pomůckami - Zásady při mikroskopování - Zásady 1. pomoci Prvoci Chromisté a Protisté Bezobratlí Obratlovci	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - popíše a vysvětlí fylogenetický vývoj člověka - objasní problematiku rasového složení současného lidstva - vysvětlí pojem rasa a charakterizuje ji s využitím odborné terminologie, popíše strukturu a funkci orgánových soustav či orgánů lidského těla - využije znalostí o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími ve vlastním těle - získané poznatky využije k sebepoznávání a k chápání zdravotních problémů členů rodiny i svých spolužáků - ozřejmí problematiku odpovědného a etického přístupu k sexualitě, orientuje se v problematice reprodukčního zdraví - vysvětlí sexualitu člověka, plánované rodičovství, antikoncepci, graviditu, faktory ovlivňující ženu v těhotenství, interrupci, sterilitu, antikoncepční metody, přirozené metody plánování rodičovství - charakterizuje vývoj člověka a posoudí faktory, které jej ovlivňují - učí se vážit ceny lidského života a zamýšlí se nad jeho smyslem - prevence, diagnostiky a léčby častých nemocí, narkomanie apod. - určí typ zranění či zdravotní komplikace, navrhne ošetření a předvede	Biologie člověka, Fylogenetický vývoj člověka Lidská plemena - Opěrná a pohybová soustava - Soustavy látkové přeměny - Zdravá výživa - Soustavy regulační - Soustavy rozmnožovací - Sexualita člověka, plánované rodičovství, antikoncepce Ontogeneze člověka - Embryogeneze, vývoj plodu, porod - Postnatální vývoj Zdraví člověka a péče o něj - Prevence běžných nemocí, první pomoc	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti EV – Problematika vztahů organismu a prostředí Výchova ke zdraví : - Zdravý způsob života a péče o zdraví, životní styl - Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Sexuální a rodinná výchova - epidemie - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - využívá vybrané metody identifikace minerálů - určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin	Základy geologie - Vznik a ložiska; krystaly a jejich vnitřní stavba; fyzikální a chemické vlastnosti minerálů - Rozdělení, složení a výskyt běžných hornin	
Žák - porovná významné hypotézy o vzniku a evoluci živých soustav na Zemi - odvodí hierarchii recentních organismů ze znalostí o jejich evoluci	Základy evoluční biologie - Názory na vznik života na Zemi - Evoluce hlavních skupin organismů v jednotlivých érách a periodách vývoje Země	
Žák - využije znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů - analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě	Genetika - Molekulární a buněčné základy dědičnosti - Dědičnost a proměnlivost - Genetika člověka - Genetika populací	EV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, člověk a životní prostředí, životní prostředí regionu a České republiky EGS – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky CH
Žák - zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti využití rostlin v různých odvětvích lidské činnosti - zhodnotí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnosti jejich ochrany - používá správně základní ekologické pojmy - objasní základní ekologické vztahy - zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany	Ekologie - Základní ekologické pojmy - Abiotické a biotické faktory - Populace, společenstva a ekosystémy - Rostliny a prostředí - Živočiškové a prostředí	EV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, člověk a životní prostředí, životní prostředí regionu a České republiky

5.5.4 Předmět: Geografie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Předmět Geografie je integrovaný předmět, patří do oblasti Člověk a příroda společně s předměty Fyzika, Biologie a Chemie. V tomto předmětu se zaměřujeme na:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických informací, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a podporu ochrany životního prostředí
- rozvoj trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Geografie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky primy až kvarty s týdenní hodinovou dotací 2 - 1 - 2 - 2, pro žáky kvinty - septimy 2 - 2 - 2 - 0. V septimě a oktávě studenti mají možnost volby semináře z geografie (volitelný předmět).

Organizační vymezení předmětu:

Geografie se vyučuje v odborné učebně plně vybavené didaktickou technikou včetně dataprojektoru a počítače připojeného přímo na internetovou síť. Využíváme tyto formy práce:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- geografické vycházky s pozorováním
- projekty.

Předmět geografie úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry ...

fyzika: sluneční soustava, vesmír ...

biologie: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky ...

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí: matematika, IVT, český jazyk, cizí jazyky, dějepis, občanská výchova.

Do vzdělávacího obsahu Geografie jsou začleněny některé okruhy těchto **průřezových témat**:

- Multikulturní výchova
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- učíme žáky vyhledávat, shromažďovat, třídit, porovnávat informace
- vedeme žáky k používání odborné terminologie
- učíme žáky nalézat souvislosti mezi získanými poznatky a využívat je v praxi.

2. Kompetence komunikativní:

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- motivujeme žáky ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- vedeme žáky k naslouchání a respektování názorů druhých
- vybízíme žáky k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě.

3. Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k vyhledávání informací z různých informačních zdrojů při řešení problému
- vedeme žáky k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům
- podněcujeme žáky k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- klademe důraz na práci s chybou.

4. Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- vedeme žáky k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku.

5. Kompetence občanské:

- vytváříme u žáků pocit zodpovědnosti za svá jednání
- klademe důraz na dodržování pravidel slušného chování
- podněcujeme žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- vedeme žáky k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí.

6. Kompetence pracovní/k podnikavosti:

- vyžadujeme dodržování stanovených pravidel bezpečného chování v terénu, pracujeme se žáky přímo v terénu, využíváme vhodné pomůcky
- důraz klademe na dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů.

7. Kompetence digitální

- vedeme žáky k bezpečnému a kritickému využívání digitálních technologií
- učíme je zpracovávat a sdílet informace digitální cestou
- rozvíjíme schopnost tvořit digitální obsah a posuzovat jeho kvalitu
- rozvíjíme u žáků schopnost tvořit a sdílet digitální výstupy – prezentace, videa, plakáty a efektivně spolupracovat v online prostředí.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - objasní postavení Slunce v sluneční soustavě - aplikuje poznatky o vesmíru a o sluneční soustavě - rozumí pojmům: planeta, hvězda, planety, měsíce, meteorická tělesa	Planeta Země, Postavení Země ve vesmíru	MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Žák - určí polohu Země ve sluneční soustavě - porozumí tvaru Země - hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi - vysvětlí délku trvání dnů a nocí na Zemi a střídání ročních období - dokáže v praxi využít znalosti o jarní a podzimní rovnodennosti, zimním a letním slunovratu	Tvar a pohyby planety Země - Tvar Země - Pohyby Země - Trvání dne a noci - Roční období	
Žák - používá glóbus jako model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu	Glóbus - Měřítko globusu - Geografická síť	
Žák - používá různé mapy, umí přepočítat vzdálenosti na mapě a orientovat ji - seznámí se s výškopisem a polohopisem na mapě, zná vysvětlivky - prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót - vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících	Mapy, kartografie - Měřítko map - Obsah map	D - Tematické mapy
Žák - používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na globusu i mapě geografickou polohu jednotlivých lokalit na Zemi - vysvětluje příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopí účel časových pásem a určování času na Zemi - dokáže stanovit místní čas - rozumí pojmům: poledník, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, geografická síť, nadhlavník, obratníky, polární kruh, datová mez	Určování zeměpisné polohy - Geografické souřadnice - Časová pásma na Zemi	

Žák - vysvětlí pojem přírodní sféra Země - orientuje se v objektech, jevech a procesech v jednotlivých složkách přírodní sféry - rozpoznává souvislost a vzájemné vazby složek fyzicko-geografické sféry	Přírodní sféra země - Složky přírodní sféry Země	
Žák - objasní stavbu zemského tělesa a zemské kůry a její členění na litosférické desky, mechanismus litosférických desek - porozumí tvarům oceánského dna	Stavba zemského tělesa - Stavba Země - Zemská kůra	
Žák - objasní s porozuměním vnitřní přírodní síly působící na zemský povrch - a projevující se zemětřesením a sopečnou činností - vysvětlí pojem vrásnění, příkrovová pohoří	Vnitřní přírodní síly - Zemětřesení - Sopečná činnost - Horotvorné pohyby	
Žák - popíše proces zvětrávání působením vnějších přírodních činitelů - posuzuje zemský povrch - reliéf jako výsledek složitého působení endogenních a exogenních činitelů a lidských činností	Vnější činitelé - Zvětrávání - Povrch země a jeho utváření přírodními činiteli - Člověk jako geomorfologický činitel	
Žák - s porozuměním pracuje s pojmy: počasí, podnebí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře, monzuny - vymezí a vyhledá na mapách různé podnebné pásy a porovnává je - porovná oblasti s rozdílným podnebím v různých částech světa	Atmosféra - Atmosféra a její složení - Počasí, podnebí - Celkový oběh vzduchu v atmosféře - Podnebí - Podnebné pásy	EV – Ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí EGS – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
Žák - seznámí se s rozložením vody na Zemi - vysvětlí oběh vody na Zemi - porozumí a vyhledá na mapách pojmy: oceán, moře, pohyby mořské vody - vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, bezodtokové oblasti, jezera, - bažiny, umělé vodní nádrže	Hydrosféra - Rozdělení vody na zemi - Pevninské vody - Oceány a moře - Hydrologický cyklus	
Žák - popíše složení půdy, půdní typy a druhy a jejich hospodářské využití, rozumí pojmům mateční hornina, humus, eroze půdy - vysvětlí význam, využití a ochrana půdy, příčiny úbytku půdy na světě, pojem desertifikace	Pedosféra - Vznik půd - Půdní profil - Půdní typy a druhy	

Žák - objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce - pojmenuje, vymezí a určí geografickou polohu jednotlivých šířkových pásem na Zemi podle mapy - uvede na příkladech znaky podnebí, vodstva a druhy rostlinstva, živočišstva a půd, popíše život lidí, zemědělskou činnost - znázorní uspořádání rostlinstva a živočišstva v závislosti na nadmořské výšce - seznámí se s vlivy člověka na přírodní prostředí	Biosféra - Tropické deštné lesy - Savany - Pouště a polopouště - Stepi a lesostepi - Lesy mírného pásu - Tundra, lesotundra, polární krajina	
Žák - určí geografickou polohu jednotlivých oceánů, světadílů podle zeměpisných souřadnic i z hlediska polohy na zemských polokoulích a v podnebných pásch - porovná rozlohu jednotlivých oceánů a světadílů	Regionální geografie - Rozložení pevnin a oceánů na Zemi - Členitost a přírodní poměry oceánů, světadílů	EV – Základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí
Žák - určí a porovná polohu a rozlohu s ostatními světadíly/oceány, - popíše a srovnává při interpretaci obecně zeměpisných map významné prvky horizontální i výškové členitosti - porovná a přiměřeně hodnotí přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti - seznámí se s globálními problémy, které těmto oblastem hrozí a jejich příčinami - seznamuje se s ekologickou problematikou	Regiony světa - Světadíly - Oceány - Makroregiony	EV – Základní podmínky života EGS – Oteplování, mezinárodní spolupráce a výzkum MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Žák - provede regionalizaci světadílu, vytyčí společné znaky daného regionu a provede porovnání jednotlivých regionů - určí a posoudí přírodní a společenské znaky regionů - vyhledá a provede stručnou charakteristiku nejvýznamnějších států, hlavní a významná města - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislosti s přírodními poměry - seznámí se s mezinárodními organizacemi v daných regionech - vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v daných regionech	Regionalizace - Modelové regiony světa - Charakteristika vybraných států: Fyzickogeografická (přírodní a podnebné oblasti) Socioekonomická (sídlní, jazykové, náboženské, kulturní oblasti)	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV – Základní problémy sociokulturních rozdílů

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - určí a porovná polohu a rozlohu s ostatními světadíly/oceány, - popíše a srovnává při interpretaci obecně zeměpisných map významné prvky horizontální i výškové členitosti - porovná a přiměřeně hodnotí přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti - seznámí se s globálními problémy, které těmto oblastem hrozí a jejich příčinami - seznamuje se s ekologickou problematikou	Regiony světa - Světadíly - Oceány - Makroregiony	EV – Základní podmínky života, vztah člověka k životnímu prostředí, ekosystémy
Žák - provede regionalizaci světadílu, vytyčí společné znaky daného regionu a provede porovnání jednotlivých regionů - určí a posoudí přírodní a společenské znaky regionů - vyhledá a provede stručnou charakteristiku nejvýznamnějších států, hlavní a významná města - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislosti s přírodními poměry - seznámí se s mezinárodními organizacemi v daných regionech - vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v daných regionech	Regionalizace - Modelové regiony světa - Charakteristika vybraných států: Fyzickogeografická (přírodní a podnebné oblasti) Socioekonomická (sídelní, jazykové, náboženské, kulturní oblasti)	EV – Vztah člověka k životnímu prostředí MKV – Etnický původ, multikulturalita

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - určí a porovná polohu a rozlohu s ostatními světadíly/oceány, - popíše a srovnává při interpretaci obecně zeměpisných map významné prvky horizontální i výškové členitosti - porovná a přiměřeně hodnotí přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti - seznámí se s globálními problémy, které těmto oblastem hrozí a jejich příčinami - seznamuje se s ekologickou problematikou	Regiony světa - Světadíly - Oceány - Makroregiony	EV – Základní podmínky života, vztah člověka k životnímu prostředí, ekosystémy
Žák - provede regionalizaci světadílu, vytyčí společné znaky daného regionu a provede porovnání jednotlivých regionů - určí a posoudí přírodní a společenské znaky regionů - vyhledá a provede stručnou charakteristiku nejvýznamnějších států, hlavní a významná města - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislosti s přírodními poměry - seznámí se s mezinárodními organizacemi v daných regionech - vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v daných regionech	Regionalizace - Modelové regiony světa - Charakteristika vybraných států: Fyzickogeografická (přírodní a podnebné oblasti) Socioekonomická (sídelní, jazykové, náboženské, kulturní oblasti)	EV – Vztah člověka k životnímu prostředí MKV – Etnický původ, multikulturalita
Žák - určí a porovná polohu a rozlohu Evropy s ostatními světadíly, vyhledá a pojmenuje významné prvky horizontální i výškové členitosti - porovná a přiměřeně hodnotí přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry Evropy s ostatními světadíly	Evropa - Fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika - Poloha, povrch, podnebí, vegetace, vodstvo, přírodní zdroje, ekonomika	EV – Vztah člověka k prostředí, ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu, jsme Evropané MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Žák - provede regionalizaci v Evropě, vytyčí typické znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů - vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v regionech a modelových státech Evropy, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry - seznámí se s mezinárodními organizacemi v Evropě - vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v evropských regionech - dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, se kterými se seznámí	Evropa – regionalizace, státy - Střední Evropa - Západní Evropa - Severní Evropa - Jižní Evropa - Východní Evropa	
--	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - určí absolutní geografickou polohu České republiky - vyhodnotí relativní geografickou polohu České republiky podle různých kritérií - porovná rozlohu České republiky s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států - popíše s pomocí obecně zeměpisných a tematických map vznik a vývoj reliéfu, určí a vyhledá horopisné celky, charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo - zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO a pochopí jejich důležitost	Česká republika - Absolutní geografická poloha - Relativní geografická poloha, rozloha, členitost Povrchu a přírodní poměry České republiky	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
Žák - vyhledá, popíše a zdůvodňuje na mapách největší a nejmenší soustředění obyvatelstva v České republice - vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v České republice a určí jejich lokalizační faktory - srovnává ukazatele o lidnatosti, rozmístění, pohybu a struktuře obyvatelstva České republiky se sousedními státy	Rozmístění obyvatelstva a sídelní poměry České republiky - Počet obyvatel a jejich struktura - Hustota, zalidnění - Přirozený přírůstek - Migrace - Sídla	EGS – Jsme Evropané
Žák - rozlišuje a porovnává předpoklady, rozmístění a perspektivu hospodářských aktivit v České republice - hospodářství České republiky charakterizuje po jednotlivých oblastech: průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod - zhodnotí postavení své obce v rámci hospodářství celé republiky	Rozmístění hospodářských činností České republiky - Průmysl - Zemědělství a služby - Doprava	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
Žák - lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v České republice	Regiony České republiky - Regionalizace ČR	
Žák - zjistí statistické údaje vztahující se k městu - hodnotí postavení místního regionu v rámci státu a vzhledem k sousedním regionům a státům	Místní region České republiky - Typizace místního regionu Č. Slezska - Geografie Českého Těšína - Informace a vztahy Český Těšín a Polský Těšín	VDO - Život v regionu

- <i>popíše a posoudí regionální zvláštnosti, typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kultury</i>		
Žák - <i>pracuje s mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu a sídlech</i> - <i>rozlišuje a posuzuje předpoklady a lokalizační faktory sídel</i> - <i>orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi, vyhodnocuje aktuální demografické ukazatele</i> - <i>popíše rozmístění lidských ras a sídel, národů, jazyků, náboženství</i>	Společenské prostředí - Obyvatelstvo a sídla - Světové obyvatelstvo - početní růst - Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva - Struktura obyvatelstva - Městská a venkovská sídla	MKV – Lidské vztahy, multikulturalita OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika MV - Zdroje informací, aktuality
Žák - <i>orientuje se na politické mapě světa</i> - <i>uvede aktuální počet států současného světa, vyhledá na politické mapě světa nově vzniklé státy</i> - <i>rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva</i> - <i>uvede příklady nejvýznamnějších politických seskupení</i>	Politická mapa současného světa - Poloha, rozloha a lidnatost států světa - Orientace na politické mapě světa - Mezinárodní politické organizace a seskupení	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV – Lidské vztahy, multikulturalita EGS – Objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti
Žák - <i>vyhodnocuje tematické mapy obsahující informace o hospodářských činnostech v celosvětovém měřítku</i> - <i>porovnává a lokalizuje na mapách hlavní (jádrové) a vedlejší (periferní) oblasti světového hospodářství</i> - <i>charakterizuje jednotlivé obory hospodářství, uvádí jejich hlavní lokalizační faktory, posuzuje jejich vliv na životní prostředí</i> - <i>uvede příklady nejvýznamnějších hospodářských organizací a jejich člen</i> - <i>připraví s pomocí vybraných dat a podkladů samostatně jednoduchý cestovní plán pro skutečný nebo modelový pobytový a poznávací zájezd</i>	Hospodářské prostředí - Světové hospodářství - Jádrové a periferní oblasti - Typické znaky světového hospodářství - Světové zemědělství - Rybolov a lesní hospodářství - Světová průmyslová výroba - Světová těžba surovin - Energetika a těžký průmysl - Spotřební průmysl - Úloha dopravy v hospodářství a její specifika - Služby obyvatelstva - Cestovní ruch a hlavní oblasti - Mezinárodní obchod - Hlavní hospodářské organizace ve světě a v Evropě	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

Žák - rozlišuje vzhled, funkci a znaky přírodních a kulturních krajin, uvede konkrétní příklady - posuzuje působení přírodních krajinotvorných procesů a vzájemný vztah mezi přírodou a lidskou společností - zhodnotí, jak společenské a hospodářské vlivy lidské společnosti působí dlouhodobě v prostoru a v čase na krajinu a životní prostředí, uvede kladné a záporné příklady	Životní prostředí - Krajina, příroda a životní prostředí - Vliv člověka na krajinu	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí OSV – Osobní zodpovědnost za jednání v okolním prostředí
Žák - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu v krajině - uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Terénní geografická výuka praxe a aplikace - bezpečnost při pohybu a pobytu v přírodě - praktická topografie při pohybu v terénu	EV – Vztah člověka k prostředí TV – Pohyb v přírodě, ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelné pohromy

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	Země jako vesmírné těleso - Vesmír, sluneční soustava - Tvar a pohyby Země, důsledky pohybu Země - Střídání dne a noci, střídání ročních období - Časová pásma na Zemi, kalendář	
Žák - používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů - používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje	Geografická kartografie a topografie - Praktické aplikace s kartografickými produkty Geografický a kartografický vyjadřovací jazyk - rozbor legendy a čtení mapy - Obecně používané pojmy - Kartografické znaky, vysvětlivky - Statistická data - Ostatní informační, komunikační a dokumentační zdroje dat pro geografii Geografické informační a navigační systémy - Geografický informační systém (GIS) - Dálkový průzkum Země (DPZ) - Praktické využití GIS, DPZ a satelitních navigačních přístrojů GPS	
Žák - porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí - objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů - objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině - hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti - určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu - rozliší hlavní biomy světa - rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a vztahy mezi nimi	Fyzickogeografická sféra Základní zákonitosti stavu a vývoje složek fyzickogeografické sféry, důsledky pro přírodní prostředí. Vzájemné vazby a souvislosti složek fyzickogeografické sféry: - atmosféra, - hydrosféra, - kryosféra, - litosféra - mechanismus deskové tektoniky; zemětřesení a vulkanismus, mechanické a chemické zvětrávání, sedimentace - georeliéf - tvary zemského povrchu, - pedosféra - vznik a vývoj půd, - biosféra - zonalita, azonální jevy -	OSV - Spolupráce a soutěž EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky

	Systém fyzickogeografické sféry na planetární a na regionální úrovni - Objekty, jevy, procesy	
Žák - <i>zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva</i> - <i>analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa</i> - <i>identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení</i> - <i>vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál</i>	Socioekonomická geografie Obyvatelstvo a sídla - Vývoj světové populace - Struktura světové populace - Územní rozložení světové populace - Územní pohyb světové populace - Sídla a osídlení světové populace	OSV - Spolupráce a soutěž MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů
Žák - <i>zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezení jádrové a periferní oblasti světa</i> - <i>zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů</i>	Světové hospodářství - Územní a odvětvová struktura hospodářství - Světový průmysl a doprava - Světové zemědělství a výroba potravin - Světová oblužná sféra - Lokalizační faktory	EGS - Globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti	Politické a kulturní prostředí - Politické uspořádání států světa - Klasifikace států dle politické charakteristiky - Politické a hospodářské integrační seskupení - Státy světa dle stupně ekonomického rozvoje	
Žák - lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná - rozlišuje na konkrétních územních příkladech regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi	Asie, Úvod do regionální geografie - Jádrové a periferní oblasti, klasifikace států - Jihozápadní Asie - Jižní Asie - Jihovýchodní Asie - Východní Asie - Střední Asie	EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce
Žák - zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje Afriky - lokalizuje na mapách makroregiony Afriky, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti, porovná je mezi sebou - rozlišuje na konkrétních územních příkladech regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi - zhodnotí podstatná rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v regionální a globální úrovni	Afrika - Jádra, periferie, regiony, státy - Fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika. - Islámská Afrika - Země Sahelu - Země Guinejského zálivu - Střední Afrika - Východní Afrika - Jižní Afrika	EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce
Žák - zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje Ameriky - lokalizuje na mapách makroregiony Ameriky, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti, porovná je mezi sebou - rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi - seznámí se s mezinárodními organizacemi v Americe a jejich významem pro světovou ekonomiku - zhodnotí podstatná rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v regionální a globální úrovni	Amerika - Jádra, periferie, regiony, státy - Fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika - Severní Amerika - Střední Amerika - Jižní Amerika	

<i>Žák</i> - <i>zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje Austrálie a Oceánie</i> - <i>lokalizuje na mapách makroregiony, vymezi jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti, porovná je mezi sebou</i> - <i>rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi</i> - <i>zhodnotí podstatná rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v regionální a globální úrovni</i>	Austrálie a Oceánie - Jádra, periferie, regiony, státy - Fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika Polární oblasti - Arktida - Antarktida Světový oceán - Tichý oceán - Atlantský oceán - Indický oceán - Severní ledový oceán - Jižní ledový oceán	
--	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje Evropy - zhodnotí podstatná rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v regionální a globální úrovni - seznámí se s mezinárodními organizacemi v Evropě s důrazem na Evropskou unii, chápe význam Evropské unie pro další rozvoj Evropy - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v regionech Evropy, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry	Evropa - Fyzickogeografická a socioek. charakteristika	EGS - Žijeme v Evropě
Žák - lokalizuje na mapách makroregiony, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti, porovná je mezi sebou - rozlišuje na konkrétních územních příkladech regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi - zhodnotí podstatná rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v regionální a globální úrovni - provede regionalizaci v Evropě, znaky a porovnání daného regionů - vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v regionech a modelových státech Evropy, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry	Evropa - základní charakteristika - Alpské země - Severní Evropa - Západní Evropa - Jižní Evropa - Střední a Východní Evropa - Rusko	EGS - Žijeme v Evropě
Žák - vymezí daný region na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry regionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům, s pomocí dostupných informativních zdrojů zpracovává prezentaci	Projekt: Studium regionu	EGS - Žijeme v Evropě, globalizační a rozvojové procesy OSV - Spolupráce a soutěž

Žák - zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje České republiky - využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů - lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti České republiky, rozlišuje jejich specifika	Česká republika - Poloha ČR - Přírodní poměry ČR - Obyvatelstvo a sídla ČR - Struktura hospodářství ČR - Jádrové a periferní oblasti ČR - Mezinárodní postavení ČR v hospodářství EU a v politické sféře	EV - Životní prostředí České republiky
Žák - lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v České republice, vymezí a charakterizuje místní region - vymezí místní region na mapě, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměr a jeho vazby k vyšším územním celkům s pomocí dostupných informativních zdrojů	Regiony České republiky - Přehled regionů ČR - Projekt místní region	
Žák - zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi - analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny - zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni	Krajina a životní prostředí - vývoj krajiny, přírodní prostředí, společenské prostředí, vývoj ve využívání půdy, kulturní krajina, environmentalistika, krajinná (geografická) ekologie, typy krajiny, krajinný potenciál vývoj interakce příroda – společnost - prostorová koexistence, udržitelný rozvoj (život), limity přírodního prostředí, globální problémy lidstva, výchovné, hospodářské a právní nástroje ochrany přírody a životního prostředí	
Žák - orientuje se s pomocí map v krajině - vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území - čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, - uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Terénní geografická výuka, praxe a aplikace - Praktická topografie, orientace, bezpečnost pohybu, a pobytu v terénu zobrazování a hodnocení přírodních a společenských prvků krajiny a jejich interakce	

5.6 Umění a kultura

5.6.1 Předmět: Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Předmět Hudební výchova patří do vzdělávací oblasti Umění a kultura. Žáci se seznamují s historií hudby, s významnými hudebními umělci, s hudebními styly, hudebními nástroji, učí se zpěvu.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Hudební výchova je povinným vyučovacím předmětem pro žáky primy až kvarty s týdenní hodinovou dotací 1 - 1 - 1 - 1, pro žáky kvinty a sexty 2 - 2 - 0 - 0.

Organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět probíhá v učebně hudební výchovy nebo v aule, kde je umístěn klavír. Ve výuce se používají následující formy: poslechové a instrumentální hodiny, samostudium, práce ve skupině, prezentace vlastních vokálních a instrumentálních dovedností, hudební pohybové činnosti, návštěvy výchovných koncertů, vlastní poslechové aktivity, přednášky.

Do vzdělávacího obsahu Hudební výchova jsou začleněny některé okruhy těchto **průřezových témat**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- motivujeme žáky k celoživotnímu aktivnímu zájmu o hudební kulturu a k pozitivnímu vztahu k hudební tradici
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů (odborná literatura, časopisy, internet), učíme je informace třídit a předávat ostatním
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali nalezené informace zpracovat a formou referátu s nimi seznámit ostatní
- vedeme žáky k porozumění základních termínů z oblasti hudby a k jejich správnému používání
- motivujeme žáky k účasti na soutěžích, aby dokázali porovnávat své hudební dovednosti s jinými žáky, učili se sebehodnocení
- vedeme žáky k poznávání různých hudebních slohů.

2. Kompetence k řešení problémů:

- navozujeme situace, v nichž žák rozlišuje znaky různých národních kultur a znaky různých hudebních období
- vedeme žáky k tomu, aby byli schopni řešit praktické úkoly intonační, rytmické i hudebně pohybové a instrumentální.

3. Kompetence komunikativní:

- upevňujeme u žáků schopnost verbální i neverbální komunikace
- vedeme žáky k užívání moderních informačních technologií
- vytváříme u žáků správné dechové návyky, kultivujeme jejich mluvní a pěvecký projev
- navozujeme situace, v nichž žáci sdělují své poslechové prožitky ostatním a v diskusi je obhajují.

4. Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky pracovat ve skupině a klademe důraz na vytvoření pravidel práce v týmu
- vedeme žáky k akceptování odlišných hudebních schopností, odlišného hudebního vkusu a učíme je tím toleranci
- vedeme žáky k tomu, aby měli radost ze svého úspěchu i úspěchu ostatních
- vytváříme přátelskou atmosféru ve výuce.

5. Kompetence občanské:

- vedeme žáky k chápání základních kulturních souvislostí
- vybízíme žáky, aby kriticky hodnotili své chování i chování jiných lidí ve vztahu k různým hudebním kulturám
- vedeme žáky k odmítání rasistických názorů a respektování různorodosti hudebních kultur
- vyžadujeme dodržování stanovených pravidel chování v učebně hudební výchovy.

6. Kompetence pracovní/k podnikavosti:

- vedeme žáky k pečlivé systematické práci, k dodržování zadaných termínů, vytváření pocitu zodpovědnosti
- dbáme na dodržování přesných pracovních postupů, dbáme na součinnost s ostatními žáky ve skupině
- používáme vhodné učební pomůcky a audiovizuální techniku.

7. Kompetence digitální

- vedeme žáky k bezpečnému a kritickému využívání digitálních technologií
- učíme je zpracovávat a sdílet informace digitální cestou
- rozvíjíme schopnost tvořit digitální obsah a posuzovat jeho kvalitu.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky - zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně	Vokální činnosti - Intonace: diatonické postupy v durových tóninách - Hudební rytmus: využívání rytmických zákonitostí při rytmickém projevu - Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - Reprodukce tónů, zachycování rytmu, rozlišování tónorodu - Záznam hudby: nota a hudební posuvky jako grafický znak - Lidové a umělé písně, koledy	OSV – Rozvoj schopností a poznávání, kreativita, komunikace MKV – Kulturní difference, multikulturalita VDO – Občanská společnost a škola EGS – objevujeme Evropu a svět
Žák - vytváří a volí jednoduché doprovody - zpívá podle svých individuálních schopností a dovedností písně a jednoduché skladby	Instrumentální činnosti - Hra na hudební nástroje, nástrojová reprodukce jednoduchých melodií - Využití nástrojů Orffova instrumentáře - Vyjadřování hudebních představ pomocí výrazových prostředků, tempa, dynamiky	OSV – Rozvoj schopností a poznávání, kreativita, komunikace
Žák - reaguje na změnu rytmu a tempa odpovídající pohybovou aktivitou	Hudebně pohybové činnosti - Pohybový doprovod znějící hudby - Taktování - Pohybové vyjádření hudby, pantomima - Rozvoj pohybové paměti	TV - Hudebně pohybové činnosti - Krok pochodový, polkový
Žák - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění - orientuje se v proudu znějící hudby - vnímá užité hudebně výrazové prostředky	Poslechové činnosti - Hudební styly a žánry - Píseň a její proměny - Kulturní tradice a zvyky - Interpretace znějící hudby - rozlišení hudebních nástrojů - Hudební dílo a jeho autor, hudební formy vokálně instrumentální	OSV – Rozvoj schopností a poznávání, kreativita, komunikace MKV – Kulturní difference, multikulturalita EGS – objevujeme Evropu a svět

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - rozvíjí získané pěvecké dovednosti a návyky - zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně	Vokální činnosti - Pěvecký a mluvní projev, rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena - Jednohlasý a vícehlasý zpěv - Práce s lidovou písní, koledy - Notový záznam vokální skladby, notový zápis jako opora při realizaci písně	OSV – Sebepoznání a sebepojetí, kreativita, mezilidské vztahy VDO – občanská společnost a škola, formy participace občanů v politickém životě MKV - Kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita
Žák - reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností písně	Instrumentální činnosti - Hra na hudební nástroje, nástrojová reprodukce melodií - Vyjadřování hudebních myšlenek pomocí hudebního nástroje: písňová forma, kánon - Hudební představy rytmické, melodické, tempové a dynamické	OSV – Sebepoznání a sebepojetí, kreativita, mezilidské vztahy EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět
Žák - vnímá a popíše užité hudební prvky - realizuje rytmický doprovod pomocí Orffova instrumentáře	Hudebně pohybové činnosti - Taktování - Pohybový doprovod znějící hudby - Pohybová improvizace - pantomima	MKV - Kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita
Žák - orientuje se v proudu znějící hudby - rozpozná některé hudebně výrazové prostředky - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Poslechové činnosti - Interpretace znějící hudby, slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů - Hudební dílo a jeho autor, hudební skladba v kontextu s dobou vzniku a životem autora - Hudební styly a žánry, kulturní tradice a zvyky, jejich funkce v životě jedince společnosti	MKV - Kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i mluveném projevu v běžném životě - zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně	Vokální činnosti - Upevňování vokálních dovedností z nižších ročníků - Hlasová hygiena - Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - Reprodukce tónů, předvádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy - Práce s populární písní, vánoční koledy	OSV – Rozvoj schopností a poznávání, kreativita, komunikace EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět
Žák - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	Instrumentální činnosti - Stupnice a tónina - Akordy a jejich obraty - Hudební rytmus - Záznam hudby, notové písmo	OSV – Rozvoj schopností a poznávání, kreativita
Žák - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění - dokáže ocenit hudební projev druhého	Hudebně pohybové činnosti - Pohybový doprovod znějící hudby, taktování, vlastní pohybové ztvárnění	OSV – Rozvoj schopností a poznávání, kreativita, komunikace
Žák - chápe funkci stylů a žánrů vzhledem ke společnosti - slovně charakterizuje hudební dílo - vnímá populární hudbu jako odraz společenského prostředí	Poslechové činnosti - Hudební dílo a jeho autor - renesance a baroko - Hudební skladba v kontextu s jinými hudebními a nehupebními díly - USA, kolébka jazzu - Rock and roll, country - Píseň jako odraz života jedince a společnosti, kulturní tradice a zvyky	OSV – Rozvoj schopností a poznávání, kreativita MKV – kulturní diference, multikulturalita EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	Vokální činnosti - Upevňování vokálních dovedností z nižších ročníků - Hlasová hygiena - Práce s populární a lidovou písní - Jednohlasý a vícehlasý zpěv - Využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu	OSV – Rozvoj schopností a poznávání, psychohygiena, kreativita EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět MKV – kulturní difference, multikulturalita
Žák - reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb - vytváří a volí jednoduché doprovody - provádí jednoduché hudební improvizace	Instrumentální činnosti - Hra na hudební nástroje: nástrojová reprodukce melodií - Tvorba doprovodu s využitím Orffova instrumentáře - Záznam hudby, noty, notační programy	OSV – Rozvoj schopností a poznávání, psychohygiena, kreativita
Žák - hledá souvislosti mezi různými druhy umění	Hudebně pohybové činnosti - Pohybový doprovod znějící hudby, taktování - Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na tematiku hudebního díla: improvizace, pantomima	MKV – kulturní difference, multikulturalita
Žák - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky, na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Poslechové činnosti - Evropská hudba: období gotiky a renesance - Počátky hudebních dějin v Čechách - Evropské a české hudební baroko - Český hudební klasicismus - Hudební romantismus - 20. století - artificiální hudba	MV – vnímání autora mediálních sdělení EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět MKV – kulturní difference, multikulturalita

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - využívá svůj individuální potenciál při zpěvu a mluvním projevu - umí se rozezpívat, tón tvoří nenásilně, nepřepíná své hlasové možnosti - vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, zvládá frázování, přízvuky, dynamiku, dbá na kulturu hlasového projevu - uplatňuje zásady hlasové hygieny - vědomě a aktivně tvoří, chápe tvořivost jako nedílnou součást rozvoje své osobnosti; rozumí umění jako vnitřně diferencovanému znakovému systému, rozumí neukončenosti uměleckého znaku, uvědomuje si význam vlastní zkušenosti i osobnosti na vzniku estetického zážitku	Produkce vokální - Tvoření hlavového tónu - Správné dýchání - Hlasová hygiena - Intonace a rytmižace - Sólový a sborový zpěv - jednohlasý, vícehlasý - Vokální part - Hlasová improvizace	MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů - Psychosociální aspekty interkulturality OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž ČJL - Fonetika Bi - Sluchové, dechové ústrojí F - Akustika
Žák - využívá hudební nástroje, orientuje se v notovém záznamu instrumentálních a vokálně-instrumentálních skladeb - vytváří vlastní jednoduchý doprovod - zapojuje se do hry s ostatními žáky	Produkce instrumentální - Hra a tvorba jednodušších instrumentálních doprovodů a kompozic - Technika hry na nástroje - Orientace v notovém zápisu	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne
Žák - reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji a využívá pohyb k vyjádření vlastních představ a pocitů - rozliší tance podle příznačných rytmů - předvede základní taktovací gesta	Produkce hudebně-pohybové - Tanec jako způsob komunikace - Hra na tělo - Realizace rytmů v 2/4 a 3/4 taktu, taneční krok - Pohyb a gesto, základy dirigování	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace TV - kondiční cvičení

Žák - vyděluje hudební znaky v proudu hudby, rozpozná výrazové prostředky, uvědomuje si formu díla - pojmenuje výrazové prostředky hudby: melodika, dynamika, rytmika, instrumentace, forma - rozlišuje úlohu skladatele a interpreta - zařazuje hudbu podle funkce, doby vzniku, žánrů a druhů - je schopen tolerance k neznámým, neobvyklým, menšinovým či prostě jen neoblíbeným typům hudby - vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a k porozumění současných uměleckých děl - vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních myšlenek, pocitů a názorů ostatních lidí - na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, nebo ji odmítnout - rozpozná znaky hudební tvorby, které nesou s sebou prvky netolerance, rasismu, xenofobie a dokáže se od takové hudby distancovat	Recepce a reflexe - Hudebně-výrazové prostředky skladatelské a interpretační - Vývoj hudby v přehledu po epochách - Charakteristické znaky jednotlivých slohů - Počátky hudby - hudební díla starověku, raného středověku, renesanční polyfonie, baroka - Formální struktura slyšených skladeb - Hudební styly a žánry - Rozdíl mezi artificiální a nonartificiální hudbou - Funkce hudby - Hudba jako způsob identifikace, sebeprezentace, osobní výpovědi - Hudební průmysl	MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů - Psychosociální aspekty interkulturality MV - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy - Účinky mediální produkce a vliv médií - Role médií v moderních dějinách OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace D, VV, ČJL - Vývoj jednotlivých historických epoch ZSV - Tolerance, intolerance, rasismus, sociální menšiny
--	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - prohlubuje své pěvecké dovednosti - spolupracuje s ostatními žáky - zpívá zněle, správně artikuluje, zvládá frázování, přízvuky, dynamiku, dbá na kulturu hlasového projevu - člení větu - nekřičí, nepřepíná své hlasové možnosti, dbá o hlasovou hygienu - uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě - vědomě a aktivně tvoří, chápe tvořivost jako nedílnou součást rozvoje své osobnosti - uvědomuje si význam vlastní zkušenosti i osobnosti na vzniku estetického zážitku	Produkce vokální - Kultivace pěveckého a hlasového projevu - Sólový a sborový zpěv - Rozšiřování hlasového rozsahu - Kultivace pěveckého projevu - Návik jednohlasu i vícehlasu - Intonace a složitější rytmus - Orientace v zápise vokálních kompozic	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž MV - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy - Účinky mediální produkce a vliv médií ČJL - Návik recitace
Žák - prohlubuje své instrumentální dovednosti - využívá jednoduché a podle svých schopností i složitější hudební nástroje - vytváří vlastní hudební doprovod - zapojuje se do hry s ostatními žáky	Produkce instrumentální - Hra a tvorba složitějších instrumentálních doprovodů - Složitější instrumentální kompozice - Orientace v notovém záznamu instrumentálních kompozic - Orientace v partituru, hudební značky, názvosloví - Moderní hudební nástroje	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž
Žák - reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji a využívá pohyb k vyjádření vlastních představ a pocitů - rozliší tance podle příznačných rytmů - předvede základní taktovací gesta	Produkce hudebně-pohybové - Spojení hudby a pohybu - Tanec jako způsob komunikace - Pohybové vyjádření soudobé hudby, výrazový tanec, prvky pantomimy - Základy dirigování	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace TV - Kondiční cvičení

Žák - pokračuje ve studiu hudby, prohlubuje své poznání i svůj vztah k hudbě - znalost poslechu hudby prokáže při dokládání příkladů, při sluchové analýze - vnímá hudbu jako logicky uspořádaný celek s využitím znalostí o hudební formě a době vzniku díla odhadne další vývoj skladby v rovině výrazu, významu a výstavby - interpretuje hudbu - vyděluje hudební znaky v proudu hudby, rozpozná výrazové prostředky, uvědomuje si formu díla - pojmenuje výrazové prostředky hudby: melodika, dynamika, rytmika, instrumentace, forma - rozlišuje úlohu skladatele a interpreta - zařazuje hudbu podle funkce, doby vzniku, žánrů a druhů - je schopen tolerance k neznámým, neobvyklým, menšinovým či prostě jen neoblíbeným typům hudby - vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a k porozumění současných uměleckých děl - vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních myšlenek, pocitů a názorů ostatních lidí - na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, nebo ji odmítnout - rozpozná znaky hudební tvorby, které nesou s sebou prvky netolerance, rasismu, xenofobie a dokáže se od takové hudby distancovat - umí zhodnotit přínos autora i interpreta - vytváří si vlastní názory a obhájí je - hodnotí vhodné či nevhodné užití hudby - na vhodně volených ukázkách ukáže příklady správného využití hudby v životě, rozumí změnám ve vývoji používání hudby, zná soudobou filmovou hudbu - rozumí předpokladům porozumění současných uměleckých děl, zná různé přístupy k uměleckému procesu, zná soudobý obecný vkus, jeho současný vývoj a změny	Recepce a reflexe - Hudebně-výrazové prostředky, hudební forma - Melodická linie, zajímavosti harmonie, zvláštnosti instrumentace, prostředky zvukomalby, druhy zpěvních hlasů - Umění ve společnosti, jeho historické proměny - Charakteristické znaky hudebních slohů od klasicismu po počátek 21. století - Hudba současnosti - Nonartificiální hudba 20. století - Úloha komunikace v uměleckém procesu - Umění ve společnosti, jeho historické proměny - Úloha umělce v umění, role publika, autorská práva - Hudba a drogy	MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů - Psychosociální aspekty interkulturality MV - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy - Účinky mediální produkce a vliv médií - Role médií v moderních dějinách OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace D, VV, ČJL - Vývoj jednotlivých historických epoch po současnost ZSV - Tolerance, intolerance, rasismus, sociální menšiny
--	---	--

5.6.2 Předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Předmět Výtvarná výchova patří do vzdělávací oblasti Umění a kultura. Náplní tohoto předmětu jsou informace z oblasti dějin umění, jednotlivých uměleckých slohů a stylů a samostatná tvůrčí činnost. Žákům je objasněn a vysvětlen celý průběh vývoje umění.

Výtvarná výchova přináší umělecké poznávání světa, rozvíjí tvořivé schopnosti a vnímání uměleckých děl v historických souvislostech, vytváří kladný vztah ke kulturním hodnotám. Tyto poznatky žáci uplatňují ve své umělecké tvorbě v praktických úkolech denní potřeby (estetika, design).

Tento předmět rozvíjí u žáků estetické cítění, schopnosti pozorovat, experimentovat. Zaměřuje se na poznávání a pochopení kulturních rozdílů, přispívá k odstranění předsudků a zažitých stereotypů.

Časové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je samostatným předmětem pro žáky primy až kvarty s hodinovou dotací 2 - 1 - 1 - 1, pro žáky kvinty a sexty 2 - 2 - 0 - 0.

Organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je vyučován ve speciální třídě s celkovou kapacitou 17 pracovních míst. Počet žáků ve skupině odpovídá přibližně polovině počtu žáků ve třídě (tj. 15 žáků). Výuka probíhá v učebně VV, kde je k dispozici data projektor, keramická pec a grafický lis, ve volné přírodě (využití okolí školy), v galeriích a v Městské knihovně Český Těšín.

Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou v hodinách užívány různé metody práce (řízená diskuze, rozhovor, skupinová práce, projekty, výklad, samostatná práce).

Do vzdělávacího obsahu Výtvarné výchovy jsou začleněny některé okruhy těchto **průřezových témat**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- učíme žáky osvojit si pracovní návyky, základní výtvarné techniky a postupy, aby se dokázali výtvarně vyjádřit na dané téma
- učíme je činnosti podporující jejich orientaci na ploše i v prostoru
- zdůrazňujeme komplexní pohled na danou problematiku, zejména využití mezipředmětových vazeb a vztahů k přírodě a lidské společnosti v různých etapách jejího vývoje
- vedeme žáky ke kladnému vztahu ke kulturnímu bohatství své vlasti, vytváření vztahu k umění prostřednictvím návštěvy kulturních center (muzeí, galerií, divadel, filmových produkcí...).

2. Kompetence k řešení problémů:

- společně s žáky se zabýváme tématy, k jejichž řešení je třeba přistupovat nezaopatř, promýšlet a zvažovat dopady a vhodnost různých i velmi originálních postupů.

3. Kompetence komunikativní:

- klademe důraz na formální správnost mluveného projevu
- podněcujeme žáky k prezentaci vlastních postupů, aby byli vstřícní k názorům druhých, uměli řešit sociokognitivní konflikty smírem, kladli jasné a srozumitelné dotazy.

4. Kompetence sociální a personální:

- zadáváme žákům k vypracování takové praktické úkoly, které vyžadují týmovou spolupráci s dělbu práce, žáci si rozdělují mezi sebou dílčí úlohy tak, aby uplatnili individuální schopnosti, vědomosti a dovednosti
- při kolektivních činnostech dále klademe důraz na pozitivní atmosféru v pracovním týmu, spolupráci při řešení společného úkolu a vzájemné respektování práce ostatních.

5. Kompetence občanské:

- respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- vedeme žáky k odpovědnosti za splnění daných úkolů.

6. Kompetence pracovní/k podnikavosti:

- umožňujeme žákům pracovat s různými pomůckami, posilujeme jejich zručnost
- dbáme na dodržování bezpečnosti při provádění náročnějších výtvarných technik
- důsledným vyžadováním plnění úkolů a dodržování pracovních povinností vytváříme u žáků pocit zodpovědnosti
- žáci jsou systematicky vedeni k osvojování si postupně náročnějších technik a postupů
- používáme vhodné pracovní pomůcky a audiovizuální techniku.

7. Kompetence digitální

- vedeme žáky k bezpečnému a kritickému využívání digitálních technologií
- učíme je zpracovávat a sdílet informace digitální cestou
- rozvíjíme schopnost tvořit digitální obsah a posuzovat jeho kvalitu.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - vybírá, vytváří a pojmenovává základní prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů - uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků - variuje vlastnosti prvků po konzultaci pro získání osobitých výsledků - rozlišuje vlastnosti materiálů	Prvky vizuálně obrazného vyjádření - Linie, tvary, objemy, barevné kvality - Vztahy a uspořádání prvků v ploše (podobnost, kontrast, rytmus), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
Žák - dovede vyjádřit své pocity pomocí barvy a linie	Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu - Vyjádření vztahů, mezi objekty (lineární, barevné, plastické a prostorové prostředky, kompozice, perspektiva) ve statickém i dynamickém vyjádření	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti
Žák - je seznámen s podstatou výtvarných technik: tempery (pastózní barva, míchání barvy), vodové barvy, kašírování	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - Vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů	
Žák - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - užívá prostředky pro zachycení jevů, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - Umělecká výtvarná tvorba, variace ve vlastní tvorbě	EGS – Objevujeme Evropu a svět
Žák - je seznámen s prostředky pro vlastní osobité vyjádření - porovnává jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - Manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, vyjádření proměn - Výběr, uplatnění a interpretace	

Žák - je seznámen s uměleckými vizuálně obraznými vyjádřeními současnosti i minulosti - rozpozná typické znaky antické architektury a egyptského umění, chápe smysl a podstatu pravěkého umění	Typy vizuálně obrazných vyjádření - Objekty, volná malba, plastika	
Žák - vyjmenuje základní pravidla pro porovnávání na konkrétních příkladech různých interpretací vizuálně obrazného vyjádření - vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - Hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) - Hledisko jejich motivace (fantazijní, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní) - Uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	
Žák - aplikuje osovou souměrnost, kompozici, proporci figury	Osobní postoj v komunikaci - Jeho utváření, důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) - Kritéria jejich porovnávání	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
Žák - aplikuje základní pravidla pro práci s keramickou hlinou ve své praxi	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - Utváření a uplatnění komunikačního obsahu - Vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora - Prezentace ve veřejném prostoru	OSV - Rozvoj schopností a poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje a praktická etika
Žák - vyjmenuje základní pravidla pro porovnávání na konkrétních příkladech různých interpretací vizuálně obrazného vyjádření	Proměny komunikačního obsahu - Záměry tvorby vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění - Historické, sociální a kulturní souvislosti - (umění pravěku, starověkého Egypta, Mezopotámie, Řecka, Říma)	D - Pravěké umění, egyptské umění, antické umění MKV – kulturní difference, multikulturalita

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků - uvede zásady pro zachycení skutečnosti - náčrt, variuje různé vlastnosti prvků pro získání osobitých výsledků, ztvárňuje dané téma	Prvky vizuálně obrazného vyjádření - Linie, tvary, objemy, barevné kvality, textury - Vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura, výřez, detail), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření	EV – vztah člověka k prostředí
Žák - je seznámen s technikami - vodová barva (teplé a studené barvy), tempera, frotáž, kresba rudkou, pastel, rezerváž, linořez, přítlačová kresba, stínování a šrafování tužkou	Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, časovém průběhu - Vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření	MKV – kulturní difference, multikulturalita
Žák - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - Vědomé vnímání a uplatnění mimo vizuálních podnětů při vlastní tvorbě - Reflexe ostatních uměleckých druhů	
Žák - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - Umělecká výtvarná tvorba, fotografie - Výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	
Žák - vybírá a kombinuje prostředky pro vlastní osobité vyjádření - porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - Manipulace s objekty, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn - Výběr, uplatnění a interpretace	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti

Žák - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku a v rovině subjektivního účinku	Typy vizuálně obrazných vyjádření - Objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, vizualizované dramatické akce - Rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	
Žák - interpretuje s pomocí učitele umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - Hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) - Hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, expresivní) - Reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	
Žák - rozpozná základní prvky uměleckých slohů	Osobní postoj v komunikaci - Jeho utváření a zdůvodňování - Důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) - Kritéria jejich porovnávání	
Žák - rozpozná zásady pro porovnávání různých interpretací vizuálně obrazného vyjádření na konkrétních příkladech - vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - Utváření a uplatnění komunikačního obsahu - Vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora - Prezentace ve veřejném prostoru	OSV- Rozvoj schopností a poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje a praktická etika
Žák - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích - nalézá s pomocí učitele vhodnou formu pro jejich prezentaci - spolupracuje se spolužáky na vytváření společných výtvarných celků - je seznámen s pojmy osová souměrnost, kompozice, stylizace, detail, výřez - pracuje s keramickou hlinou	Proměny komunikačního obsahu - Záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění - Historické, sociální a kulturní souvislosti - (románský sloh, gotika, renesance, manýrismus, baroko, rokoko)	ČJL - Literární středověká tradice

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů - uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	Prvky vizuálně obrazného vyjádření - Linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury - Vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření (zátiší, figura, portrét, oko, ruce)	EV – vztah člověka k prostředí
Žák - vyjmenuje zásady pro tvorbu figury, zátiší, plakátu a figury v pohybu	Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - Vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světelné, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti
Žák - je seznámen s technikami: vodová a temperová barva (odstíny a valéry), kaširování, rudka, pastel, linoryt, přítlaková kresba, stínování a šrafování tužkou	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - Vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě (hlavně hmat) - Reflexe ostatních uměleckých druhů	VDO – občanská společnost a škola
Žák - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - Umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, reklama - Výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	EGS – Evropa a svět nás zajímá
Žák - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích - k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - fotografie, video	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - Manipulace s objekty, pohyb těla v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, obrazná vyjádření a vyjádření proměn - Výběr, uplatnění a interpretace	

<i>Žák</i> - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření - porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních	Typy vizuálně obrazných vyjádření - Objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, fotografie, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika - Rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	OSV – Rozvoj schopností a poznávání, sebepoznání a sebepojetí, kreativita, poznávání lidí a mezilidské vztahy, komunikace kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje a praktická etika VDO - Občanská společnost a škola
<i>Žák</i> - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a částečně i v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - Hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) - Hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní) - Reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – kulturní difference, multikulturalita MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti
<i>Žák</i> - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Osobní postoj v komunikaci - Jeho utváření a zdůvodňování - Důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) - Kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	
<i>Žák</i> - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; - vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - Utváření a uplatnění komunikačního obsahu - Vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora - Prezentace ve veřejném prostoru	
<i>Žák</i> - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích - nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Proměny komunikačního obsahu - Záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění - Historické, sociální a kulturní souvislosti (klasicismus, romantismus, realismus)	HV - Skladatelé

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů - uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků - variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	Prvky vizuálně obrazného vyjádření - Linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury - Vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura) ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření	EV – vztah člověka k prostředí
Žák - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - Vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty, prostředky vyjadřující časový průběh ve statickém i dynamickém vyjádření	MKV – kulturní difference, multikulturalita
Žák - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích - k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích: počítačová grafika, fotografie, video, animace	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - Vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě - Reflexe ostatních uměleckých druhů	VDO – občanská společnost a škola
Žák - zvládá základní výtvarné techniky - chápe rozdíly mezi nimi a vhodně volí techniku pro zpracování daného tématu	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - Umělecká výtvarná tvorba, fotografie, tiskoviny, televize, videoklipy, reklama - Výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	EGS – Evropa a svět nás zajímá
Žák - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření - porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - Manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn - Výběr, uplatnění a interpretace	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti

Žák - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Typy vizuálně obrazných vyjádření - Objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika - Rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	OSV
Žák - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti - vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - Hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) - Hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní) - Reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech, zpracování historických témat	OSV- Rozvoj schopností a poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, poznávání lidí a mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti hodnoty, postoje a praktická etika
Žák - rozpozná rozdíly mezi moderními uměleckými směry a jejich podstatu (impresionismus, expresionismus, kubismus) - vyjmenuje nejvýznamnější umělecké památky v regionu	Osobní postoj v komunikaci - Jeho utváření a zdůvodňování - Důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) - Kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	VDO - Občanská společnost a škola EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV - Multikulturalita MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti
Žák - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření - vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - Utváření a uplatnění komunikačního obsahu - Vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora - Prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace	
Žák - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích - samostatně nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Proměny komunikačního obsahu - Záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění - Historické, sociální a kulturní souvislosti (impresionismus, symbolismus, secese, umělecké směry 20. st., současné umění)	

Vzdělávací oblast – Umění a kultura
Předmět – Výtvarná výchova

KVINTA

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - porovnává různé znakové systémy, např. mluveného i psaného jazyka, hudby, dramatického umění	- Výrazové prostředky výtvarného umění v konfrontaci s výrazovými prostředky hudby, literatury, divadla, filmu, fotografie, reklamy apod. - Využití ve vlastní tvorbě - Vztah zrakového vnímání a vnímání ostatními smysly - záznam hudby, rytmus, dynamika, hledání prostředků - Emocionální působení vyjádřené barvou	HV, ČJL
Žák - rozpoznává specifčnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci	- Linie, bod, plocha, výtvarné řešení plochy, vytváření světelných valérů pomocí šrafování a tónování - Zahušťování soustavy linií (rovné, lomené, křivky, různé síly linií) - Stylizace tvaru, objemu, struktury - Kresba, malba, grafika, kombinované techniky - Prostorová tvorba, nová média	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž
Žák - pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání	- Vztah formy a obsahu - Forma jako prostředek vyjádření myšlenek a emocí - Asociativní malba	
Žák - v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky	- Znak a písmo - kompozice, ilustrace - Umění akce, performance, happeningy - Návrh a realizace vlastní výtvarné akce	ČJL

Žák - objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření - vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční - na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě	- Vztah autor - umělecké dílo - divák - Výběr a interpretace vlastní práce, práce spolužáků nebo konkrétního uměleckého díla - Proměny chápání skutečnosti a jí odpovídající umělecká interpretace - Rozbor (námet, technika, rukopis, barevnost, tvar, obsah vizuálně obrazného vyjádření...), hodnocení, porovnávání - Volné zpracování vizuálně obrazové předlohy, reprodukce	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž
Žák - na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace	- Proměny výtvarné interpretace skutečnosti a jejich společensko-historické příčiny - Prameny umělecké tvorby, proměna umění - Vliv společenské hierarchie a změny myšlení na výtvarný projev - Proměny symbolické funkce a její formální interpretace	MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů - Psychosociální aspekty interkulturality D
Žák - na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření; aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu	- Realita jako základ poznání, vztah mezi lidmi jako jeho nutný předpoklad - Umění jako podklad znalostí o člověku a lidech, snaha o vzájemné lidské porozumění	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne
Žák - při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření - uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí	- Pokusy o vyjádření pocitů a stavů, zpětný náhled na vzájemné rozdíly a shody - Konfrontace expresivního a racionálního pólu tvorby - Tělesnost a doteky, kontakt s materiálem, sen a fantazie, hledání řádu v realitě, racionální konstrukce formy	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž

<i>Žák</i> - <i>charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků</i>	- Zdůraznění skrytého poselství, symbolika výtvarného projevu - Politika a umění - Výběr ukázek ze všech epoch	
<i>Žák</i> - <i>vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě</i>	- Forma ve vztahu k účelu - užité umění, design, architektura, móda, keramika	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů	- Nalézání individualizovaného srozumitelného souboru výtvarných výrazových prostředků, - hledání souladu mezi vlastní subjektivitou, formou a obsahem	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž
Žák - využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy	- Výběr a využití vhodných výtvarných prostředků k vyjádření svých myšlenek a představ - Kresba, malba, grafika, prostorová tvorba, jejich využívání a kombinování	
Žák - na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot - objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“	- Rozvíjení výtvarného myšlení a výtvarné senzibility při vyjádření a chápání objemu a prostoru - Vytváření a chápání souladu mezi funkcí, materiálem, tvarem a dekorem - Prohloubení poznání a hodnotící orientace v oblasti designu, užité prostorové tvorby, odívání, reklamy	
Žák - rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry (s důrazem na umění od konce 19. století do současnosti), z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření	- Vývojový proces umění od konce 19. století do současnosti - Představitelé současného výtvarného umění	EGS - Žijeme v Evropě D, HV
Žák - na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl	- Výtvarné umění v našich zemích v kontextu s uměním světovým - Srovnávání jednotlivých vývojových období včetně současnosti	D

Žák - na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace - vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií	- Přiblížení umění na příkladech výtvarných uměleckých děl, jejich srovnávání a analýza, - práce s katalogovými listy, reprodukcemi, fotografiemi, vlastním portfoliem žáka	MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů - Psychosociální aspekty interkulturality OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž IVT, ČJL
Žák - samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění - vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti	- Volná tvorba na podkladě poznatků z dějin umění a praktického zvládnání základních výtvarných technik	
Žák - své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci	- Záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění - Historické, sociální a kulturní souvislosti (netradiční umělecké styly)	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž
Žák - objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu	- Umělecký symbol a metafora v umění - i mimo umění - Tvarosloví uměleckého jazyka	
Žák - dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu	- Vývoj jednotlivých slohových období ve výtvarném umění v kontextu s vývojem ostatních druhů umění - Vztah umění a životního prostředí (land-art, performance, happening)	EV - Člověk a životní prostředí

<i>Žák</i> - <i>na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci</i>	- Různé možnosti zprostředkování znakových systémů - např. volná exprese, geometrický řád, gestická malba, pop art apod.	MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů - Psychosociální aspekty interkulturality
---	--	---

5.7 Člověk a zdraví

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacím oboru Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Zdraví je předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví se stává jednou z priorit vzdělávání. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany, ohrožení různými riziky.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem, které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Součástí tělesné výchovy se stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem v příjemném prostředí
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5.7.1 Předmět: Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Předmět Tělesná výchova patří do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Obsahem předmětu na gymnáziu je cílený rozvoj pohybových schopností, výuka širokého spektra pohybových dovedností, výchova ke zdravému životnímu stylu, předávání poznatků o tělocvičných aktivitách a snaha o jejich začlenění do každodenního života žáků.

Součástí předmětu je vzdělávací oblast výchova ke zdraví. Vzdělávání směřuje především k tomu, aby žáci pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence, hloubku problémů spojených s nemocí a pochopili, že zdraví je základním předpokladem pro aktivní a spokojený život.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v primě až kvartě s časovou dotací 2 - 2 - 2 - 2 hodiny týdně, pro žáky kvinty - oktávy 2 - 2 - 2 - 2.

V tercii a kvintě je lyžařský kurz, v kvartě a septimě je organizován sportovně turistický kurz s praktickou tematikou.

Organizační vymezení předmětu:

Při vyučování tělesné výchovy jsou využívány následující formy výuky: výklad, ukázky vyučujících i žáků, frontální i skupinová výuka, programové učební postupy, lyžařský kurz v tercii (základy sjezdového lyžování) a sportovně-turistický v kvartě (orientace v přírodě a základy orientačního běhu, praktické základy první pomoci, tábornictví a jeden z netradičních sportů).

Předmětem prolínají **průřezová témata:**

- OSV – osobnostní rozvoj, seberegulace, sebeorganizace, sebepoznání, psychohygiena, kreativita, kooperace, komunikace, řešení problémů, rozhodovací dovednosti, poznávání lidí, hodnoty, postoje, praktická etika, řeč těla
- EV - vztah člověka k prostředí, vnímání života jako nejvyšší hodnoty, rozmanitost vlivu prostředí na zdraví, možnosti ochrany zdraví, ochrana přírody při sportovních akcích
- MV - média jako zdroj informací o vlivech působících na zdraví, volný čas a jeho naplnění, role médií v každodenním životě.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- aktivujeme žáky k účasti v rozcvičce na začátku hodiny
- směřujeme k vzájemné spolupráci, pomoci a hodnocení svých výkonů
- dle svých schopností a zájmů se zúčastňují žáci tělovýchovných a sportovních soutěží
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovujeme dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodáváme žákům sebedůvěru
- sledujeme pokrok všech žáků.

2. Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k vnímání nejrůznějších problémových situací a k plánování způsobu řešení problémů
- vyhledáváme se žáky vhodné řešení problémů
- vedeme žáky ke kritickému myšlení, k činění uvážlivých rozhodnutí, k obhájení rozhodnutí

- vyžadujeme u žáků uvědomění si zodpovědnosti svých rozhodnutí
- vybízíme žáky k obhájení svých rozhodnutí
- pracujeme s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vedeme žáky ke správnému způsobu řešení problémů.

3. Kompetence komunikativní:

- komunikujeme se žáky na odpovídající úrovni
- vedeme žáky k osvojení si kultivovaného ústního projevu
- účinně zapojujeme žáky do diskuzí
- vyžadujeme od žáků dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby pomáháme žákům v činnostech
- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat.

4. Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině
- umožňujeme žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytneme žákům pomoc nebo o ni požádají
- vytváříme u žáků reálnou představu o sobě, podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch
- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáháme
- požadujeme dodržování dohodnuté kvality a postupy.

5. Kompetence občanské:

- vyžadujeme respektování názorů ostatních
- vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování podle dané situace
- aktivně zapojujeme žáky do sportovních aktivit
- motivujeme k rozhodování v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišujeme a uplatňujeme práva a povinnosti vyplývající z rolí (hráč, rozhodčí, divák)
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

6. Kompetence pracovní/k podnikavosti:

- vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce
- motivujeme žáky ke spoluorganizování pohybového režimu
- vybízíme žáky k využívání znalostí a dovedností v běžné praxi
- praktickými úkoly vedeme žáky k ovládnutí základních postupů první pomoci
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti.

7. Kompetence digitální:

- seznamujeme žáky s různými možnostmi získávání poznatků.
- motivujeme žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky.
- motivujeme žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště

- klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<i>Žák</i> - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, pod dohledem učitele se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností (zatěžovanými svaly)	Bezpečnost a hygiena cvičení Lehká atletika (rozvoj síly, vytrvalosti a obratnosti) Pohybové hry	OSV - Osobnostní rozvoj, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy komunikace řešení problémů a rozhodovací dovednosti hodnoty, postoje, praktická etika Dopravní výchova
<i>Žák</i> - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť a přírody	Sportovní hry - Košíková, přehazovaná, vybíjená, fotbal – hoši	
<i>Žák</i> - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zná dopravní předpisy, orientuje se v dopravních situacích, dokáže znalost dopravních předpisů	Dopravní předpisy a značky - Dopravní situace	
<i>Žák</i> - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím	Netradiční sportovní hry (možnost výběru, např. florbal, ringo, softbal, korfbal, fresbee aj.)	
<i>Žák</i> - zná negativa jednostranného sportovního zatížení a podílí se na jejich prevenci a odstranění	Gymnastika - Rozvoj síly, obratnosti, rychlosti	
<i>Žák</i> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a učí se je aplikovat ve hře, soutěži i při rekreačních činnostech s pomocí učitele se učí rozpoznat nedostatky provedení osvojované pohybové činnosti	Cvičení s hudební (dívky) Úpoly (hoši)	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - uplatňuje vhodné a bezpečné chování v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Význam pohybu pro zdraví - Rekreační a výkonnostní sport - Sport chlapců a dívek Zdravotně orientovaná zdatnost - Význam kondičního cvičení - Základní druhy zatížení	EV - Vztah člověka k prostředí, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV - Osobnostní rozvoj, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace MV – fungování a vliv médií ve společnosti
Žák - na doporučení učitele vstupuje do organizace svého pohybového režimu - některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně s konkrétním účelem - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím - pod dohledem učitele umí provést jednoduché otestování tělesných dispozic - zná základní cviky na korekci nedostatků	Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - Druhy zdravotně zaměřených cvičení Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - První pomoc - Dopomoc Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - Bezpečnost při cvičeních v různých prostředích a podmínkách	

Žák - zná negativa jednostranného sportovního zatížení a podílí se na jeho prevenci a odstranění - s pomocí učitele se učí rozpoznat nedostatky provedení osvojované pohybové činnosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti - učí se je aplikovat ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	Pohybové hry - Organizace a bezpečnost - Hry zaměřené na obratnost, rychlost, vytrvalost Gymnastika - Technika cvičení, názvosloví - Jednoduché sestavy v akrobacii a na náradích Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou - Cvičení s hudbou Úpoly – Přetlaky a přetahy Atletika - Základní technika běhu, hodů a skoků - Rychlý a vytrvalý běh, hod míčkem, skoky - Spojování jednotlivých pohybových dovedností Sportovní hry - vybíjená, ringo, florbal, košíková, fotbal, průpravné hry - Herní činnosti jednotlivce, herní kombinace - Základní pravidla, názvosloví a technika vybraných her	EV - Vztah člověka k prostředí, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV - Osobnostní rozvoj, sebepoznání a sebepojetí, psychohygienu, kreativitu, mezilidské vztahy komunikace řešení problémů a rozhodovací dovednosti hodnoty, postoje, praktická etika kooperace a kompetice MV – fungování a vliv médií ve společnosti
Žák - zná negativa jednostranného sportovního zatížení a podílí se na jeho prevenci a odstranění - s pomocí učitele se učí rozpoznat nedostatky provedení osvojované pohybové činnosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti - učí se je aplikovat ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	Plavání - Zdokonalování plaveckého způsobu - Další plavecký způsob Další (i netradiční) pohybové činnosti - Softbal, nohejbal a jiné - Technika a herní činnosti jednotlivce	
Žák - rozumí názvosloví na úrovni cvičence, diváka - naplňuje základní olympijské myšlenky: čestné soupeření, pomoc hendikepovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka - pod vedením učitele zorganizuje jednoduché hry a soutěže	Komunikace v tělesné výchově - Názvosloví gymnastiky, atletiky, her Pravidla osvojovaných pohybových činností - Základní pravidla her, závodů Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - Základy měření a evidence	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<i>Žák</i> - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Činnosti ovlivňující zdraví Význam pohybu pro zdraví - Rekreační a výkonnostní sport - Sport chlapců a dívek Zdravotně orientovaná zdatnost - Význam kondičního cvičení - Manipulace se zatížením Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - Druhy a užití zdravotně zaměřených cvičení Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - Praktická pomoc - První pomoc, ošetření a odsun zraněného - Organizace práce a bezpečnost - Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - Bezpečnost při cvičení v různých prostředích a podmínkách Lyžování - Základní technika sjezdového lyžování	OSV - Osobnostní rozvoj, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika Lyžařský výcvikový kurz

Žák - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Pohybové hry zaměřené na jednotlivé sporty - Gymnastika - Technika cvičení - Tvorba sestav Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - Aerobic, základy tanců, cvičení s jedinci opačného pohlaví - Atletika - Rychlostní a vytrvalostní běh, skoky, hod granátem, štafeta Sportovní hry - basketbal, volejbal, florbal, fotbal - Herní kombinace a základy herních systému Další (i netradiční) pohybové činnosti Herní činnosti jednotlivce a kombinace	OSV - Osobnostní rozvoj, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy komunikace řešení problémů a rozhodovací dovednosti hodnoty, postoje, praktická etika
Žák - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony - zorganizuje v týmu jednoduché turnaje, závody na úrovni třídy - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	Činnosti podporující pohybové učení Komunikace v tělesné výchově - Názvosloví - Grafické značení - Signály a vzájemná komunikace Organizace a prostoru a pohybových činností - Základní výzbroj a výstroj - Organizace činností Pravidla osvojovaných pohybových činností - Základy měření a evidence - Vyhodnocování výsledků - Gymnastika - tvorba sestav - Atletika - spojování jednotlivých pohybových dovedností - Sportovní hry - tvorba taktiky sportovní hry	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Pohybové hry zaměřené na jednotlivé sporty - Gymnastika, technika cvičení, tvorba sestav Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - Tvorba sestav, tanec, úpoly - Úpolové odpory a střehové postoje - Atletika, rychlostní a vytrvalostní běh, skoky, hod granátem, štafeta Sportovní hry - Basketbal, volejbal, florbal, fotbal - Herní kombinace a systémy Další (i netradiční) pohybové činnosti - Softbal, ringo, nohejbal, freesbee a jiné - Technika a herní systémy	OSV - Osobnostní rozvoj, sebezpoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy komunikace řešení problémů a rozhodovací dovednosti hodnoty, postoje, praktická etika
Žák - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky čestného soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	Činnosti podporující pohybové učení Komunikace v tělesné výchově - Názvosloví, grafické značení - Signály a vzájemná komunikace - Organizace pohybových činností - Základní výzbroj a výstroj Pravidla osvojovaných pohybových činností - Základní pravidla her, činností a soutěží Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - Základy měření a evidence - Vyhodnocování výsledků - Gymnastika - tvorba sestav - Atletika - spojování pohybových dovedností - Sportovní hry - tvorba taktiky sportovní hry	

Žák - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím - upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - je poučen s Koncepcí ochrany obyvatelstva s výhledem do roku 2020, chápe jeho nutnost a potřebnost, zvládá základní situace a ochranu své osoby i dalších spoluobčanů	Činnosti ovlivňující zdraví Význam pohybu pro zdraví - Rekreační a výkonnostní sport - Sport chlapců a dívek - Sport v různých věkových kategoriích Zdravotně orientovaná zdatnost - Význam kondičního cvičení - Hlavní druhy zatížení Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - Druhy a užití zdravotně zaměřených cvičení Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - Praktická dopomoc - První pomoc, ošetření a odsun zraněného - Úpoly - Organizace práce a bezpečnost - Fair-play chování - Přiměřenost sebeobrany Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech Bezpečnost při cvičení v různých prostředích a podmínkách	OSV - Osobnostní rozvoj, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy komunikace řešení problémů a rozhodovací dovednosti hodnoty, postoje, praktická etika
Žák - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících - zvládne pobyt v přírodě, přípravu turistické trasy - orientuje se v krajině i v méně přehledné a neznámé - poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách	Turistika a pobyt v přírodě - Turistika a pobyt v přírodě, vodní turistika, cykloturistika - orientace v přírodě - Kopaná, florbal, volejbal, míčové hry – mix - Netradiční sporty – plážový volejbal, softbal,	STK
Žák - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - je poučen s Koncepcí ochrany obyvatelstva s výhledem do roku 2020, chápe jeho nutnost a potřebnost, zvládá základní situace a ochranu své osoby i dalších spoluobčanů	Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - Bezpečnost při cvičení v různých prostředích a podmínkách	Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí Obrana vlasti

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy - použije vyrovnávací cvičení zaměřené na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy - v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace - připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení - uplatňuje účelné a bezpečné chování i v neznámém prostředí - poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech v nestandardních podmínkách	Význam pohybu pro zdraví - Tělesná výchova a sport dívek a chlapců, věkové kategorie - Zdravotní význam správného držení těla, testy, svalová nerovnováha - Organismus a pohybová zátěž - Cviky vhodné a nevhodné k rozcvičení - Únava, zátěž, regenerace, dechová cvičení; rozcvičení - základní typy - Organizace a bezpečnost - Způsoby kontroly účinnosti sport. zatížení - Závažná poranění a život ohrožující stavy, improvizovaná 1. pomoc v podmínkách sport. činností	Učivo prolíná všemi ročníky. Učivo je zařazováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy ZSV Bi
Žák - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů	Pohybové hry - Přípravná, kondiční, koordinační, tvořivá a estetická cvičení - Pohybové dovednosti a pohybový výkon - Nástupové tvary, přesuny - Pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady - Způsoby kontroly účinnosti cvičení - Pohybové odlišnosti a handicapy věkové, pohlavní, výkonnostní - Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou	

Žák - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů	Gymnastika - Organizace a bezpečnost, vhodná výstroj, hygiena - Technika + dopomoc - Názosloví, kultivace pohybu Akrobacie - Kotouly, modifikace, vazby - Stoje, vazby - Přemet stranou s oddáleným dohmatem - Rovnovážné polohy a postoje Hrazda - Náskok do vzporu, zákmihem seskok sešín - Výmyk odrazem jednož nebo obouž - Podmet Přeskoky Kruhy dosažné, doskočné Šplh na laně a na tyči	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy ZSV Bi
Žák - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy - usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti - připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity - uplatňuje účelné a bezpečné chování i v neznámém prostředí - poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách - zvládá základní postupy osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování	Atletika - Rychlostní, vytrvalostní a štafetový běh - Vrh koulí, hod granátem - Skok vysoký, daleký Úpoly - Fair play chování - Přiměřenost sebeobrany - Přetahy, přetlaky, úchopy, pádová technika - Základy sebeobrany, právní aspekt Sportovní hry - Basketbal, florbal, fotbal, volejbal, korfbal, házená, sálová kopaná, badminton, ringo, frisbee, stolní tenis, tenis - Herní činnosti jednotlivce - Herní kombinace - základy - Průpravné hry - Hra se zjednodušenými pravidly - Hra bez zjednodušených pravidel - Kondiční trénink - Pravidla sportovních her	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy ZSV Bi

Žák - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - je poučen s Koncepcí ochrany obyvatelstva s výhledem do roku 2020, chápe jeho nutnost a potřebnost, zvládá základní situace a ochranu své osoby i dalších spoluobčanů	Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - Bezpečnost při cvičení v různých prostředích a podmínkách	OSV- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí Obrana vlasti
Žák - uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí - poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách - připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity - zvládá základní postupy osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování	Lyžování - základní kurz - Sjezdové lyžování, jízda na vleku - Bezpečnost pohybu v zimním horském prostředí - Zásady první pomoci při závažných a život ohrožujících poraněních s důrazem na zimní sporty	LVK
Žák - užívá s porozuměním názvosloví, gesta, signály, značky na úrovni cvičence vedoucího pohybových činností a organizátora soutěží - volí a používá pro osvojené pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj, správně ji ošetřuje - připraví třídní nebo školní turnaj, soutěž, podílí se na realizaci - respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje - spolurozhoduje utkání soutěže - respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí, jedná na úrovni dané role, spolupracuje ve prospěch družstva - sleduje podle pokynů pohybové výchovy sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím, zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje - aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti	Komunikace v TV - Názvosloví, grafická značení - Gesta, signály a vzájemná komunikace, nástupové tvary Sportovní výzbroj a výstroj - Účelnost, funkčnost - Bezpečnostní prvky - Finanční dostupnost a kvalita - Příprava a úklid náradí, základní údržba cvičiště Organizace sport. akcí a pohybových činností - Pravidla osvojovaných pohybových činností - Základní pravidla her, soutěží a závodů - Základy měření a evidence, zpracování dat - Měření výkonů a pohybových dovedností, vyhodnocení výsledků - Olympismus - historie a současnost - Fair play - spolupráce ve sportu - Pomoc soupeři a handicapovaným - Odmítání podpůrných látek - Úspěchy našeho sportu	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy ZSV Bi

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy - usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků - použije vyrovnávací cvičení zaměřené na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy - upraví pro vlastní potřebu a vhodně použije konkrétní kondiční programy - využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci - v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace	Význam pohybu pro zdraví - Zdravotně orientovaná zdatnost, její složky, kondiční programy - Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí - Zdravotně zaměřená cvičení - Organismus a pohybová zátěž - Individuální pohybový režim - Posilovací cvičení - Cviky vhodné a nevhodné k rozcvičení - Únava, zátěž, regenerace, dechová cvičení; rozcvičení - základní typy - Organizace a bezpečnost - Způsoby kontroly účinnosti sport. zatížení - Předcházení zátěžovým situacím, stresům, zvládání zátěžových situací, relaxace - Svalová nerovnováha - příčiny, testy	Učivo prolíná všemi ročníky Učivo je zařazováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy ZSV Bi
Žák - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících	Pohybové hry - Přípravná, kondiční, koordinační, tvořivá a estetická cvičení - Pohybové dovednosti a pohybový výkon - Nástupové tvary, přesuny - Pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady - Způsoby kontroly účinnosti cvičení - Pohybové odlišnosti a handicapy věkové, pohlavní, výkonnostní - Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou, aerobik, stepaerobic, zumba aj. - Tvorba sestav	

Žák - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - použije vyrovnávací cvičení zaměřené na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy - upraví pro vlastní potřebu a vhodně použije konkrétní kondiční programy - využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci	Gymnastika - Organizace a bezpečnost, vhodná výstroj, hygiena - Technika + dopomoc - Názvosloví, kultivace pohybu Akrobacie - Kotouly, modifikace, vazby - Stoje, vazby - Přemet stranou s oddáleným dohmatem - Rovnovážné polohy a postoje Hrazda dosažená po čelo - Náskok do vzporu, zákmihem seskok sešín - Výmyk odrazem jednonož nebo obounož - Podmet Přeskoky Kruhy dosažené, doskočné	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy ZSV Bi
Žák - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy - usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti	Atletika - Rychlostní, vytrvalostní a štafetový běh - Vrh koulí - Skok vysoký, daleký Úpoly - Fair play chování - Přiměřenost sebeobrany - Přetahy, přetlaky, úchopy, pádová technika - Základy sebeobrany, právní aspekt Sportovní hry - Basketbal, florbal, fotbal, volejbal, korfbal, házená, sálová kopaná, badminton, ringo, frisbee, stolní tenis, tenis - Herní činnosti jednotlivce - Herní kombinace - základy - Průpravné hry - Hra se zjednodušenými pravidly - Hra bez zjednodušených pravidel - Kondiční trénink - Pravidla sportovních her	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy ZSV Bi

Žák - užívá s porozuměním názvosloví, gesta, signály, značky na úrovni cvičence vedoucího pohybových činností a organizátora soutěží - volí a používá pro osvojené pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj, správně ji ošetřuje - připraví třídní nebo školní turnaj, soutěž, podílí se na realizaci - respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje - spolurozhoduje utkání soutěže - respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí, jedná na úrovni dané role, spolupracuje ve prospěch družstva - sleduje podle pokynů pohybové výchovy sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím, zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje - aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti	Komunikace v TV - Názvosloví, grafická značení - Gesta, signály a vzájemná komunikace, nástupové tvary Sportovní výzbroj a výstroj - Účelnost, funkčnost - Bezpečnostní prvky - Finanční dostupnost a kvalita - Příprava a úklid náradí, základní údržba cvičišť Organizace sportovních akcí a pohybových činností - Pravidla osvojovaných pohybových činností - Základní pravidla her, soutěží a závodů - Základy měření a evidence, zpracování dat - Měření výkonů a pohybových dovedností, vyhodnocení výsledků - Olympismus - historie a současnost - Fair play - spolupráce ve sportu - Pomoc soupeři a handicapovaným - Odmítání podpůrných látek - Ochrana přírody - Úspěchy našeho sportu - Významní sportovci a soutěže	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy ZSV Bi
Žák - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti	Lyžování - zdokonalovací kurz pro vybrané žáky - Ucelené zvládnutí carvingové techniky lyžování v náročných podmínkách	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy - použije vyrovnávací cvičení zaměřené na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy - uplatňuje účelné a bezpečné chování i v neznámém prostředí - poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách	Význam pohybu pro zdraví - Zdravotně orientovaná zdatnost, její složky, kondiční programy - Zdravotní význam správného držení těla, testy, svalová nerovnováha - Zdravotně zaměřená cvičení - Závažná poranění a život ohrožující stavy, improvizovaná 1. pomoc v podmínkách sport. činností - Předcházení zátěžovým situacím, stresům, zvládání zátěžových situací, relaxace	Učivo prolíná všemi ročníky Učivo je zařazováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy ZSV Bi
Žák - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících	Pohybové hry - Přípravná, kondiční, koordinační - Pohybové dovednosti a pohybový výkon - Pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady - Pohybové odlišnosti a handicapy věkové, pohlavní, výkonnostní - Estetická cvičení s hudbou, tvorba sestav Gymnastika - Technika + dopomoc - Názosloví, kultivace pohybu Akrobacie - Kotouly, modifikace, vazby, stoje - Přemet stranou s oddáleným dohmatem - Rovnovážné polohy a postoje	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy ZSV Bi

	Hrazda - dosažená po čelo - Náskok do vzporu, zákmihem seskok sešín - Výmyk odrazem jednož nebo obouž - Podmet Přeskoky Kruhy dosažené, doskočné	
Žák - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících	Atletika - Rychlostní, vytrvalostní a štafetový běh - Vrh koulí, hod granátem - Skok vysoký, daleký Úpoly - Fair play chování - Přiměřenost sebeobrany - Základy sebeobrany, právní aspekt Sportovní hry - Basketbal, florbal, fotbal, volejbal, korfbal, házená, sálová kopaná, badminton, ringo, frisbee, stolní tenis, tenis - Herní činnosti jednotlivce - Herní kombinace - základy - Průpravné hry - Hra se zjednodušenými pravidly - Hra bez zjednodušených pravidel - Kondiční trénink	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy ZSV Bi
Žák - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících - zvládne pobyt v přírodě, přípravu turistické trasy - orientuje se v krajině i v méně přehledné a neznámé - poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách	Turistika a pobyt v přírodě - Turistika a pobyt v přírodě, vodní turistika, cykloturistika - Lanové aktivity, plavání, sportovní hry - Zásady první pomoci při závažných a život ohrožujících poraněních s důrazem na letní sporty - Kopaná, florbal, volejbal, míčové hry - mix - Herní činnost jednotlivce - Herní systémy, pravidla - Plavání - specifika bezpečnosti - Plavecké způsoby - Startovací skok, obrátka - Posilování - Správné držení těla a souměrně estetická postava	STK

	- Zvýšení silových schopností jednotlivých částí těla	
Žák - užívá s porozuměním názvosloví, gesta, signály, značky na úrovni cvičence vedoucího pohybových činností a organizátora soutěží - volí a používá pro osvojené pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj, správně ji ošetřuje - připraví třídní nebo školní turnaj, soutěž, podílí se na realizaci - respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje - spolurozhoduje utkání soutěže - respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí, jedná na úrovni dané role, spolupracuje ve prospěch družstva - sleduje podle pokynů pohybové výchovy sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím, zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje - aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti - jedná v duchu fair - play	Komunikace v TV - Názvosloví, grafická značení - Gesta, signály a vzájemná komunikace, nástupové tvary Sportovní výzbroj a výstroj - Účelnost, funkčnost - Bezpečnostní prvky - Finanční dostupnost a kvalita - Příprava a úklid náradí, základní údržba cvičiště Organizace sportovních akcí a pohybových činností - Pravidla osvojovaných pohybových činností - Základní pravidla her, soutěží a závodů - Základy měření a evidence, zpracování dat - Měření výkonů a pohybových dovedností, vyhodnocení výsledků - Olympismus - historie a současnost - Fair play - spolupráce ve sportu - Pomoc soupeři a handicapovaným	
Žák - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti	Lyžování - zdokonalovací kurz - Ucelené zvládnutí carvingové techniky lyžování v náročných podmínkách	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Žák - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy - použije vyrovnávací cvičení zaměřené na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zdravotní potřeby a vhodné pohybové aktivity	Význam pohybu pro zdraví - Rekreační a výkonnostní sport - Význam kondičního cvičení - Zdravotní význam správného držení těla, testy, svalová nerovnováha - Zdravotně zaměřená cvičení - Individuální pohybový režim - Organizace a bezpečnost - Způsoby kontroly účinnosti sport. zatížení - Celková péče o zdraví	Učivo prolíná všemi ročníky Učivo je zařazováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž EV - Člověk a životní prostředí
Žák - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících	Pohybové hry - Přípravná, kondiční, koordinační, tvořivá a estetická cvičení - Pohybové dovednosti a pohybový výkon - Pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady - Způsoby kontroly účinnosti cvičení - Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou - Tvorba sestav Gymnastika - Organizace a bezpečnost, vhodná výstroj, hygiena, technika, pomoc, názvosloví Akrobacie - Kotouly, modifikace, vazby, stoje, přemet stranou s oddáleným dohmatem, rovnovážné polohy a postoje Hrazda - dosažná po čelo - Náskok do vzporu, zákmihem seskok sešín - Výmyk odrazem jednonož nebo obounož	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž EV - Člověk a životní prostředí

Žák - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících	Atletika - Rychlostní, vytrvalostní a štafetový běh - Vrh koulí, hod granátem - Skok vysoký, daleký - Fair play chování Sportovní hry - Basketbal, florbal, fotbal, volejbal, korfbal, házená, sálová kopaná, badminton, ringo, frisbee, stolní tenis, tenis - Herní činnosti jednotlivce - Herní kombinace - základy - Průpravné hry - Hra se zjednodušenými pravidly - Hra bez zjednodušených pravidel - Kondiční trénink - Pravidla sportovních her	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž EV - Člověk a životní prostředí
Žák - užívá s porozuměním názvosloví, gesta, signály, značky na úrovni cvičence vedoucího pohybových činností a organizátora soutěží - volí a používá pro osvojené pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj, správně ji ošetřuje - připraví třídní nebo školní turnaj, soutěž, podílí se na realizaci - respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje - spolurozhoduje utkání soutěže - respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí, jedná na úrovni dané role, spolupracuje ve prospěch družstva - sleduje podle pokynů pohybové výchovy sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím, zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje - aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti	Komunikace v TV - Názvosloví, grafická značení - Gesta, signály a vzájemná komunikace, nástupové tvary Organizace sportovních akcí a pohybových činností - Pravidla osvojovaných pohybových činností - Základní pravidla her, soutěží a závodů - Základy měření a evidence, zpracování dat - Měření výkonů a pohybových dovedností, vyhodnocení výsledků - Olympismus - historie a současnost - Fair play - spolupráce ve sportu - Pomoc soupeři a handicapovaným	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž EV - Člověk a životní prostředí
Žák - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti	Lyžování - zdokonalovací kurz pro vybrané žáky - Ucelené zvládnutí carvingové techniky lyžování v náročných podmínkách	

5.8 Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast **Člověk a svět práce** vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou, zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na osm tematických okruhů:

- Práce s technickými materiály
- Design a konstruování
- Pěstitelské práce a chovatelství
- Provoz a údržba domácnosti
- Příprava pokrmů
- Práce s laboratorní technikou
- Využití digitálních technologií
- Svět práce.

Tematické okruhy tvoří nabídku, z níž tematický okruh Svět práce je povinný, a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek. Realizujeme okruhy Práce s laboratorní technikou a Využití digitálních technologií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci.

6. Pravidla hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Pravidla hodnocení žáků

Viz dokument: Školní řád, kapitola VII. Pravidla pro hodnocení žáků

6.2 Autoevaluace školy

Autoevaluace (vlastní hodnocení školy) vychází z platných právních předpisů. Některé hodnotící postupy jsou prováděny průběžně, např. hospitační činnost, práce se školní dokumentací, některé ve vhodných časových intervalech, např. zpráva o hospodaření školy, rozbor tematických plánů apod.

Oblasti, cíle a metody evaluace jsou shrnuty v následujících tabulkách. Kritéria evaluace jsou stanovována na počátku evaluačního období ředitelem školy po projednání v pedagogické radě školy.

Podmínky ke vzdělávání

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE A METODY	ČASOVÝ HARMONOGRAM
V oblasti lidských zdrojů udržet stávající situaci, průběžně zvyšovat kvalifikaci všech zaměstnanců školy v kontextu realizace školního vzdělávacího programu	Kvalifikace učitelů a metodiků specializovaných činností, sebehodnocení, sebezdokonalování;	Analýza dokumentace, sebehodnotící zprávy, záznamy o školení, zprávy předmětových komisí, personální portfolio	Průběžně Celkové zhodnocení na konci školního roku
V oblasti materiálních zdrojů stále zlepšovat podmínky ke vzdělávání zejména v modernizaci didaktické techniky a technickém stavu budov	Technický stav budov, materiální vybavení – zejména vybavení didaktickou technikou, pomůckami, učebními texty	Analýza dokumentace, zápisy o kontrole, diskuse, pozorování, rozhovory, zprávy PK	Průběžně Celkové zhodnocení na konci školního roku
V oblasti finančních zdrojů udržet přiměřenost čerpání prostředků	Efektivní čerpání rozpočtu a zvýšení mimorozpočtových zdrojů	Dokumentace školy, evidence čerpání finančních zdrojů	Průběžně Celkové zhodnocení na konci školního roku a kalendářního roku

Průběh vzdělávání

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE A METODY	ČASOVÝ HARMONOGRAM
V oblasti učení se žáků zvyšovat zodpovědnost žáků za své učení, jejich aktivitu ve výuce a využití týmové práce	Systematické sledování schopností žáků, prokázání aktivity a zapojení žáků, sebehodnocení	Analýza dokumentace, hospitace, dotazníky, rozhovory	Průběžně Dotazníková šetření obvykle 1x za sledované období
V rámci vzdělávacího procesu rozvíjet formy a metody výuky v souladu s obsahem školního vzdělávacího programu Prohlubovat interakci a komunikaci mezi žáky vzájemně a mezi žáky a učiteli	Prokázání vhodnosti forem a metod výuky, přiměřenost cílů vzdělávání, efektivnost komunikace mezi žáky a mezi žáky a učiteli	Analýza dokumentace, hospitace, dotazníky, rozhovory, ankety, zprávy PK, testování znalostí	Průběžně Testování znalostí obvykle 1x za sledované období
V rámci organizace vzdělávacího procesu školy udržet kvalitu	Využití odborných učeben, pomůcek, ICT.	Analýza dokumentace, dotazníky, rozhovory, ankety	Průběžně

Kultura školy

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE A METODY	ČASOVÝ HARMONOGRAM
V rámci podpory školy žákům dále rozvíjet sebedůvěru, otevřenost a sebereflexi žáků	Pochvaly a odměny převyšují tresty, propracovaný systém pomoci žákům, práce s portfoliem žáků a sebehodnocením, podpora sebedůvěry a otevřenosti žáků	Analýza školní dokumentace, dotazníky, rozhovory, ankety, schránky důvěry, výroční zpráva školy, žákovské portfolio	Průběžné zprávy ke čtvrtletí školního roku Hodnotící zprávy v pololetí a na konci školního roku
V rámci spolupráce s rodiči cíleně aktivizovat pocit sounáležitosti rodičů se školou, zapojit rodiče do činností na úrovni tříd i celé školy	Systém komunikace s rodiči, zapojení rodičů do spolupráce se školou, práce školské rady, nadační fond	Analýza školní dokumentace, dotazníky, rozhovory, ankety, výroční zpráva školy, webové stránky školy	Průběžně Pravidelná čtvrtletní setkání s výborem SR Zasedání školské rady a NF 2x za školní rok
V rámci spolupráce s regionem a okolím úspěšně prosazovat zájmy školy ve spolupráci se zřizovatelem, programově spolupracovat se subjekty v okolí, aktivně prezentovat školu na veřejnosti	Prezentace školy na veřejnosti a participace zaměstnanců školy na této činnosti, spolupráce s místní komunitou a regionem	Analýza školní dokumentace, dotazníky, rozhovory, ankety, výroční zpráva školy, webové stránky školy, spolupráce s médii	Průběžně Výroční zpráva školy na konci roku
V oblasti vzájemných vztahů mezi pracovníky školy nabízet příjemné a podnětné prostředí pro zaměstnance	Respekt a vzájemná podpora zaměstnanců školy, absence učitelů, spolupráce mezi učiteli školy	Analýza školní dokumentace, portfolio učitele, dotazníky, rozhovory, ankety	Průběžně Dotazníková šetření obvykle 1x za sledované období

Řízení školy

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE A METODY	ČASOVÝ HARMONOGRAM
V oblasti vedení lidí podporovat odborný růst pedagogů, rozvíjet týmovou práci a orientovat se na základní prvky „invitational leadership“ – optimismus, respekt k individualitě jedince	Přiměřenost a srozumitelnost vize a vnitřních hodnot, týmová práce, podpora zavádění změn	Školní dokumentace, dotazníky, rozhovory, zápisy z porad a ze školení, plán a přehled DVPP	Průběžně Dotazníková šetření obvykle 1x za sledované období Hodnotící zprávy na konci pololetí a školního roku

V oblasti organizace školy uplatňovat participační model řízení, zajišťovat funkčnost organizační struktury, poradních a metodických orgánů školy	Jasná organizační struktura, delegování pravomocí, poradní orgány, správa a přenos informací uvnitř školy	Školní dokumentace, dotazníky, rozhovory, intranet, zápisy z porad vedení, předmětových komisí	Průběžně Dotazníková šetření Pravidelná setkání rozšířeného vedení školy (1x čtvrtletně) Pravidelná setkání s předsedy PK (1x měsíčně) Hodnotící zprávy na konci pololetí a školního roku
V oblasti kontroly a plánování systematicky provádět kontrolu v oblasti lidských, materiálních a finančních zdrojů, v oblasti BOZP, PO a hygieny. Přijímat opatření pro permanentní zlepšování stavu v kontrolovaných oblastech zvláště na poli prevence Realizovat plán rozvoje školy ve spolupráci se všemi zainteresovanými	Systematická kontrola ve všech oblastech, stanovení kontrolních kompetencí, prevence rizik, plánování lidských, materiálních a finančních zdrojů	Rozhovor, školní dokumentace, plány kontrolní činnosti, plán prevence rizik, zápisy z porad a školení	Průběžně Dotazníková šetření a SWOT analýza obvykle 1x za sledované období Hodnotící zprávy na konci pololetí a školního roku

Výsledky vzdělávání

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE A METODY	ČASOVÝ HARMONOGRAM
V oblasti zjišťování výsledků vzdělávání využívat vhodných nástrojů k měření vzhledem k vymezeným ukazatelům kvality	Pravidelnost, systematickosti a strukturovanosti zjišťování, zapojení všech pedagogů školy, využívání vhodných nástrojů vzhledem k vymezeným ukazatelům kvality – školní a komerční srovnávací testy, soutěže, přijímací řízení na VŠ	Testy, písemky, pozorování, rozhovor, dotazník, statistická data	Komerční testování dle smluv, Testování číši Průběžná účast v soutěžích

V oblasti hodnocení výsledků vzdělávání dosahovat co nejkvalitnějších výsledků odpovídajících individuálním možnostem žáků	Pozitivní trendy ve výsledcích jednotlivých žáků i celých tříd, úspěšnost v přijímacím řízení na VŠ a v soutěžích	Analýza klasifikace, výsledků v testech, přijímacím řízení na VŠ, soutěžích, srovnání výsledků s ostatními školami stejného typu v regionu, diskuse výsledků	Analýzy výsledků testování průběžně po realizaci testu, průběžné vyhodnocení soutěží, celkové vyhodnocení na konci školního roku
---	---	--	--

Výsledky práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

CÍLE	KRITERIA	NASTROJE A METODY	ČASOVY HARMONOGRAM
V oblastech lidských, materiálních a finančních zdrojů pokračovat v trendu zvyšování efektivity využívání zdrojů	Efektivita využívání vzdělání učitelů, prostor školy, pomůcek, ICT, účelnost využívání financí na rozvoj školy, uplatnění absolventů školy na trhu práce a v dalším studiu	Analýza dokumentace, přehledy aprobovanosti, rozbor rozvrhu hodin tříd, učitelů a místností, diskuse, výroční zpráva školy	Aprobovanost, odbornost, rozvrh hodin – září Účelnost využití – průběžně Investice – konec roku (školního i kalendářního)
V oblasti vlastního hodnocení školy ověřit reálnost ŠVP a případně jej korigovat, vyhodnotit realizaci přijatých opatření z minulého vlastního hodnocení školy	Korekce cílů a hodnot školy, realizace přijatých opatření v rámci zprávy o vlastním hodnocení školy, korekce ŠVP	Analýza dokumentace, zpráva o vlastním hodnocení školy za předchozí období, dotazník, anketa, rozhovor	Průběžně, případné korekce v ŠVP - červen Dotazníková šetření dle potřeby

7. Doplnění Školního vzdělávacího programu:

Zařazení do ŠVP tyto okruhy učiva a jejich integrace do předmětů:

1) Dopravní výchova (MD)

TV - prima

2) Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí (MV)

TV – kvarta, kvinta

3) Obrana vlasti (MO)

TV – kvarta, kvinta

4) Korupce (ÚV)

OV/ZSV – tercie, septima

5) Finanční gramotnost (MF)

M – kvarta, oktáva

OV/ZSV – prima, septima

6) Sexuální a rodinná výchova

OV/ZSV – prima, sekunda, sexta

Př/Bi – tercie, septima

Příloha

Viz dokument: ŠVP – příloha

1. Volitelné předměty
2. Nepovinné předměty
3. Začlenění metody CLIL do nejazykových předmětů ve čtyřletém a osmiletém studiu
4. Semináře vyučované v cizím jazyce
5. Rozhodnutí – MŠMT

RNDr. Tomáš Hudec
ředitel školy

Gymnázium Jana Buziky, Český Těšín,
příspěvková organizace
Frydecká 30, 737 01 Český Těšín
IČO: 62331639

7